

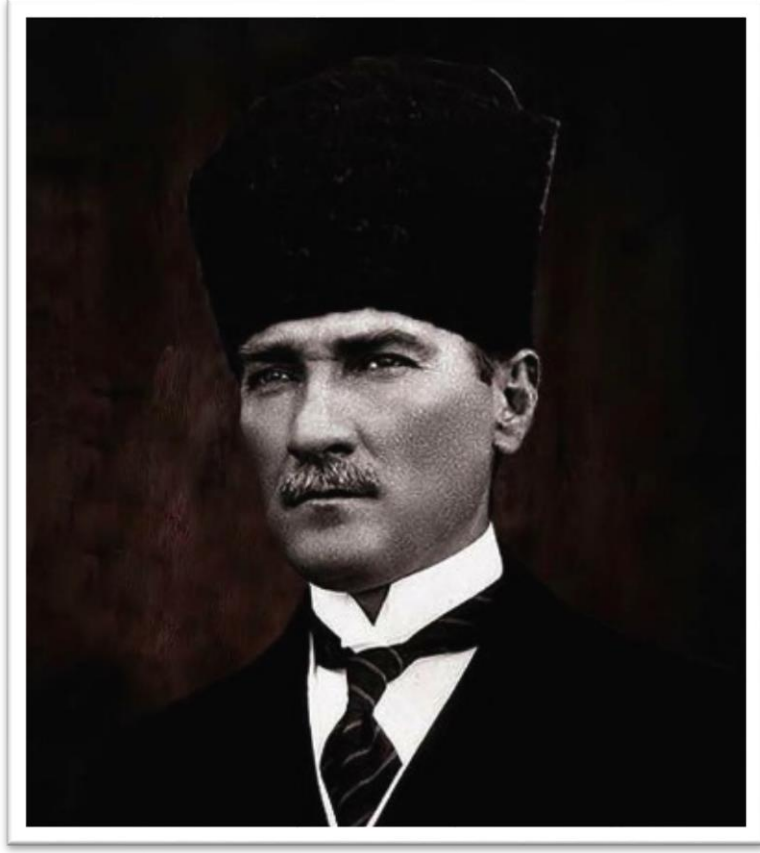

T.C.
Orman ve Su İşleri Bakanlığı

FAALİYET RAPORU 2017

“Tabiata Saygı Aklın Vicdanıdır.”

K. Atatürk

Recep Tayyip ERDOĞAN
T.C. Cumhurbaşkanı

Kuruluşundan bu yana, Orman ve Su İşleri Bakanlığının gerçekleştirmiş olduğu gelişmeleri, almış olduğu mesafeyi ve üstün başarılarını takdirle izlemekteyim. Milletimizi kucaklayan bir çalışma anlayışı içeririnde sürdürülen faaliyetlerde; iyi ve kaliteli bir yaşam sunabilmek maksadıyla, Türkiye'nin ihyasında, orman ve su meselelerinin çözümünde ve daha yeşil bir ülkenin oluşumunda, çok önemli mesafeler kaydedilmiştir.

Günümüzde, temiz su, temiz hava ve yeşil tabiat, her ülke için artan refahın göstergeleri haline gelmiştir. Bu alanda gelecek nesilleri de düşünerek hareket etmek, orman ve su kaynaklarını akılcı kullanmak ve tabiatı koruyup geliştirmek, Devletimizin temel önceliklerindendir.

Kamu yönetiminin; vatandaşlarımızın hak ve özgürlüklerine saygılı, daha katılımcı, daha saydam ve hesap verebilir bir yapıya kavuşturulması doğrultusunda çalışmalarımızı sürdürüyoruz ve her geçen günde yeni yaklaşımlarla bütün dünyaya örnek oluyoruz.

Kalkınmak, gelişmek ve muasır medeniyetler seviyesine çıkmak için tabii kaynaklarımız, koruma ilkeleri gözetilerek kullanılmalıdır. Bu hassasiyeti göstererek dev tesisleri ülkemize kazandıran Orman ve Su İşleri Bakanlığımıza, üstün muvaffakiyetler diliyor, başarılarının daim olmasını temenni ediyorum.

Giresun-Dereli- Kuzalan Şelalesi

Binali YILDIRIM
T.C. Başbakanı

Tabiat; yeşiliyle, suyuyla, havasıyla ve toprağıyla ayrılmaz bir bütündür. Tabii kaynakların bu bütünlüğünü; tüm ihtiyaçları dikkate alarak, koruma kullanma dengesi içerisinde, sürdürülebilir kalkınmayı esas alarak yönetmek, temel görevimizdir.

Ülkemizin her yerinde ve her alanında çok büyük ve iddialı hedeflerimiz mevcuttur. Güçlü bir ülke olma yolunda, büyüyen ve gelişen Türkiye'nin büyük ufkuna ulaşmasında öncülük eden kurumlardan biri olan, Orman ve Su İşleri Bakanlığımızla birlikte dünyaya açılarak büyümeyi tercih ettik ve bu yolda çalışmaya, üretmeye devam edeceğiz.

Tüm kurum ve kuruluşların faaliyetlerini, ülkemizin ihtiyaçlarının tespiti ve uygulamalara yönelik düzeltici önlemleri de alarak, hükümetimizin belirlemiş olduğu strateji ve hedefler doğrultusunda her geçen gün daha iyi bir duruma getiriyoruz.

Bu çerçevede hazırlanan ve kamuoyunun bilgilendirilmesinde önemli bir belge olan, 2017 Yılı Orman ve Su İşleri Bakanlığı Faaliyet Raporunun, ülkemiz ve milletimiz için faydalı olmasını diliyorum.

Karaçam Fidanı

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

Ülkemiz, 2003 yılından itibaren hızlı bir şekilde, evrensel ve insani değerlere bağlı kalarak, kalkınma hamlesini yürütmektedir. Kültürümüzde ve tarihimizde var olan tabii kaynakları koruma anlayışı içerisinde, hızla kalkınmak, sonraki kuşaklara daha güzel tabii kaynakları olan bir ülke bırakmak ve tabiat bilincinde olan insanlarımızın oranını daha da arttırmak ana hedeflerimizdendir. Orman ve Su İşleri Bakanlığı olarak bu anlayışla gelecek yıllarda da, çözüm ve hizmet odaklı bir şuurla çalışmalarımıza ara vermeden devam etme azmi ve kararlılığındayız.

Bakanlık olarak, tüm çalışmalarımızda ve yatırımlarımızda yerli ve milli bir anlayışı öne çıkardık. Dünyadaki en ileri teknolojileri kullanarak çok büyük başarılar elde ettik. Bu çerçevede; su işleriyle ilgili olarak 15 yılda 7200 eseri milletimizin hizmetine sunduk ve ülkemizin 81 vilayetinin içmesuyu meselesini çözdük. Orman alanlarını büyüten ve iyileştiren ender ülkelerden biri konumuna geldik. Ülkemizin her alanında ağaçlandırma çalışmalarını sürdürüyoruz, bu çalışma anlayışı ile 2023 yılına kadar 7 milyar fidanı toprakla buluşturmuş olacağız. Erozyonla mücadelede her yıl kaybedilen 500 milyon ton toprak kaybını 168 milyon tona indirdik. Biyolojik çeşitliliğin korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması maksadıyla, ülkemizin büyük bir bölümünün zengin biyolojik çeşitliliğini gün yüzüne çıkarttık. Korunan alanlarda ziyaretçilerin konforlu ve tabiatla iç içe vakit geçirmek maksadıyla yatırımlar gerçekleştirdik.

Bakanlığımızın çalışmalarında desteğini esirgemeyen başta Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip ERDOĞAN olmak üzere Sayın Başbakanımız Binali YILDIRIM'a ve Bakanlarımıza, Milletvekillerimize, kamu kurum ve kuruluşlarının mensuplarına şükranlarımı sunarım.

Ayrıca gece gündüz demeden her türlü zor şartlarda fedakârca çalışan bütün Bakanlık mensuplarımıza teşekkür ederim.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı olarak, milletimizle el ele, gönül gönüle gerçekleştirdiğimiz bu çalışmalarımızın yer aldığı 2017 Yılı İdare Faaliyet Raporu'nu kamuoyunun ilgi ve bilgisine sunmaktan memnun olduğumu ifade etmek isterim.

Akif ÖZKALDI
Müsteşar

5018 sayılı Kanun; idari ve mali yapımızda orta ve uzun vadeli planlama yaklaşımının önemsenmesi, performans ve sonuçlara odaklanma, hesap verme sorumluluğu ve katılımcılık gibi ihtiyaçları doğuran sorunlara cevap veren etkili bir araç olarak stratejik planlama yaklaşımını gerekli kılmaktadır. Dolayısıyla, stratejik planlama uygulamasından, mali disipline uyum, kaynakların stratejik önceliklere göre tahsisi, kullanılması ve hizmet sunumunun kalitesinin artırılması gibi somut faydaları olacaktır.

Bakanlığımız; Su ve Ormancılık sektörlerinde sahip olduğu yetki ve mesuliyetin farkında olarak, mevcut kaynakları ve kabiliyetleri çerçevesinde yaptıklarını değerlendirerek yapabileceklerini planlamaktadır. Böylece etkinliği ve verimliliği artıran, gerçekleştirdiğimiz faaliyetleri veriye dönüştürüp kaydederek bilgi sistemi uygulamalarını hayata geçiren, faaliyetlerimizi istatistikî anlamda inceleyerek yıllar itibarıyla elde edilen gelişmeleri sürekli olarak takip eden bir teşkilat olarak, gelecek için daha doğru kararları alma imkânına sahip olacağız.

Dünya gezegenindeki hayatı ve canlılığı mümkün kılan su ve ormanlar, insan ve diğer canlılar için en önemli ve vazgeçilmez tabii kaynaklardır. Bugünün ve gelecek nesillerin refah ve mutluluğunu esas alan sağlıklı bir tabiat ortamının geliştirilmesi, tabii kaynakların akılcı, verimli ve sürdürülebilir yönetimi ile mümkündür ki bu anlayış Bakanlığımızın temel stratejisidir.

Milletimizin talep ve beklentilerinin yerine getirilmesinde, yıldan yıla artarak devam eden hizmetlerimizin, faaliyet ve çalışmalarımızın yer aldığı “2017 Yılı İdare Faaliyet Raporu” kamuoyunun ilgi ve bilgisine saygıyla sunulur.

İÇİNDEKİLER

I-GENEL BİLGİLER.....	18
A-TEMEL VAZİFEMİZ, UFKUMUZ VE TEMEL DEĞERLERİMİZ.....	18
B-YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR.....	19
C-İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER.....	20
1-Fiziksel Yapı	20
2- Teşkilat Yapısı	23
3-Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar.....	24
4-İnsan Kaynakları	27
5-Sunulan Hizmetler	31
Merkez Teşkilatı.....	31
Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü	31
Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü	31
Su Yönetimi Genel Müdürlüğü	33
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı	34
Strateji Geliştirme Başkanlığı.....	35
Hukuk Müşavirliği	36
İç Denetim Başkanlığı	37
Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı.....	38
Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı.....	39
Personel Dairesi Başkanlığı	39
Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	39
Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı.....	40
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	40
Özel Kalem Müdürlüğü	41
Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü	41
Taşra Teşkilatı.....	41
Bölge Müdürlükleri	41
6-Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	42
A-İDARENİN GAYE VE HEDEFLERİ.....	44
B-TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER	45
III-FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER.....	50
A-MALİ BİLGİLER	50
1-Bütçe Uygulama Sonuçları	50
2-Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar	54
3-Mali Denetim Sonuçları	54
B-PERFORMANS BİLGİLERİ	57
1-Faaliyet ve Proje Bilgileri	57
Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü.....	57
Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü.....	77
Su Yönetimi Genel Müdürlüğü	121
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı	132

<i>Strateji Geliştirme Başkanlığı.....</i>	<i>133</i>
<i>Hukuk Müşavirliği.....</i>	<i>142</i>
<i>Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı .....</i>	<i>147</i>
<i>Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı .....</i>	<i>152</i>
<i>Personel Dairesi Başkanlığı.....</i>	<i>153</i>
<i>Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı .....</i>	<i>154</i>
<i>Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı .....</i>	<i>156</i>
<i>Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği.....</i>	<i>158</i>
<i>Özel Kalem Müdürlüğü .....</i>	<i>159</i>
<i>2-Performans Sonuçları Tablosu .....</i>	<i>160</i>
<i>3- Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi .....</i>	<i>187</i>
<i>4-Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi.....</i>	<i>189</i>
IV-KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	191
V-TEKLİF VE TEDBİRLER.....	193
VI- BAĞLI KURULUŞLAR	195
<i>Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü .....</i>	<i>195</i>
<i>Orman Genel Müdürlüğü.....</i>	<i>210</i>
<i>Meteoroloji Genel Müdürlüğü .....</i>	<i>217</i>
<i>Türkiye Su Enstitüsü.....</i>	<i>229</i>
MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI	232
İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI	233

TABLOLAR LİSTESİ

TABLO 1-BAKANLIK BİRİMLERİNE GÖRE BİNA KULLANIMI	21
TABLO 2-TEKNİK DONANIM DURUMU	25
TABLO 3-TAŞIT DURUMU	26
TABLO 4-BAKANLIĞIMIZA TAHSİS EDİLEN KADRO SAYISI	29
TABLO 5-2017 YILI MERKEZ VE TAŞRA PERSONEL DURUMU	29
TABLO 6-PERSONELİN UNVAN BAZINDA DAĞILIMI.....	30
TABLO 7-BAKANLIĞIMIZIN 2015-2016-2017 YILLARI ÖDENEK VE HARCAMA TUTARLARI	50
TABLO 8-2017 YILI HARCAMALARININ EKONOMİK SINIFLANDIRMAYA GÖRE DAĞILIMI	50
TABLO 9-2017 YILI HARCAMALARININ EKONOMİK SINIFLANDIRMAYA GÖRE DAĞILIMI	51
TABLO 10-2017 YILI HARCAMALARININ FONKSİYONEL SINIFLANDIRMAYA GÖRE DAĞILIMI	51
TABLO 11-2017 YILI HARCAMALARININ FONKSİYONEL SINIFLANDIRMAYA GÖRE DAĞILIMI	52
TABLO 12-2017 YILI MERKEZİ BÜTÇE DIŞI ÖDENEK VE HARCAMA	52
TABLO 13-2017 YILI 92 ADET DÖNER SERMAYE İŞLETMESİNİN BİRLEŞTİRİLMİŞ GELİRLER CETVELİ	53
TABLO 14-2017 YILI 92 ADET DÖNER SERMAYE İŞLETMELERİNİN BİRLEŞTİRİLMİŞ GİDERLER CETVELİ.....	53
TABLO 15- İÇ DENETİM RAPORLARI BULGU SAYILARI VE ÖNEM DÜZEYLERİ	54
TABLO 16-PLAN DÖNEMİ (2015-2017) GERÇEKLEŞME DURUMU.....	55
TABLO 17-EROZYONLA MÜCADELE EYLEM PLANI PROGRAM VE GERÇEKLEŞMELER	61
TABLO 18-ULUSAL BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİK VERİ TABANI NUH’UN GEMİSİ VERİ GİRİŞLERİ	80
TABLO 19-KORUNAN ALAN İSTATİSTİKLERİ.....	87
TABLO 20-2017 YILINDA “ULUSAL ÖNEME HAİZ SULAK ALAN” OLARAK TESCİL EDİLEN SAHALAR.....	88
TABLO 21-MAHALLİ ÖNEME HAİZ SULAK ALAN OLARAK TESCİL EDİLEN SAHALAR	88
TABLO 22-2017 YILI KUŞ CENNETLERİ GELİŞTİRME PROJESİ YATIRIMLARI	88
TABLO 23-2017 YILI İTİBARIYLA PLAN DURUMLARI TABLOSUDD.....	91
TABLO 24-KÖY TÜZEL KİŞİLİKLERİNE, BELDE BELEDİYELERİNE VE BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ BULUNAN İLLERDEKİ İLÇE BELEDİYELERİNE AKTARILAN PAYLAR.....	120
TABLO 25-HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ ADLİ DAVA SAYILARI	142
TABLO 26-HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ İDARİ DAVA SAYILARI	142
TABLO 27-HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ İCRA SAYILARI.....	142
TABLO 28-BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİ HUKUK BİRİMLERİ ADLİ DAVA SAYILARI	143
TABLO 29-BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİ İCRA SAYILARI.....	143
TABLO 30-TERKİN EDİLEN ARAÇLARIN YILLARA GÖRE DAĞILIMI	154
TABLO 31-MERKEZ VE TAŞRA TEŞKİLATINA AİT RESMİ ARAÇ SAYILARININ YILLARA DAĞILIMI	154
TABLO 32-ELEKTRİK VE SU TÜKETİMİ	155
TABLO 33-GELEN VE GİDEN EVRAK SAYILARI.....	155
TABLO 34-ÖLÇÜLEBİLİR FAALİYETLERİN NİTELİĞİ VE İŞLEM SAYILARI	158
TABLO 35-STRATEJİK GAYELERE GÖRE 2017 YILI ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI BÜTÇE VE HARCAMA DAĞILIMI	187
TABLO 36-STRATEJİK HEDEFLERE GÖRE 2016 YILI ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI BÜTÇE VE HARCAMA DAĞILIMI	188
TABLO 37-BAZI BÜYÜK BARAJ VE HES TESİSLERİ	199
TABLO 38-ERGE NE HAVZASI ATIKSU ARITMA TESİSLERİ.....	202
TABLO 39-EYLEM PLANLARI 2017 YILI UYGULAMA SONUÇLARI.....	211
TABLO 40-2017 YILINDA ORMAN KÖYLÜLERİNE YAPILAN EKONOMİK NİTELİKLİ DESTEKLER	214

ŞEKİLLER LİSTESİ

ŞEKİL 1- TAHSİS EDİLEN KADRO SAYISI	27
ŞEKİL 2- PERSONELİN HİZMET YILI DAĞILIMI.....	27
ŞEKİL 3- PERSONELİN CİNSİYET DAĞILIMI	27
ŞEKİL 4- PERSONELİN EĞİTİM DURUMLARI	28
ŞEKİL 5- PERSONELİN YAŞ DURUMLARINA GÖRE DAĞILIMI.....	28
ŞEKİL 6- İSTİHDAM EDİLEN PERSONELİN HİZMET SINIFLARINA GÖRE DAĞILIMI	28
ŞEKİL 7- PERSONEL İSTİHDAM ŞEKLİNE GÖRE DAĞILIMI	29
ŞEKİL 8- DENETİM RAPORLARINDA YER ALAN BULGULARIN ÖNEM DÜZEYLERİ	55
ŞEKİL 9- İÇ DENETİM BİRİMİ BAŞKANLIĞI TARAFINDAN 2015-2017 YILLARI ARASI TANZİM EDİLEN RAPOR SAYISI.....	55
ŞEKİL 10- EROZYONLA TAŞINAN VE HEDEFLLENEN TOPRAK MİKTARI	60
ŞEKİL 11- KORUNAN ALAN ENVANTERİ	90
ŞEKİL 12- DÜZENLENEN CİTES BELGE SAYILARININ YILLAR İTİBARIYLA DAĞILIMI.....	117
ŞEKİL 13- YILLARA GÖRE TABİATA SALINAN KEKLİK SAYISI.....	119
ŞEKİL 14- YILLARA GÖRE TABİATA SALINAN SÜLÜN SAYISI	119
ŞEKİL 15- YILLARA GÖRE DERELERE BIRAKILAN ALBALIK SAYISI.....	119
ŞEKİL 16- AVCI EĞİTİM SERTİFİKASI ALAN EĞİTİMLİ AVCI SAYISI	120
ŞEKİL 17- 2017 YILI İNCELEME, SORUŞTURMA VE REHBERLİK RAPORLARI	132
ŞEKİL 18- 2016 YILINDAN DEVREDEN İŞLERLE 2017 YILI İÇİNDE DÜZENLENEN RAPOR SAYISI	132
ŞEKİL 19- PERFORMANS SONUÇLARININ HEDEFE ULAŞMA DÜZEYİ	187
ŞEKİL 20- DSİ TARAFINDAN SULAMAYA AÇILAN ARAZİ.....	195
ŞEKİL 21- SULAMA SİSTEMLERİNİN DAĞILIMI.....	196
ŞEKİL 22- HİDROELEKTRİK ENERJİ POTANSİYELİMİZİN GELİŞİM DURUMU.....	197
ŞEKİL 23- HİDROELEKTRİK ENERJİ ÜRETİM KAPASİTESİNİN GELİŞİM DURUMU	198
ŞEKİL 24- İÇMESUYU TEMİN EDİLEN İLLER HARİTASI.....	200
ŞEKİL 25- KKTC SU TEMİN PROJESİ.....	201
ŞEKİL 26- 2002-2017 YILLARI ARASI GÖZLEM SİSTEMLERİ AĞI DURUMU	217
ŞEKİL 27- 2017 YILSONU METEOROLOJİ GÖZLEM SİSTEMLERİ DURUMU	218
ŞEKİL 28- 2002-2017 YILLARI ARASI RADAR SAYILARI	218
ŞEKİL 29- OTOMATİK METEOROLOJİ GÖZLEM İSTASYONU SAYISI.....	219
ŞEKİL 30- HAVAALANI OMGİ SAYILARI	219
ŞEKİL 31- MEVCUT HAVAALANI OMGİ YERLERİ	220
ŞEKİL 32- DENİZ OMGİ SAYILARI.....	220
ŞEKİL 33- 2017 YILI METEOROLOJİK GÖZLEM SİSTEMLERİ	221
ŞEKİL 34- TAŞKIN TAHMİNİ HARİTALARI	222
ŞEKİL 35- DENİZ YOLU TAHMİN SİSTEMİ.....	223
ŞEKİL 36- KARAYOLU TAHMİN SİSTEMİ.....	223
ŞEKİL 37- ZİRAİ DON RİSK TAHMİN HARİTASI	224
ŞEKİL 38- ZİRAİ DON UYARI SİSTEMİ.....	224
ŞEKİL 39- STANDARDİZE YAĞIŞ İNDİSİ (SPI) YÖNTEMİ İLE 2017 YILI KURAKLIK DURUMU	225
ŞEKİL 40- TÜRKİYE GÜNEŞLENME ATLASI.....	225
ŞEKİL 41- İLLERİMİZ İÇİN TOZ TAŞINIMI TAHMİNİ.....	226
ŞEKİL 42- 2016-2040 DÖNEMİ İÇİN RCP.4.5 SICAKLIK VE YAĞIŞ PROJeksiyonları	227
ŞEKİL 43- ANKARA'DA AYLIK ORTALAMA TOPLAM OZON DEĞERLERİNDEKİ DEĞİŞİM (2007-2016)	228
ŞEKİL 44- 2017 YILI MERKEZ VE TAŞRA BİRİMLERİNCE KARŞILANAN METEOROLOJİK VERİ TALEPLERİ.....	228
ŞEKİL 45- BUGÜNE KADAR SUEN TARAFINDAN DÜZENLENEN ULUSAL VE ULUSLARARASI EĞİTİM PROGRAMLARININ DAĞILIMI	231

Kastamonu- Beyler Barajı

GENEL BİLGİLER

Orman, Su Varsa Hayat Var.

I-GENEL BİLGİLER

A-Temel Vazifemiz, Ufkumuz ve Temel Değerlerimiz

TEMEL VAZİFEMİZ (MİSYONUMUZ)

Sürdürülebilirlik esası istikametinde bütün canlıların hayat standartlarının yükseltilmesi gayesiyle;
orman, su kaynakları ve biyolojik çeşitliliğin korunması,
geliştirilmesi ile güvenilir meteorolojik verilerin üretilmesidir.

UFKUMUZ (VİZYONUMUZ)

Orman ve
Su Kaynaklarını
Akılcı Yöneten
Tabiatı Koruyan
Geliştiren
İtibarlı
Güçlü
Bir
Kurum
Olmak

TEMEL DEĞERLERİMİZ

Sürdürülebilirlik
Hesap Verebilirlik
Uzmanlık
Kalite
Katılımcılık
Tarafsızlık
Bilimsellik
Güvenilirlik
Şeffaflık
Verimlilik

B-Yetki, Görev ve Sorumluluklar

Bakanlığımız, merkez ve taşra teşkilatı ile bağlı kuruluşlardan meydana gelir.

Merkez teşkilatı; genel müdürlükler, daire başkanlıkları ve diğer hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

Sürekli kurullar ve komisyonlar; Ormancılık ve Su Şûrası, Merkez Av Komisyonu, Ulusal Sulak Alan Komisyonu, Su Komisyonu, Mahalli Sulak Alan Komisyonu.

Taşra teşkilatı; 29.06.2011 tarihli ve 645 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine uygun olarak 15 adet bölge müdürlüğü ve bölge müdürlüklerine bağlı 10 adet milli park müdürlüğü ile 81 adet il şube müdürlüklerinden oluşmaktadır.

29.06.2011 tarihli ve 645 sayılı Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye göre Bakanlığımızın görevleri;

- Ormanların korunması, geliştirilmesi, işletilmesi, ıslahı ve bakımı, çölleşme ve erozyonla mücadele, ağaçlandırma ve ormanla ilgili mera ıslahı konularında politikalar oluşturmak,
- Tabiatın korunmasına yönelik politikalar geliştirmek, korunan alanların tespiti, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar ve biyolojik çeşitlilik ile av ve yaban hayatının korunması, yönetimi, geliştirilmesi, işletilmesi ve işlettilmesini sağlamak,
- Su kaynaklarının korunmasına ve sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasına dair politikalar oluşturmak, ulusal su yönetimini koordine etmek,
- Meteorolojik olayların izlenmesi ve bunlarla ilgili gerekli tedbirlerin alınmasına yönelik politika ve stratejiler belirlemek,
- Bakanlığın faaliyet alanına giren konularda uluslararası çalışmaların izlenmesi ve bunlara katkıda bulunulması maksadıyla ulusal düzeyde yapılan hazırlıkları ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde yürütmek,
- Mevzuatla Bakanlığa verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak.

C-İdareye İlişkin Bilgiler

1-Fiziksel Yapı

Bakanlığımız, Yenimahalle İlçesi imarı 43393 ada 1 ve 2 nolu parsellerde bulunan 65.130 m²'lik kapalı alana sahip binalarda (asansörlü, açık ofis, kamera kontrol sistemi, yangın alarm sistemi, vb.) hizmet vermektedir.

Bakanlık Merkez Binası

Beştepe Mah. Alparslan Türkeş Caddesi No: 71 06560 - Yenimahalle - ANKARA

Bakanlık Makamı, Bakan Yardımcısı Makamı, Müsteşarlık Makamı, Özel Kalem Büroları, Müsteşar Yardımcıları, Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Başkanlığı, Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı, İç Denetim Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği, Bakanlık Müşavirleri, Personel Dairesi Başkanlığı, Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı, Özel Kalem Müdürlüğü, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı, Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı, Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü, Merkez Saymanlık Müdürlüğü, Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün bazı birimleri bu binada mukim olarak hizmetlerini yürütmektedir. Ayrıca mülkiyeti Orman Genel Müdürlüğü'ne ait olan Yangın ve Acil Durum Üniteleri'nde, Meteoroloji Genel Müdürlüğü ile Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı'nın bazı birimleri, Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı ile kütüphanesi bulunmaktadır.

Tablo 1- Bakanlık Birimlerine Göre Bina Kullanımı

KAT	A BLOK	B BLOK
B2	Mescit - Otomasyon - Kazan Dairesi	
B1	Yemekhane	
Zemin	Makam Girişi	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı (Genel Evrak - Güvenlik - Personel Girişi - Bekleme Salonu)
1. KAT	Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğü
2. KAT	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı - Santral
3. KAT	Bakan Yardımcılığı Makamı	Hukuk Müşavirliği
4. KAT	Müsteşarlık Makamı	Müsteşarlık Makamı
5. KAT	Bakanlık Makamı	Bakanlık Makamı
6. KAT	Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı	OGM - Genel Müdürlük Makamı
7. KAT	Strateji Geliştirme Başkanlığı	Strateji Geliştirme Başkanlığı
8. KAT	Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü Strateji Geliştirme Başkanlığı	Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı
9. KAT	Personel Dairesi Başkanlığı	Personel Dairesi Başkanlığı
10. KAT	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı
11. KAT	Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü	Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü
12. KAT	Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü	Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü
13. KAT	Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü	Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
14. KAT	Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü	Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
15. KAT	Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü	Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
16. KAT	Meteoroloji Genel Müdürlüğü Kurum Sağlık Birimi	Su Yönetimi Genel Müdürlüğü Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü
17. KAT	Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı	Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı İç Denetim Başkanlığı
18. KAT	Su Yönetimi Genel Müdürlüğü	Su Yönetimi Genel Müdürlüğü
19. KAT	Su Yönetimi Genel Müdürlüğü	Su Yönetimi Genel Müdürlüğü
20. KAT	Meteoroloji Genel Müdürlüğü	Meteoroloji Genel Müdürlüğü
21. KAT	Meteoroloji Genel Müdürlüğü	Meteoroloji Genel Müdürlüğü
22. KAT	Çok Maksatlı Toplantı Salonları	

Acil Durum Yönetim Merkezi Kat Yerleşim Planı	
ZEMİN KAT	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
1. KAT	Kütüphane, Meteoroloji TV
2. KAT	Tahminler Dairesi Başkanlığı Taşkın İzleme Merkezi-Su Kalitesi İzleme Merkezi-Yangın Harekât Merkezi-Afet Koordinasyon Merkezi
3. KAT	Tahminler Dairesi Başkanlığı Meteoroloji Veri İşlem Dairesi Başkanlığı
4. KAT	Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı

Bölge Müdürlükleri Binaları

Bölge Müdürlüklerimiz 83 binada hizmet vermektedir. Bu binalardan 81 adedi tahsis, 2 adedi ise kiralıktır.

2- Teşkilat Yapısı

3-Bilgi ve Teknolojik Kaynaklar

Bakanlığımız bilgi ve teknolojik kaynaklar kapsamında sistem iletişim altyapısı ve teknik desteğe ilişkin bilgiler aşağıda gösterilmektedir.

Bakanlık Web Sitesinden Verilen Hizmetler;

- Elektronik Belge Yönetim Sistemi
- Randevu Takip Sistemi
- Bilgi Sistemi
- Personel Bilgi Sistemi
- Dış İlişkiler Bilgi Sistemi
- Yurtdışı Geçici Görevlendirme Sistemi
- Turnike Bilgi Sistemi
- İhtisas Bilgi Sistemi
- Stratejik Yönetim Sistemi
- Arıza Takip Sistemi
- Ziyaretçi Takip Sistemi
- Yaban Hayatı Bilgi Sistemi
- Hayvanları Koruma Bilgi Sistemi

Bakanlığımız birimlerinin faaliyetlerini yerine getirilebilmesi maksadıyla, yapılması gereken yazılım, donanım, ağ, altyapı vb. yatırımları Bilişim Altyapısının Geliştirilmesi Projesi kapsamında hazırlanan fizibilite raporu neticesinde alınan bütçeyle karşılanmaktadır. 2017 yılında bürokrasinin azaltılması ve kamuda e-dönüşüm konularında bilgi paylaşımını arttırmaya yönelik uygulamaların geliştirilmesine hız verilmiştir. Başbakanlık tarafından tüm kamu kurum ve kuruluşlarına verilen talimat doğrultusunda Bakanlığımızın KAYSİS hizmet envanterinde vatanadaşa sunmakta olduğu hizmetlerin e-devlet entegrasyonları sağlanarak yayına alınmıştır. 2018 yılı içerisinde Bakanlığımız tarafından sunulan hizmetlerin e-devlet entegrasyonları yapılmaya devam edilecektir.

Teknolojik Altyapı

Tablo 2- Teknik Donanım Durumu

Malzemenin Adı	Birimi	Miktarı
Masaüstü Bilgisayar	adet	2.910
Dizüstü Bilgisayar	adet	1.062
Yazıcı	adet	1.101
Çizici	adet	13
Faks Cihazı	adet	77
Projeksiyon Cihazı	adet	107
Tarayıcı	adet	197
Telefon	adet	2.488
Fotokopi Cihazı	adet	133

Bilgi Teknolojileri Uygulamaları

Bakanlığımız, ormanların korunması, geliştirilmesi, çölleşme ve erozyonla mücadele, ağaçlandırma ve ormanla ilgili mera ıslahı, korunan alanların tespiti, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları, sulak alanlar ve biyolojik çeşitlilik ile av ve yaban hayatının korunması, yönetimi, geliştirilmesi, su kaynaklarının korunması, meteorolojik olayların izlenmesi ve tüm bu alanlara ilişkin politikaların belirlenmesinden sorumludur. Bu konularda merkez ve taşra teşkilatında iç ve dış kaynaklı projeler yürütmektedir.

Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı, bilgi teknolojileri kapsamında ihtiyaç duyulan yazılım, Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS), harita, donanım, ağ, altyapı vb. bilişim ihtiyaçlarının karşılanmasından sorumlu olup yürütülen projelerle bu görevini yerine getirmektedir.

Bakanlığımız bilişim sistemleri üzerinden Bakanlık kurumsal çalışmaları ve vatandaşa yönelik hizmet veren servisler ve uygulamalar çalıştırılmaktadır. Bu servis ve uygulamalar; dosyalar, kişisel, kurumsal ve hatta ulusal güvenliği ilgilendiren veriler içermektedir. Sistemde işlenen ve saklanan bu verilerin bütünlük (bilginin bozulmadan muhafaza edilmesi), gizlilik (bilginin yetkisiz kişilerin eline geçmesinin engellenmesi), erişilebilirliğinin korunmasının (bilginin kesintisiz bir biçimde kullanıma hazır halde tutulması) ve sistem üzerindeki güvenlik olaylarına doğru ve zamanında müdahale edilmesi, iş ve işlemlerinin “sistem”, “uygulama” ve “iletişim” güvenliğinin sağlanması amacıyla Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (BGYS) kurulmuş olup ISO 27001 sertifikasyonunu da kapsayacak olan süreçlerin tasarlanmasına devam edilmektedir.

20.06.2012 tarih ve 28683 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve 2013-2014 Eylem Planı” gereğince Bakanlığımız adına resmi olarak bildirimi yapılan Kurumsal Siber Olaylara Müdahale Ekibi (SOME) birimi kurulmuştur. Bununla birlikte “Ulusal Siber Güvenlik Stratejisi ve 2016-2019 Eylem Planı” gereğince Bakanlığımız adına resmi olarak bildirimi yapılan Sektörel Siber Olaylara Müdahale Ekibi (SOME) birimi kurulumu süreci devam etmektedir.

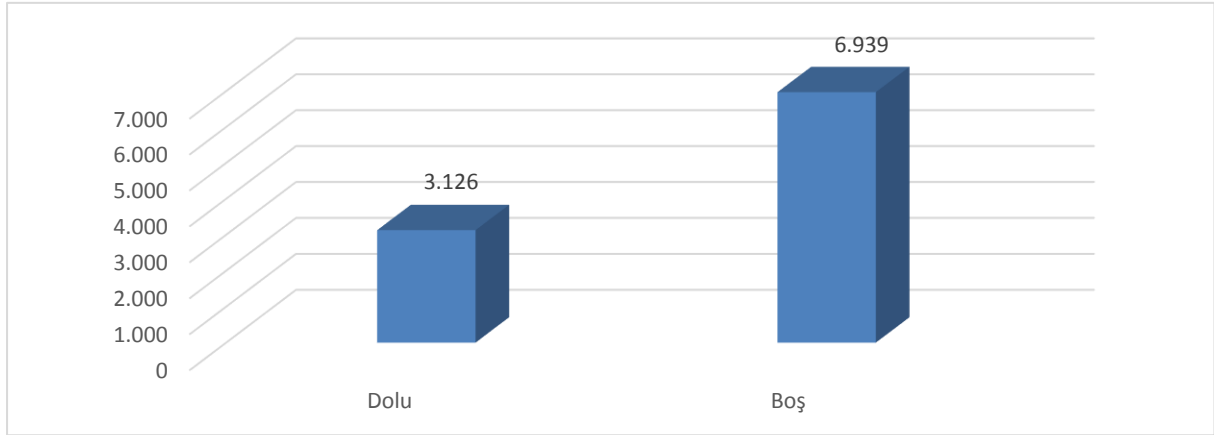
Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca yürütülen Kamu Sanal Ağı (KamuNet) projesi ile kamu kurum ve kuruluşları arasında güvenli veri alış verişi yapılabilmesi hedeflenmektedir. 21.06.2017 tarih ve 30103 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Kamunet Ağına Bağlanma ve Kamunet Ağının Denetimine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ” gereğince Bakanlığımız bünyesinde KamuNet ağ alt yapısı tanımlanmış olup, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı, PTT Genel Müdürlüğü, Meteoroloji Genel Müdürlüğü ve Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile veri alışverişi bu ağ üzerinden yapılmaya başlanmıştır.

Tablo 3- Taşıt Durumu

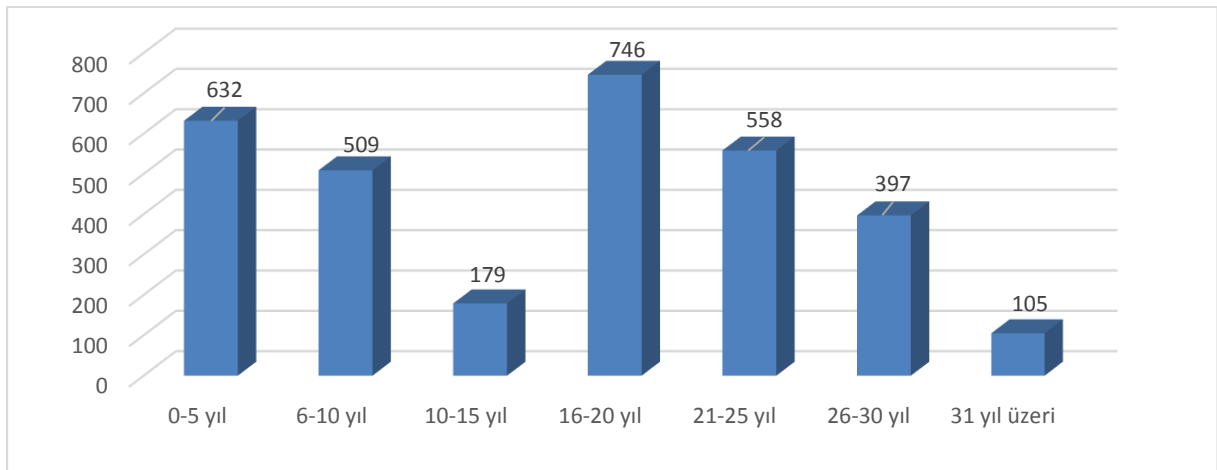
Taşıt Cinsi	Araç Sayısı Merkez	Araç Sayısı Taşra
Binek Oto	29	55
Station Wagon	---	5
Jeep-Arazi Binek	10	26
Minibüs	1	7
Pick-up	---	103
Pick-up Arazi	6	83
Midibüs (Otobüs)	1	3
Otobüs	2	3
Kamyonet	---	55
Kamyon	---	8
Ambulans	1	---
Motosiklet	---	98
Traktör	---	43
İş Makinesi	---	3
Tekne-Kayık-Bot (Zodyak)	---	30
İtfaiye Arazözü	---	---
Lokomotif	---	1
Kar Motoru (Motosiklet)	---	5
Panel (Özel Maksatlı Cenaze Aracı)	1	---
Diğer	---	---
Toplam	51	528

4-İnsan Kaynakları

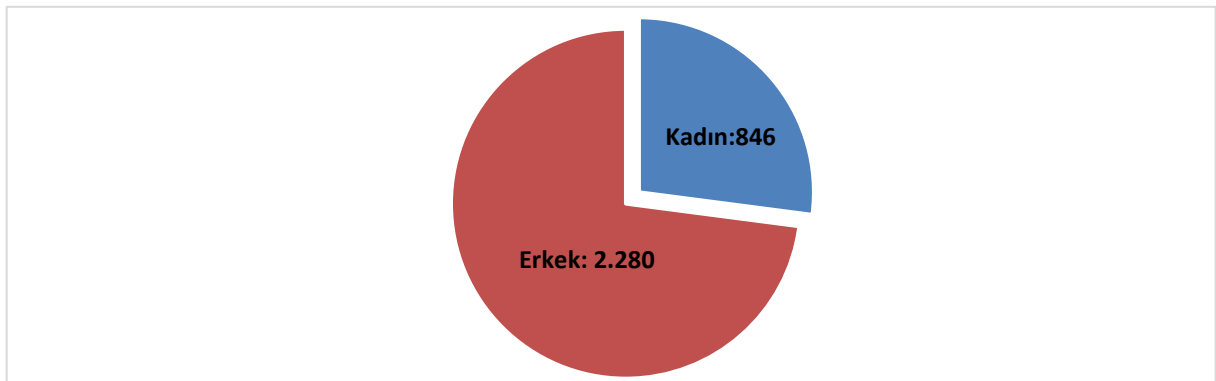
Bakanlığımıza 2017 yılı içerisinde 3.126 dolu, 6.939 boş olmak üzere toplam 10.065 kadro tahsis edilmiştir.

Şekil 1- Tahsis Edilen Kadro Sayısı

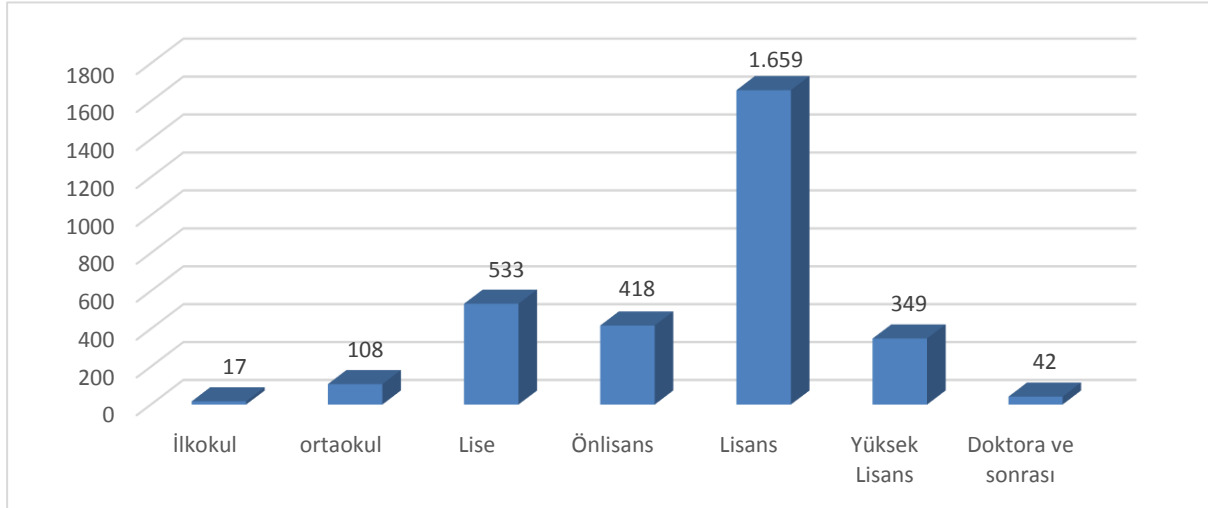

Şekil 2- Personelin Hizmet Yılı Dağılımı

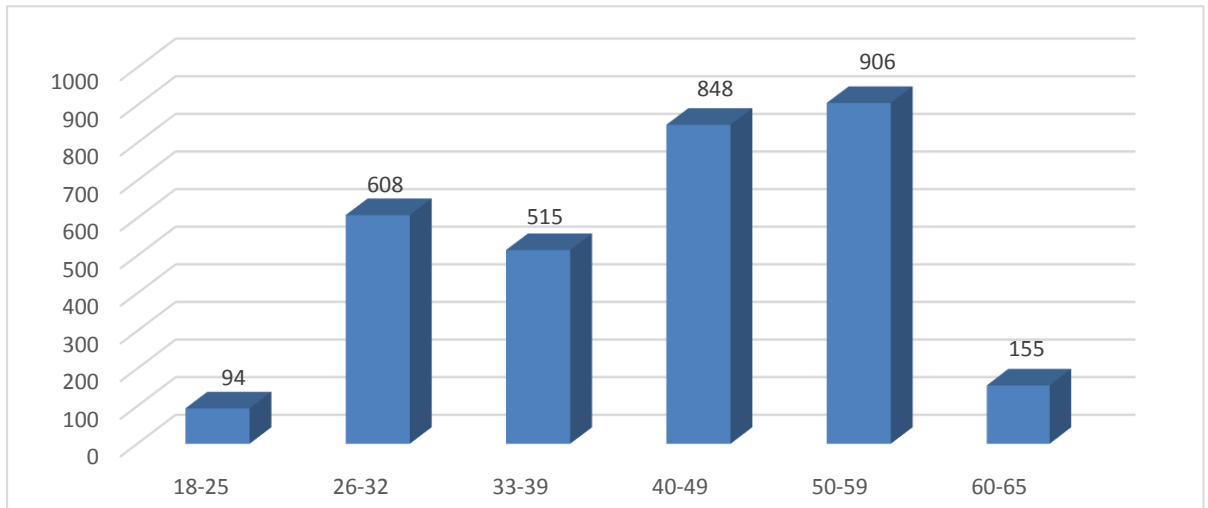

Şekil 3- Personelin Cinsiyet Dağılımı

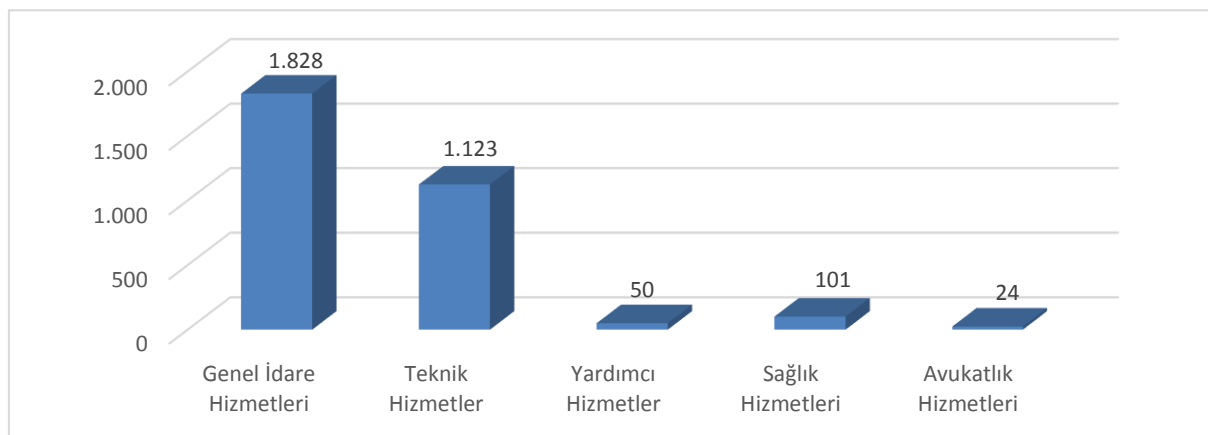

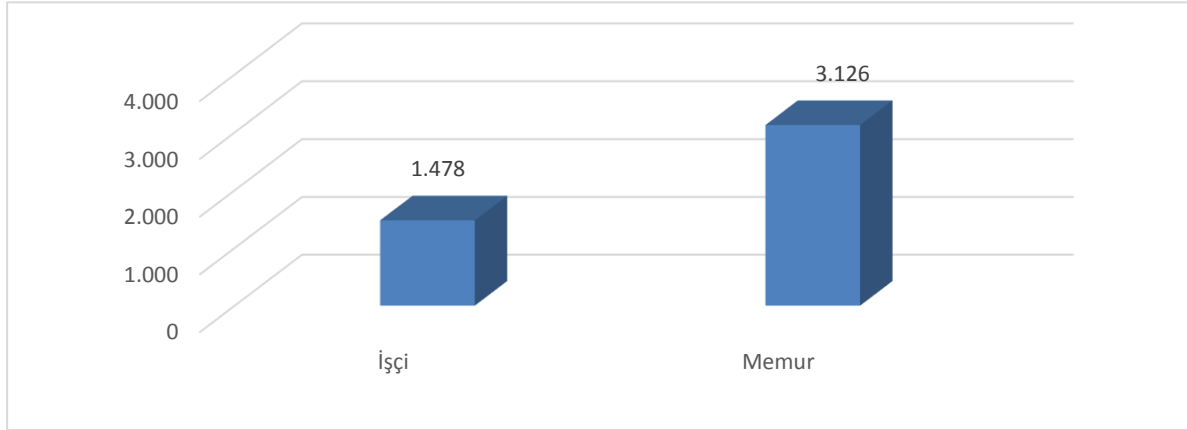
Şekil 4- Personelin Eğitim Durumları

Şekil 5- Personelin Yaş Durumlarına Göre Dağılımı

Şekil 6- İstihdam Edilen Personelin Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı

Şekil 7- Personel İstihdam Şekline Göre Dağılımı

Tablo 4-Bakanlığımıza Tahsis Edilen Kadro Sayısı

Bakanlığımıza Tahsis Edilen Kadro Sayısı	Birim	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Dolu	adet	2.532	2.821	2.977	3.069	3.180	3.158	3.126
Boş	adet	7.391	7.207	6.947	6.916	8.780	6.861	6.939
Toplam	adet	9.923	10.028	9.924	9.985	11.960	10.019	10.065

Tablo 5- 2017 Yılı Merkez ve Taşra Personel Durumu

Kadro Tipi	Merkez			Taşra			Döner Sermaye			Genel Toplam		
	Dolu	Boş	Toplam	Dolu	Boş	Toplam	Dolu	Boş	Toplam	Dolu	Boş	Toplam
4/A Memur	968	1.881	2.849	2.150	5.044	7.194	8	14	22	3.126	6.939	10.065
4/B Sözleşmeli Personel		4	4	31	9	40			0	31	13	44
Sözleşmeli Bilişim Personeli	6	7	13							6	7	13
4/C Geçici Personel			0	135		135			0	135	0	135
İşçi			0	1.478	2.150	3.628			0	1.478	2.150	3.628
Genel Toplam	974	1.892	2.866	3.794	7.203	10.997	8	14	22	4.776	9.109	13.885

Tablo 6- Personelin Unvan Bazında Dağılımı

Unvanı	Merkez	Taşra
APK Uzmanı	6	56
Araştırmacı	5	-
Avukat	10	15
Ayniyat Saymanı	1	9
Başmüfettiş	7	
Bilgisayar İşletmeni	150	331
Biolog	22	36
Ekonomist	3	6
İç Denetçi	8	
İstatistikçi	4	
Hizmetli	1	41
Kimyager	2	6
Koruma ve Güvenlik Görevlisi	6	
Mali Hizmetler Uzmanı	3	
Memur	44	151
Mimar	5	16
Mutemet	1	11
Müfettiş	9	
Müfettiş Yrd.	10	
Mühendis	211	691
Orman ve Su İşleri Uzman Yardımcısı	20	
Orman ve Su İşleri Uzmanı	196	
Şef	13	66
Şehir Plancısı	15	10
Şoför	2	17
Şube Müdürü	45	104
Tekniker	16	152
Teknisyen	13	75
Tercüman	5	
Uzman	4	18
Veteriner Hekim	4	35
Milli Park Müdürü	-	4
Milli Park Müdür Y.	-	3
Orman Muhafaza Memuru	-	357
Rasatçı	-	19
Rasatçı Yrd.	-	5
Sayman	-	11
Diğer	133	71

5-Sunulan Hizmetler

Orman ve Su İşleri Bakanlığı'na Kanun ve diğer mevzuatla verilen görevler, hizmet birimleri tarafından yerine getirilmektedir.

Merkez Teşkilatı

Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü

Toprağın korunması ve tabii kaynakların geliştirilmesi maksadıyla; havza bütünlüğü esas alınarak, çölleşme ve erozyonla mücadele, çığ, heyelan ve sel kontrolü ile entegre havza ıslahı plan ve projelerini yapmak, yaptırmak, uygulanmasını izlemek, bu faaliyetlere proje bazında destek sağlamak, bu iş ve işlemlerle ilgili politika ve stratejiler belirlemek, ilgili kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyon sağlamak.

Su havzalarının geliştirilmesine yönelik ulusal ve bölgesel düzeyde planlama yapmak, politika ve stratejiler belirlemek.

Üniversiteler ve araştırma-geliştirme kuruluşlarıyla birlikte araştırma ve geliştirme faaliyetleri yürütmek, eğitim, yayın ve tanıtım faaliyetlerinde bulunmak.

Görev alanına giren konularda etüt, araştırma, iş tanımı, analiz ve birim fiyat tespiti yapmak, yaptırmak, onaylamak, uygulama esaslarını tespit etmek.

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtları, tabiatı koruma alanları ve sulak alanların tespiti, etüdü ve bunlardan tescil edilenlerin korunması, geliştirilmesi, tanıtılması, yönetilmesi, planlanması, işletilmesi ve işlettirilmesi ile ilgili işleri yürütmek ve denetlemek.

09.08.1983 tarihli ve 2873 sayılı Millî Parklar Kanunu ile verilen görevleri yürütmek.

Yaban hayatı ve kara av kaynakları ile orman içi su kaynakları, dere, göl, gölet ve sulak alanların ve hassas bölgelerin korunması, geliştirilmesi, kara avcılığının düzenlenmesi, av kaynaklarının işletilmesi ve kontrolü ile ilgili her türlü etüt, envanter, planlama, projelendirme, uygulama ve izlemeye ilişkin iş ve işlemleri yapmak veya yaptırmak, bu hizmetlerle ilgili tesisleri kurmak veya kurdurmak.

Kara avcılığını düzenleyen mevzuat ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

Uluslararası koruma sözleşmeleri ile belirlenen yörelerdeki koruma ve kullanma esaslarını belirlemek.

Uluslararası sözleşmeler ile koruma altına alınan bitki ve hayvan türleri ile alanların korunması konusunda tedbirler almak, ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak.

Hayvanların korunmasına yönelik çalışmaları, ilgili bakanlık, kurum ve kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği içinde yapmak, yaptırmak, bu konuda yürütülen faaliyetleri desteklemek, denetlemek veya denetlenmesini sağlamak.

Görev alanıyla ilgili olarak bitki ve hayvan türü genetik kaynaklarının muhafazası ve iyileştirilmesi ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

Orman ve orman rejimine tabi yerlerde tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanları ile sulak alanları ve benzeri koruma alanlarının tescil ve ilanını yapmak.

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

Su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve kullanılmasına ilişkin politikaları belirlemek.

Su yönetiminin ulusal ve uluslararası düzeyde koordinasyonunu sağlamak.

Su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve kullanılmasına ilişkin politikaları belirlemek.

Su yönetiminin ulusal ve uluslararası düzeyde koordinasyonunu sağlamak.

Su kaynaklarının kıyı suları dahil olmak üzere koruma-kullanma dengesi gözetilerek, sucul çevrenin ekolojik ve kimyasal kalitesinin korunması ve geliştirilmesini sağlamak maksadıyla havza bazında nehir havza yönetim planları hazırlamak, hazırlatmak, bütüncül nehir havzaları yönetimi ile ilgili mevzuat çalışmalarını yürütmek.

Havza bazında kirliliğin önlenmesi ile ilgili tedbirleri ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte belirlemek, değerlendirmek, güncellemek ve uygulamaların takibini yapmak.

Yer üstü ve yer altı sularının kalite ve miktarının korunmasına yönelik hedef, ilke ve alıcı ortam standartlarını ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte belirlemek, su kalitesini izlemek veya izletmek.

Taşkınlarla ilgili strateji ve politikaları belirlemek, ilgili mevzuatı ve taşkın yönetim planlarını hazırlamak.

Nehir havza yönetim planlarına uygun olarak sektörel bazda su kaynaklarının tahsislerine ilişkin gerekli koordinasyonu yapmak.

Su kaynaklarının korunması ve yönetimi ile ilgili uluslararası sözleşmeler ve diğer mevzuattan kaynaklanan süreçleri takip etmek, sınıraşan ve sınır oluşturan sulara ilişkin işleri ilgili kurumlarla işbirliği içinde yürütmek.

Ulusal su veri tabanlı bilgi sistemini oluşturmak.

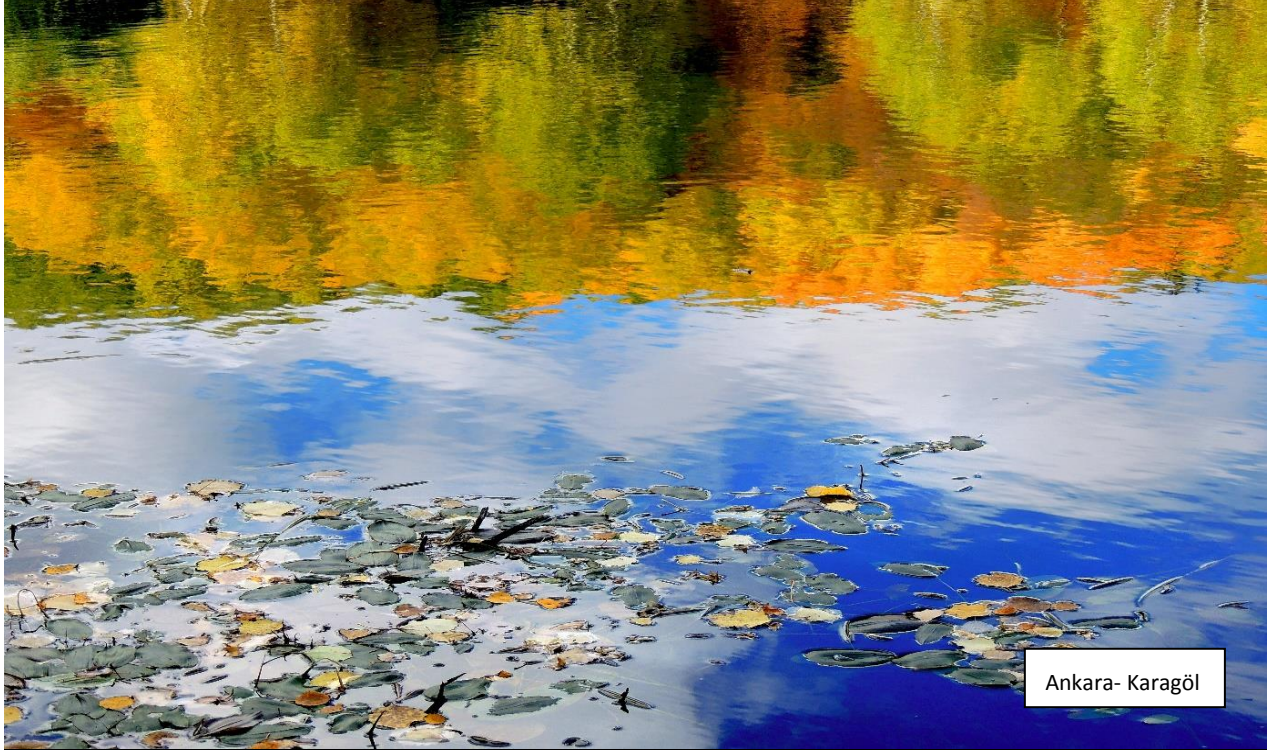
Su kirliliği açısından hassas alanları ve nitrata duyarlı hassas alanları tespit etmek ve izlemek.

İçme ve kullanma suyu arıtma tesislerinin tasarım esaslarını, normlarını ve kriterlerini belirlemek, projeleri onaylamaya yetkili kurum ve kuruluşları tespit etmek, tesisleri işletecek elemanların eğitimlerini temin etmek, sertifikalarını vermek.

İklim değişikliğinin su kaynaklarına etkisi ile ilgili çalışmalar yapmak, havza bazında kurak dönem su yönetimi planlarını hazırlamak ve kuraklıkla ilgili kurumlarla koordinasyon sağlayarak kayıtların tutulması ile izleme ve raporlamalarını yapmak.

Kamu kurum ve kuruluşları sahip oldukları su ile ilgili bilgi ve verileri, talep edilmesi halinde, su veri tabanına işlenmek üzere Su Yönetimi Genel Müdürlüğüne vermekle mükelleftir.

Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Bakanlık teşkilatının her türlü faaliyet ve işlemleriyle ilgili olarak teftiş, inceleme ve soruşturmalar yapmak.

Bakanlığın hedeflerini daha iyi gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programlara uygun çalışmasını temin etmek maksadıyla gerekli teklifleri hazırlamak ve Bakana sunmak.

Kanunlarla ve Bakan tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Birinci fıkrada ve diğer mevzuatta verilen görevleri yapmak üzere Başkanlıkta müfettiş istihdam edilir.

Müfettiş Yardımcılarının giriş ve yeterlik sınavlarının usul ve esasları, müfettişliğe yükselmeleri, görev, yetki ve sorumlulukları, Başkanlığın alışma usul ve esasları ile diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

Strateji Geliştirme Başkanlığı

Ulusal kalkınma strateji ve politikaları, yıllık program ve hükümet programı çerçevesinde idarenin orta ve uzun vadeli strateji ve politikalarını belirlemek, hedeflerini oluşturmak üzere gerekli çalışmaları yapmak.

İdarenin görev alanına giren konularda performans ve kalite ölçütleri geliştirmek ve bu kapsamda verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

İdarenin yönetimi ile hizmetlerin geliştirilmesi ve performansla ilgili bilgi ve verileri toplamak, analiz etmek ve yorumlamak.

İdarenin görev alanına giren konularda, hizmetleri etkileyecek dış faktörleri incelemek, kurum içi kapasite araştırması yapmak, hizmetlerin etkililiğini ve tatmin düzeyini analiz etmek ve genel araştırmalar yapmak.

Yönetim bilgi sistemlerine ilişkin hizmetleri yerine getirmek.

Harcama birimleri tarafından hazırlanan birim faaliyet raporlarını da esas alarak idarenin faaliyet raporunu hazırlamak.

Bakanlığımızın sorumluluğu altındaki konularda istatistiki verileri yayımlamak.

İdarede kurulmuşsa Strateji Geliştirme Kurulunun sekretarya hizmetlerini yürütmek.

İdarenin stratejik plan ve performans programının hazırlanmasını koordine etmek ve sonuçlarının konsolide edilmesi çalışmalarını yürütmek.

İzleyen iki yılın bütçe tahminlerini de içeren idare bütçesini, stratejik plan ve yıllık performans programına uygun olarak hazırlamak ve idare faaliyetlerinin bunlara uygunluğunu izlemek ve değerlendirmek.

Mevzuatı uyarınca belirlenecek bütçe ilke ve esasları çerçevesinde, ayrıntılı harcama programı hazırlamak ve hizmet gereksinimleri dikkate alınarak ödeneğin ilgili birimlere gönderilmesini sağlamak.

Bütçe kayıtlarını tutmak, bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin verileri toplamak, değerlendirmek ve bütçe kesin hesabı ile malî istatistikleri hazırlamak.

İlgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek.

İdarenin mülkiyetinde veya kullanımında bulunan taşınır ve taşınmazlara ilişkin icmal cetvellerini düzenlemek.

İdarenin yatırım programının hazırlanmasını koordine etmek, uygulama sonuçlarını izlemek ve yıllık yatırım değerlendirme raporunu hazırlamak.

İdarenin, diğer idareler nezdinde takibi gereken malî iş ve işlemlerini yürütmek ve sonuçlandırmak.

Malî kanunlarla ilgili diğer mevzuatın uygulanması konusunda üst yöneticiye ve harcama yetkililerine gerekli bilgileri sağlamak ve danışmanlık yapmak.

Ön malî kontrol faaliyetini yürütmek.

İç kontrol sisteminin kurulması, standartlarının uygulanması ve geliştirilmesi konularında çalışmalar yapmak; üst yönetimin iç denetime yönelik işlevinin etkililiğini ve verimliliğini artırmak için gerekli hazırlıkları yapmak.

Hukuk Müşavirliği

Bakanlığın taraf olduğu adli ve idari davalarda, tahkim yargılamasında ve icra işlemlerinde Bakanlık temsil etmek, dava ve icra işlemlerini takip etmek, anlaşmazlıkları önleyici hukuki tedbirleri zamanında almak.

Bakanlık hizmetleriyle ilgili olarak diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan mevzuat taslaklarını, Bakanlık birimleri tarafından düzenlenecek her türlü sözleşme ve şartname taslaklarını, Bakanlık ile üçüncü kişiler arasında çıkan her türlü uyuşmazlıklara ilişkin işleri ve Bakanlık birimlerince sorulacak diğer işleri inceleyip hukuki mütalaasını bildirmek.

Bakanlıkça hizmet satın alma yoluyla temsil ettirilen dava ve icra takiplerine ilişkin usul ve esasları belirlemek, bunları izlemek, koordine etmek ve denetlemek. Bakanlığın hedeflerini gerçekleştirmek, mevzuata, plan ve programa uygun çalışmalarını temin etmek maksadıyla gerekli hukuki teklifleri hazırlayıp Bakanlık Makamına sunmak.

İç Denetim Başkanlığı

Risk analizlerine dayalı iç denetim plan ve programlarını hazırlamak, geliştirmek ve Üst Yöneticinin onayına sunmak.

Onaylanan denetim plan ve programların uygulanmasını sağlamak, denetim ve danışmanlık faaliyetlerini yürütmek, Üst Yönetici tarafından talep edilen ve görev alanına giren program dışı görevleri gerçekleştirmek.

Bakanlık kaynaklarının ekonomiklik, etkililik ve verimlilik esaslarına göre yönetilip yönetilmediğini, nesnel risk analizlerine dayalı olarak değerlendirmek, rehberlik ve danışmanlık yapmak.

Bakanlığın risk yönetimi, iç kontrol ve yönetim süreçlerinin etkinlik ve yeterliliğini değerlendirmek.

İç denetim faaliyetlerinin sonuçlarını izlemek.

İç denetim faaliyetlerinin değerlendirilmesi, kamu iç denetim standartları ve meslek ahlak kurallarına uygun olarak yürütülmesi ve iç denetim faaliyetlerinin geliştirilmesi için kalite güvence ve geliştirme programı oluşturmak, uygulamak ve geliştirmek, kalite güvence ve geliştirme programı çerçevesinde yapılan değerlendirme sonuçlarını üst yöneticiye sunmak.

Avrupa Birliğine katılım öncesi mali yardımlar kapsamında Bakanlığımız sorumluluğunda olan iş ve işlemler ile ilgili olarak iç denetim faaliyetlerinde bulunmak.

İç Denetim Birim Yönergesini ve işlem süreçlerini kurulun düzenlemelerine uygun olarak hazırlamak ve geliştirmek.

Bakanlık faaliyetlerine değer katmak ve geliştirmek maksadıyla yurtiçi ve yurtdışı kaynaklı projeler geliştirmek ve sonuçlandırmak.

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı

Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren, Avrupa Birliği ile ilgili konularda; müzakerelere ilişkin hazırlıkları yapmak, toplantılara katılmak. Avrupa Birliği-Türkiye ortaklık organlarında alınan kararlarla ilgili olarak uyum ve uygulama çalışmalarını yürütmek. Bakanlık birimleri arasında koordinasyonu sağlamak.

Bakanlığın yabancı ülkeler ve uluslararası kuruluşlar ile ilişkilerini yürütmek, koordinasyonu sağlamak, ikili ve çok taraflı bilimsel, sınai ve teknik işbirliği anlaşmaları ile bölgesel işbirliği anlaşmaları ve protokollerinin hazırlanmasına yardımcı olmak.

Bakanlığın Avrupa Birliği, diğer yabancı ülkeler ve uluslararası kuruluşlarla yürüttüğü projelerin ve programların hazırlanmasını, koordinasyonunu, yürütülmesini ve kontrolünü sağlamak.

Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren dış ilişkilerle ilgili konularda protokol faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek.

Bakanlığın görev ve faaliyet alanına giren dış ilişkilerle ilgili konularda kongre, konferans ve toplantılar düzenlemek veya düzenlenmesini sağlamak. Bakanlıkça düzenlenecek uluslararası organizasyonları koordine etmek.

Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı

Bakanlık ve bağlı kuruluşların görev alanları ile ilgili konularda yazılı ve görsel dokümanların basım ve yayını sağlamak. Bakanlığın görev alanıyla ilgili her türlü bilgi ve belgeyi toplamak, değerlendirmek, yayınlamak, film, slayt, fotoğraf ve benzeri belgeleri hazırlamak veya hazırlatmak. Arşiv dokümantasyon ve kütüphane hizmetlerini yürütmek. Bakanlık ve bağlı kuruluş personeline eğitim semineri düzenlemek. İlgili kurum ve kuruluşlarla yayın konusunda işbirliği yapmak.

Personel Dairesi Başkanlığı

Bakanlığın insan gücü planlaması ve personel politikası ile ilgili çalışmaları yapmak, personel sisteminin geliştirilmesi için tekliflerde bulunmak.

Bakanlık personelinin atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütmek. Bakanlığın eğitim planını hazırlamak, uygulamak ve değerlendirmek.

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümleri çerçevesinde, kiralama ve satın alma işlerini yürütmek, temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısıtma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetleri yapmak veya yaptırmak.

Bakanlığın taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek.

Genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek.

Bakanlık sivil savunma ve seferberlik hizmetlerini planlamak ve yürütmek.

Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı

Bakanlık projelerinin Bakanlık bilişim altyapısına uygun olarak tasarlanmasını ve uygulanmasını sağlamak, teknolojik gelişmeleri takip etmek ve Bakanlık otomasyon stratejilerini belirlemek, bilgi güvenliği ve güvenilirliğinin gerektirdiği önlemleri almak, politikaları ve ilkeleri belirlemek, kamu bilişim standartlarına uygun çözümler üretmek, Bakanlığın bilgi işlem hizmetlerini yürütmek.

Bakanlığın internet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları ile ilgili teknik çalışmalarını yapmak, Bakanlık hizmetleriyle ilgili bilgileri toplamak ve veritabanları oluşturmak, Bakanlığın mevcut bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi ile ilgili işleri yürütmek, haberleşme güvenliğini sağlamak ve bu konularda görev üstlenen personelin bilgi teknolojilerindeki gelişmelere paralel olarak düzenli şekilde hizmet içi eğitim almalarını sağlamak.

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Bakanlığın basın ve halkla ilişkilerle ilgili faaliyetlerini planlamak ve bu faaliyetlerin belirlenecek usul ve ilkelere göre yürütülmesini sağlamak.

09.10.2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırmak üzere gerekli tedbirleri almak.

Özel Kalem Müdürlüğü

Bakanın çalışma programını düzenlemek.

Bakanın resmi ve özel yazışmalarını, protokol ve tören işlerini düzenlemek ve yürütmek.

Döner Sermaye İşletme Müdürlüğü

İşletmelerin takip edecekleri muhasebe hesap planını, ambar, taşınır işlem fişi ve bunlarla ilgili kod rehberinin uygulamasını sağlamak.

İşletmelerin kesin hesabını ve bilançolarını incelemek, analizlerini yapmak.

Döner sermaye bütçe ödeneklerini ilgili birimlerine göndermek.

İşletme müdürlüklerine 4.1.2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62 nci maddesinin birinci fıkrasının (I) bendi gereğince %10 ödeneklerin dağıtımını yapmak ve takibini yapmak.

İşletmelerin nakit talepleri ile ilgili işlemleri yürütmek.

İşletme birimleri arasında koordinasyon ve işletmelerle işbirliğini sağlamak.

Müsteşar tarafından verilen benzeri görevleri yapmak.

Taşra Teşkilatı

Bölge Müdürlükleri

İş ve işlemleri mevzuat hükümleri çerçevesinde Bakanlığın talimatlarına göre yürütmek, plan, proje ve yıllık programları uygulamak maksadıyla Bölge Müdürlüğüne bağlı birimlerinin faaliyetlerini düzenlemek, koordine ve kontrol etmek.

Bölge Müdürlüğü birimleri tarafından hazırlanan bütçeleri ve iş programlarını inceledikten sonra Bakanlığa teklifte bulunmak, onaylanan bütçe ve iş programlarının gerçekleşmesini sağlamak.

Gerekli taşınır ve taşınmazların tahsisi veya kamulaştırılması, kiralanması, intifa hakkı temini ile ilgili iş ve işlemleri yapmak.

Döner Sermayeye ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.

Biyolojik çeşitlilik ve tabiatın korunmasını sağlamak maksadıyla gerekli iş ve işlemleri yapmak veya yaptırmak.

Milli parklar, tabiat parkları, tabiatı koruma alanları, tabiat anıtları, yaban hayatı koruma ve geliştirme sahaları, sulak alanlarla orman içi su ürünleri ve avcılık faaliyetleri ile ilgili plan, etüt, envanter, projelendirme, uygulama, bakım ve kontrol çalışmalarını yapmak veya yaptırmak.

Koruma altına alınması gerekli alanlarda etüt envanter çalışması yaparak veya yaptırarak ilan sürecini başlatmak üzere teklif raporu hazırlamak.

Korunan alanlarda Bakanlıkça verilecek izin ve irtifak hakları ve yapılacak tahsis ve devirlere dair iş ve işlemleri yürütmek.

Milli park ve tabiat parklarında mevcut bina tesisler ve alanların işletilmesi veya kiralanması, bakım, onarım ile ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda gerekli iş ve işlemleri yapmak.

Mevzuatta öngörülen idari yaptırım kararlarını tahsis etmek.

Eğitim, tanıtım ve yayım işlerini planlamak, uygulamak veya uygulanmasını sağlamak.

Görevleri ile ilgili olarak kamu kurum ve kuruluşları, kalkınma ajansları, gerçek ve tüzel kişiler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapmak.

Bölgesinde Bakanlığın yatırım programlarında bulunan işlerin, etüt, proje, ihale kontrolü ve kabul iş ve işlemlerini yapmak veya yaptırmak.

Bölgesinde çalışan personelin özlük hakları ile ilgili iş ve işlemleri yapmak.

6-Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

İç kontrol; kurumun hedeflerine, belirlenmiş politikalarla ve mevzuata uygun olarak;

- Faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini,
- Varlık ve kaynakların korunmasını,
- Muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını,
- Mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini,

sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

İç kontrol sadece kontrol faaliyetlerini değil kurumun organizasyon yapısını, işleyişini görev yetki sorumluluklarını, karar alma süreçlerini kapsayan ve kurumun çalışanlarının tamamının rol aldığı dinamik bir süreçtir.

İç kontrolün idarenin yönetim sorumluluğunda olması nedeniyle, merkezi uyumlaştırma birimleri tarafından yapılan düzenlemeler dışındaki idarelerce;

- Stratejik planın uygulanmasına yönelik faaliyetler tanımlanmış olmalı,
- Faaliyetlere, iş ve işlemlere ait iş akış şemaları hazırlanmalı,
- Süreçler, süreç sahipleri ve sorumluları tanımlanmalı,
- Personelin görev yetki ve sorumlulukları ile kontrol prosedürleri belirlenmeli,
- Kurumun gaye, hedef ve politikalarının yerine getirilmesinde karşılaşılabilecek risklere ilişkin risk yönetimi planlanmalı,
- Etkileşimli bir yönetim bilgi sistemi kurulmalı ve bir iletişim ağı ile kontrol listeleri ve kontrol öz değerlendirme formları oluşturulmalıdır.

07.09.2012 tarih ve 200 sayılı Olur ile uygulamaya konulan Bakanlığımız İç Kontrol Standartları Eylem Planı uyarınca tüm harcama birimlerince gerçekleştirilen ve gerçekleştirilmekte olan iş ve işlemlere ilişkin izleme ve değerlendirme raporu altı aylık dönemler itibarıyla Müsteşarlık Makamına sunulmaktadır.

İç kontrol ve ön mali kontrole ilişkin esasların yer aldığı yönetmelik doğrultusunda merkez harcama birimlerinin işlemleri ön mali kontrole tabi tutulmuştur.

GAYE VE HEDEFLER

Orman, Su Varsa Hayat Var.

II-GAYE VE HEDEFLER

A-İDARENİN GAYE VE HEDEFLERİ

GAYE	HEDEF
Gaye 1: Kurumsal Kapasiteyi Geliştirmek	<u>S.H.1.1</u> -İnsan kaynaklarının etkin yönetimini sağlamak
	<u>S.H.1.2</u> -Bakanlığın görev alanları ile ilgili toplumu bilgilendirmek
	<u>S.H.1.3</u> -Bilgi sistemlerini geliştirmek ve bilgi güvenliğini sağlamak
	<u>S.H.1.4</u> -Az gelişmiş ülkeler başta olmak üzere uluslararası kuruluşlar ve ülkelerle ikili ve bölgesel işbirliğini arttırmak
Gaye 2: Çölleşme ve Erozyonla Etkin Mücadele Etmek	<u>S.H.2.1</u> -Çölleşme ve erozyonla mücadele kapasitesini arttırmak; paydaşlarla işbirliğini geliştirmek
	<u>S.H.2.2</u> -Uluslararası kurum, kuruluş ve ülkelerle işbirliğini geliştirmek, yükümlülükleri yerine getirmek
	<u>S.H.2.3</u> -Küresel ve bölgesel düzeyde çölleşme ile mücadelede öncülük etmek
	<u>S.H.2.4</u> -Çölleşme ve erozyona maruz kalan/kalabilecek bölgeleri tespit etmek, izlemek
	<u>S.H.2.5</u> -Çölleşme ve erozyonla mücadelede plan ve projeler hazırlamak, Ar-Ge çalışmaları yapmak
Gaye 3: Su Kaynaklarının Korunması, İyileştirilmesi ve Sürdürülebilir Yönetimini Sağlamak	<u>S.H.3.1</u> -Taşkın ve kuraklığın olumsuz etkilerinin kontrolü amacıyla taşkın ve kuraklık yönetim planlarını hazırlamak, uygulamasını takip etmek
	<u>S.H.3.2</u> -Yerüstü sularının kalite sınıfları ve yeraltı sularının kalite ve miktar durumlarını tespit etmek
	<u>S.H.3.3</u> -Ulusal Su Bilgi Sistemini kurmak ve sürekliliğini sağlamak
	<u>S.H.3.4</u> -Suyun miktar ve kalite olarak korunması ve kullanılması için AB mevzuatı ile uyumlu bütüncül planlamalar yapmak
Gaye 4: Biyolojik Çeşitliliğin Etkin Korunması ve Sürdürülebilir Yönetimini Sağlamak	<u>S.H.4.1</u> -Korunan alanların tanıtımını yaparak tabiat turizmini geliştirmek, koruma kullanma dengesi içinde alternatif gelir kaynaklarını oluşturmak
	<u>S.H.4.2</u> -Ülkemizin milli ve milletlerarası öneme sahip olan doğal, tarihi ve kültürel kaynak değerlere sahip alanlarını tespit ederek, korunan alan olarak ilan etmek, sürdürülebilir yönetimini sağlamak
	<u>S.H.4.3</u> -Biyolojik çeşitliliğin envanterini yapmak, izlemek ve devamlılığını sağlamak
	<u>S.H.4.4</u> -2873 sayılı Milli Parklar Kanununa tabi korunan alanlarda etkin yönetimi sağlamak
	<u>H.4.5</u> -Yaban hayatı ile sokak hayvanlarının korunması, av yönetiminde etkinliğin artırılması

B-TEMEL POLİTİKA VE ÖNCELİKLER

Orman ve Su İşleri Bakanlığı 2017 Yılı Performans Programına temel olan üst politika ve öncelikler aşağıda belirtilmiştir.

ÜPB	İlgili Bölüm/ Referans	Verilen Görev	Birim	Gaye/Hedef
Onuncu Kalkınma Planı Öncelikli Dönüşüm Programı	Program 15, Eylem 42	Tarımda etkin su kullanımının sağlanmasına yönelik işbirliği ve eşgüdümün geliştirilmesi maksadıyla düzenli aralıklarla toplantılar yapılacaktır.	SYGM	G:3; H:3.4
	Program 3: Yurtiçi Tasarrufların Artırılması, Eylem 42	Su israfının azaltılmasına yönelik bilinçlendirme ve yönlendirme faaliyetleri yürütülecektir.	SYGM	G:3; H:3.4
Onuncu Kalkınma Planı	2.3.4. Kentsel Altyapı - 979	İçme ve kullanma suyunun tüm yerleşimlerde gerekli kalite ve standartlara uygun şekilde şebekeye verilmesi sağlanacaktır.	SYGM	G:3; H:3.4
	2.3.7. Çevrenin Korunması-1037	Doğal kaynakların ve ekosistem hizmetlerinin değeri ölçülerek, politika oluşturma ve uygulama süreçlerinde dikkate alınacaktır.	DKMP	G:4; H:4.3
	2.3.7. Çevrenin Korunması-1038	Tüketim alışkanlıklarının sürdürülebilirliğinin desteklenmesi ve doğa koruma başta olmak üzere çevre bilincinin artırılmasına yönelik uygulamalar yaygınlaştırılacaktır.	DKMP	G:4; H:4.1 G:4; H:4.4
	2.3.7. Çevrenin Korunması-1039	Tarım, ormancılık, gıda ve ilaç sanayi açısından önem taşıyan biyolojik çeşitliliğin tespiti, korunması, sürdürülebilir kullanımı, geliştirilmesi ve izlenmesi sağlanacaktır.	DKMP	G:4; H:4.3
	2.3.7. Çevrenin Korunması-1040	İklim değişikliği ile mücadele ve uyum çalışmaları ülke gerçekleri gözetilerek "ortak fakat farklılaştırılmış sorumluluklar" ile "göreceli kabiliyetler" doğrultusunda sürdürülecektir.	ÇEM	G:2; H:2.1
	2.3.8. Toprak ve Su Kaynakları Yönetimi-1047	Su ve toprak kaynakları miktarının ve kalitesinin korunması, geliştirilmesi ve talebin en yüksek olduğu tarım sektörü başta olmak üzere sürdürülebilir kullanımını sağlayacak bir yönetim sisteminin geliştirilmesi sağlanacaktır.	ÇEM SYGM	G:2; H:2.4 G:2; H:2.5 G:3; H:3.4
	2.3.8. Toprak ve Su Kaynakları Yönetimi-1048	Su yönetimine ilişkin mevzuattaki eksiklik ve belirsizlikler giderilerek kurumların görev, yetki ve sorumlulukları netleştirilecek, su yönetimiyle ilgili tüm kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyon geliştirilecektir.	SYGM	G:3; H:3.1 G:3; H:3.2 G:3; H:3.3 G:3; H:3.4
	2.3.8. Toprak ve Su Kaynakları Yönetimi-1050	Yeraltı ve yerüstü su kalitesinin ve miktarının belirlenmesi, izlenmesi, bilgi sistemlerinin oluşturulması; su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ile kirliliğinin önlenmesi ve kontrolü sağlanacaktır.	SYGM	G:3; H:3.4 G:3; H:3.3 G:3; H:3.2

ÜPB	İlgili Bölüm/ Referans	Verilen Görev	Birim	Gaye/ Hedef
Onuncu Kalkınma Planı	2.3.8. Toprak ve Su Kaynakları Yönetimi-1051	Ülkemiz su potansiyelinin tamamının ihtiyaçlar doğrultusunda sürdürülebilir bir şekilde kullanılması ve kullanımının tarifelendirilmesi sağlanacaktır.	SYGM	G:3; H:3.2 G:3; H:3.4
	2.3.8. Toprak ve Su Kaynakları Yönetimi-1052	İklim değişikliğinin ve su havzalarındaki tüm faaliyetlerin su miktarı ve kalitesine etkileri değerlendirilerek havzalarda su tasarrufu sağlama, kuraklıkla mücadele ve kirlilik önleme başta olmak üzere gerekli önlemlerin alınması takip edilecektir.	SYGM	G:3; H:3.1
	2.3.8. Toprak ve Su Kaynakları Yönetimi-1053	Özel öneme sahip doğal korunan alanlar başta olmak üzere, nitelikli tarım arazileri ve orman varlığını koruyacak tedbirler alınacaktır. Bu kapsamda özellikle çölleşme ve erozyona karşı mücadele etkinleştirilecek, tarımsal faaliyetlerin toprak kaynakları üzerindeki çevresel ve sosyal etkileri izlenerek önleyici tedbirler yoğunlaştırılacaktır.	ÇEM DKMP	G:2; H:2.1 G:2; H:2.4 G:2; H:2.5 G:4; H:4.4
65. Hükümet Programı	Turizm sayfa 98	Bu dönemde turizme ayrılan kaynaklar artırılarak, Türkiye Turizm Stratejisi'nde öngörülen hedeflere ulaşılabilecektir. Deniz, kum ve güneş turizminin yanı sıra sağlık ve termal turizm, kış turizmi, golf turizmi, deniz turizmi, eko-turizm, yayla turizmi, kongre ve fuar turizmi gibi turizm türleri öncelikli olarak ele alınıp geliştirilecektir.	DKMP	G:4; H:4.1
	Çevrenin korunması sayfa 113	Belediyeler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektörün kuracağı hayvan bakım merkezleri ve hastaneleri teşvik edilecektir.	DKMP	G:4; H:4.5
	Çevrenin korunması sayfa 113	Yer üstü ve yer altı su kaynaklarını kapsayacak şekilde, hukuki ve kurumsal olarak 'Bütüncül Su Kaynakları Yönetimi Modeli'ne geçilecektir. Böylece bütün su havzaları koruma altına alınacak, kirlenmeye karşı önleme stratejileri geliştirilecek ve vatandaşın buna katılımı sağlanacaktır.	SYGM	G:3; H:3.4 G:3; H:3.2
	Çevrenin korunması sayfa 113	Havza bazında entegre atıksu ve su yönetimi sistemi oluşturma çalışmalarına hız verilecektir. Ulusal havza yönetim sistemini, su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir kullanımına imkân verecek şekilde geliştirilecektir.	SYGM	G:3; H:3.4
	Çevrenin korunması sayfa 113	2019 yılına kadar havza koruma eylem planlarının tamamı nehir havza yönetim planlarına dönüştürülecektir. Taşkınlarla mücadelede etkili yönetime geçilip, taşkınlar; öncesinde, esnasında ve sonrasında tüm havzalarda nehir havzası bütününde yönetilecektir. 17 havzanın kuraklık ve taşkın yönetim planları hazırlanacaktır.	SYGM, ÇEM	G:3; H:3.4 G:3; H:3.1 G:2; H:2.5
	Çevrenin korunması sayfa 113	Su kaynaklarının kalitesi korunacaktır. Su kaynaklarının kalitesinin evsel atık, sanayi atık, zirai ilaç ve zehirli maddelere karşı korunması amacıyla standartlar ve alınması gereken tedbirleri tespit edilecektir.	SYGM	G:3; H:3.4 G:3; H:3.2
	Çevrenin korunması sayfa 113	Evsel, sanayi ve/veya sulamadan dönen suların iyileştirilerek yeniden kullanılması sağlanacaktır.	SYGM	G:3; H:3.2
	Çevrenin korunması sayfa 114	Su Bilgi Sistemi kurulacak ve böylece su ile ilgili bütün verilere tek merkezden erişim sağlanacaktır.	SYGM	G:3; H:3.3

ÜPB	İlgili Bölüm/ Referans	Verilen Görev	Birim	Gaye/ Hedef
65. Hükümet Programı	Çevrenin korunması sayfa 114	Erozyonla taşınan toprak miktarı 2019 yılında 140 milyon tona indirilecektir.	ÇEM	G:2; H:2.4 G:2; H:2.5
	Çevrenin korunması sayfa 114	Tabiatı ve Biyolojik Çeşitliliği Koruma Kanunu ile tabiatın, tabii değerlerin, biyolojik çeşitliliğin korunması ve halkın tabiat hakkında bilinçlendirilmesi ile toplumun korumaya yönelik katkıları artırılacaktır.	DKMP	G:4; H:4.3 G:4; H:4.1
	Çevrenin korunması sayfa 114	Ülkemizin biyolojik zenginliğinin net olarak ortaya çıkarılması için başlatılan ve 19 ilde belirlenen Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanteri, 2019 yılına kadar 81 ile yaygınlaştırılacaktır.	DKMP	G:4; H:4.3
	Çevrenin korunması sayfa 114	Korunan alanların yönetimi konusunda iyileştirmeler yapılacaktır.	DKMP	G:4; H:4.2 G:4; H:4.4
	Çevrenin korunması sayfa 114	Korunan alanlar içinde ekoturizm gibi gelir getirici faaliyetler planlanacak ve desteklenecektir. Korunan alanlarda yöre halkına alternatif gelir imkânı sunan alan kılavuzluğu uygulamaları düzenli olarak gerçekleştirilecek ve bu uygulamalar teşvik edilecektir.	DKMP	G:4; H:4.4
	Çevrenin korunması sayfa 114	Hayvanların en geniş hukuki çerçevede korunması ve gerekli idari tedbirlerin geliştirilmesi sağlanacaktır.	DKMP	G:4; H:4.5
	Çevrenin korunması sayfa 115	Yaban hayatının korunması ve desteklenmesi maksadıyla ilave Yaban Hayatı Kurtarma ve Rehabilitasyon Merkezleri kurulacaktır.	DKMP	G:4; H:4.5
Orta Vadeli Program 2018-2020	III. Yüksek Katma Değerli Üretim 4. Tarım	Su kullanımının etkinleştirilmesini teminen Su Kanunu çıkarılacaktır.	SYGM	G:3; H:3.4
Ulusal Havza Yönetim Stratejisi	Gaye 2	Havza su kaynaklarının sürdürülebilir olarak yönetimi ve kullanımı sağlanacaktır.	SYGM	G:3; H:3.2 G:3; H:3.4
	Hedef 2.1.7	25 havzadaki yerüstü suyu kütleleri için izleme programları 2015 Aralık itibariyle tamamlanmış olup G:3 H.3.2.4 kapsamında revize edilecektir. Çevresel kalite standartları ve hedefleri, eşik değerler, kalite sınıfları, alıcı ortam kalitesine uygun deşarj kriterleri belirlenecek, ulusal izleme ve ulusal su bilgi sistemi oluşturulacaktır. (sayfa 18)	SYGM	G:3; H:3.2 G:3; H:3.3
	Gaye 2 (Alt Gaye 2.3)	Kentsel ve kırsal yerleşim yerlerinin içme, kullanma ve sanayi suyu ihtiyaçları yeterli miktar ve kalitede karşılanacaktır. (sayfa 35)	SYGM	G:3; H:3.1 G:3; H:3.2 G:3; H:3.3 G:3; H:3.4
	Gaye 2 (Alt Gaye 2.1)	Su kaynaklarının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımı kapsamında, havza bazında çalışmalara ortak temel oluşturacak yasal düzenlemelerin, plan, program ve stratejilerin tamamlanması ve uygulamaya konması sağlanacaktır. stratejilerin tamamlanması ve uygulamaya konması sağlanacaktır.	SYGM	G:3; H:3.4

ÜPB	İlgili Bölüm/ Referans	Verilen Görev	Birim	Gaye/ Hedef
Havza Yönetim Stratejisi	Gaye 2 (Alt Gaye 2.2)	Su kullanım verimliliğinin ve tasarrufunun artırılması sağlanacaktır.	SYGM	G:3; H:3.4
	EK 2 Tablo 3 Hedef 6	Havza yönetiminde doğal afetler ve zararlarına karşı önlem ve mücadele mekanizmalarının entegrasyonu, geliştirilmesi ve etkinleştirilmesi sağlanacaktır.	SYGM	G:3; H:3.1
	EK 2 Tablo 3 Hedef 6.2	Havza bazlı "Taşkın Risk Haritaları ve Yönetim Planları" ilgili kurum ve kuruluşların işbirliği ile tamamlanacaktır.	SYGM	G:3; H:3.1
Ulusal Havza Yönetim Stratejisi	2014-2023 Faaliyet 1.4.7	Havza bazlı Çölleşme ve Erozyonla Mücadele İzleme Sistemi oluşturulacaktır.	ÇEM	G:2; H:2.4
	2014-2023 Faaliyet 1.4.9	Havzalar bazında demografik, sosyal ve ekonomik veri tabanı oluşturulacaktır.	ÇEM	G:2; H:2.4
	2014-2023 Faaliyet 5.1.1	Büyük ölçekli entegre katılımcı havza rehabilitasyon projesi hazırlanması ve uygulanması sağlanacaktır.	ÇEM	G:2; H:2.5
	2014-2023 Hedef 6.5	Yukarı havza alanlarında doğal afetlere karşı havza ıslahı, sel, çığ ve heyelan projeleri hazırlanacak ve uygulanacaktır.	ÇEM	G:2; H:2.5
Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı	2014-2023 Tüm Eylemler	Planda bulunan eylemlerin koordinasyonu ve izlenmesi yapılacaktır.	ÇEM	G:2; H:2.1 G:2; H:2.2 G:2; H:2.3 G:2; H:2.4 G:2; H:2.5
	Tedbir 396	İçmesuyu ve kanalizasyon yatırım taleplerinin sağlıklı bir şekilde yönetilebilmesi için ilgili kurumların mali yapılarının sürdürülebilir olmasına yönelik finansman modelleri geliştirilecektir.	SYGM	G:3; H:3.2
	Tedbir 407	Tabiatın ve biyolojik çeşitliliğin korunması ve kullanımında sürdürülebilirliğin sağlanmasına yönelik düzenlemeler yapılacak, kurumlar arası koordinasyon ve işbirliği güçlendirilecektir.	DKMP	G:4; H:4.3
	Tedbir 410	Su kaynaklarının etkin kullanımı ve korunması için bütüncül su kaynakları yönetimi modeli geliştirilecektir.	SYGM	G:3; H:3.2
	Tedbir 411	Kurum ve kuruluşlar arasında işbirliği ve koordinasyonu geliştirmek maksadıyla su verilerinin bütünleştirilmesi sağlanacaktır.	SYGM	G:3; H:3.3
2017 Yılı Programı	Tedbir 412	Su Kanunu hazırlıkları tamamlanacaktır.	SYGM	G:3
	Tedbir 414	Yeraltı su kaynaklarının tarımda kontrollü kullanımının sağlanmasına yönelik miktar kısıtlaması ve fiyatlandırma mekanizmaları geliştirilecektir.	SYGM	G:3; H:3.2

FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

Orman, Su Varsa Hayat Var.

III-FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A-Mali Bilgiler

1-Bütçe Uygulama Sonuçları

Tablo 7- Bakanlığımızın 2015-2016-2017 Yılları Ödenek ve Harcama Tutarları

Uygulama Sonuçları	Birim	2015	2016	2017
Kesintili Bütçe Ödeneği	TL	513.292.000	574.051.000	623.813.000
Yıl Sonu Ödenek	TL	515.524.935	599.103.086	688.590.086
Yıl Sonu Harcama	TL	508.094.232	540.891.841	654.743.831
Gerçekleşme Oranı	%	98,56	90,28	95,08

2017 yılında Bakanlığımıza 688.590.086 TL ödenek tahsis edilmiştir. Ödeneğin %95,08'i harcanmıştır.

Tablo 8- 2017 Yılı Harcamalarının Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Dağılımı

Ekonomik Sınıflandırma	Kesintili Bütçe Ödeneği (TL)	Ödenek (TL)	Harcama (TL)	Toplam Harcama İçindeki Oranı (%)
Personel Giderleri	293.517.000	308.361.000	304.848.386	46,56
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	54.445.000	56.921.000	54.747.009	8,37
Mal ve Hiz. Alım Giderleri	47.524.000	47.014.000	46.283.173	7,06
Cari Transferler	14.761.000	17.326.000	17.295.142	2,64
Sermaye Giderleri	199.933.000	244.405.021	217.060.599	33,16
Sermaye Transferleri	13.633.000	14.563.065	14.509.522	2,21
Borç Verme	0	0	0	0
TOPLAM	623.813.000	688.590.086	654.743.831	100

Not: Bakanlığımıza bağlı (DSİ, OGM ve SUEN) kuruluşlara yapılan sermaye transferleri ile hazine yardımları hariç. Bakanlığımız harcamalarının ekonomik sınıflandırmaya göre analizine bakıldığında, toplam harcama içerisindeki payın %46 ile en fazla personel giderlerinin olduğu, sermaye transferlerinin ise %2 ile en az olduğu görülmektedir.

Tablo 9- 2017 Yılı Harcamalarının Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Dağılımı

Ekonomik Sınıflandırma	Bütçe Ödeneği (TL)	Yıl Sonu Ödeneği (TL)	Harcama (TL)	Harcama Oranı (%)
Personel Giderleri	293.517.000	308.361.000	304.848.386	98,86
Sos. Güv. Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	54.445.000	56.921.000	54.747.009	96,18
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	47.524.000	47.014.000	46.283.173	98,45
Cari Transferler	2.109.367.000	2.105.432.000	1.996.737.342	94,84
Sermaye Giderleri	199.933.000	244.405.021	217.060.599	88,81
Sermaye Transferleri	11.958.288.000	12.083.218.065	11.544.953.922	95,55
TOPLAM	14.663.074.000	14.845.351.086	14.164.630.431	95,41

Not: Bakanlığımıza bağlı (DSİ, OGM ve SUEN) kuruluşlara yapılan sermaye transferleri ile hazine yardımları dâhil.

Tablo 10- 2017 Yılı Harcamalarının Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Dağılımı

Fonksiyonel Sınıflandırma	Kesintili Bütçe Ödeneği (TL)	Ödenek (TL)	Harcama (TL)	Toplam Harcama İçindeki Oranı (%)
Genel Kamu Hizmetleri	47.329.000	47.241.147	46.890.352	7,17
Savunma Hizmetleri	460.000	465.000	463.181	0,07
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	3.480.000	3.897.000	3.881.608	0,59
Ekonomik İşler ve Hizmetler	370.203.000	441.114.333	407.844.964	62,29
Çevre Koruma Hizmetleri	202.341.000	195.600.606	195.394.472	29,84
Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri*	0	272.000	269.253	0,04
TOPLAM	623.813.000	688.590.086	654.743.830	100

*Engellilerin Erişilebilirliğinin Sağlanması Maksadıyla Yapılacak Giderler yer almaktadır.

Not: Bakanlığımıza bağlı (DSİ, OGM ve SUEN) kuruluşlara yapılan sermaye transferleri ile hazine yardımları hariç.

Tablo 11- 2017 Yılı Harcamalarının Fonksiyonel Sınıflandırmaya Göre Dağılımı

Fonksiyonel Sınıflandırma	Kesintili Bütçe Ödeneği (TL)	Ödenek (TL)	Harcama (TL)	Harcama Oranı (%)
Genel Kamu Hizmetleri	14.086.590.000	14.204.002.147	13.556.776.952	95,44
Savunma Hizmetleri	460.000	465.000	463.181	99,61
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri	3.480.000	3.897.000	3.881.608	99,61
Ekonomik İşler ve Hizmetler	370.203.000	441.114.333	407.844.964	92,46
Çevre Koruma Hizmetleri	202.341.000	195.600.606	195.394.472	99,89
Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri*	0	272.000	269.253	98,99
TOPLAM	14.663.074.000	14.845.351.086	14.164.630.430	95,41

Not: Bakanlığımıza bağlı (DSİ, OGM ve SUEN) kuruluşlara yapılan sermaye transferleri ile hazine yardımları dahil.

Tablo 12- 2017 Yılı Merkezi Bütçe Dışı Ödenek ve Harcama

Birim	Toplam Ödenek (Özel Ödenek, Dış Proje Kredisi, Bağış, Hibe, Yardım)	Toplam Harcama	Açıklama (Kullanılacağı Proje)
DKMP	AB Hibe: 5.753.475 Avro	697.696 Avro	NATURA 2000'in Gerekliliklerinin Uygulanabilmesi için Doğa Koruma Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi
ÇEM	Murat Nehri(Dış Katkı) ; (USD; 20.000) Program: 50.000 TL	81.868,58 USD 302.500 TL	Murat Nehri (Dış Katkı) Yazılım 1. ve 2. Ödeme İzleme Anketi İ6D Uzman 1. ve 2. Ödeme 14 mh için harita oluşturulması
ÇEM	Murat Nehri (Hibe); (USD; 35.000) 125.000 TL	16.826,24 USD 58.850 TL	Murat Nehri (Hibe) CBS veri yönetim uzmanı ve broşür basımı
SYGM	AB Dış Katkı Payı; (Hibe) (Avro; 3.092.060,25) 12.672.103 TL	3.637.725 Avro 15.025.416 TL	Türkiye'deki İçmesuyu Kaynakları Ve Arıtma Tesislerinin Değerlendirilmesi Prj.

Döner Sermaye Gelir ve Giderleri

Tablo 13- 2017 Yılı 92 Adet Döner Sermaye İşletmesinin Birleştirilmiş Gelirler Cetveli

Gelir Kalemi	Gelir (TL)
Mal ve Hizmet Gelirleri	92.897.454
Diğer Gelirler	3.518.713
Toplam	96.416.167
İade ve İndirimler (-)	1.301.652
Net Gelir	95.114.515

Tablo 14- 2017 Yılı 92 Adet Döner Sermaye İşletmelerinin Birleştirilmiş Giderler Cetveli

Gider Kalemi	Ödenek (TL)	Harcanan (TL)	Kalan (TL)
Üretim veTüketime Yönelik Mal ve Malzeme Alımları	16.081.176	13.400.960	2.680.215
Personel Giderleri	545.000	397.236	147.763
Yolluklar	5.119.545	4.706.598	412.947
Görev Giderleri	958.280	209.062	749.217
Hizmet Alımları	32.707.819	29.105.749	3.602.070
Temsil ve Tanıtma Giderleri	200.000	199.089	910
Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri	6.663.991	5.519.379	1.144.612
Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri	4.184.591	3.407.620	776.970
Gelirlerden ve Kârlardan Ayrılan Paylar	2.432.336	1.575.122	857.213
Diğer Transferler	0	0	0
Mamul Mal Alımları	2.308.535	2.199.520	109.014
Menkul Sermaye Üretim Giderleri	596.400	592.583	3.816
Gayrimenkul alımları ve kamulaştırma giderleri	8.198	8.197	0,02
Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	15.740.147	15.573.001	167.145
Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri	10.000	10.000	0
Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	0	0	0
Mamul Mal Alımları	2.630.801	2.604.802	25.998
Menkul Sermaye Üretim Giderleri	761.720	746.770	14.950
Gayrimenkul Sermaye Üretim Giderleri	8.049.244	8.068.782	-19.538
Menkul Malların Büyük Onarım Giderleri	0	0	0
Gayrimenkul Büyük Onarım Giderleri	824.417	809.877	14.539

2-Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar

2017 yılında yapılan harcamaların ekonomik sınıflandırmaya göre toplam harcama içindeki payı; personel giderleri %46,56, sosyal güvenlik kurumlarına yapılan devlet primi giderleri %8,37, mal ve hizmet alımları giderleri %7,06, sermaye giderleri %33,16, cari transferler %2,64, sermaye transferleri %2,21 olarak gerçekleşmiştir.

3-Mali Denetim Sonuçları

İç Denetim Başkanlığı tarafından, 2017 yılında gerçekleştirilen 12 denetim görevi yılı içinde tamamlanmış ve raporları teslim edilmiştir. İç denetçilerin, denetime ayırdıkları gün oranı %73,5 olarak gerçekleştirilmiştir.

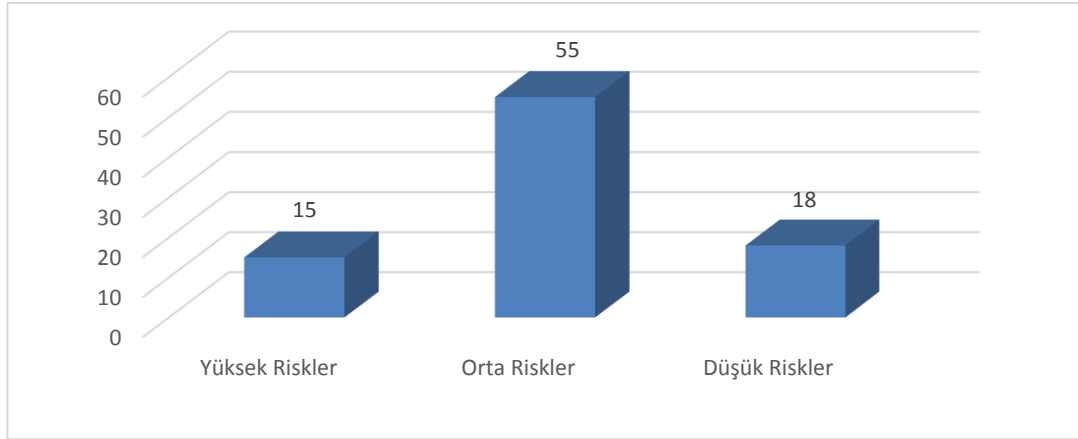
İç Denetim Birimi Başkanlığı tarafından denetim programı çerçevesinde 2017 yılında gerçekleştirilen denetim faaliyetlerine ilişkin istatistiki bilgiler tabloda almaktadır.

Tablo 15- İç Denetim Raporları Bulgu Sayıları ve Önem Düzeyleri

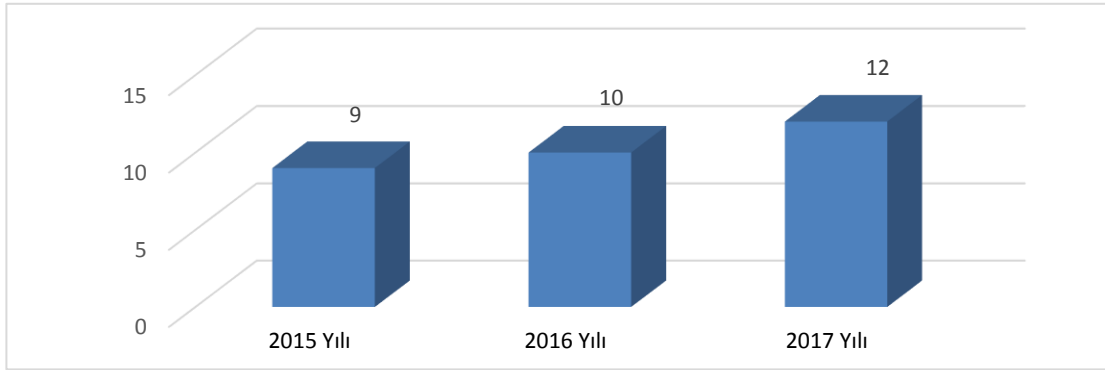
Konusu	Bulgu Sayısı/Önem Düzeyi			
	Yüksek	Orta	Düşük	Toplam
Tabiatı Koruma Alanları Süreci	1	5	-	6
Tabiat Parkları Süresi (Afyonkarahisar)	2	13	5	20
Ön Mali Kontrol Süreci	-	1	-	1
Biyoçeşitlilik Araştırma İzinleri İş ve İşlemleri	-	-	-	-
Milli Parklar Süreci (Erzurum)	-	2	1	3
Güvenlik Hizmetleri Yönetimi Süreci (BT)	-	-	2	2
Avcılık İş ve İşlemleri Süreci	3	12	5	20
Tabiat Parkları Süreci (Erzurum)	-	2	-	2
Tabiat Parkları Süreci (Malatya)	4	9	2	15
Milli Parklar Süreci Performans (Manisa)	2	4	-	6
Sulak Alanlar Süreci	-	4	-	4
Tabiat Parkları Süreci (Rize)	3	3	3	9
Toplam	15	55	18	88

2017 yılında yapılan denetimler neticesinde, 15 adet bulgunun yüksek önem düzeyinde olduğu, kritik önem düzeyinde bulgunun olmadığı anlaşılmıştır.

Şekil 8- Denetim Raporlarında Yer Alan Bulguların Önem Düzeyleri

Şekil 9- İç Denetim Birimi Başkanlığı Tarafından 2015-2017 Yılları Arası Tanzim Edilen Rapor Sayısı

Kabul Edilen Bulgular

2017 yılı içinde İç Denetim Birimi Başkanlığına teslim edilen, 12 adet denetim raporunda yer alan 88 adet bulgu için İç Denetçilerce getirilen önerilerin tamamına denetlenen birimler katılmışlardır.

Kabul Edilmeyen Bulgular

Kabul edilmeyen bulgu bulunmamaktadır.

İzleme Faaliyetleri

2017 yılı sonu itibarıyla, denetim ve danışmanlık görevlerinde tespit edilip izlemeye alınan 315 adet bulgudan, denetlenen birimler tarafından gerekli aksiyonların alınması nedeniyle 224 adet bulgunun izlemesi tamamlanmış olup 91 adet bulgunun ise izlemesi devam etmektedir.

Tablo 16- Plan Dönemi (2015-2017) Gerçekleşme Durumu

Plan Dönemi (2015-2017) Gerçekleşme Durumu	2015		2016		2017	
	Planlanan	Gerçekleşen	Planlanan	Gerçekleşen	Planlanan	Gerçekleşen
Denetim Görevleri	9	9	10	10	12	12

Dış Denetim

Bakanlığımız Sayıştay Başkanlığınca dış denetime tabidir. Söz konusu denetimle ilgili 2016 ve 2017 yılına ilişkin iki ayrı rapor tanzim edilmiştir.

Bunlardan bir tanesi “2016 Yılı Sayıştay Denetim Raporu” yani Nihai Denetim Raporu, diğeri de nihai denetim raporunda yer almayan ancak 2017 yılı denetimlerinde izlenecek bulguların yer aldığı “2017 Yılı Denetimlerinde İzleme Alınacak Bulgular Raporu”dur.

2016 Yılı Sayıştay Denetim Raporunda yer alan toplam 44 bulgudan 7 bulgu izlenmeye alınmış olup Sayıştay Başkanlığının 2017 yılı denetimlerinde verilen cevaplar ve öneriler doğrultusunda işlem yapılmadığının tespit edilmesi halinde sorguya konu edilecektir.

İlk Denetim Raporundaki 11 adet bulgu ise Nihai Denetim Raporunda yer almamakta olup geriye kalan 26 bulguya ise verilen cevaplar ile Sayıştay Başkanlığının önerileri doğrultusunda iş ve işlemlerin yapılması gerekmektedir.

Bakanlığımızca Denetim Raporunda yer alan bulgularda tespit edilen uygulama hatalarının tekrarlanmaması hususunda gerekli tedbirler alınarak, aynı sorunların ve hataların yaşanmaması sağlanacaktır.

B-Performans Bilgileri

1-Faaliyet ve Proje Bilgileri

Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü

Çölleşme, erozyonla mücadele ve ormancılık konularının daha etkin, verimli ve sürdürülebilir bir şekilde yürütülmesini sağlamak, küresel ölçekte çölleşme ve erozyonla mücadele konularında ülkemizin tecrübelerini başta en az gelişmiş ülkeler olmak üzere diğer ülkelere aktarmak Bakanlığımızın ana politika ve stratejileri arasında bulunmaktadır.

- Çölleşme, arazi tahribatı ve kuraklık dünyada 4 milyar ha alanı ve 168 ülkede yaşayan 1,5 milyar nüfusu doğrudan tehdit etmektedir.
- Dünya’da her yıl 12 milyon ha alan bozulmaktadır.
- FAO verilerine göre dünyadaki orman varlığı; 1990’lı yıllarda yıllık 7,3 milyon ha, 2010-2015 yılları arasında ise yıllık 3,3 milyon ha azalmaktadır (FAO, 2016, State of The World’s Forests)

Türkiye, bulunduğu coğrafi konum ve iklim özellikleri itibarı ile çölleşmeden etkilenecek ülkeler arasında bulunmaktadır. Türkiye’de çölleşmenin önemli sebeplerinden birisi de toprak erozyonudur.

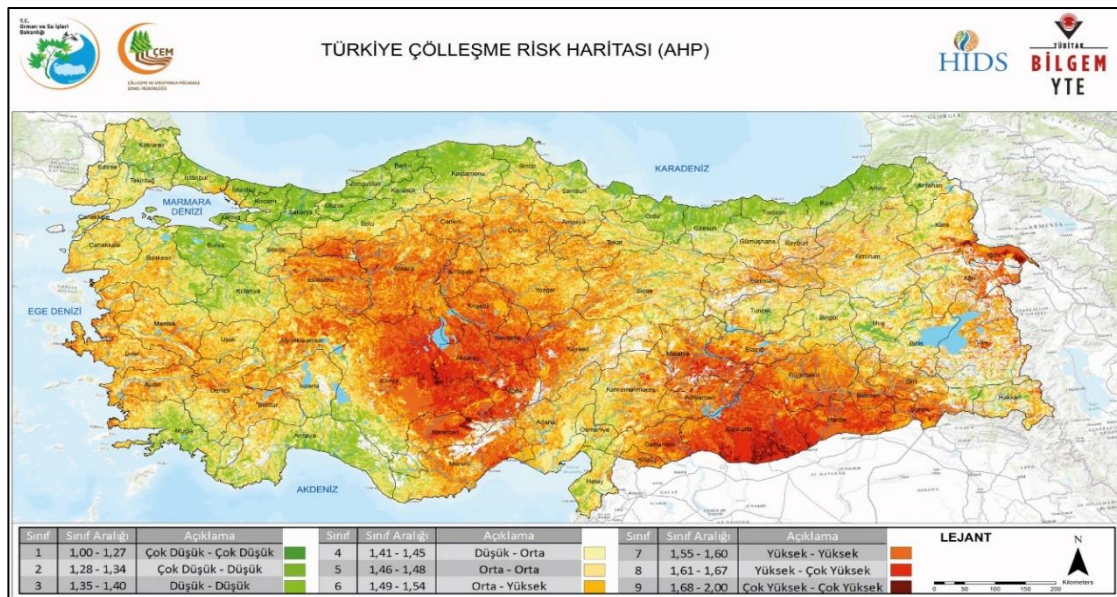
Türkiye, 1998 yılında Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesine taraf olmuştur. Sözleşmedeki yükümlülükten dolayı 2005 yılında “Çölleşme ile Mücadele Ulusal Eylem Programı” hazırlanmıştır.

Çölleşme İle Mücadele

Türkiye genelinde çölleşme ile daha etkin mücadele etmek, uzun vadeli kararlara ve yatırım programlarına rehberlik sağlamak, farklı kurumlarca yürütülecek çalışmaların eşgüdümlü ve bütünsel olarak gerçekleşmesi gayesiyle “Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı (2015-2023)” oluşturulmuştur.

“Türkiye Çölleşme Modeli ve Risk Haritasının Oluşturulması” kapsamında çölleşme ile ilgili 7 kriter ve 48 gösterge tespit edilmiştir. Ülkemize uygun CBS tabanlı çölleşme modeli oluşturulmuş ve ulusal ölçekte çölleşmeye duyarlı alanlar tespit edilerek “Türkiye Çölleşme Risk Haritası” hazırlanmıştır.

Çölleşmeyi izlemek gayesiyle oluşturulan “Türkiye Çölleşme Modeli ve Risk Haritası”nın doğrulama ve kalibrasyon çalışması kapsamında Gediz Havzası’nda pilot saha çalışması yapılmıştır. Çalışmanın devamında; tüm Türkiye’yi kapsayacak şekilde modelin doğrulanması ve kalibrasyonunun yapılması hedeflenmektedir. Bu kapsamda; Türkiye Çölleşme Modelinin Doğrulanması ve Kalibrasyonu Projesi ile 2016 yılında Aksaray ve Mersin 2017 yılında Çorum-Amasya ve Şanlıurfa-Adıyaman olmak üzere 4 (dört) adet pilot saha çalışması gerçekleştirilmiştir.

Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Raporlama Çalışmaları

Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi yükümlülükleri arasında yer alan ve ülkemizin çölleşme ile mücadele kapsamında yapmış olduğu çalışmalar her iki yılda bir BMÇMS Sekreteryasına-PRAIS Sistemi üzerinden raporlanmaktadır. 2016 ve 2017 yıllarına ait ulusal verilerimiz PRAIS Sistemi aracılığıyla hem gelişmiş hem de etkilenecek ülke olarak 2018 yılı içinde iki rapor halinde raporlanacaktır.

Çölleşme ile Mücadele Ulusal Eylem Planı Değerlendirme Raporu

“Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı’nın (2015-2023)” uygulanabilirliği 2016 yılı ilerleme raporu hazırlanmış ve yayınlanmıştır.

Arazi Tahribatının Dengelenmesi (ATD)

Arazi tahribatının dengelenmesi; tahribatın durdurulması, geriye çevrilmesi, yapılan iyileştirmeler ile ulusal ve küresel düzeyde net tahrip olan alan miktarına karşılık, yeniden kazanılan alan miktarının dengesinin sağlanmasıdır.

2015 yılı Eylül ayında, New York’da kabul edilen Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinden 15.3 maddesi (SKH 15.3); 2030 yılına kadar, çölleşme ile mücadele edilmesi, çölleşme, kuraklık ve sellerden etkilenen araziler dâhil bozulmuş arazi ve toprakların rehabilite edilmesi, dünyanın, arazi tahribatının dengelenmesinde (ATD) çaba göstermesi olarak kabul edilmiştir. 12-23 Ekim 2015 tarihleri arasında Ankara’da gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (BMÇMS) 12. Taraflar Konferansında bu doğrultuda sözleşmeye taraf ülkeler, Arazi Tahribatının Dengelenmesine yönelik “Ulusal Gönüllü Hedefler”in oluşturulması konusunda mutabık kalmışlardır.

ATD’nin izleme göstergeleri şunlardır;

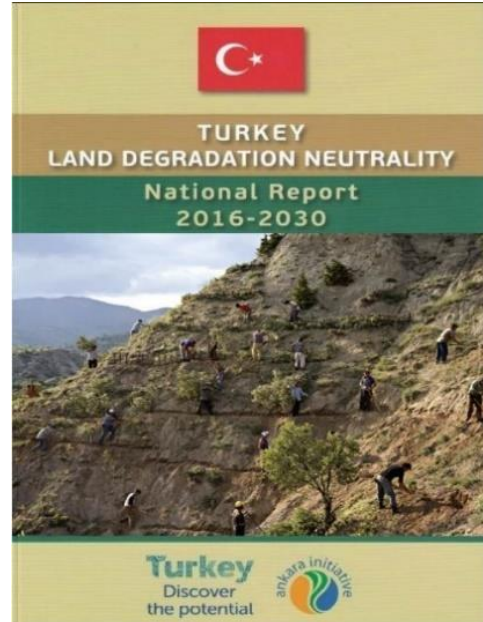
- Arazi kapallılığı ve bitki örtüsünün değişimi
- Arazi verimliliği
- Toprak üstü ve toprak altı karbon stok değişimi

Türkiye Arazi Tahribatının Dengelenmesi Ulusal Raporu

12. Taraflar Konferansı çölleşme ile mücadele konusunda sözleşme tarihinde önemli ilerlemelerin kaydedildiği bir dönüm noktası olmuştur. Görüşülen önemli konulardan biri de; BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri içerisindeki 2030 yılına kadar Arazi Tahribatının Dengelendiği Bir Dünya hedefine büyük bir ivme kazandıracak kararının alınmasıdır.

Ülkemiz; ATD Ulusal Gönüllü Hedeflerin oluşturulması kapsamında 2014-2015 yıllarında yürütülen “Arazi Bozulmasının Dengelenmesini Gerçekleştirmeye Doğru: Teoriden Pratiğe” isimli projeye katılım sağlamıştır. Ayrıca “ATD Hedef Belirleme Programı” kapsamında gerçekleştirilen ve Afrika ülkelerine yönelik yapılan ATD Ulusal Hedef Belirleme Çalıştayı’na ev sahipliği yapmıştır. Bu tecrübeler doğrultusunda ilgili kurum ve kuruluşların işbirliğinde “Türkiye Arazi Tahribatının Dengelenmesi (ATD) Ulusal Hedef Raporu” hazırlanmıştır. Ulusal ATD hedeflerinin belirlenmesinde önemli bir başlangıç ve kendi ulusal hedeflerini belirlemek isteyen ülkelere örnek oluşturacağına inandığımız rapor, ilgili kurumlara gönderilmiş olup, belirlenen ulusal gönüllü hedefler kurumsal faaliyetler çerçevesinde nihai halini almıştır.

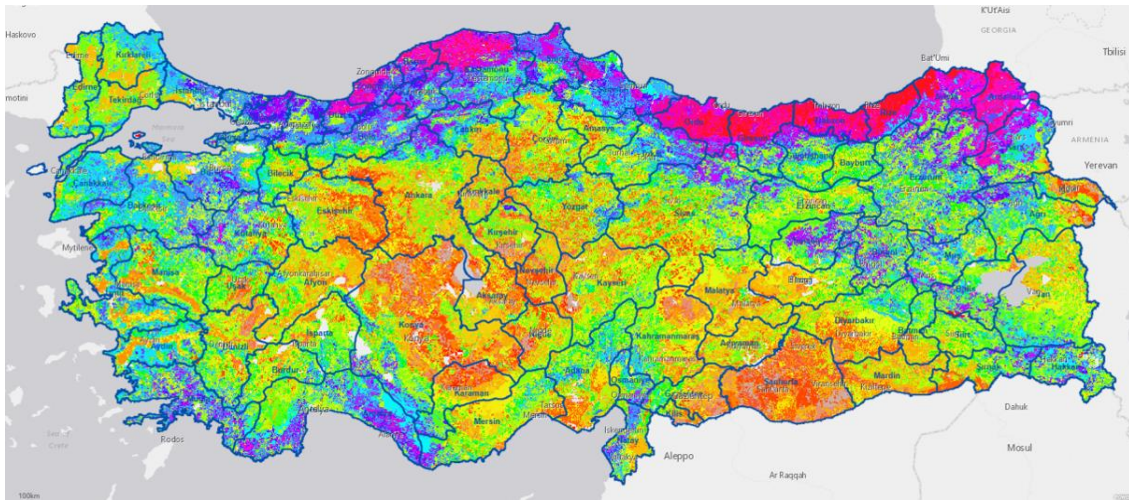
Arazi Tahribatının Dengelenmesi (ATD) Ulusal Hedefleri arasında; 2030 yılına kadar 1 milyon ha ağaçlandırma, 750.000 ha mera ıslahı, 2.200.000 ha kuru tarım alanının sulamaya açılması ve 2.000.000 ha tarım alanlarının ıslahı yer almaktadır.

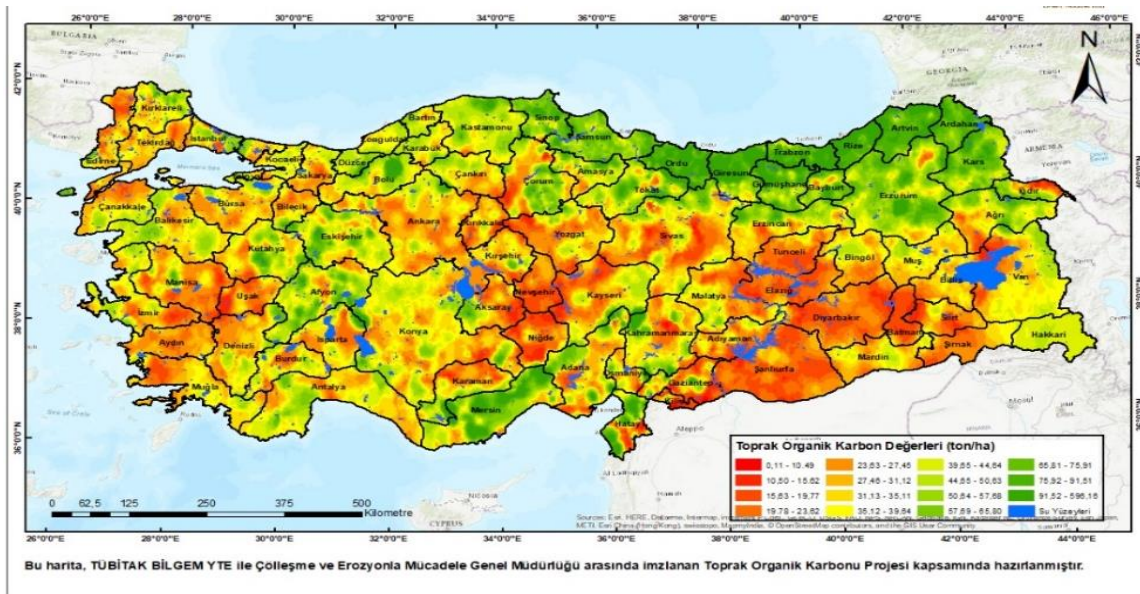
Türkiye Toprak Organik Karbonu Modeli ve Haritalanması Projesi

Türkiye topraklarının organik karbon miktarlarının belirlenmesi, izlenmesi ve toprak organik karbon haritasının güvenilir biçimde oluşturulması, 12. UNCCD Taraflar Konferansında ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Hedeflerindeki 15.3 maddesi gereğince sorumluluğumuz içerisindedir. Arazi Tahribatının Dengelenmesi kriterlerinden biri olan toprak organik karbon miktarının belirlenmesi ve izlenmesine hizmet edecek “Türkiye Toprak Organik Karbonu Modeli ve Haritalanması Projesi” için 2017 yılında;

- Taslak toprak organik karbonu haritası hazırlanmış
- Literatür araştırmasına yönelik çalışmalar yapılmış
- Karbon biyocoğrafya alanları oluşturulmuş
- Mevcut karbon noktaları incelenmiş
- Boşluk ve belirsizlik analizleri yapılmış
- Karbon izleme sistemi’ne yönelik metodoloji geliştirilmiş
- Tüm paydaşların katıldığı TOK Çalıştay’ı Afyonkarahisar’da gerçekleştirilmiştir.
- Taslak karbon haritası oluşturulmuştur.

Karbon Odaklı Biyocoğrafya Birimleri

Türkiye Toprak Organik Karbon Haritası

Arazi Kapalılığı ve Bitki Örtüsünün Değişimi Trendinin İzlenmesi Projesi

Google veri tabanı kullanılarak arazi örtüsündeki değişim ve yeşillenme eğilimi izleme çalışmaları farklı bölgelerde yapılmıştır. Herhangi bir alanda arazi örtüsünde meydana gelen değişimlerin uydu teknolojileri kullanılarak izlenebilmesi gayesi ile 1984 yılından günümüze kadar veriye sahip olan Google veri tabanlarını kullanan açık kaynak kodlu yeni bir yazılım geliştirilmiştir.

Geniş ve çok değişken bir topoğrafik yapıya sahip ülkemizde; şehirleşme, ormancılık ve tarımsal faaliyetlerin etkisinin uzaktan algılama yöntemleri ile hızlı bir şekilde değerlendirilerek yeşillenme eğilimlerini tespit edilecektir.

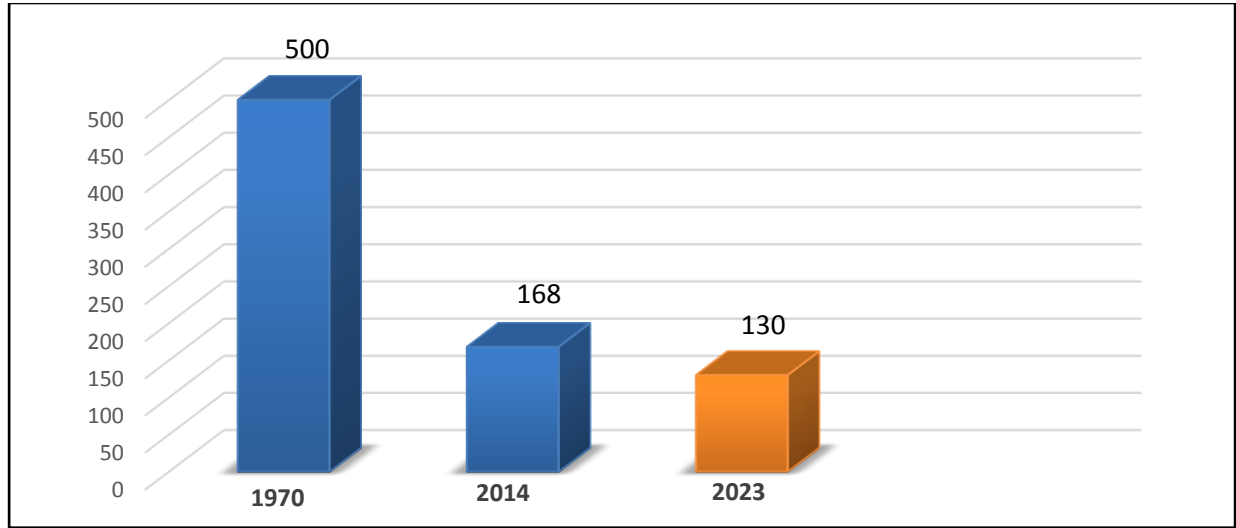
Uluslararası BM çölleşme ile mücadele sözleşmesi kapsamında ülkemizin taahhütleri arasında yer alan Arazi Tahribatının Dengelenmesi (ATD) projesi izleme parametreleri arasında yer alan arazi verimliliğinin izlenmesine hizmet edecektir.

- Seviye Türkiye ve Orta Doğu Değerlendirmesi (2015): Türkiye’de 3.950 noktada, Ortadoğu ülkelerinde ise 15.000 noktada izleme yapılmıştır.
- Seviye Türkiye Değerlendirmesi (2016-2017): Tüm Türkiye’de 61.685 noktada değerlendirme çalışmaları yapılmıştır.
- Seviye Fırat Dicle Havzası Değerlendirmesi (2016): Fırat-Dicle havzasının Irak ve Suriye sınırları içerisinde sulanabilir tarım alanlarında 8.200 noktada inceleme başlatılmıştır.
- Seviye Fırat Dicle havzası Değerlendirmesi (2017-2018): Fırat-Dicle nehirlerini besleyen İran, Irak ve Suriye sınırları içerisinde yer alan havzalarda 74.757 noktada daha detaylı inceleme başlatılmıştır.

Erozyon ile Mücadele

Milli Ağaçlandırma Seferberliği kapsamında yapılan ağaçlandırma, erozyon kontrolü, rehabilitasyon ve mera ıslahı çalışmaları erozyonla oluşan toprak kayıplarını azaltmada önemli katkılar sağlamıştır.

Seferberlik kapsamında 5 yılda 2 milyon 429 bin ha alanda çalışma yapılmıştır. Bugüne kadar yapılan çalışmalar ile erozyonla oluşan toprak kayıplarının azaltılmasında çok büyük fayda sağlanmıştır.

Şekil 10- Erozyonla Taşınan ve Hedeflenen Toprak Miktarı (Milyon/Ton)

1970’li yıllarda Türkiye’de erozyonla taşınan toprak miktarı 500 milyon ton/yıl iken; yapılan erozyon kontrolü, ağaçlandırma çalışmaları, bozuk orman alanları ve meraların iyileştirilmesi, zirai alanlarda sulama teknolojilerindeki gelişmeler neticesinde erozyonla taşınan toprak miktarı 2014 yılı sonunda 168 milyon ton/yıla düşmüştür. 2023 yılında 130 milyon ton/yıla düşürülmesi hedeflenmektedir.

Eylem Planları

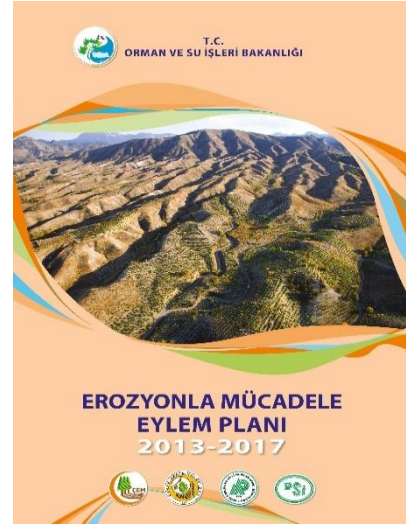
Toprakların korunması, tabii kaynakların sürdürülebilir yönetimi ve gıda güvenliğinin sağlanması için erozyon ve çölleşme ile mücadele edilmesi zorunludur. Bu maksatla eylem planları hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

Erozyonla Mücadele Eylem Planı (2013-2017)

Ülkemizde erozyona maruz alanlarda Bakanlığımızın koordinatörlüğünde ilgili kurum ve kuruluşlar ile birlikte 2013-2017 yıllarını kapsayan **Erozyonla Mücadele Eylem Planı** hazırlanmıştır.

Plan kapsamında 5 yıllık süre içerisinde 1.400.000 ha alanda erozyonla mücadele gayesiyle ağaçlandırma, rehabilitasyon, erozyon kontrolü, mera ıslahı ile geçmişte yapılan ağaçlandırma ve erozyon kontrolü sahalarında çalışmalarla birlikte toplam 2.287.000 ha bakım çalışması yapılmıştır. 2017 yılında ise 319.000 ha erozyonla mücadele çalışması yapılmıştır.

Tablo 17- Erozyonla Mücadele Eylem Planı Program ve Gerçekleşmeler

Yılı	Tesis	
	Program (ha)	Gerçekleşme (ha)
2013	281.000	283.000
2014	281.000	287.000
2015	281.000	325.000
2016	279.000	322.000
2017	278.000	319.000

İzleme Sistemleri

Türkiye Dinamik Erozyon Modeli ve İzleme Sistemi (DEMİS)

Türkiye genelinde yağışlar nedeniyle meydana gelen toprak kayıplarının hesaplanabilmesi, toprak erozyonuna karşı hassas alanların tespit edilebilmesi ve bu alanlarda yapılacak müdahale önlemlerine karar verme aşamasında karar vericilere yardımcı olması gayesi ile Orman ve Su İşleri Bakanlığı Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü (ÇEM) ve Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından 2014 yılında Dinamik Erozyon Modeli (DEMİS) oluşturulmuştur. Dinamik Erozyon Modeli ve İzleme Sistemi ile “potansiyel”, “gerçek” ve “akarsulara ulaşan” yıllık ortalama toprak kayıplarını gösteren sayısal erozyon haritaları oluşturulmuştur. DEMİS’deki yazılımı ile Yağışın Aşındırma Gücü (R) ve Bitki Örtüsü Amenajman Faktörü (C), toprak faktörü (K) güncellenmiştir. Sediment iletim oranı (SiO) faktörünün güncellenmesi devam etmektedir. DEMİS’in doğrulama ve kalibrasyon çalışmaları devam etmekte olup, Trabzon ili Fol Deresi ve Çankırı ili Güldürcek baraj havzalarında çalışma yapılmıştır.

Ulusal Dinamik Rüzgar Erozyonu Modeli ve İzleme Sistemi (UDREMİS)

2016 yılında 375 Otomatik Meteorolojik Gözlem İstasyonuna ait yarım saatlik rüzgâr verilerinden üretilen İklim Faktörü (W_F) topoğrafya ile birlikte değerlendirilerek rüzgâr erozyonuna maruz kalabilecek potansiyel alanlar belirlenmiştir.

2017 yılında bu alanlarla birlikte, Bitki Faktörü (C_{OG}) ve Toprak Faktörü (E_F) de sisteme dâhil edilmiş olup 2018 yılı içerisinde pürüzlülük faktörünün de sisteme dâhil edilmesiyle ülkemizde rüzgar erozyonuna sahip potansiyel alanlar ve rüzgar erozyonu sonucu taşınan sediment miktarı gerçeğe yakın olarak ortaya konulabilecektir.

AR-GE Projeleri

Tuzlu ve Alkali Alanlarda Kullanılabilecek Bazı Bitkilerin Tespiti ve Adaptasyonu Projesi

Tuzlu ve alkali alanlara adapte olacak bitki türlerinin tespiti ile arazi bozulmasının önüne geçilmesi gayesiyle proje hazırlanmıştır.

Tuzlu ve alkali alanlar marjinal alanlardır. Bu tür alanların ıslah edilmesinde kullanılan klasik yöntemler (yıkama, drenaj, kimyasal ilavesi vb.) günümüzde artan maliyetlere karşılık ekonomik olmaması, uzun süre alması ve yeniden ıslah gerektirecek süreçlerin ortaya çıkması gibi nedenlerle terk edilmektedir. Bu tür topraklarda tuzluluğa dayanıklı, hayvan beslenmesinde yem olarak kullanılan, boş toprağı örtterek erozyonu ve çölleşmeyi önleyen, kökleriyle derine inen ve taban suyu seviyesini düşüren tuzcul yem bitkileri ve tuza dayanıklı çalimsı formdaki bitkiler ve ağaççıklar seçilecek ve yetiştirilecektir. Proje, marjinal toprak özelliklerine sahip iki adet deneme alanında tesis edilmiştir. Her bir deneme alanına her bir bitkiden 120'şer adet olmak üzere toplam 1.440 adet fidan dikilmiştir.

Hümkik Asitin Kurak ve Yarı kurak Bölgelerde Fidanlar Üzerindeki Etkilerinin Belirlenmesi

Araştırma ve Uygulama Projesi

Kurak ve yarı kurak marjinal sahalarda deneme sahası içerisinde bulunan değişik ağaç türlerinin, farklı miktarlardaki hümkik asit uygulamalarına verecekleri tepkiler gözlenerek, farklı miktarlarda verilen hümkik asidin, değişik türlerde sağlayacağı optimum gelişmeler tespit edilecektir.

Optimum gelişmeyi sağlayan hümkik asit miktarları, elde edilen deneme sonuçlarına göre dikim ve/veya bakım esnasında uygulanarak bu sayede marjinal alanlarda yapılan ağaçlandırma çalışmalarında başarı seviyesi artırılıp bakım ve tamamlama maliyetleri düşürülecektir.

Kurak ve yarı kurak sahalarda yapılan çalışmaların uzun vadede başarısını artırmak gayeli bu Ar-Ge çalışması sonuçları değerlendirilerek uygulama bu gibi menfi şartlara sahip sahalarda ülke geneline yaygınlaştırılacaktır.

Kuraklık ve Ekstrem Şartlara Dayanıklı Türlerin Tespiti ve Adaptasyonu Projesi

Kuraklık ve Ekstrem Şartlara Dayanıklı Türlerin Tespiti ve Adaptasyonu Projesi ile özellikle tuzluluk ve çoraklık sorunlarının yaygın olduğu Orta Anadolu Bölgesinde yapılan ağaçlandırmalarda, rüzgâr perdelerinde ve galeri ağaçlandırmalarında hafif tuzlu, tuzlu ve alkali topraklarda yetiştirilebilecek kavak tür ve/veya klonlarının tespiti gayesi ile proje başlatılmıştır.

Marjinal alanların ağaçlandırılmasında kullanılabilecek kavak klonlarının tespiti ile ülkemizdeki odun hammaddesi açığının kapatılması hedeflenmektedir.

Tuzluluğa ve ekstrem şartlara dayanıklı kavak ve söğüt klonlarının tespiti gayesi ile TİGEM'e bağlı Aksaray Koçuş ve Kırşehir Malya Tarım İşletmeleri ile Kırşehir Kocabey arazilerinde, "Kuraklık ve Ekstrem Şartlara Dayanıklı Türlerin Tespiti ve Adaptasyonu Projesi" kapsamında, Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü, Orman Genel Müdürlüğü ve Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü arasında 17.04.2013 tarihinde imzalanan "Ortak Yürütülecek Araştırma Ve Geliştirme Faaliyetlerine Ait Protokol" ile deneme alanları kurulmuştur.

Projede materyal olarak Kavak ve Hızlı Gelişen Orman Ağaçları Araştırma Enstitüsüne ait Kara Kavak gen bankasından 116 adet Kara Kavak klonu, 1 adet Melez Kavak, 1 adet Ak Kavak ve 2 adet Söğüt klonu kullanılmıştır. Bu klonlardan alınan çelikler köklendirilmek üzere 2013 yılı Mart ayında Behiçbey Orman Fidanlığına dikilmiş, akabinde köklendirilen materyaller 2014 yılı Mart ayında;

- Kırşehir İli Boztepe İlçesi Malya Tarım İşletmesi Arazinde kurulan deneme sahasına 900 adet fidan,
- Kırşehir İli Merkez Kocabey Mevkiinde bulunan deneme sahasına 1.200 adet fidan,
- Aksaray İli Merkez Koçaş Tarım İşletmesi Arazisine ait deneme sahasına 1.200 adet fidan dikilmiştir.

Risk Değerlendirmesi: Altınova, Gözlü Tarım İşletmesi Örnek Çalışması

Gözlü ve Altınova Tarım İşletmelerinde zaman zaman rüzgar erozyonu zararı oluşmaktadır. Özellikle Şubat ve Mayıs ayları arasında yaşanan olaylarda kültür bitkilerinin üzeri sedimentle örtülmekte veya yeni çıkan bitkiler köklerinden söküldüğü için ekonomik kayıplar meydana gelmektedir. Her ne kadar rüzgar erozyonu etkisi altında olduğu bilinen bir bölge olmasına rağmen işletmede rüzgar erozyonuna bağlı yıllık toprak kayıpları hakkında bir bilgi yoktur.

Projeyle rüzgâr erozyonu sonucunda meydana gelecek olan sediment taşınım miktarını ortaya konarak, elde edilen verilerin rüzgar erozyonu önleme projelerinde önemli veri altlığı olarak kullanılması sağlanacaktır.

2014-2015-2016 ve 2017 yıllarında farklı arazi kullanımlarından;

Meralar,

Rüzgar perdesiz nadas alanları,

Rüzgar perdeli nadas alanı,

Rüzgar perdesiz bitki kaplı alanlar ve

Rüzgar perdelerinin erozyonu önlemede etkinliğinin ortaya konulması maksadıyla deneme alanları oluşturularak ölçümler yapılmış ve yıllık raporlar düzenlenmiştir.

Doğal Ahlat Popülasyonlarındaki İri Meyveli Tiplerin Belirlenmesi, Moleküler Karakterizasyonu, Vejetatif Çoğaltma Kapasiteleri ile Kurak-Yarıkurak Alanlarda Kullanım İmkânlarının Belirlenmesi ve Muhafazası Projesi

2015-2018 yıllarını kapsayan proje ile, Değişik kullanım alanlarına hizmet edecek geniş çaplı bir ahlat genetik havuzunun oluşturulması, korunması ve karakterizasyonu için ülkemizdeki ahlat popülasyonlarından seçilecek materyaller ile bir 'ahlat genetik kaynakları' parselinin oluşturulması, daha iri ve kaliteli meyvelere sahip olan ve vejetatif olarak daha kolay çoğaltılabilen ahlat tiplerinin ortaya konularak, kurak-yarı kurak sahaların ağaçlandırılması, rehabilitasyon ve kapama bahçeleri (özel ağaçlandırma) tesislerinde kullanılabilecek yeni bir alternatifin sunulması, dolayısıyla, orman köylüleri ile kırsal alanlarda yaşayan yöre halkına da ekonomik katkı sağlaması, toplanan ahlatlar arasındaki genetik

varyasyon düzeylerinin ve populasyon yapısının belirlenerek genetik olarak tanımlanmış bir ahlat genetik kaynakları koleksiyonunun bilim dünyasına kazandırılmaktadır.

Laboratuvar çalışmaları için kimyasal madde alımı yapılmıştır. Doku kültürü çalışmalarının birinci bölümü tamamlanmıştır. 85 adet farklı ahlat gen kaynağı tespit edilmiştir.

“Humik Asit Yapıştırılmış Klinoptilolit Madeninin Rüzgâr Perdelerinde Kullanılabilecek Bazı Bitki Türleri Gelişimi Üzerine Etkisi” Projesi

Kurak ve yarı kurak alanlarda tesis edilecek rüzgar perdelerinde kullanılacak türlerin başarısını artırmak gayesi ile proje başlatılmıştır. Yapılacak çalışma ile humik asit yapıştırılmış klinoptilolit madeni ile yapılan deneme sonucunda dikilen türlerin hangilerinde optimum gelişme gösterdiği ortaya konulacaktır. Projede Mahlep, İğde, Karaçam ve Mavi Servi türleri kullanılmış ve gelişmeleri takip edilmektedir.

Marjinal (Tuzlu-Alkali) ve Rüzgar Erozyonundan Etkilenmiş Alanlarda Bazı Baklagil ve Buğdaygil Yem Bitkilerinin Adaptasyonu Projesi

2016-2020 yıllarını kapsayan proje ile Marjinal (Tuzlu-Alkali) alanlara adapte olabilecek baklagil ve buğdaygil yem bitkilerinin tespit edilmesi, bu tür topraklarda tuzluluğa dayanıklı hayvan beslenmesinde yem olarak kullanılan, boş toprağı örterek çölleşme ve erozyonu önleyen, kökleri ile derine inen ve taban suyu seviyesini düşüren tuzcul yem bitkileri seçmek ve yetiştirmek hedeflenmektedir. Proje tesadüf blokları deneme desenine göre 2016 yılında tesis edilmiştir. Denemede Otlak Arpası, Korunga, Otlak Ayırığı, Patlangaç, Mavi Ayırık, Yonca ve Sarı Çiçekli Gazal Boynuzu bitkileri kullanılmıştır.

Yarı Kurak Yetiştirme Ortamında Farklı Toprak İşleme Metotlarında Toprak Nemi İzlenmesi Projesi

Projede, yarı kurak yetiştirme ortamında, erozyon kontrol ve ağaçlandırma çalışmalarında kullanılan toprak işleme tesislerinde, toprak nem değişiminin izlenmesi ve farklı toprak işleme yöntemlerine göre toprakta (0-20, 21-40, 41-60 cm derinlik kademeleri) tutulan su miktarının belirlenmesi hedeflenmektedir. 2017 yılında deneme deseni oluşturulmuş, toprak işleme yöntemleri yaptırılarak elektronik ölçüm sistemleri bu alanlara yerleştirilmiştir. Ayrıca deneme alanı ihata edilerek meteoroloji istasyonu kurulumu yapılmıştır.

Yarı Kurak İklim Bölgesinde Farklı Sulama Seviyelerinde, İki Biyogübre ve Mikoriza'nın Bazı Gelir Getirici Türler Üzerine Etkisinin Belirlenmesi Projesi

Son yıllarda büyük alanlarda yapılan faaliyetler neticesinde ağaçlandırma, erozyon kontrolü, bozuk orman alanlarının rehabilitasyonu, mera ıslahı çalışmaları için artık marjinal alanlarda çalışma zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

İklim değişikliğinin etkisi ile yağış rejimi değişmiş bu değişiklikler çalışmaları olumsuz etkilemiştir. Bu nedenlerden dolayı çalışmalarda yeni teknikler geliştirmeye yönelik Ar-Ge kapsamlı projeler yapılması ihtiyacı doğmuştur.

Yarı kurak iklim bölgesinde, farklı sulama seviyelerinde, iki biyogübre Solucan Gübresi, Ramazan Çakmakçı ve mikorizanın bazı gelir getirici tür fidanlarının gelişimine etkilerinin belirlenmesi gayesiyle bu projenin yapılmasına karar verilmiştir.

2017 yılında deneme deseni alanı tesis edilmiş, fidan dikimleri yapılmış, ihata işlemi yapılmış ve proje sahasında damlama sulama sistemi kurulmuştur.

Projede materyal olarak; ceviz, badem ve kurt üzümü (goji berry) türlerinden toplam 324 adet fidan dikilmiştir.

Karapınar Erozyonla Mücadele Sahasında Bitki Türlerinin Tespiti Ve Bitki Müzesinin Oluşturulması Projesi

Karapınar Rüzgâr Erozyonu ile Mücadele Sahasında Araştırma İstasyonu ve Herbaryum Kurulumu Projesi kapsamında Deneme Alanı ve Bitki Müzesi oluşturulmuştur. Bu kapsamda bitki örneklerinin toplanması, teşhis edilmesi ve sergilenmeye hazır hale getirilmesi işlemleri sürdürülmüştür. Alanda şu ana kadar yaklaşık 275 tür tespiti gerçekleştirilmiştir. Bitki örneklerinin sergilenmesi gayesiyle çerçeve, karton ve etiket alımı gerçekleştirilmiştir.

Yukarı Havza Sel Kontrolü Eylem Planı (2013-2017)

Son yıllarda iklim değişikliği ve arazi kullanımına bağlı olarak sel ve taşkın hadiselerinde artışlar yaşanmaktadır. Sel afetlerinin sebebiyet verdiği zararların asgariye indirilmesi gayesi ile 2013-2017 yıllarını kapsayan “Yukarı Havza Sel Kontrolü Eylem Planı” uygulanarak 252 adet sel havzasında çalışma gerçekleştirilmiştir. Eylem planı revize edilerek 2019 yılına uzatılmıştır.

Baraj Havzaları Yeşil Kuşak Ağaçlandırma Eylem Planı (2013-2017)

Baraj çevrelerinin ağaçlandırılması gayesi ile 2013-2017 yıllarını kapsayan “Baraj Havzaları Yeşil Kuşak Ağaçlandırma Eylem Planı” ile barajlarımıza yeşil gerdanlıklar tesis edilmiştir. Bu gaye ile ÇEM, OGM, DSİ Genel Müdürlükleri tarafından işletmede ve proje safhasında olan baraj ve göletlerin 400’ünde çalışma olup, eylem planı revize edilerek 2019 yılına uzatılmıştır.

Maden Sahaları Rehabilitasyonu Eylem Planı (2014-2018)

Orman sahalarında maden işletmeciliğinden kaynaklanan menfi tesirlerin azaltılması ve önlenmesi gayesiyle bozulan ve etkilenen alanlarda faaliyetin sona erdiği sahalar ıslah edilerek geri kazanılmaktadır. Bu gaye ile “Maden Sahaları Rehabilitasyonu Eylem Planı (2014-2018)” hazırlanmıştır. Bugüne kadar 4.294 ha maden sahası rehabilite edilmiştir. 2018 yılı sonuna kadar 5.805 dekar maden sahası ıslah edilerek tabiata kazandırılacaktır.

Havza Planlama ve Rehabilitasyonu

Havza Rehabilitasyonu; toprak, su ve bitki örtüsü arasında tabii dengeyi sağlamaya yönelik teknik, kültürel ve idari tedbirlerin alınması çalışmalarıdır. Bu çalışma havzada yaşayan halkın sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmalarının sağlanmasını hedeflemektedir.

Su havzası bazında bütün sektörlerin müşterek çabalarıyla ekolojik, sosyal, kültürel ve ekonomik boyutları içeren katılımcı bir anlayışla “Entegre Havza Rehabilitasyonu Plan ve Projeleri”

uygulanmaktadır. Bu kapsamda 2017 yılı sonuna kadar 11 adet entegre havza rehabilitasyon projesi hazırlanmıştır.

Entegre Havza Projelerinin Genel Maksadı

- Proje havzasında orman, mera, toprak ve su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını sağlamak,
- Çeşitli gelir getirici ve refah artırıcı faaliyetler ile yöredeki yaşam kalitesini ve gelir seviyesini artırıp doğal kaynaklar üzerindeki baskıyı hafifletmek,
- Su havzalarında yapılan veya yapılması planlanan barajların sediment ile dolmasını engelleyerek barajların ekonomik ömürlerini uzatmak suretiyle yerel faydalar elde etmek,
- Havzanın rehabilitasyonu ve doğal kaynaklarının korunması ile dünyamızı tehdit eden çölleşme, iklim değişikliği ile mücadele ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına yönelik faydalar elde etmek,
- Doğal kaynakların rehabilitasyonu, korunması ve geliştirilmesi ile; çölleşme ile mücadele iklim değişikliğine uyum ve biyolojik çeşitlilikle ilgili olumlu faydalar elde etmek,
- Yörede bulunan doğal ve kültürel kaynakları geliştirerek doğa sporları ve kültür turizminin gelişmesine katkı sağlamak,
- Proje sahasında bulunan, odun dışı tıbbi ve aromatik orman ürünlerinin envanterini çıkararak faydalanılmalarını düzenlemek.
- Ağaçlandırma, mera ıslahı, bitkilendirme ve diğer vejetasyon geliştirici faaliyetlerle, karbon tutumunu arttırarak sera gazı emisyonunun azaltılmasına katkı sağlamak.

Havza İzleme ve Değerlendirme Sistemi (HİDS)

Ulusal statüde bir proje olup sürdürülebilir havza yönetiminin sağlanabilmesi ile ülkemizde havzada çalışan birçok kurum ve kuruluşu ilgilendiren havza bileşenlerinin izlenebileceği bir havza izleme ve değerlendirme sisteminin kurulması gayesiyle TÜBİTAK ortaklığı ile gerçekleştirilmiştir.

TÜBİTAK Bilgem YTE ile birlikte yapılan izleme sistemi 2016 Haziran ayı itibari ile Bakanlık Bilgi İşlem Dairesine kurulmuştur.

16 temadan oluşan HİDS'nin 1. seviyede yer alan 5 temadan Çölleşme ve Erozyon temaları tamamlanmış olup diğer temalar üzerinde çalışmalar sürmektedir.

Toprak Bilgi Sistemi

Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü, Ulusal Toprak Veritabanı hedefi doğrultusunda Toprak Bilgi Sistemi Projesi'ni geliştirmiştir. Projenin gayesi, elde edilen güncel ve CBS'ye uyumlu toprak verilerinin başta tarım ve ormancılık sektörleri olmak üzere pek çok çalışmaya altlık oluşturmaktır. Toprak Bilgi Sistemi Projesi aşağıdaki alt projelerden oluşmaktadır.

Bakanlık arşivlerinde bulunan geçmiş yıllara ait ağaçlandırma, erozyon kontrol, rehabilitasyon, mera vb. gibi projelere ait toprak harita ve etüt karneleri ile analiz raporları sayısallaştırılarak veritabanına aktarılmıştır. 2013-2017 yılları arasında yaklaşık 3.000 adet projeye ait toprak etüt karneleri ve haritaları sayısallaştırılmıştır.

Mobil Cihazlarla Araziden Veri Toplama Sistemi (Arazi MOBİL)

ÇEM Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olan Toprak Bilgi Sistemi Projesi kapsamında kurulmuş olan toprak veri tabanına mobil cihazlarla araziden alınan toprak verileri otomatik olarak sisteme aktarılmaktadır. 2017 yılı içerisinde Toprak Portalı ve ARAZİmobil Sistemlerine ait yazılım güncellenmiştir.

Toprak Veri Tabanı

Standart bir halde depolanmış olan toprak harita ve etüt karnelerini kullanıcılara sunabilen, çeşitli sorgulama ve analizler yapmaya imkân tanıyan, tematik harita çıktıları verebilen web tabanlı bir portal (<http://portal.cem.gov.tr/ToprakPortal>) geliştirilmiştir.

Laboratuvar Kayıt Sistemi

Toprak analiz süreçlerini hızlandırmak, şeffaflığı ve güvenilirliği sağlamak gayesi ile pilot olarak seçilen Eskişehir Orman Toprak ve Ekoloji Araştırma Enstitüsü'ne web tabanlı, birden fazla kullanıcının giriş yapıp, görüntüleme, sorgulama ve değişiklik yapabileceği arayüze sahip bir sistemdir.

Toprak Bilgi Sistemi Projesi'nin geliştirilmesi maksadı ile OGM bünyesinde bulunan ve sisteme dahil edilmemiş olan projelerin sayısallaştırılarak sisteme aktarılması ve diğer kurumlarla olan entegrasyon süreci devam etmektedir.

Potansiyel Ormancılık Faaliyet Alanlarının Belirlenmesi (POS)

Ormanlarımızın sağlıklı planlanabilmesi ve ormancılık faaliyetlerine uygun potansiyel sahaların tespit edilebilmesi gayesi ile 2014 yılında CBS tabanlı Potansiyel Ormancılık Faaliyet Sahalarının belirlenmesine yönelik veri ve yazılım tabanı kurulması projesi gerçekleştirilmiş ve Sakarya havzasının 461.128 ha alan kısmında model çalışmaları tamamlanmıştır. 2015 yılında ise kurum personeli modelde kullanılan verileri güncelleyerek sahada doğrulamasını yapmıştır. 2016 yılında OGM ilgili Daire Başkanlığı ve Ankara Orman Bölge Müdürlüğü yetkilileri ile projenin değerlendirilmesi yapılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda proje 2017 yılı içerisinde Kırıkkale Orman İşletme Müdürlüğü sınırlarını kapsayan alanda uygulanmıştır. Model tüm Orman Bölge Müdürlüklerinde kullanılmak üzere yaygınlaştırılacaktır.

Yukarı Havzalarda Sel Modellemesi Pilot Projesi

2014 yılında tamamlanan sel modeli, "Atmosferik Modül", "Hidrolojik Modül" ve "Sel Kontrol Faaliyet Modülü" olmak üzere 3 ana modülden oluşturulmuş ve geliştirilmiştir. Kalibrasyon ve doğrulama çalışmalarının yapılmasına yönelik olarak 4 adet Akım Gözlem İstasyonu (AGİ) ve 2 adet Otomatik

Meteorolojik Gözlem İstasyonuna (OMGİ) ait veriler web servis yolu ile anlık olarak sisteme aktarılmaya başlanmıştır. 2017 Aralık ayı itibari ile yazılım güncellemeleri tamamlanmıştır.

Sel Duyarlılık Modeli

Ulusal ölçekte sele duyarlı alanların belirlenmesi gayesi ile 5 kriter 8 gösterge ile AHP (Analitik Hiyerarşik Proses) model yaklaşımı kullanılarak Taslak Sel Duyarlılık Haritası oluşturulmuştur.

Murat Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesi İzleme ve Değerlendirilmesi

Murat Havzasında yer alan; Elazığ, Muş ve Bingöl illerinde tabii kaynak bozulunun önüne geçerek, üst havzada yaşayan halkın yoksulluğunu azaltmak gayesi ile uygulanmaktadır.

Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD) tarafından desteklenen projenin uygulaması OGM tarafından, izleme ve değerlendirme faaliyetleri ÇEM tarafından gerçekleştirilmektedir. Proje 2013-2019 yılları arasında 7 yıl süre ile uygulanmaktadır.

2017 yılı içerisinde “Entegre Havza Rehabilitasyon Projeleri İzleme ve Değerlendirme Sistemi Yazılımı” çalışmaları başlamış ve sistem tamamlanarak veri girişleri başlamıştır. 14 mikrohavzada uzaktan algılama yöntemi ile bitki örtüsünün durumu tespit edilerek “Arazi Kullanım Haritaları” ve “Vejetasyon Yoğunluk Haritaları” oluşturulmuştur. Projenin uygulandığı illerde örnekleme metodu ile seçilen köylerde “Yıllık İzleme Anketi” yapılmıştır. Sediment ölçüm istasyonları, yüzeysel akış parselleri ve siltasyon havuzlarından erozyon izlemeye yönelik ölçümler devam etmektedir.

Ulusal Arazi Örtüsü Sınıflandırma ve İzleme Sistemi (UASİS) Fizibilite Projesi

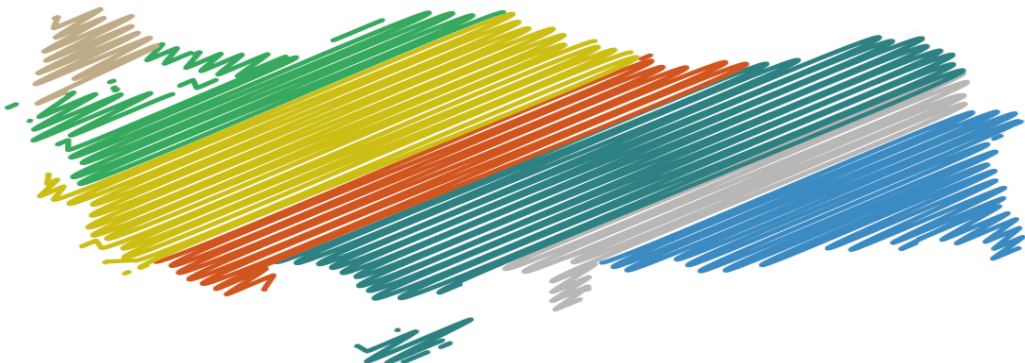
Ülkemizde bulunan birçok kurum ve kuruluşun görev ve sorumlulukları uhdesinde, ülke kalkınmasında önemli rol oynayan birçok proje yürütülmektedir. Bu projelerde kullanılan arazi örtüsü/ kullanımı altlık verileri, arazinin yorumlanabilmesi, modelleme çalışmaları ile izleme ve değerlendirme çalışmalarında büyük önem arz etmektedir.

Arazi kullanımının hızlı değişimi, arazi tahribatı ve doğal afetler, arazilerin geri dönüşümsüz olarak kaybedilmesine neden olmaktadır. Bu nedenle, arazi kaynaklarının verimli kullanılabilmesi, tabii kaynakların yönetimi, çevresel değişimler ve sonuçlarının izlenmesi için zamansal değişimin ortaya konularak, sonuçları doğrultusunda planlamalar yapıp, yönetilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, arazi örtüsü değişimini belirlemek için yapılan çalışmalarda, gelişen teknoloji ve milli olanaklardan azami seviyede yararlanma ve uzaktan algılama yöntemlerinin etkin bir şekilde kullanımı oldukça önemlidir.

Gelişen teknolojilere paralel olarak yapay zekâ, derin öğrenme gibi tekniklerden faydalanılmaktadır.

Bu proje ile paydaş kurumlar tarafından kabul görmüş ülkemiz ihtiyaçlarına uygun ölçekte alt sınıflar belirlenmiş ve arazi örtüsündeki değişimleri yarı-otomatik olarak izleyebilecek ve üst seviye sınıflar için değişimi ve anomali durumlarını raporlayan bir sistem ön tasarımı oluşturulmuştur. Ayrıca, üretilen 4 seviye arazi örtüsü kullanılarak, belirlenen bir algoritma ile Bakanlığımızın 6 yıllık dönemlerde Avrupa Çevre Ajansına (EEA) sunmak ile yükümlü olduğu CORINE 3 seviye Arazi Örtüsü verisi de ayrıca bir maliyet ve iş gücüne gerek olmaksızın üretilerek raporlama yapılacaktır.

Sürdürülebilir Arazi Yönetimi ve İklim Dostu Tarım Uygulamaları Projesi

Projenin gayesi; arazi bozulumu, iklim değişikliği, biyoçeşitliliğin korunması, tarım ve orman alanlarının verimli şekilde kullanılması çerçevesinde düşük karbon salımı teknolojilerinin adaptasyonu ve yaygınlaştırılması sureti ile tarım ve orman alanları arazi kullanımı yönetiminin sürdürülebilirliğini geliştirmektir. Proje sonunda tarım orman ve mera alanları rehabilite edilmiş, biyolojik çeşitliliğin ortaya konması ve korunması sağlanmış, alanda yaşayan çiftçilere karlılıklarını arttıracak yeni yöntemler önerilmiş ve aynı zamanda bunun için yeterli kapasite geliştirilmiş olacaktır. Öte yandan yürütücü Bakanlıkları ve karar vericileri de kapsayan çalışmalar sonunda, proje faaliyetlerinin sürdürülebilir olmasını sağlayacak yasal yapının oluşturulması için de önemli adımlar atılmış olacaktır.

2017 yılı döneminde yapılanlar;

- Proje ara dönem değerlendirme misyonu gerçekleştirildi.
- Biyolojik Çeşitlilik Envanteri ve Yönetim Planı hazırlıkları tamamlandı.
- Ereğli’de kurak ve yarı kurak alanlarda Model Entegre Orman Yönetim Planı hazırlandı.
- Konya Kapalı Havzası Kurakalan Ormancılığı Konsept Notu hazırlandı.
- Projede kapsamında yöre halkına verilenler;
  - 165 adet yayla çoban çadırı,
  - 12 adet güneş enerjili su ısıtma sistemi,
  - 36 adet kuzine soba,
  - 35.000 adet ceviz ve badem fidanı,
  - 4 adet çayır biçme makinesi,
  - 4 adet katı gübre dağıtma romorkü,
  - 4 adet pulverizatör,
  - 4 adet doğrudan ekim mibzeri (pnomatik),
  - 8 adet doğrudan ekim mibzeri (mekanik),
  - 500 adet su kabı (su hasadı için)

Heyelan ve Çığ Kontrolü Çalışmaları

Heyelan Kontrolü Projeleri

Heyelan projeleri ile tarım, mera, yerleşim alanlarında yaşanan heyelan zararlarının asgariye hedeflenmektedir. Bu maksatla 2017 yılı sonu itibarıyla 12 adet Heyelan Kontrol Uygulama Projesi ve 3 adet heyelan tehlike haritası yapılmıştır.

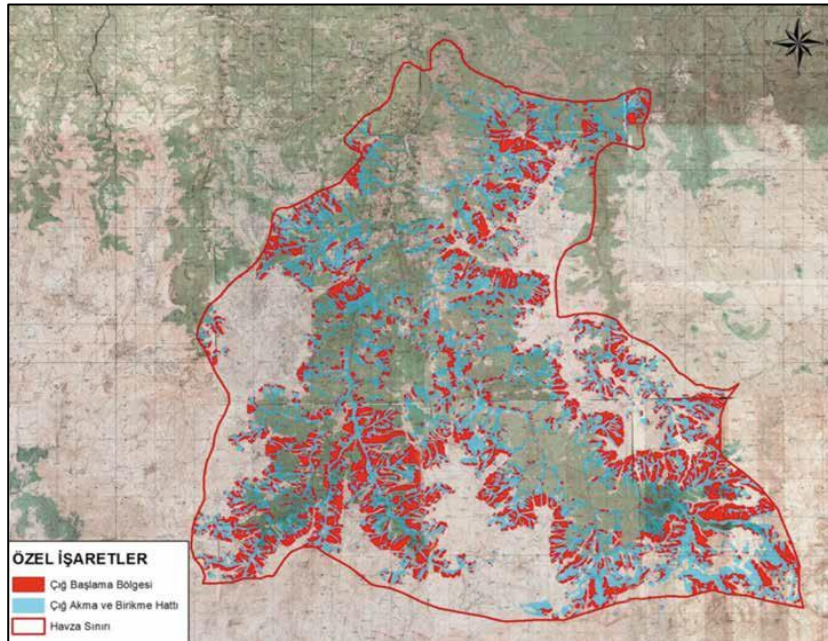
Çığ Kontrolü Projeleri

Türkiye'nin özellikle kuzey-kuzeydoğu ve doğu kesimlerinde, çığ riski oluşturan topoğrafik ve meteorolojik şartlara sahip dağlık alanlar mevcuttur. Çığ afetinin sebebiyet verebileceği zararların asgariye indirilmesi gayesi ile çığ kontrol projeleri yapılmaktadır. 2017 yılı sonu itibari ile 12 adet Çığ Kontrol Projesi yapılmıştır.

Çığ Tehlike Haritaları

Dağlık alanlarda artan insan aktiviteleri (turizm tesisleri, HES yapıları da dâhil) sonucunda çığların sebep olduğu can kayıpları ve hasarlar önemli problem olmaktadır. Bu sebeple de aktif ve pasif çığ önleme teknikleriyle, çığ zararlarını önleme ve azaltma maksadıyla risk/tehlike değerlendirme çalışmaları önem kazanmaktadır. 2017 yılı sonu itibariyle Trabzon ili Çaykara İlçesi, Rize ili Elevit Yaylası (Yayla Köyü), İzmir Bozdağ Ödemiş çığ tehlike haritaları tamamlanmıştır.

Trabzon Çaykara Çığ Tehlike Haritası

Uluslararası Faaliyetler

BM Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi 13. Taraflar Konferansı (COP 13)

UNCCD 13. Taraflar Konferansı (COP 13) Çin'in Ordos şehrinde 4-16 Eylül 2017 tarihlerinde gerçekleşmiştir.

COP12, Dönem Başkanı Prof. Dr. Veysel EROĞLU adına Müsteşar Yardımcısı Cemal NOĞAY tarafından yapılarak COP Dönem Başkanlığı Çin'e devredilmiştir.

COP12 Dönem Başkanlığı Müddetince Yapılan Faaliyetler

Ankara Girişimi

Türkiye, COP 12 kararlarının uygulanmasına katkı sağlamak üzere COP 12 esnasında "Ankara Girişimi" adı altında girişim başlatmıştır. Türkiye, hâlihazırda yürüttüğü ikili ve bölgesel ilişkiler kapsamında birçok ülkeye destek olmaktadır. Ankara Girişimi ile birlikte bu çabaları daha etkili, kalıcı ve katılımcı hale getirmeyi, diğer ülkelerle tecrübe paylaşımı yaparak Arazi Tahribatının Dengelenmesi hedeflerine daha hızlı ulaşılmasını hedeflemektedir. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile BMÇMS Sekretaryası arasında Ankara Girişiminin uygulanmasına ilişkin Anlaşma 04.04.2016 tarihinde Bonn'da imzalanmıştır. Ankara Girişimi kapsamında 2 personel Bonn'da Temmuz 2016 tarihi itibarıyla 2'şer yıllık süreyle geçici olarak görevlendirilmiştir. 2016-2019 yıllarını kapsayan dört yıllık zaman diliminde Girişim kapsamında, Sekretarya'ya 5 milyon ABD Doları katkı yapılacaktır. Bunun 2.500.000 ABD Doları aktarılmıştır. Sekretaryayla birlikte hazırlanan yıllık çalışma planları uygulanacaktır.

Ankara Girişimi ile destek verilen toplantılar şunlardır:

- 2 personel Bonn'da 2 yıllık süreyle geçici olarak görevlendirilmiş,
- UNCCD ile birlikte Eylem Planı hazırlanmış,
- Afrika Ülkelerine Yönelik ATD Hedef Belirleme Çalıştayı yapılmış,
- Orta ve Doğu Avrupa ile Orta Asya Ülkelerine Yönelik ATD Ulusal Hedefleri Belirleme Çalıştayı yapılmış,
- Uluslararası Kum ve Toz Fırtınaları Çalıştayı gerçekleştirilmiş,
- Afrika Kuraklık Konferansına destek verilmiş,
- 3S Girişimi (Sürdürülebilirlik, Güvenlik, Kalkınma)'ne destek verilmiş,
- Kolombiya'nın kapsamlı kuraklık erken uyarı sistemleri geliştirme çalışmaları destek verilmiştir.
- Senegal Dostluk ormanı kurulması gayesi ile Dakar'a teknik ziyaret gerçekleştirilmiş proje metni hazırlanmıştır.
- Moritanya fidanlık kurulması ve kumul stabilizasyonu yapılması gayesi ile Nuakshot'a teknik ziyaret gerçekleştirilmiştir ve fizibilite çalışması yapılmıştır.
- Nijer Agadez'de yapılması planlanan ağaçlandırma projesi için teknik ziyaret gerçekleştirilmiş ve proje metni hazırlanmıştır.
- 12-13 Ocak 2017 tarihlerinde COP Büro 2. Toplantısına İstanbul'da ev sahipliği yapılmıştır.

UNCCD Kuzey Akdeniz Bölgesel Koordinasyon Merkezi

Ülkemiz BMÇMS kapsamında Portekiz, İspanya, İtalya, Arnavutluk, Hırvatistan, Malta, Slovenya, İsrail, Kıbrıs Rum Kesimi ve Yunanistan ile birlikte “Ek4 Kuzey Akdeniz Bölgesi” içinde yer almaktadır.

Bölgesel Koordinasyon Merkezine ait Evsahibi Ülke Anlaşması 2 Ekim 2017 Tarihli ve 30198 Sayılı Resmî Gazete - Mükerrer’de yayımlanmıştır.

BMÇMS Kuzey Akdeniz Bölgesel Koordinasyon Merkezi 2017 yılında İstanbul’da açılmıştır.

Kuzey Akdeniz Bölgesel ofisin Türkiye’de kurulmasına yönelik ev sahibi ülke anlaşmasının 3. Maddesi gereği olarak Genel müdürlüğümüzce 2016 yılı bütçesinden 170.000 ABD Doları, 2017 yılı bütçesinden ise 170.000 ABD Doları UNCCD Sekreteryasına aktarılmıştır. Gerçekleştirilen faaliyetler ise şunlardır;

- UNCCD’nin 2017-2018 yılları çalışma planlarının yapılması,
- COP Büro’nun organizasyonu,
- Sözleşme Uygulamaları Gözden Geçirme Komitesinin (CRIC) toplantısına yönelik olarak dokümanların hazırlanması,
- Kenya’da düzenlenen CRIC esnasında bölgesel toplantıların düzenlenmesi ve ülkelerin bilgilendirilmesi,
- 13. Taraflar Konferansı ve bölgesel toplantılarının hazırlanması ve bunların raporlanması,
- Bölgesel toplantıların programının ve eğitim dokümanlarının yazılması ve ülkeler ile paylaşılması
- Bölge ülkelerine yönelik ülke profillerinin hazırlanması,
- 12 bölge ülkesi arasındaki koordinasyonun sağlanması,
- Başta Türkiye olmak üzere bölge ülkelerinde düzenlenen çalışmalara destek verilmesi,
- Sivil toplum örgütleri panelinin düzenlenmesine yardımcı olunması,
- Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlıklarının düzenlemiş oldukları uluslararası toplantılara destek verilmesi,
- Karadeniz Ekonomik İşbirliği Teşkilatının düzenlemiş olduğu toplantılara ve faaliyetlere destek verilmesi,
- Türkiye Cumhuriyeti Kalkınma Bakanlığı tarafından yapılan sürdürülebilir kalkınma hedefleri çalışmalarına destek verilmesi gibi faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Türkiye’nin Afrika Açılımı

Büyük Yeşil Duvar Girişimi

Sahel ve Sahra bölgesinde arazi bozulumunu tersine çevirmek, gıda güvenliğini artırmak, iklim değişikliğine adaptasyon için bölge insanını desteklemek ve insanların yaşam koşullarını iyileştirmek amacıyla bir Girişim fikri ortaya atılmıştır. 1-2 Haziran 2005 tarihlerinde, Ouagadougou/Burkina Faso’da yapılan 7 nci Afrika Birliği Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi’nde alınan bir kararla kabul edilen Büyük Yeşil Duvar Girişimi, resmi olarak 2007 yılında başlatılmıştır. 15 km genişliğinde ve 7.775 km uzunluğundadır.

Pan-Afrika Büyük Yeşil Duvar Ajansı Mutabakat Zaptı

Bakanlığımız ile Pan-Afrika Büyük Yeşil Duvar Ajansı arasında mutabakat zaptı 30.05.2016 tarihinde imzalanmıştır. Bu işbirliği ile ülkemiz tecrübelerini; Afrika ülkeleri ile paylaşarak, ülkelerin bu konulardaki kapasitesini artırma ve uygulama çalışmalarına katkı sağlamayı hedeflemektedir. Büyük Yeşil Duvar projesi; Afrika kıtasını batıdan doğuya kadar olan bir hat üzerinde çölün yayılmasını durdurmayı, kırsal kalkınmayı, arazi bozulmasının önlenmesini, insanların refahını artırmayı hedefleyen bir projedir.

Büyük Yeşil Duvar Pan Afrika Ajansı'na üye ülkelerden, Moritanya Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanı ve aynı zamanda Ajansın Bakanlar Kurulu Başkanı Amedi CAMARA, Nijer Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanı Almoustapha GARBA ve Pan Afrika Büyük Yeşil Duvar İcra Direktöründen oluşan bir heyet, 05-06 Temmuz 2017 tarihleri arasında Türkiye'ye bir ziyaret gerçekleştirmiştir.

FAO-Türkiye Ormancılık Ortaklık Programı (FTFP)

FAO-Türkiye Ormancılık Ortaklık Programı Anlaşması, 4 Haziran 2014 tarihinde imzalanmış olup, mezkûr anlaşma 25 Mart 2016 tarih ve 29664 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

Anlaşma kapsamında, FAO Orta Asya Alt Bölge Ofisinin yardım sağladığı ülkeler (Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkiye ve Türkmenistan) ile ortak çıkarların bulunduğu diğer ülkelere yönelik geliştirilecek projeler için Bakanlığımız beş yıl süreyle yıllık 2 milyon ABD Doları olmak üzere toplamda 10 milyon ABD Doları katkı sağlayacaktır.

FTFP kapsamında üç Afrika ülkesinde (Sudan, Eritre ve Moritanya) BRIDGES (Türkiye'den Afrika'ya Köprüler) Projesi başlatılmıştır.

- 27-28 Ekim 2017 tarihlerinde Fildişi Sahili'nin Abidjan şehrinde yapılan çalıştayda projede yer alan ülkelerde yapılacak çalışmalar değerlendirilmiştir.
- 13-19 Kasım 2017 tarihinde Niamey/NİJER'de yapılan çalıştayda proje konsept notu nihai hale getirilmiştir.

Uluslararası Çölleşme ile Mücadele Eğitimi

Her yıl düzenli olarak tertiplenen uluslararası eğitim programı vasıtasıyla ülkemiz, gerçekleştirmiş olduğu faaliyetleri ve tecrübelerini ilk olarak Orta Asya, Balkanlar, Doğu Avrupa ve Afrika ülkeleri ile paylaşmış ve ülkelerin bu konulardaki teknik ve uygulama alanında kapasitesini artırmalarına katkı sağlamıştır. Eğitimler 22-26 Mayıs, 04-08 Temmuz, 14-18 Ağustos 2017 tarihleri arasında Konya-Mersin-Adana illerinde gerçekleştirilmiştir. Eğitimlere 19 Orta Asya, Balkanlar, Doğu Avrupa ülkesinden 32 kişi; 30 Afrika ülkesinden toplam 54 kişi katılım sağlamıştır.

Uluslararası Kum ve Toz Fırtınaları Çalıştayı

Ankara Deklerasyonu ile başlayan çevre, meteoroloji, hava kalitesinin yönetimi ve çölleşmeyle mücadele, ormancılık, toprak ıslahı ve toprak erozyonunun kontrolü ile toz, kum, fırtına azaltımı konularında birlikte çalışılması, bilgi ve deneyimlerinin paylaşılması gayesi ile Kum ve Toz Fırtınaları Çalıştayları yapılmaktadır.

2017 yılında V. Uluslararası Kum ve Toz Fırtınaları Çalıştayı İstanbul'da "Orta Doğu Toz Kaynakları ve Etkileri" Başlığıyla Düzenlenmiştir.

23-25 Ekim 2017 tarihlerinde İstanbul'da Ortadoğu Toz Kaynakları ve Etkileri Konulu 5. Uluslararası Kum ve Toz Fırtınaları çalıştayı düzenlenmiştir. Uluslararası Kum ve Toz Fırtınaları Çalıştayı; Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğü ve Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün ev sahipliği ile Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sekreteryası (UNCCD), Dünya Meteoroloji Teşkilatı (WMO) ve Birleşmiş Milletler Çevre Programı'nın (UNEP) yanı sıra Çalıştay'a 13 ülke ve 7 uluslararası kurum-kuruluştan 30 yabancı uzman ve akademisyen olmak üzere toplam 104 kişi katılım sağlamıştır.

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü

Genel Müdürlüğümüz ülkemizin doğal kaynak değerlerinin ve buna bağlı olarak sahip olduğu ekolojik ve biyolojik zenginliğinin ve çeşitliliğin, yaban hayatının korunması, geliştirilmesi, korunan alanların tespiti, bunlardan milli park, tabiat parkı, tabiatı koruma alanı, tabiat anıtının korunması ve yönetimi ve gelecek kuşaklara aktarılması maksadıyla çalışmalarını yürütmektedir. Ayrıca, hassas alanlar, sulak alanlar, hayvanların korunması ve tabiatı koruma faaliyetleri konularında da etkin hizmet vermektedir.

Genel Müdürlüğümüz tabiatı koruma konusunda ulusal ve uluslararası işbirliği ve bilgi alışverişi geliştirerek alanların yönetiminde tüm kesimlerin katılımı ile bu alanların yönetimi için stratejiler belirlemektedir. Ayrıca, Genel Müdürlüğümüz ülkemizin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin öngördüğü şekilde strateji ve politikalarını oluşturmakta ve sözleşmelerin uygulanmasını sağlamak için çalışmalarını sürdürmektedir.

Tabiat Turizmi Faaliyetleri

Cumhuriyetimizin kuruluşunun 100. yılında dünyadaki ilk on büyük ekonomi arasında yer alacak “Büyük Türkiye” idealinin gerçekleşmesi için ele alacağımız hususlardan birisi de Tabiat Turizmi olacaktır.

Sürdürülebilir Tabiat Turizmi kapsamında; istihdamı ve bölgesel gelişim seviyelerini arttırarak ülkemizin tabiat turizmi potansiyelini uluslararası bir marka haline getirmesi hedeflenmektedir.

Tabiat Turizmi uygulamaları ile ülkemizin 2023 yılına kadar ulusal ve uluslararası pazarda turist sayısı ve turizm geliri bakımından ilk 5 ülke arasına girmesine katkı sağlanacaktır.

Tabiat Turizmi faaliyetleri kapsamında belirlediğimiz hedefler ve stratejiler doğrultusunda 81 ilin “Tabiat Turizmi Eylem Planları” hazırlanmıştır. Bu eylem planları kapsamında ülkemizdeki potansiyel ekoturizm faaliyet türleri ve bu ekoturizm faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine imkân verecek sahalar tespit edilmiştir. Buna göre;

- Tabiat turizmi açısından değerlendirilebilecek 554 adet korunan alan, 2.137 adet avlak değerlendirilmiştir.
- Bu alanlar içinde tabiat turizmi aktivitelerine uygun 2.045 adet alan belirlenmiştir.
- 2017 yılında toplamda Tabiat Turizmi faaliyet alanlarımızda 100 adet etkinlik gerçekleştirilmiştir.

Bu alanlarda; Mağaracılık, Yamaç Paraşütü, Foto Safari, Av turizmi, Sportif Olta Balıkçılığı, Akarsu Turizmi ve Rafting, Kış Turizmi, Dağcılık, Kaya ve Şelale Tırmanışı, Dağ Tırmanışı, Tabiat Yürüyüşleri (Trekking), Atlı Tabiat Yürüyüşü, Botanik Turizmi, Yön Bulma (Oryantiring), Dağ Bisikleti, Tabiat Turları, Yayla Turizmi, Yaban Hayatı (Fauna) Gözlem Turizmi, Kuş Gözlemciliği (Ornitoloji), Kampçılık ve Karavan Turizmi, Kültür (savaş, tarih, köy turları, yöresel ürün satışı, gastronomi, agroturizm-permakültür, yayla turizmi) Turları, Açık Alan Aktiviteleri (spor, şenlikler, resim çizim, uçurtma, kamp-karavan, rekreasyon-piknik-dinlenme, macera parkuru-zipline) vb. faaliyetlerin uygulamaları yapılmıştır.

BATMAN-Tabiat Eğitimi

DİYARBAKIR-Kelebek Gözlemciliği

MUĞLA-Oryantiring

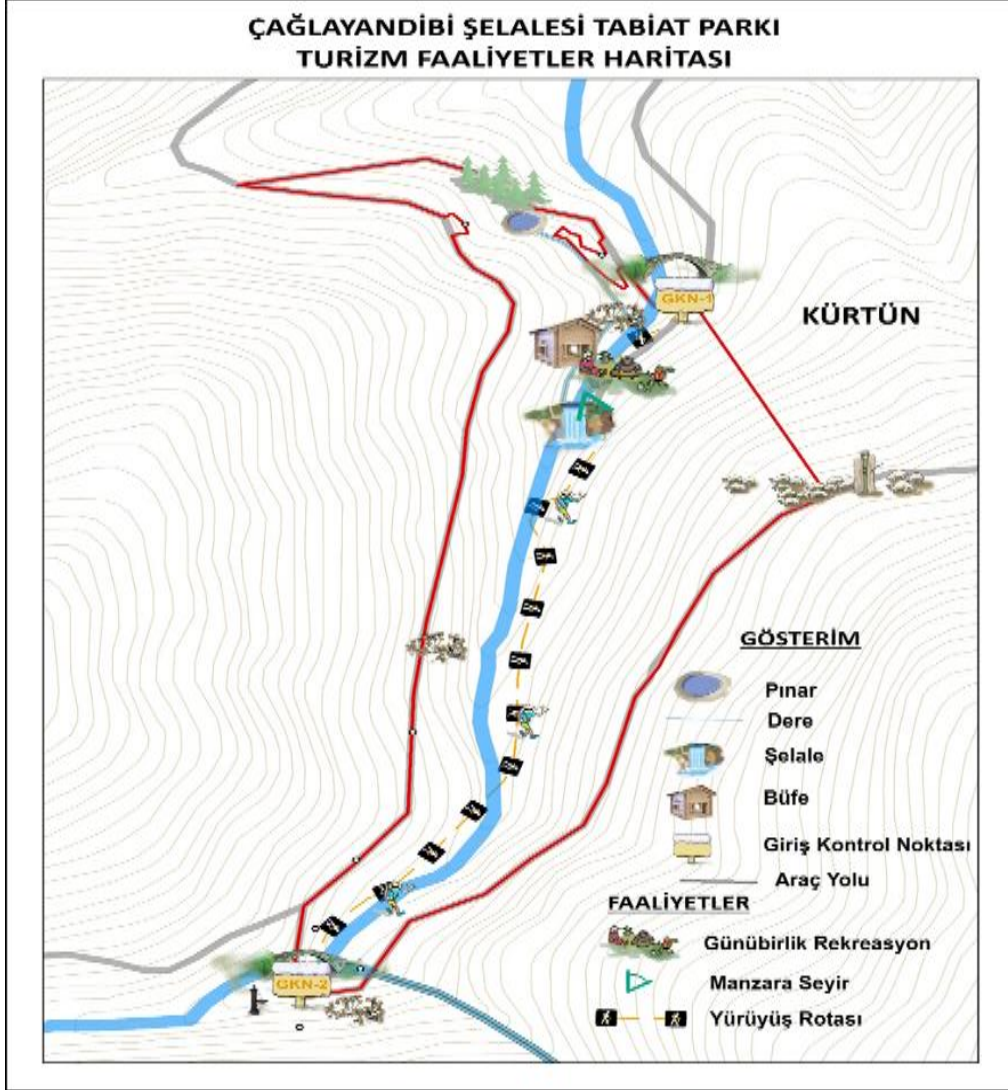
ÇANKIRI-Tarih Turları

- Alternatif turizm türlerinin belirlenerek korunan alanlarda Tabiat Turizm potansiyelinin sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması için 81 ilin Kültür/Turizm haritaları CBS (Coğrafi Bilgi Sistemi) ortamında ve sürekli güncellenebilir dinamik bir yapıda oluşturulmuştur.

Sayın Bakanımız Prof. Dr. Veysel EROĞLU'nun programları doğrultusunda Bölge müdürlüklerimizde Tabiat Turizmi çalışmalarını kapsayan **"Tabiat Turizmi Sunumları"** gerçekleştirilmiştir.

2018 yılı içerisinde uygulanmak üzere yeni bütçe sistemini içeren, Tabiat turizm Master Planlarının güncellenmesi ve illerde yapılacak Tabiat Turizm Uygulamalarına altlık oluşturacak Tabiat Turizmi Uygulama Kılavuzu 81 ile örnek olması açısından, pilot uygulama olarak “Gümüşhane İli Tabiat Turizm Master Planı, Uygulama Kılavuzu, Tematik Haritaları” hazırlanmıştır.

Biyolojik Çeşitliliğin Korunması ve Geliştirilmesi Faaliyetleri

Ülkemiz üç biyocoğrafik bölgenin kesiştiği noktada olması ve beş mikro gen merkezini barındırması sebebiyle zengin bir biyolojik çeşitliliğe sahiptir. Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi, biyolojik çeşitlilik gidişatının izlenmesi ve takibinin sağlanması, envanter eksikliklerinin giderilmesi ihtiyacını karşılamak gayesiyle hazırlanmıştır. Projenin gayesi; biyolojik çeşitlilik unsurlarının tür, habitat ve ekosistemlerine göre, il düzeyinde yapılacak arazi çalışmaları ile tespiti ve izlenmesidir. 2013 yılında çalışmalara başlanmış ve 2017 yılı sonu itibarıyla 54 ilin envanter ve izleme çalışması bitirilmiştir. Her bir il için izleme göstergeleri tür/popülasyon, habitat/ekosistem ve bölgesel düzeyde belirlenmiş, izleme planları oluşturulmuştur.

2017 Yılı Sonu İtibarıyla	İl Sayıları (adet)
Tamamlanan İller	54
Devam Eden İller	20
2018-2019 yılında yapılacak iller	7
TOPLAM	81

Proje kapsamında en önemli kısımlardan biri de Bakanlığımız tarafından 2007 yılında hizmete giren “Nuh’un Gemisi Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Veri Tabanı”dır.

Tablo 18- Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Veri Tabanı Nuh’un Gemisi Veri Girişleri (adet)

2007-2014 (7 yılda)	2014-2016 (2 yılda)	2017 yılı	Toplam
518.642	487.917	344.185	1.350.744

PROJE ÇIKTILARI

Envanter çalışmalarında;

9.498 adet flora taksonu ve 1.245 adet fauna taksonu olmak üzere toplamda 10.743 taksona ilişkin veriler 261.972 adet gözlem noktasında toplanmıştır.

Yapılan çalışmalarda şimdiye kadar 158 lokal endemik 2.683 endemik taksona ilişkin konumsal veri toplanmıştır.

Crocus speciosus ssp. speciosus - Güz Çiğdemi

	Arazi	Literatür	Toplam	Takson Sayısı
Flora	56.747	40.328	97.075	9.498
Fauna	107.098	57.799	164.897	1.245
Toplam	163.845	98.127	261.972	10.743

Ülkemizde yapılan çalışmalarda ekonomik değere haiz türler de belirlenmiş olup en fazla 1.262 taksonun yer aldığı tıp ve bitkisel ilaç üretimi dikkat çekmektedir.

Diğerleri;

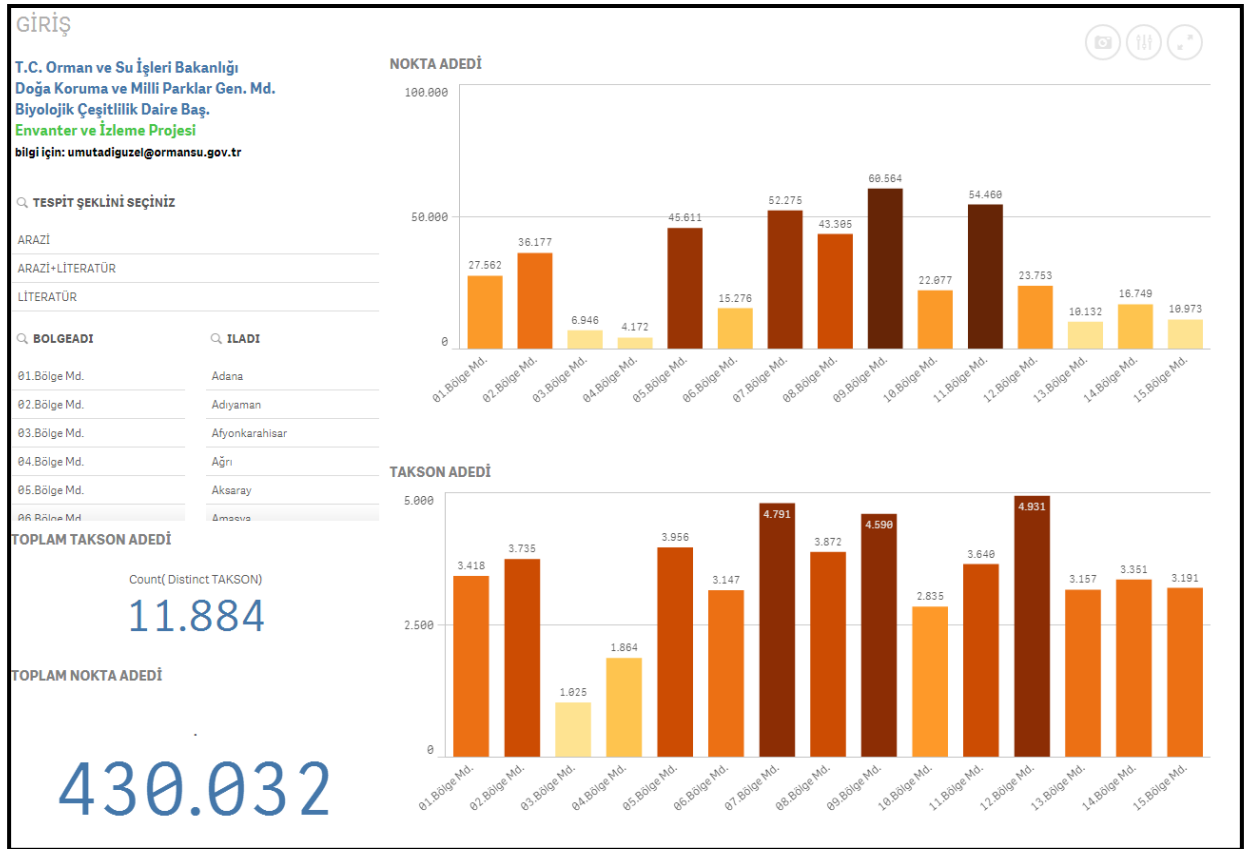
- 1.245 türle gıda,
- 982 türle genetik materyal,
- 815 türle süs eşyası,
- 491 türle peyzaj bitkisi ve diğerleri izlemektir.

Ülkemizde biyolojik çeşitlilik çalışmalarının tarihi incelendiğinde “Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi” ülkemizin kendi öz kaynaklarıyla yaptığı önemli projeler arasında olacaktır. Envanter ile tespit ettiğimiz, sürdürülebilir bir şekilde koruduğumuz ve gelecek nesillere bırakabildiğimiz her canlı aslında tarihsel sorumluluklarımızın bir parçasıdır. Bu nedenle Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi’nin sonuçlarının yer aldığı “Envanter Raporu” hem biten iller için hem de il il ayrı olarak hazırlanmış ve e-kitap olarak internet sitesinde (<http://www.milliparklar.gov.tr/kitap/ilenvanteri>) sunulmuştur.

Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Projesi'nde elde edilen verilerin "Nuh'un Gemisi Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Veri Tabanı"na girilmesinin yanında ayrıca Genel Müdürlüğümüzce web tabanlı bir uygulama yapılmıştır. Bu uygulama ile biyolojik çeşitlilik envanter verilerinin sorgulanması, grafiklerinin elde edilmesi, kontrollerinin yapılması ve proje öncesi ile proje sonrası verilerin durumunun gözlenmesi sağlanmaktadır. Bu sorgulamalar il, flora, fauna, arazi, literatür gibi pek çok başlık altında yapılabilmektedir. Ülkemizin biyolojik çeşitlilik zenginliğini anlatan "Türkiye'nin Biyolojik Çeşitliliği Kitabı" Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanmıştır. Kitapta ülkemizin zengin biyolojik çeşitliliği Avrupa ile de karşılaştırmalı olarak fotoğraflarla anlatılmıştır.

Biyolojik Çeşitliliği İzleme Çalışmaları:

- **Tür/Popülasyon Düzeyinde İzleme Sonuçları;**
293 damarlı bitki türü izlenmesi için önerilmiştir. Bu türlerin 173'ü endemik, 35'i lokal endemiktir. 85 tür ise endemik değildir. İllerde 31 damarlı bitki türü ortak izleme programına alınmıştır. 26 ilde 157 damarlı bitki türü izleme programına alınmıştır. 295 omurgalı yaban hayvanı izlenecek tür olarak belirlenmiştir. Bu türlerin dağılımı; 100 kuş, 84 balık, 42 sürüngen, 20 çift yaşar, 49 memeli tür olarak belirlenmiştir. İllerde 118 omurgalı yaban hayvanı türü ortak izleme programına alınmıştır.
- **Habitat/Ekosistem Düzeyinde İzleme Sonuçları;**
Bu alanlar "Özellikli Alan" olarak izleme çalışmalarının yürütüleceği alanlardır. 26 ilde alt ölçekte küçük alanlarla birlikte toplam 671 özellikli alan önerilmiştir. Her bir alan tek sayıldığında toplam 546 özellikli alan izlenmek üzere belirlenmiştir. 671 özellikli alandan 82 özellikli alanda izleme çalışmaları başlatılmıştır.
- **Bölgesel Düzeyde İzleme Sonuçları;**
Bölgesel düzeyde izlemede; Avrupa Birliği habitat sınıflarındaki (EUNIS habitat sınıfları) değişim izlenmektedir. 11 temel EUNIS habitat tipi, 48 farklı habitat tipi (2. Seviye), Toplam 400 habitat tipi (2. Seviye) tespit edilmiştir. Bölgesel izleme açısından illerdeki EUNIS habitat tipleri belirlenmiştir. 26 ilde toplam birbirinden farklı 48 EUNIS habitat tipi belirlenmiştir.

Acantholimon anatolicum-Ana Kardikenî-İzlenecek Tür *Aegypius monachus*-Kara Akbaba-İzlenecek Tür

2016-2017 yılları için izleme-gözlem çalışmasından elde edilen bulgu ve değerlendirmelerin yer aldığı rapor taslağı hazırlanması çalışması kapsamında; Raporun 2016 yılını içeren bölümü tamamlanmış olup, 2017 yılını içeren bölümünün hazırlık çalışması devam etmektedir.

Baraj Göl Aynası Altında Kalacak Bitki Türleri Projesi Kapsamında İzleme Çalışmaları

Baraj Göl Aynası Altında Kalacak Bitki Türleri projesi kapsamında çalışma yapılan 22 baraj alanında tespit edilen 62 özellikli bitki türü taşınmak üzere belirlenmiş ve bu türlerin taşınacağı 62 alternatif yaşam habitatı (özellikli alan) tespit edilmiştir. Taşımaya uygun olanlar direk yeni habitatlarına nakledilmiş bunun yanı sıra üretim materyallerinden üretimleri sağlanılarak yeni habitatlarına ekimleri yapılmıştır. Taşınan özellikli bitkiler yeni habitatlarında izlenmektedir.

Proje sonuçlarını içeren ve proje çalışmaları tamamlanması akabinde özellikli bitkilerin yeni habitatlarında uyumlarının izlenmesine yönelik çalışma sonuçlarının yer alacağı kitabın metin çalışması tamamlanmış olup kitap tasarım aşamasındadır.

Resmi İstatistikler

31 Aralık 2016 tarihli ve 29935 sayılı 2. Mükerrer Resmî Gazete’de, 2016/9621 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yayımlanarak yürürlüğe girmiş olan III. Resmi İstatistik Programı (2017-2021) kapsamında Korunan Alan İstatistiklerini yayımlama yetkisi Genel Müdürlüğümüze verilmiştir.

Bu kapsamda, korunan alanların Dünya Doğay Koruma Birliği (IUCN) kriterlerine dayalı olarak ulusal sınıflama çalışması, Genel Müdürlüğümüz tarafından hazırlanıp Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı tarafından onaylanarak TÜİK ve Bakanlığımız RİP portalında yayımlanmıştır.

Tabiatı Koruma Durum Raporu

Heryıl tabiatı korumaya ilişkin temel verilerinin yer aldığı rapor hazırlanarak e-kitap formatında Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğümüz web sayfası üzerinden erişime sunulmaktadır.

Erişim adresi: www.milliparklar.gov.tr/kitap/175

Biyolojik Çeşitliliğe Dayalı Ulusal Geleneksel Bilginin Kayıt Altına Alınması Pilot Projesi

Projenin genel gayesi Biyolojik çeşitliliğin ekonomiye kazandırılmasına ve genetik kaynaklarımıza dayalı sınai mülkiyet haklarından ülkemizin faydalanmasının sağlanmasına katkıda bulunmak maksadıyla, biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilginin derlenmesi, kayıt altına alınarak korunması ve bu bilgilere erişimin düzenlenmesidir. Proje 2017 yılında 7 pilot ilde başlatılmış olup 2017 yılı bütçe gerçekleşmesi %80’dir.

Proje ile halkın tabii biyolojik kaynaklardan faydalanarak geliştirdiği ilaç, maya, boya gibi geleneksel ürünlere ilişkin bilgilerin derlenmesi ve ulusal geleneksel bilgi bankası oluşturulması hedeflenmiştir. Proje kapsamında bir taraftan daha önce yapılmış bilimsel yayınlar derlenecek, diğer taraftan da pilot illerde saha çalışması gerçekleştirilecektir. Literatür ve saha çalışmasından elde edilen bilgiler sorgulanabilir bir formatta veri tabanına işlenecektir. Proje sonucunda geleneksel bilgi veri tabanı uluslararası patent uzmanlarına açılarak ülkemize ait biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilgiler kullanarak geliştirilen ürünlere yabancılar tarafından patent alınması önlenmiş olacaktır. Diğer taraftan

veri tabanında yer alan bu bilgiler özellikle yeni ilaçların geliştirilmesine yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde kullanılmak üzere akademisyenlere ve araştırmacılara sağlanmış olacaktır.

Proje kapsamında 2017 yılında;

- Üniversitelerin katılımıyla, proje kapsamında yürütülecek literatür ve saha çalışmalarında izlenecek yöntemler ve teknik ihtiyaçlar belirlenmiş, standart bilgi toplama formu ve veri tabloları oluşturulmuştur.
- Pilot illerde coğrafi özellikleri, tarihi geçmişi ve kültürel zenginlikleri dikkate alınarak saha çalışması yapılacak köyler belirlenmiştir.
- Saha çalışmaları için botanik, etnobotanik, sosyal bilimler, zooloji ve mikrobiyoloji alanlarından oluşan ekipler oluşturulmuştur.
- Aydın, Afyonkarahisar, Hatay, Ankara, Erzurum, Samsun ve Çorum illerinde saha çalışmalarına başlanmış olup 2018 yılı sonunda tamamlanacaktır. Saha çalışmalarında biyolojik çeşitliliği oluşturan tüm unsurların (bitki, hayvan, mikroorganizma) sağlık (halk ilacı veya şifa maksatlı BGB içeren uygulamalar), beslenme (gıda, baharat, içecek, maya, vb), endüstriyel (boya, tekstil, yapı malzemesi, yakıt, el sanatları vb), tarım-hayvancılık maksatlı geleneksel kullanımlarına ilişkin bilgiler derlenmektedir.
- Ülke genelinde Cumhuriyet döneminde biyolojik çeşitliliğe dayalı geleneksel bilgiler ile ilgili yapılmış tüm yayınların taranarak veri tablosuna işlenmesi için ayrıca bir çalışma başlatılmış olup 2018 sonuna kadar tamamlanması planlanmaktadır.

Biyokaçakçılıkla Mücadele Faaliyetleri

Genetik kaynaklarımız üzerindeki haklarımızın korunması maksadıyla yabani canlıların ve onlara ait parçaların yetkili makamların izni olmadan toplanması ve yurt dışına çıkartılmasının önlenmesine yönelik mevzuat, eğitim ve bilgilendirme faaliyetleri yürütülmektedir. Bu kapsamda 2017 yılında:

- Kolluk kuvvetlerinin hizmet içi ve uzmanlık eğitim programları kapsamında seminerler verilmiştir. (İçişleri Bakanlığı KİHBİ Organize Suçlarla Mücadele Hizmet İçi Eğitimi, Sahil Güvenlik Komutanlığı Sözleşmeli Subay Eğitimi ve Oryantasyon Kursu, EGM-KOM Kaçakçılık Suçlarıyla Mücadele Uzmanlık Eğitimi)
- Bakanlığımız ile İçişleri Bakanlığı arasında Biyokaçakçılık ile Mücadele Kapsamında Yer Alan Veri Paylaşımına İlişkin Protokol imzalanmıştır.

Ülkemizde 2007-2017 yılları arasında 21 farklı ilimizde, toplam 68 vakada 20 farklı ülkeden 129 kişi hakkında, 2872 sayılı Çevre Kanunun 20. Maddesinin (k) bendi gereğince, yaklaşık 3.700.000 TL idari para cezası uygulanmıştır. 2017 yılında 3 biyokaçakçılık vakası (Hatay, Gümüşhane, Edirne) tespit edilmiş olup bu vakalara karışan toplam 4 kişi için, Çevre Kanununun 9. maddesine muhalefetten dolayı yine aynı kanunun 20 (k) bendince kişi başı 42.479 TL olmak üzere toplam 169.916 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Araştırma İzni Çalışmaları

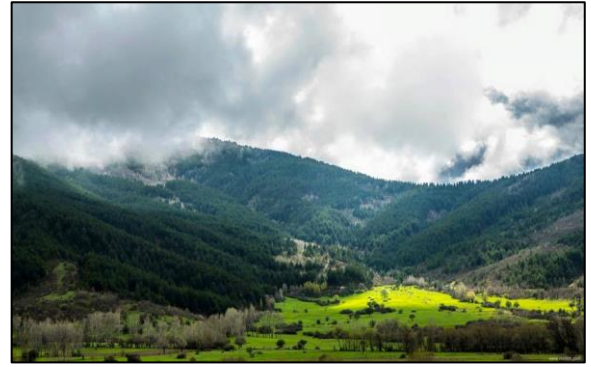
2017 yılı içerisinde araştırma şubesinde 426 adet araştırma izin başvurusu sonuçlandırılmıştır.

2016 yılı içerisinde araştırmacıların çevrimiçi olarak araştırma izin başvurusu yapabilmelerine imkân sağlayan ARİBS (Araştırma İzinleri Bilgi Sistemi) kullanıma açılmıştır. Genel Müdürlüğümüze yapılan bu 426 başvurunun 166 adedi ARİBS üzerinden çevrimiçi ortamda sonuçlandırılmıştır.

Hassas Alanlar Faaliyetleri

Hassas alan;

- Tabiatın ve biyolojik çeşitliliğin korunmasında önemli fonksiyonlara haiz,
- Sahip olduğu değerlerin tabii hali ile muhafaza edilmesi vazgeçilmez önem taşıyan ve tehlikeye maruz kalması muhtemel,
- Ekosistem bütünlüğüne sahip veya ekosistemler arası doğal bağlantı sağlayan,
- Sulak alan, dağ, deniz ve kıyı ekosistemi, peyzaj koruma alanı, mikro iklimik alanlar, ekosistemler ve mağaralar gibi hassas bölgelerden herhangi birini ya da birkaçını barındıran alandır.

Bakanlığımız, başta biyolojik çeşitliliğin yoğunlaştığı hassas alanlar olmak üzere önemli ekosistemleri, sulak alanları, mağaraları, hassas deniz alanlarını ve dikkat çekici peyzajları korunan alan ilan ederek yönetmektedir. Bakanlığımızca 2017 yılı sonu itibarıyla 25 hassas alan değerlendirilmiş, bunlardan 14 adet saha tabiat parkı ve 2 adet saha tabiat anıtı olmak üzere 16 adet saha korunan alan olarak tescil edilmiştir. 17 adet tabiat parkı ve 1 adet tabiatı koruma alanı sınır değişikliği yapılmıştır. Trabzon Tonya “Kadıralak Tabiat Parkı”, 223’üncü Tabiat Parkı olarak ilan edilmiştir.

Tablo 19- Korunan Alan İstatistikleri

No	Statü	Sayısı	Alanı (ha)
1	Milli Park	42	8.458.150
2	Tabiat Parkı	223	1.024.110
3	Tabiat Anıtı	111	72.060
4	Tabiatı Koruma Alanı	30	467.970
5	Yaban Hayatı Geliştirme Sahası	81	11.893.080
6	Ramsar Alanı	14	1.844.870
7	Ulusal Önele Haiz Sulak Alan	45	6.271.880
8	Mahalli Önele Haiz Sulak Alan	8	16.570
9	Toplam	554	30.048.690

Sulak Alan Etüt Çalışmaları

Türkiye, bulunduğu coğrafyada komşu ülkelere kıyasla gerek sulak alan sayısı olarak gerekse sulak alan tiplerindeki çeşitlilik olarak zengin sayılabilecek bir sulak alan varlığına sahiptir. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğümüz tarafından 2016 yılında tamamlanan “Ulusal Sulak Alan Envanter Projesi”nin ilk sonuçlarına göre ülkemizde 8 ha alandan büyük, toplam alanı yaklaşık 1,7 milyon ha olan, 921 adet sulak alan ekosistemi tespit edilmiştir.

Sulak Alan Yönetim Planları

Ulusal Sulak Alan Komisyonunun onayı ile 2018-2022 yılları arasında uygulanacak olan 30 adet sulak alan yönetim planı yapılmış olup bunlardan bir adeti revizyon çalışmasıdır. Ayrıca 2 adet sulak alanda da Biyolojik Çeşitlilik Projesi yapılmıştır.

Ulusal Sulak Alan Bilgi Sistemi Projesi

Sulak alanlar veri tabanı için internet tabanlı bir ara yüz hazırlanması ve sulak alanlara ait bilgiler ile birlikte sulak alan faaliyet izin sürecini e-Devlet üzerinden sağlamak hedeflenmektedir.

Türkiye’nin Tescilli Sulak Alanları Haritası

Ülkemizde, 14’ü Ramsar, 45’i Ulusal Önele Haiz, 8’i ise Mahalli Önele Haiz toplam 67 adet sulak alan bulunmaktadır.

Sulak Alan Tescil Çalışmaları

2017 yılında 7 adet sulak alanın tescil süreçleri tamamlanarak Ulusal Öneme Haiz Sulak Alan olarak tescil edilmiştir.

Tablo 20- 2017 Yılında “Ulusal Öneme Haiz Sulak Alan” Olarak Tescil Edilen Sahalar

No	Sulak Alan Adı	Alanı (ha)	İli
1	Akşehir-Eber Gölleri	117.779	Afyonkarahisar-Konya
2	Gölbaşı Gölü	792	Hatay
3	Tortum Gölü	2.709	Erzurum
4	Gölmarmara Gölü	124.893	Manisa
5	Tol Gölü	1.414	Ankara
6	Dipsiz Lagünü	1.035	Mersin
7	Ekşisu Sazlıkları	8.736	Erzincan

2017 yılında 2 adet sulak alan Mahalli Sulak Alan Komisyonlarının teklifleri ile Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğümüz tarafından Mahalli Öneme Haiz Sulak Alan olarak tescil edilmiştir.

Tablo 21- Mahalli Öneme Haiz Sulak Alan Olarak Tescil Edilen Sahalar

No	Sulak Alan Adı	Alanı (ha)	İli
1	Karakoç Deresi	38	Balıkesir
2	Şeytan Sofrası	17	Balıkesir

Kuş Cennetleri Projesi Yatırımları

Bakanlığımız tabii sulak alanlarında da yatırımlarına hızla devam etmektedir. Sulak Alanların ekoturizm alanında daha etkin kullanılması ve tanıtılması maksadı ile 9 adet sulak alanda yatırım yapılmıştır.

Tablo 22- 2017 Yılı Kuş Cennetleri Geliştirme Projesi Yatırımları

No	Sulak Alan Adı	İli	Tesis
1	Büyük Akgöl Sulak Alanı	Sakarya	Kuş Gözlem Kulesi
2	Acıgöl Sulak Alanı	Denizli	Kuş Gözlem Kulesi
3	Yeniçağa Gölü Sulak Alanı	Bolu	Kuş Gözlem Kulesi
4	Hazar Gölü Sulak Alanı	Elazığ	Kuş Gözlem Kulesi

5	Eber Gölü Sulak Alanı	Afyonkarahisar	Kuş Gözlem Kulesi
6	Tortum Gölü Sulak Alanı	Erzurum	Kuş Gözlem Kulesi
7	Lâdik Gölü Sulak Alanı	Samsun	Kuş Gözlem Kulesi
8	Hersek Lagünü Sulak Alanı	Yalova	Kuş Gözlem Kulesi
9	Edremit Sazlıkları	Van	Ziyaretçi Merkezi

Sulak Alan Faaliyet İzin ve Denetimleri

Sulak alanların koruma bölgeleri içerisinde yapılması planlanan faaliyetler Bakanlığımızın izni ve denetiminde yapılmaktadır. Bu çerçevede sulak alan çevresinde yapılan her türlü faaliyet kontrol altına alınmaktadır. 2017 yılında sulak alan koruma bölgeleri içerisinde 278 adet faaliyet kontrol altına alınarak izinlendirilmiştir.

Mağaracılık çalışmaları

“Türkiye’nin En Uzun Mağarası” unvanını 2015 yılında kazanan Pınargözü Mağarası’nın haritalanmasına devam edilmiş ve mağaranın toplam uzunluğu 12.500 metreye ulaşmıştır.

2013 yılında tescili yapılan Gilindire Mağarası Tabiat Anıtı’nın rehabilitasyon çalışması gerçekleştirilerek elektrik sistemi ile yürüyüş yolları yenilenmiştir. 2017 yılı içerisinde, çeşitli maksatlarla kullanılmakta olan toplam 13 mağaranın izleme ve denetim çalışması gerçekleştirilmiştir.

Hatay ili Hassa ilçesinde bulunan Yalakdeliği Lav Tüpü’nün ve leçelikteki diğer 9 lav tüpü mağaranın haritalama ve envanter çalışması tamamlanmıştır. Buna göre Yalakdeliği 243 metre uzunluğuyla Türkiye’nin en uzun volkanik kökenli mağarası olmuştur. Bunu 178 metre ile Altınini izlemektedir. Ayrıca bölgede geniş bir sahada çok sayıda lav tüpü mağara tespit edilmiş olup söz konusu alanın 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında tescili yönünde etüt çalışmalarında sona gelinmiştir.

Denizel Hassas Alan Çalışmaları

Ülkemizin siyasi çıkarları açısından önemli olan ada ve adacıklarla ilgili yapılan bilimsel çalışmalar derlenmiş, önceliklerimiz tespit edilmiştir. Ülkemiz kıyılarında denizel tür, habitat ve deniz ekosistemi açısından önemli olan toplam 73 adet denizel hassas alan belirlenmiştir. Korunan kıyı uzunluğumuz 2003 yılında %20 iken 2017 yılında %22’ye (1.865 km) çıkmıştır. İstilasıyla denizel biyoçeşitliliğe, ekosisteme, insan sağlığına ve ekonomiye zarar veren istilacı yabancı türlerle ilgili çalışmalar devam etmekte olup, bu kapsamda hazırlanan “Türkiye’nin Önemli Denizel Biyoçeşitlilik Alanlarında İstilacı Yabancı Tehditlerinin Değerlendirilmesi GEF VI Projesi” GEF Konseyi tarafından 11 Mart 2016 tarihinde onaylanmıştır. UNDP Türkiye Ofisi ile işbirliği ile gerçekleştirilecek Proje dokümanı da 18 Ekim 2017 tarihinde onaylanmış olup, Projenin 2018 yılının ilk çeyreğinde başlaması öngörülmektedir.

Peyzaj Çalışmaları

Avrupa Peyzaj Sözleşmesi Kapsamında Yapılan Faaliyetler

"Yeşilirmak Havzası Peyzaj Atlası'nın Hazırlanması Projesi"nin diğer havzalara da yaygınlaştırılması maksadıyla Kızılırmak, Büyük Menderes, Çoruh ve Ceyhan Havzaları olmak üzere adı geçen 4 havzada "Havza Peyzaj Atlası Hazırlanması" projeleri önerilmiştir. Kalkınma Bakanlığına sunulan 4 havza peyzaj atlasının hazırlanması projedinden Büyük Menderes Peyzaj Atlasının Hazırlanması Projesi kabul edilmiştir.

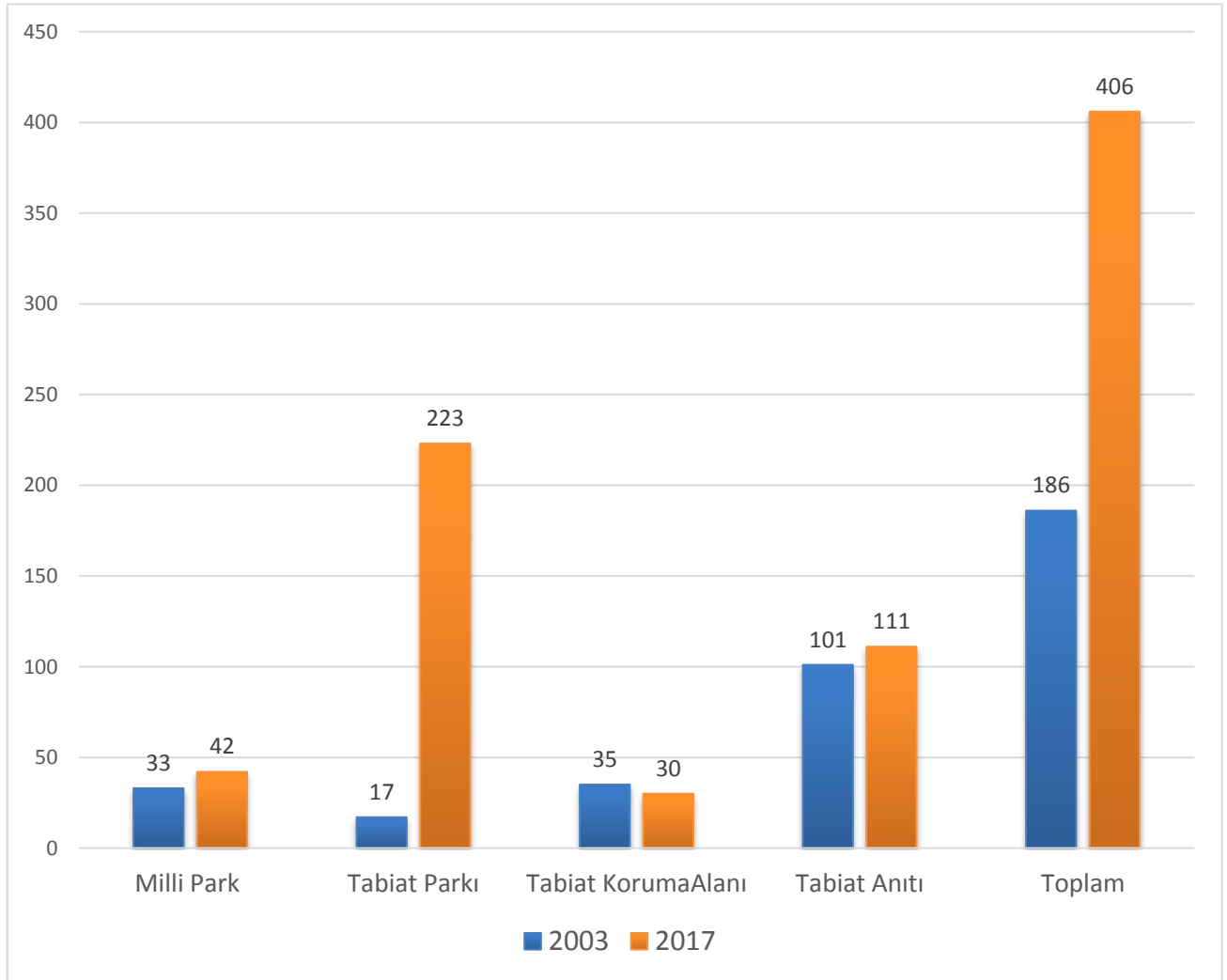
"Yeşilirmak Havzası Peyzaj Atlası Projesi"nin devamı niteliğinde olan bu proje ile, daha önceki çalışmada ortaya konulan metodoloji kullanılarak, Su Eylem Planları ve Çevre Düzeni Planları ile paralel olarak çalışmanın diğer havzalara da yaygınlaştırılması planlanmaktadır. Planlanan yaygınlaştırma projeleri

“Ulusal Peyzaj Atlası” ile Ulusal Peyzaj Stratejisi ve Eylem Planı’nın hazırlanmasında ve ulusal peyzaj politikalarının tanımlanmasında esas oluşturacaktır.

Avrupa Peyzaj Sözleşmesi doğrultusunda mekânsal planlar başta olmak üzere, korunan alan planlaması ve tüm sektörlerle ilişkin planlarda bir destek aracı olacak nitelikte atlas çalışmasının yapılması projenin maksadını oluşturmaktadır.

Korunan Alan Çalışmaları

Ülkemizin sahip olduğu zengin biyolojik çeşitliliğin korunması ve tabiatı koruma politikalarının belirlenmesi, yaban hayatının korunması ve geliştirilmesi, korunan alanların tespiti; Milli Park, Tabiat Parkı, Tabiat Anıtı ve Tabiatı Koruma Alanlarının yönetimi, başta sulak alanlar ve mağaralar olmak üzere hassas bölgelerin korunması ve geliştirilmesi; bu hususlarla ilgili uluslararası sözleşmeler ve yükümlülüklerin yerine getirilmesi ve takibi ile ilgili görevler.

Şekil 11- Korunan Alan Envanteri

2003-2017 Milli Park-Tabiat Parkı-Tabiatı Koruma Alanı-Tabiat Anıtı Sayısındaki Değişiklikler Korunan Alanlarda Planlama Çalışmaları

Koruma kullanma dengesi içerisinde doğal ekosistem ile kaynak değerlerinin ve bu değerlerle ilişkili faaliyetlerin birlikte yaşamalarına olanak verecek düzenlemelerin yapılması, uygulama koşullarının araçlarının ve yöntemlerinin geliştirilmesi maksadıyla;

Milli Parklar Uzun Devreli Gelişme Planları ve Tabiat Parklarına ait Gelişme Planları, Tabiat Anıtları ve Tabiatı Koruma Alanlarına ait yönetim planları hazırlanmaktadır.

Tablo 23- 2017 Yılı İtibarıyla Plan Durumları Tablosu

Planlama Durumu	Yıl İçinde Onaylanan	Onay Aşamasında Olan	Çalışması Devam Eden
Milli Park	-	2	3
Tabiat Parkı	36	26	81
Tabiat Anıtı	1	-	4
Tabiatı Koruma Alanı	-	-	1

Korunan Alanlarda Yapılan Proje Çalışmaları ve Uygulamaları

Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğümüzce Korunan Alanların sürdürülebilir ve etkin yönetimi sağlayarak, ziyaretçilerimizin ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla plan ve proje çalışmaları yapılmıştır. Korunan alanlar bütününde 55 adet mimari ve peyzaj projesi hazırlanarak onay işlemleri tamamlanmıştır.

Genel Müdürlüğümüz ve Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda altyapısı oluşturulan Milli Park Bilgi Sistemi (MPBİS)'ne Genel Müdürlüğümüzce onaylı plan ve projelerin dijital ortama aktarım çalışmalarına başlanmıştır.

Genel Müdürlüğümüzce yürütülen iş ve işlemlere yönelik "Plan-Proje Düzenleme Esasları" içerikli kitapçık hazırlanarak, basımı gerçekleştirilmiştir.

2017 yılı içerisinde onaylanan projelerden bazı örnekler;

- Bolu Gölcük Tabiat Parkı Peyzaj Projesi

Gölcük Tabiat Parkı /Kır Kahvesi

Gölcük Tabiat Parkı/ Orman Köşkü

- Delmece Yaylası Tabiat Parkı Peyzaj Projesi

Delmece Yaylası Atölye

Delmece Yaylası Kır Lokantası

- Kurşunlu Şelalesi Tabiat Parkı Peyzaj Projesi

Kurşunlu Şelalesi Mescit

- Parkorman Tabiat Parkı Peyzaj Projesi

Çocuk Müzesi

- **Uludağ Milli Parkı Sanatoryum Tesisleri (Hayat Boyu Eğitim Merkezi) Mimari Restorasyon Projeleri**

Uludağ Milli Parkı Dönüşüm Projesi Kapsamında 2017 Yılı İçerisinde Onaylanan Projelerden örnekler;

- **3 Nolu Parsel Mimari Projesi**

Proje Görseli

- **15 Nolu Parsel Mimari Projesi**

Proje Görseli

- **17 Nolu Parsel Mimari Projesi**

Proje Görseli

- **20 Nolu Parsel (Günübirlik Tesis Projesi)**

Proje Görseli

- **26 Ağustos Tabiat Parkı Geleneksel Ürün Satış Üniteleri Projesi**

Proje Görseli

- Yakupabdal Tabiat Parkı Projeleri

Vaziyet Planı

- Küçükemmalı Tabiat Parkı Peyzaj Projesi

Vaziyet Planı

- Dilek Yarımadası Milli Parkı İçmeler Koyu Peyzaj Projesi

Vaziyet Planı

Korunan Alanlarda Tahsis Çalışmaları

2017 yılı içerisinde ve ilgili meri mevzuat dâhilinde; ulaşım, enerji, iletişim, içmesuyu, atıksu, sağlık vb. tesislerin yapılması maksadıyla 1 adet ön izin, 22 adet bedelli/bedelsiz kesin izin verilmiştir. Ayrıca; 1 adet süre uzatımı, 4 adet kesin izin iptali, 3 adet izin güncelleme, 2 adet kiralama ve 1 adet kamulaştırma işlemine onay verilmiştir.

Korunan Alanlarda Ziyaretçi Yönetimi Uygulamaları

Korunan alanların yönetim etkinliğinin artırılması maksadıyla ziyaretçi yönetimi ve ekoturizm faaliyetleri desteklenmektedir.

Korunan alanlarımızda yürütülen etkin ziyaretçi yönetimi ile her yıl ziyaretçi sayısında artış izlenmekte olup 2017 yılında korunan alanlarımızı yaklaşık 25 milyon kişi ziyaret etmiştir.

Ziyaretçilerin memnuniyet düzeylerini belirlenmesine yönelik olarak da;

- Doğa Koruma ve Milli Parklarla İlgili Çalışmaların Farkındalık Seviyesini Ölçme Anketi,
- Tenkit, Beğeni ve Beklenti Anketi,
- Ziyaretçi Memnuniyet Anketi,
- Ziyaretçi Profili Belirlemeye Yönelik Anket,

hazırlanarak uygulanmak üzere Bölge Müdürlüklerine gönderilmiştir.

2017 yılı için hedefimiz %76'lık memnuniyet oranı iken; korunan alanlarda yapılan etkin çalışmalar neticesinde bu oran aşılarak %87 düzeyinde memnuniyet oranı ölçülmüştür.

Alan Kılavuzluğu Uygulamaları

2017 yılı sonu itibarıyla; 10 milli park ve 2 tabiat parkında yapılan alan kılavuzluğu eğitimleri sonucunda toplam 372 alan kılavuzu sertifika almaya hak kazanmıştır. 1 adet milli parkta Alan Kılavuzluğu Hizmetiçi Eğitimi yapılmıştır. 2017 yılında alan kılavuzluğu talep eden Bölge Müdürlükleri ile eğitimin yapılması yönünde süreç başlatılmıştır.

Ekoköy Uygulamaları

Türkiye 42 Milli Park 223 Tabiat Parkı sayısı ile dünyanın en çok tabii ve kültürel değerlere sahip ülkelerinden birisidir. Türkiye var olan bu değerlerinin korunması ve ülke ekonomisine katkı sağlaması maksadı ile ekoköy çalışmalarını başlatmıştır. Korunan alan içinde ve yakın çevresinde bulunan kırsal yerleşmelerinin korunan alandan ekonomik fayda sağlaması ve kırsal kalkınmanın desteklenmesi hedeflenmektedir.

Bu kapsamda devam etmekte olan ekoköy çalışmaları:

Dilek Yarımadası Büyük Menderes Deltası Milli Parkı

Milli parkın içinde bulunan Doğanbey Köylerinin ekoköy çalışmaları kapsamında İdari ve Ziyaretçi Merkezinin peyzaj projelerinin yapılması ve eski okulun Tabiat Eğitim Merkezi yapılması ile ilgili çalışmalarına ilişkin süreç başlatılmıştır. Bölge müdürlüğü tarafından yerel halkın kültürel değerleri koruması yönünde çalışmalar devam etmektedir. Muğla Orman Genel Müdürlüğü ORKÖY kredi çalışmaları Doğanbey ve Tuzburgazı köylerinde katılması için çalışmalar yapılmıştır. Doğanbey Köyünde organik tarıma geçilmesini sağlayacak eğitim ve teşvik çalışmaları, yön tabelaları yapılıp, otopark yapım işine başlanmıştır.

Korunan Alanların Yönetim Etkinliğinin İzlenmesi (METT)

Bakanlığımız Doğa Koruma ve Milli Parklar Bölge Müdürlüklerimiz sınırları dâhilinde yer alan Milli Park ve Tabiat Parklarında mevcut durumun ortaya konulması, temizlik ve alan yönetimine yönelik ihtiyaç ve tehditlerin tanımlanması ile alanların yönetim etkinliklerinin izlenmesi maksadıyla "Çevre Temizliği ve Genel Bakım Denetlemesi" ve "Yönetim Etkinliğinin İzlenmesi" için gerekli denetim ve kontrol çalışmalarında bulunmak üzere; Milli Parklar Dairesi Başkanlığı Alan Yönetimi Şube Müdürlüğü teknik elemanları tarafından denetleme çalışmaları yapılmıştır. Bu kapsamda 2015 yılında 39 Milli Parkın

7'sinde ve 16 Tabiat Parkının da 2'sinde METT çalışmaları ikinci kez yapılmıştır. Uzun Devreli Gelişme Planlarının Uygulanmasının İzlenmesi maksadıyla izleme cetvelleri geliştirilmiştir. 2017 yılında; 6 Milli Park ve 68 Tabiat Parkı'nda yönetim etkinliğinin izlenmesi (METT) çalışmaları tamamlanmıştır. 2017 yılı için 50 adet METT uygulaması hedeflenmiş olup yapılan çalışmalar neticesinde bu hedef aşularak 74 alanda METT uygulaması tamamlanmıştır.

Tarihi Milli Parklar

Sarıkamış Allahuekber Dağları Milli Parkı

Sarıkamış Harekâtının vuku bulduğu 22.520 ha büyüklüğündeki alan 2004 tarihinde Sarıkamış Allahuekber Dağları Milli Parkı olarak ilan edilmiştir. Sarıkamış Harekâtı Kafkas Cephesi Tanıtım ve Araştırma Merkezinin faaliyete geçmesi ardından Sarıkamış Allahuekber Dağları Milli Parkı'nın ulusal ve uluslararası mecrada tanınırlığının artacağı ve milli parka gelen ziyaretçi sayısında artış sağlanması hedeflenmektedir. Bu maksatla 2017 yılında aşağıda belirtilen faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Sarıkamış Harekâtı Kafkas Cephesi Tanıtım ve Araştırma Merkezi Yapım İşi Projesi

Proje kapsamında; biçimsel olarak, hilal biçiminde olan ana sergileme aksı, bu aksa eklenen farklı işlevlere sahip 5 adet kümbet şeklinde yapı ve hilalin ortasında yer alan eliptik şeffaf fuaye alanı bulunmaktadır. Hilalin uçlarının buluştuğu noktada yıldız biçimli bir saçak oluşturularak, simgesel biçiminin tamamlanması öngörülmüştür.

Hilal içerisinde Sarıkamış Harekât Yolu bulunmaktadır.

Kafkas Cephesi Araştırma Merkezi zemin ve 1 normal kat olmak üzere 2 kattan oluşmaktadır. Zemin katta teknik hacimler ve savaş objeleri sergileme alanı, 1. katta Kafkas Cephesi Araştırmaları Kütüphanesi bulunmaktadır. Konferans salonu, yaklaşık 350 kişilik oturma alanına sahiptir.

1915 Panorama salonun bulunduğu yapı, yapısal olarak Kafkas Cephesi Araştırma merkezi ile aynı özelliklere sahiptir. Zemin katta teknik hacimler ve 3 boyutlu nesnelerin sergileneceği bir alan, 1. katta panoramik salon bulunmaktadır.

Mescit olarak işlevlendirilen son kümbet yapı, bodrum, zemin ve asma kat olmak üzere 3 katlıdır.

Tüm yapı betonarme temel üzerine çelik yapı olarak çözülmüş olup mekanik ve elektrik sistemi yükseltilmiş döşemelerle zeminden sağlanacaktır.

Sarıkamış Allahuekber Dağları Milli Parkı İdare ve Ziyaretçi Merkezi (Sarıkamış Harekâtı Kafkas Cephesi Tanıtım ve Araştırma Merkezi) Yapım işi ihale edilmiş ancak yüklenici firmanın yükümlülüklerini yerine getirmemesi sebebiyle fesih edilmiştir.

Yeni yapılacak ihale çalışmaları başlamış olup tamamlama projelerini hazırlamak için 19.10.2017 tarihinde hizmet alımı ihalesi yapılmıştır. Yüklenici firma saha röleve çalışmalarını tamamlanmış olup büro çalışmaları devam etmektedir. İşin fiziki gerçekleşmesi %62 seviyesindedir.

Sarıkamış Harekâtı Kafkas Cephesi Tanıtım ve Araştırma Merkezi Sergileme Alanı ve Panorama Yapım İşi

Sarıkamış Allahuekber Dağları Milli Parkı İdare ve Ziyaretçi Merkezi, Sergileme Alanı ve Panorama Yapım İşinde;

- Fuaye Bölümünde Milli Parkın Tanıtımı,
- Hilal Bölümünde Sarıkamış Harekâtına Kadar Bölgenin Türk Tarihi ve Kültürü ile Sarıkamış Harekâtı,
- 1915 Panorama Bölümü zemin katında Ermeni Mezalimi; değişik gösterim teknikleri ve sergileme alanları ile 1915 Panorama Bölümü Üst Katında ise Ermeni Mezalimi panoramik resim ile anlatılması planlanmıştır.

- Kafkas Cephesi, Konferans Salonu, Panorama 1915, mescit, idare binası, hilal, fuaye, yıldız, teras ve otopark yapımı tamamlanmıştır.
- Sarıkamış Harekâtı Kafkas Cephesi Tanıtım ve Araştırma Merkezi Sergileme Alanı ve Panorama Yapım İşinin fiziki gerçekleşmesi %35 olup, 2018 yılı sonuna kadar tamamlanması hedeflenmektedir.

Sakarya Meydan Muharebesi Tarihi Milli Parkı

Sakarya Meydan Muharebesinin geçtiği alanlar Bakanlar Kurulu'nun 29.12.2014 tarih ve 2014/7152 sayılı Kararı ile "Sakarya Meydan Muharebesi Tarihi Milli Parkı" olarak ilan edilmiştir. Milli Parkın en önemli kaynak değerleri muharebelerin geçtiği birinci ve ikinci hat mevzileri, şehitlerimizin defnedildiği alanlar ile muharebeler açısından anıtsal niteliği olan karargâh binaları, köprüler ve istasyon binalarıdır.

Sakarya Meydan Muharebesi Tanıtım Merkezi Yapım İş

Türk İstiklal Savaşı'nın kaderini değiştiren Sakarya Meydan Muharebesi alanında Kartaltepe'de Sakarya Meydan Muharebesi Tanıtım Merkezi Yapım İşinde; Sakarya Meydan Muharebesi'ni merkez alarak, muharebe öncesi ve sonrasına değinilip, muharebenin safhalarına yer verilecektir. Tanıtım Merkezi, Türklerin, Orta Asya'dan başlayarak siyasi, sosyo-ekonomik ve kültürel açıdan zamanımıza nasıl geldiklerini ziyaretçilere kavratacak ve ziyaretçilerin Türkiye'nin 1.000 yıllık geçmişi ile geleceğini sentezleyebilmesini sağlayacaktır. Tanıtım merkezinin yeni hazırlanan projesinde 10.700 m² kullanım alanı bulunmaktadır.

Sakarya Meydan Muharebesi Tanıtım Merkezi içinde; tarihimizi ve savaşı anlatan çeşitli gösterim ve sergileme alanları, bilgilendirme ekranları, interaktif ekran sergi masaları, heykel teşhir üniteleri, LCD ekran ile gösterimin de yapılacağı 3 boyutlu model ve görsellerin yer aldığı dekor alanları, video waller,

seminer salonu ile idari bölüm, kafeterya, bay bayan mescit teknik hacim vb. birimler mevcuttur. Binanın güçlendirme (çelik ve betonarme) imatları tamamlanmış olup elektrik ve tesisat imatları devam etmektedir. Çatı, son kat duvar, giydirme cephe kuru duvar imatları ile yangın merdiveni yapımı devam etmektedir. İşin fiziki gerçekleşmesi %65 oranındadır.

Muharebenin günümüze intikal etmiş izleri olan; mevziler, siperler, şehitlikler, anıtlar, muharebede kullanılan binalar vb bakım ve korumalarını yaparak bugünkü ve gelecek nesillerin hafızalarında canlı tutmak hedeflenmektedir. Bu gayeyle Sakarya Meydan Muharebesi'nin 100. yıl anma törenlerine hazırlıklar yapılmaktadır.

Bu maksatla;

- Mehmetçik anıtı anıt, kaidesi ve müze düzenlemesi,
- Polatlı Sakarya Köyü'nde; Halide Edip ADIVAR ve Kadın Kahramanlar müzesi,
- Polatlı Kartaltepe'de Sakarya Meydan Muharebeleri ile Haymana merkezinde Ziyaretçi Merkezi, 7 adet şehitlik ihyası,
- Mevzii ve siper onarımları ile ağaçlandırma ve çevre düzenleme işleri yapılmıştır.

Ayrıca;

- Bugüne kadar Jeoradar ile 150.000 m²'lik alan taranmıştır. Köylülerce teyit edilen, eski topoğrafik tuhumlarda "şehitlik" olarak gösterilen, ya da jeoradarla yapılan taramaları sonucunda 115 şehitlik tespit edilmiştir. Bu şehitliklerde en az 2.066 en fazla 3.397 şehidimizin bulunduğu tahmin edilmektedir. Bitlis Eren Üniversitesi ile yapılan protokol kapsamında 2018 yılında çalışmalarımız devam edecektir.
- Sakarya Meydan Muharebesi sonunda TBMM tarafında kurulan ve Yunan Mezalimini Araştırma Komisyonunun bir hafta kaldığı Polatlı Sakarya Köyündeki ev, Türk Kadının Milli Mücadeledeki kahramanlıklarına itafen; Halide Edip ADIVAR ve Kadın Kahramanlar Müzesi olarak düzenlenmiştir.
- Milli Park ilanı öncesinde 5 mevzii hattında toplam 4.500 metre siperin yeri bilinmekteyken, Milli Park etüt çalışmaları kapsamında Milli Park sınırları içerisinde 61.000, dışında ise 73.000 metre olmak üzere toplam 134 km siper belirlenmiş ve hassas şekilde haritalanmıştır.
- Polatlı Kartaltepe'de bulunan, Mehmetcik Anıtının kaidesi ve rölyeflerin tadilatı ve aydınlatması yapılmıştır.
- Milli Parkın tanıtımı kapsamında bilgilendirme, yönlendirme ve tanıtım tabelaları ile merkez bölüme sinevizyon yapılmıştır.

- Mangaldağı'ndaki mevzii ve siper onarımları ile yürüyüş yolu ve sosyal tesisler yapılmıştır.
- Haymana ilçe merkezde bulunan tescilli kültür varlığı eski Çaldağı İlköğretim Okulu, Haymana İdari ve Ziyaretçi Merkezi olarak kullanılmak üzere restore edilmiştir.
- Polatlı Kartaltepede bulunan, Mehmetcik Anıtının kaidesi ve rölyeflerin tadilatı ve aydınlatması yapılmıştır.
- İnler-Gazitepe, Duatepe ve Merkez Bölümü ağaçlandırmaları ile 12. Grup, Eskipolatlı, Mangaldağı Şehitliği ve Duatepe'nin yol ağaçlandırılma çalışmaları yapılmıştır. Arazi hazırlığı yapılmış olan Kartaltepe Bölümü ile Çaldağı yol ağaçlandırılmasında mart ayı içerisinde yapılacaktır.
- Merkez bölümünde atıl durumdaki müfreze binası onarılarak idari birim oluşturulmuştur. Zafer anıtının ve Şehitliğin bozulmuş olan taşları değiştirilmiş peyzaj çalışmaları yapılmıştır.
- Ahırlıkuyu, Evliyafakı ve Kirazoğlu köylerinde Cumhuriyet dönemi yapıları olan eski köy okulları Milli Eğitim Bakanlığından tahsisleri alınarak aslına uygun olarak restorasyonları yapılmış olup, tanıtım birimi olarak hizmet edecektir.

Kop Dağı Müdafaası Tarihi Milli Parkı

Bayburt ve Erzurum illeri sınırları dâhilinde bulunan KOP Geçidi ve çevresindeki 6.335 ha saha; 15.11.2016 tarih ve 29889 sayılı resmi gazetede yayımlanan 2016/9486 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "Kop Dağı Müdafaası Tarihi Milli Parkı" olarak ilan edilmiştir.

Milli park ilan edilen alanda 2017 yılında yapılan çalışmalar neticesinde;

- Osmanlı Ordusu tarafından hazırlanan piyade mevzileri, top yolları, top mevzileri çok miktarda mermi, şarapnel parçası, askeri üniforma parçaları, ordu levazım malzemesi tespit edilmiştir. Bunun yanında söz konusu çalışma arşiv taramaları ile de güçlendirilmiş ve Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı (ATASE) arşivinden muharebe ile ilgili çok sayıda harp ceridesi (savaşa katılan birlikler tarafından tutulan günlük harp raporları) tespit edilmiş olup bu belgelerin büyük bir kısmı günümüz Türkçe'sine çevrilmiştir.

Başkomutan Tarihi Milli Parkı

Söz konusu tarihi milli park 11.08.1981 yılı tarihinde ilan edilmiş olup 34.834 ha alana sahiptir. Harp tarihimiz açısından önemli olan Anıt ve Şehitliklerimizin gelecek nesillere ulaşmasını sağlayarak, milli parkımızın ziyaretçi sayısı ve memnuniyetini arttırmak, ziyaretçilerin ihtiyaçlarına daha iyi cevap verebilmek gayesiyle 2017 yılında Başkomutan Tarihi Milli Parkında; Sinanpaşa Kuruçay Günübirlik Kullanım Alanı 2017 yılında yapımına başlanmış olup tamamlanmak üzeredir. Bir büfe, 20 adet kamelya, su deposu, WC, 2 adet otopark yapımı tamamlanmıştır.

Kocatepe mevkiğine üç boyutlu kabartma harita ve üç boyutlu asker figürü, kitabe, bilgilendirme levhaları, anıtlar yapılmıştır.

Dumlupınar Müzesi, İlk Hedef Anıtı, Anıtkaya Şehitliği Bayrak bakım onarımı yapılmıştır.

Bunlarla birlikte;

Başkomutan Tarihi Milli Parkında;

- Şehitlik Yolu Yapımına 2016 yılında başlanmış olup 2017 yılında tamamlanmıştır.
- 2017 yılında Erkmen Günü Birlik kullanım alanına gözlem kulesi yapılmıştır.
- Erkmen Günü Birlik kullanım alanına kır lokantası yapılmıştır.
- Erkmen Günü Birlik kullanım alanına enerji hattı ve trafo yapılmıştır.
- Albay Reşat Çiğiltepe Şehitliği ile Akharım Kasabası arası yol yapılmıştır.
- İstiklal Tanıtım Merkezine 28 m² dairesel Başkomutan Tarihi Milli Parkı arazi maketi yapılmıştır.

İstiklal Tanıtım Merkezinde;

- Afyonkarahisar ili Sinanpaşa İlçesini Albay Reşat Çiğiltepe Şehitliği'ne bağlayan yolun iyileştirme ve kilit parke taşı döşeme işi 2016 yılında başlamış olup 2017 yılında tamamlanmıştır.
- Ahmetpaşa-Sinanpaşa Karayolunu Çiğiltepe Şehitliği'ne Bağlayan Yolun iyileştirme ve kilit parke taşı döşeme işi 2016 yılında başlamış olup 2017 yılında tamamlanmıştır.
- Serban Kocatepe Giresunlular Şehitliğine giriş takı ve çevre düzenlemesi yapılmıştır.
- 2017 yılında İstiklal Tanıtım Merkezi'nin yapım işi tamamlanmıştır.

26 Ağustos Tabiat Parkında;

- 2017 yılında çevre düzenleme ve peyzaj uygulamaları yapılmıştır.
- 60 adet kamelya yaptırılmıştır.
- İstiklal Tanıtım Merkezi ve 26 Ağustos Tabiat Parkı arkasına 1,5 km'lik Akören yolu sıcak asfalt yapımı tamamlanmıştır.

- 26 Ağustos Tabiat Parkı Sosyal Tesis Yapım İşinin (Yöresel Ürün Satış Ünitesi) ihalesi yapılmış olup yer teslimi yapılmış ve 2018 yılında tamamlanması planlanmaktadır.

İstiklal Tanıtım Merkezi (Panoramik Müze) Binası ve Müştemilatı Yapım İşİ

Afyonkarahisar 26 Ağustos Panoraması ve Müştemilatı üniteleri; panoramik resim alanı, bilgilendirme panoları, projeksiyonla gösterim alanı, alışveriş alanı ve müştemilattan (ısı merkezi, bay bayan mescit, bebek bakım ünitesi, WC, bekçi kulübesi, seyir terası, otopark vb.) oluşmaktadır. Binanın toplam inşaat alanı 3.036 m² olup müze bölümü 2 kat ve idari bölüm 3 katlı olarak tasarlanmıştır.

- Toplu Konut İdaresince 24.10.2017 tarihinde Afyonkarahisar 26 Ağustos Tabiat Parkı İstiklal Tanıtım Merkezi (Panoramik Müze) Binası ve Müştemilatının Yapım İşinin geçici kabulü onaylanmıştır.
- Afyonkarahisar 26 Ağustos Tabiat Parkı İstiklal Tanıtım Merkezi (Panoramik Müze) Binası ve Müştemilatı Bakanlığımız teknik ve idari personellerinden oluşan bir komisyon tarafından Toplu Konut İdaresince görevlendirilen Müşavir Firma yetkililerinden teslim alınmıştır.

Başkomutan Tarihi Milli Parkı Zafer Yürüyüşü

- Büyük Taarruz'un 95. Yıldönümü etkinlikleri kapsamında Başkomutan Tarihi Milli Parkı'nda atlı jandarma ekipleri öncülüğünde gençler ve çok sayıda vatandaş ile Zafer Yolu Yürüyüşü gerçekleştirilmiştir.

- Bakanımız Prof. Dr. Veysel EROĞLU tarafından atlı birliklere ve bisiklet grubuna, İzmir'e götürülecek Türk Bayrağı teslim edilmiştir.

Atlı Birliklerin İzmir Yürüyüşü

İzmir'in düşman işgalinden kurtuluşunun 95. yılı Sayın Başbakanımız Binali YILDIRIM ile Sayın Bakanımız Prof. Dr. Veysel EROĞLU'nun teşrif ettiği merasimle kutlanmıştır.

Atlı süvari birliklerinin 9 Eylül'de kente girişi ve vilayet binasında Türk bayrağını göndere çekişinin canlandırıldığı merasimde Afyonkarahisar'ın Şuhut ilçesinden getirilen ve süvariler tarafından Sayın Bakanımız Prof. Dr. Veysel EROĞLU'na verilen toprak ve Türk bayrağı, Sayın Başbakanımız Binali YILDIRIM'a teslim edilmiştir.

Troya Tarihi Milli Parkı

Çanakkale ili sınırları içerisinde Troya antik kenti ve çevresi 96/8676 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 30.09.1996 tarihinde "Troya Milli Parkı" olarak belirlenmiş ve 07.11.1996 tarih ve 22810 sayılı Resmi Gazete'de ilan edilmiştir. Söz konusu Milli Park 13.517 ha büyüklüğe sahip olup içerisinde 6 adet köy bulunmaktadır.

Milli Park içerisinde 2017 yılında;

Etüd Proje Çalışmaları kapsamında, Yeniköy Plajı Günübirlik ve Çadırılı Kamp alanına ait imar planları, jeolojik etütleri peyzaj projeleri ile mimari projeleri hazırlanmıştır.

Korunan Alan'lardaki Denetim ve Kontrolün Etkinleştirilmesi Projesi kapsamında; 2018 yılında yapımı gerçekleştirilecek Yeniköy Plajı Günübirlik ve Çadırılı Kamp alanının ve yine yapılacak olan kır lokantalarının ve sıhhi tesislerin su ihtiyacını karşılayacak olan 75 tonluk bir su deposu yapılmıştır.

Muhtelif İşler Projesi kapsamında; yine 2018 yılında yapımı gerçekleştirilecek olan Yeniköy Plajı ve Günübirlik Çadırılı kamp alanının elektrik enerjisi ihtiyacını karşılayacak Enerji Nakil hattı yapılmıştır.

Milli parklar

Küre Dağları Milli Parkı

Kastamonu-Bartın illerinde bulunan Küre Dağları Milli Parkı 07.07.2000 tarihinde Bakanlar Kurulu kararıyla Milli Park olarak ilan edilmiş olup 37.753 ha büyüklüğündedir. Alanda yürütülen “Küre Dağları Milli Parkı Projesi” ile Küre Dağları Milli Parkı sahasındaki doğal kaynakların korunarak ziyaretçilere açılması için gerekli alt ve üst yapı yatırımlarını yapmak ve gelecek nesillere bozulmamış bir şekilde aktarılmasını sağlamak hedeflenmektedir.

Uludağ Milli Parkı

Bursa ilinde bulunan ülkemizin ilk kayak ve en önemli kayak merkezi olan Uludağ Milli Parkı, 20.09.1961 tarihinde ilan edilmiş olup 13.024 ha büyüklüğünde alanı kapsamaktadır.

I. Gelişim Bölgesi Yönetim Kamu İdare Merkezi Yapımı

Yapım işi tamamlanmış olup geçici kabul ve kesin hesap işlemleri devam etmektedir.

I. Gelişim Bölgesi AFAD ve İtfaiye Tesis-Sağlık Tesis-Karayolları Tesis (Yönetim Merkezi-3) Yapımı

2017 yılı içerisinde söz konusu proje kapsamında yapılan çalışmalar aşağıdaki gibidir:

- Karayolları Binasının betonarme ve çelik çatı karkas işlemleri tamamlanmıştır.
- Sağlık Tesisinin betonarme inşaatı tamamlanmıştır.
- İtfaiye Binasının kaba inşaat, betonarme ve tuğla duvar örme işlemleri tamamlanmıştır.
- İtfaiye Binasının çelik çatı karkası tamamlanmış olup çatı kaplamalarının montajına başlanmıştır.
- Tüm binaların temel kısımlarının ve tamamlanan katların pis su tesisatları yapılmıştır.
- Tüm binaların temel topraklamaları yapılmış olup inşaatlarla beraber elektrik tesisat işlemleri kısmi olarak devam etmektedir.

HGS (Hızlı Geçiş Sistemi) Kurulması

DKMP Genel Müdürlüğü ve PTT A.Ş. arasında imzalanan protokol kapsamında; Uludağ Milli Parkı giriş kapısına HGS (Hızlı Geçiş Sistemi) yapılması işi Bakanlığımızca Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığına aktarılan ödenek ile tamamlanmış olup 2017 yılında hizmete girmiştir.

Diğer Yatırımlar:

- Uludağ Milli Parkı'nda bulunan eski tuvalet ve banyo (sıhhi tesis) yerine yapılacak kış koşullarında kullanıma elverişli şekilde 1 adet wc ve 1 adet banyo projesi çizdirilmiştir.
- 200 adet Orman Evi'nin etrafına projesine uygun şekilde ahşap çit yapılmıştır.
- Tanıtım ve ikaz levhaları yapılması ve muhtelif alan düzenleme işleri yapılmıştır.
- Sarıalan mevkiinde muhtelif yapım işleri ve 1 adet trafonun deplasesi işlemleri yapılmıştır.
- Kirazlıyayla mevkiinde bulunan hizmet binalarının ikmali yapılarak hizmet standartları yükseltilmiştir.
- Uludağ Milli Parkı'nda tüm alanların etkin kontrolünü yapmak ve her noktaya ulaşımı sağlamak adına 2 adet ATV aracı alınmıştır.
- Uludağ Milli Parkı'nın yaban hayatının izlenmesi adına proje çalışmaları için fotokapan, dürbün ve fotoğraf makinelerinden oluşan malzeme alımı yapılmıştır.
- Uludağ Milli Parkı Yönetim Merkezi-2 binasının ve diğer hizmet binalarının tefrişatının yapılması adına makine-teçhizat ve mefruşat alımı yapılmıştır.
- Uludağ Milli Parkı Yönetim Merkezi-3 Yapım İş, otopark alanları alan düzenleme işi, kamera güvenlik sistemi yapılması, led ekran yapılması, wc ve banyo yapılması işleri 2017-2018 yıllarına sari olacak şekilde yapılmaktadır. Uludağ Milli Parkı projesi kapsamında işin %90'ı gerçekleştirilmiştir.

Gala Gölü Milli Parkı

Edirne ilinde 6.086 ha büyüklüğünde bulunan Gala Gölü Milli Parkı İdare ve Ziyaretçi Merkezi tasarım işi tamamlanmıştır. Gala Gölü Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Planı plan hükümleri çerçevesinde yapılması gereken alt planlardan olan balıkçılık alt planı yapımı işi tamamlanmıştır.

İğneada Longoz Ormanları Milli Parkı

Kırklareli ilinde, 3.155 ha büyüklüğünde bulunan İğneada Longoz Ormanları Milli Parkı'na Kurumsal Kimliğe uygun 37 adet bilgilendirme ve yönlendirme tabelaları yapılarak ziyaretçilerin alanda yönlendirme ve bilgilendirilmeleri sağlanmıştır.

Manyas Kuşçenneti Milli Parkı

Balıkesir ilinde, 17.054 ha büyüklüğünde bulunan Kuşçenneti Milli Parkına Kurumsal Kimliğe uygun bilgilendirme ve yönlendirme tabelaları yapılarak ziyaretçilerin alanda yönlendirme ve bilgilendirilmeleri sağlanmıştır. Ziyaretçiler tarafından kuşların daha iyi gözlemlenmesi amacıyla 23 adet dürbün alınmıştır. Yol/sanat yapıları faaliyeti kapsamında kameralı izleme sistemi Fiber kabloların bakımı ve alan ve ziyaretçi merkezi aydınlatmalarının bakımı yapılmıştır. Plan-proje yapımı kapsamında Kuşçenneti Milli Parkı Uzun Devreli Gelişme Planı yapım faaliyeti tamamlanmıştır. Makine-teçhizat alımı kapsamında alana gelen ziyaretçilerin memnuniyetini arttırmak amacıyla Seyir Dürbünü alınmıştır. Çevre düzenleme faaliyeti kapsamında 10 adet pelikan yuvası yapılarak kuşların yuva yapması ve kuluçka döneminde rahat etmesi için tamamlanmıştır. Alana gelen ziyaretçilerin memnuniyetini artırmak amacıyla Kuşçenneti Milli Parkında bulunan Kuş Gözlem kulesinin tadilatı yapılmıştır.

Kazdağı Milli Parkı

Balıkesir ilinde, 20.934 ha büyüklüğünde bulunan Kazdağı Milli Parkında Ziyaretçilerin memnuniyetinin sağlanması amacıyla Kazdağı Milli Parkı Giriş Kapısı önüne Parke Taşı döşenmesi ve yolların onarımı yapılmıştır. Alan içerisinde ziyaretçilerin rahat ulaşımı için yollar onarılmıştır. Kazdağı Milli Parkı içerisinde yer alan Hasanboğuldu (Sutüven) ve Pınarbaşı Günübirlik Kullanım Alanlarının Ağaç Röleveli Hali Hazır Harita ve Jeolojik Etüt Raporu Hazırlanması işi yapılmıştır.

Spil Dağı Milli Parkı

Manisa ilinde, 6.801 ha büyüklüğünde bulunan milli parkta 26.100 m2 arsa alanı üzerine 9.828 m2 toplam inşaat alanına sahip 246 yatak kapasiteli otel ve 16.000 m2 arsa alanı üzerine 6.069 m2 toplam inşaat alanına sahip 132 yatak kapasiteli sağlık oteli olmak üzere 2 adet otel yer almaktadır.

Dilek Yarımadası Büyük Menderes Deltası Milli Parkı

Aydın ilinde, 27.598 ha büyüklüğünde bulunan milli parkta, Milli Park sahasında bulunan tuvaletlerin ve soyunma kabinlerinin bakım çalışmaları tamamlanmıştır. Ahşap çit, Yağmur Barınağı ve Bordür yapımı tamamlanmıştır. Kuş gözlem kulesi yapımı tamamlanmıştır. Avaklıburun koyuna 10 kW güneş enerji sistemi kurulumu tamamlanmıştır. 2017 ve 2018 yıllarını kapsayan İçmeler Koyu konsept peyzaj uygulama projesi yaklaşık %30 seviyelerindedir. Plan-proje yapımı %20 oranında gerçekleştirilmiştir.

Marmaris Milli Parkı

Muğla ilinde, 29.206 ha büyüklüğünde bulunan milli parkta, 1 adet çevre düzenleme, 1 adet kuş gözlem kulesi faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Köprülü Kanyon Milli Parkı

Antalya ilinde 35.719 ha büyüklüğünde bulunan Köprülü Kanyon Milli Parkı içerisindeki saf servi ormanları manzarasına hâkim bir noktada "Ahşap Seyir Terası" yapımı gerçekleştirilmiştir. Köprülü Kanyon Milli Parkı Orman Yol Ağ Planları 2016 yılında ön onayı yapılmıştır. 2017 yılında Orman Genel Müdürlüğü uyumluluk denetimden sonra onaylanarak, Milli Park yol ağı, mevzuatlara uygun olarak kayıt altına alınmış ve yangınla mücadele ile koruma ve yönetim hizmetlerine uygun hale getirilmiştir.

Güllükdağı Termessos Milli Parkı

Antalya ilinde 6.700 ha büyüklüğünde bulunan Güllükdağı (Termessos) Milli Parkı içerisindeki İdari ve Ziyaretçi Tanıtım Merkezi (İnteraktif Tabiat Müzesi) için ahşap görünümlü elektrikli panjur yapımı ve gününbirlik alanda bulunan 40 adet mangal ünitelerinin yapımı ile foseptik ve su deposu onarımı gerçekleştirilmiştir. Güllükdağı (Termessos) Milli Parkı Orman Yol Ağ Planları 2016 yılında ön onayı yapılmıştır. 2017 yılında Orman Genel Müdürlüğü uyumluluk denetimden sonra onaylanarak, Milli Park yol ağı, mevzuatlara uygun olarak kayıt altına alınmış ve yangınla mücadele ile koruma ve yönetim hizmetlerine uygun hale getirilmiştir.

Kızıldağ Milli Parkı

Isparta ilinde bulunan milli park, 55.105 ha büyüklüğündedir. Milli Parkta 2017 yatırım programında yer alan Plan-proje faaliyeti tamamlanmıştır. Yaptırılan hâlihazır haritalar, uygulama peyzaj ve vaziyet planlarına altlık olacaktır.

Honaz Dağı Milli Parkı

Denizli ilinde, 9.429 ha büyüklüğünde bulunan Honaz Dağı Milli Parkında, Honaz Dağı Milli Parkı Cankurtaran gününbirlik kullanım alanına 1 adet wc, mescit ve tanıtım merkezine kayrak taşı döşenmesi işi tamamlanmıştır. Yönlendirme levhaları yaptırılmıştır. 12 metrelik platformlu kaydırak yapılmıştır. 2 adet salıncak, 167 adet ocak yaptırılmıştır.

Aladağlar Milli Parkı

Milli park; Kayseri, Adana ve Niğde il sınırları içerisinde yer almaktadır. 55.064 ha büyüklüğünde olup 1 adet İdare ve Ziyaretçi Tanıtım Merkezi yapımı tamamlamıştır. Tanıtım ve ikaz levhaları, orman köşkleri konaklama alanı için alt yapı ve çevre düzenleme çalışmaları tamamlanmıştır.

Aladağlar MP Ziyaretçi ve Tanıtım merkezine büro mefruşatı alımı yapılmış çevre düzenleme (piknik üniteleri, mangal, piknik masası, kamelya alımı) faaliyeti tamamlanmıştır.

Yumurtalık Lagünü Milli Parkı

Adana il sınırları içerisinde 16.980 ha büyüklüğünde bulunan milli parkta, Uzun Devreli Gelişme Planı 2018 yılı içerisinde tamamlanması hedeflenmektedir.

Sultansazlığı Milli Parkı

Kayseri ilinde, 24.357 ha büyüklüğünde bulunan milli park, 1 adet koruma gayeli imar planı ile milli park sahasında güvenlik ve denetim maksadıyla kamera sistemi alımı yapılmıştır. Milli park içerisinde ahşap yürüyüş yolları ve muhtelif tesislerde bakım onarım çalışmaları tamamlamıştır.

Soğuksu Milli Parkı

Ankara ilinde, 1.186 ha büyüklüğündedir. 2017 yılında Soğuksu Milli Parkında; çevre düzenleme işleri, muhtelif seyir terasları, yürüyüş yolu düzenleme, ziyaretçi tanıtım merkezi yapımı tamamlanmıştır.

Yedigöller Milli Parkı

Bolu ilinde 1.623 ha büyüklüğünde bulunan Milli Parkta; gününbirlik kullanım alanlarının düzenlenmesi, gününbirlik kullanım alanında uzun devreli gelişme planında çadırli kamp alanı olarak belirlenmiş Nazlıgöl çevresinde düzenleme ve bilgilendirme tabela çalışmaları tamamlanmıştır. Otopark düzenleme çalışmaları 2017 yılında Yedigöller Milli Parkı içerisinde tamamlanmıştır. Yedigöller Milli Parkı içerisinde heyelan bölgesinin olduğu sahada toprak kaymalarının önlenmesi için 2017 yılında taş duvar yapımı gerçekleştirilmiştir. Bu sayede Yedigöller Mengen yolunun toprak kaymalarıyla kapanması engellenmiştir.

Yedigöller Milli Parkına Hızlı Geçiş Sistemi (HGS) için Hgs Binası yapımı 2017 yılında tamamlanmış, alt yapısı hazırlanmıştır. 2018 yılı içerisinde faaliyete geçecektir.

Yedigöller Milli Parkında ateşli piknik ve mangal yakmanın yasaklanması ile gelen ziyaretçilerin ateşli piknik mangal ihtiyacını karşılamak için Yedigöllerin Bolu istikametinde 10. km'de Ayıkayası Tabiat Parkı piknik alanı yapımı 2017 yılında tamamlanmıştır. Düzce ve Zonguldak istikametinden gelen ziyaretçilerin

ateşli piknik ve mangal ihtiyacını karşılamak için Yedigöllerin Mengen istikametinde 4. km’de piknik alanı oluşturulmuştur.

Milli Park içerisine 2017 yılında 1 adet seyir terası ve 1 adet Deringöle Avlanma Cebi yapılmıştır.

Yozgat Çamlığı Milli Parkı

Yozgat ilinde 267 ha büyüklüğünde bulunan Milli Parkta, ziyaretçilere daha iyi bir hizmet sunmak, korunan alanın tanıtımını arttırmak, idari işleri en iyi düzeyde gerçekleştirmek, Kurumun ve Milli Parkın bilinirliğini arttırmak amacıyla İdare ve Ziyaretçi Tanıtım Merkezi Kompleksi (İdare Binası ve İdare Destek Binası), Giriş Takı ve Giriş Kontrol Ünitesi yapımı tamamlanmıştır. Plan-proje yapımı 2017 yılı sonuna kadar %70’i tamamlanmıştır.

Kaçkar Dağları Milli Parkı

Rize ilinde, 52.970 ha büyüklüğünde bulunmaktadır. Kaçkar Dağları Milli Parkı Çat Köyü Yolu güzergâhında 2.650 m doğal taş parke kaplama çalışmaları tamamlanmıştır.

Hatila Vadisi Milli Parkı

Artvin ilinde 16.944 ha büyüklüğünde bulunan Hatila Vadisi Milli Parkında, mevcut cam seyir terası arkasında yer alan yamaçtan malzeme akması tehlikesine karşı kaplama çalışması ve yaban hayatı gözlem kulesi yapılmıştır. Kaplama işinin tamamlanması ile birlikte hem alanın hem de ziyaretçilerin güvenlik sorununun ortadan kaldırılması hedeflenmektedir.

Karagöl Sahara Milli Parkı

Artvin ilinde bulunan 3.251 ha büyüklüğünde bulunan Karagöl Sahara Milli Parkı’nda, giriş takı yapımı ve güneybirlik tesislerde bakım-onarım çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Karagöl Sahara Milli Parkı Karagöl Bölümü enerji nakil hattı, trafo ve göl çevresi aydınlatma işleri yapımı tamamlanmıştır.

Altındere Vadisi Milli Parkı

Trabzon ilinde 4.468 ha büyüklüğünde bulunan Altındere Vadisi Milli Parkında, mevcut 2 adet ahşap köprü ve seyir terası bakım ve onarımı %50 gerçekleştirilmiştir. Altındere Vadisi Milli Parkında mevcut 2 adet ahşap köprü ve seyir terası bakım ve onarımı çalışması gerçekleştirilmiştir. Altındere Vadisi Milli Parkında 550 m yol sanat yapıları ile 2 adet seyir terası yapımı tamamlanmıştır.

Beyşehir Gölü Milli Parkı

Konya ilinde 86.855 ha büyüklüğünde bulunan Beyşehir Gölü Milli Parkı’nda alanın tanıtımı, ziyaretçilere gözlem ve seyir imkânı ile ziyaretçi yönetimi sağlanması gayesiyle Çevre Düzenleme faaliyeti kapsamında; 1 adet giriş-kontrol ünitesi ve 8 adet bilgilendirme tabelası yapılmıştır. Ayrıca 2 adet kuş gözlem kulesi, 1 adet kuş gözlem platformu ve 3 adet seyir terası yapılmıştır.

Tabiat Parkları

Ayazmapınarı Tabiat Parkı (Çanakkale): Çanakkale ili sınırları içerisinde bulunan Ayazmapınarı Tabiat Parkı 11.07.2011 tarihinde Tabiat Parkı olarak ilan edilmiş olup 59 dekarlık bir alana sahiptir.

2017 yılında tabiat parkının Kültürel değerlerinden olan ve “Elma Güzeli” yarışmasının yapıldığı alan olan amfi tiyatro yeniden düzenlenmiş, parka 2 adet yeni WC ve ziyaretçilerin kullanımına sunulmak üzere toplamda 20 adet mangal ünitesi ve barbekü yapılmıştır.

Bekçi evi olarak kullanılan ahşap bina ise “Ziyaretçi Merkezi” olarak kullanılmak üzere yeniden düzenlenmiştir. WC, amfi tiyatro ve 20 adet ateş yakma ünitesi yapılarak daha fazla ziyaretçiye hizmet verecektir. Yine Ayazmapınarı tabiat parkında yokluğu hissedilen ziyaretçi merkezi ziyaretçiler için gerekli olan büyük bir açığı kapatacağı düşünülmektedir.

Ayvalık Adaları Tabiat Parkı: Ziyaretçilerin memnuniyetinin sağlanması gayesiyle yolların onarımı ile kurumsal kimliğe uygun Bilgilendirme ve yönlendirme tabelaları yapılmıştır.

Küçükemmalı Tabiat Parkı (Bilecik): Bilecik ili sınırları içerisinde bulunan parkında, 1 adet giriş kontrol ünitesi ve giriş takı faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Harmankaya Kanyonu Tabiat Parkı (Bilecik): Yoğun yağışlardan zarar gören istinat duvarı ve su isale hattı onarılarak hizmete devam etmesi sağlanmıştır. Ahşap piknik üniteleri temin edilerek ziyaretçilerin kullanımına sunulmuştur. Kanyonda güvenli geçişleri sağlamak için lazer metre verileri alınmış, dikey ve yatay kesiti haritalandırılmış, yürüyüş parkurları belirlenmiştir.

Sadağı Kanyonu Tabiat Parkı (Bursa): Korunan alanlarda yönetim etkinliğinin izlenmesi ve ziyaretçi memnuniyetinin artırılması maksadıyla Sadağı Kanyonu Tabiat Parkında 2017 yılında; ahşap köprüler, ahşap yürüyüş yolları, kayrak taşı kaplama ve mescit ve abdest alma yeri yapımı tamamlanmıştır. Sadağı Kanyonu Tabiat Parkı’nda yapımı programlanan su isale hattı ve su deposu yenileme çalışmaları tamamlanmıştır.

Suuçtu Tabiat Parkı (Bursa): Alana gelecek olan ziyaretçilerin güvenliği ve memnuniyetinin artırılmasının hedeflendiği Suuçtu TP içerisinde 1 adet giriş kontrol ünitesi, 1 adet kır lokantası, 1 adet büfe, 1 adet seyir terası, 1 adet köprü, 1 adet wc, 1 adet engelli wc, 1 adet mescit, 1 adet çeşme, 100 m ahşap çit, 1000 m² kayrak taşı kaplaması, 40 m ahşap oturma yeri, 100 adet piknik masası, 24 adet değişik ölçülerde tabelalar ve projeler (gelişme planı, hâlihazır, vaziyet planı, peyzaj projesi elektrik-su isale hattı projesi, giriş kontrol projesi) bulunmaktadır. Su deposu ve elektrik-su isale hattı yapım çalışmaları proje onay aşamasındadır.

Poyrazlar Gölü Tabiat Parkı (Sakarya): Sakarya ilinde Doğa Koruma ve Biyolojik Çeşitlilik konusunda uygulamalı eğitimlerin verilmesi, alanın tanıtımı ve yönetimi için Poyrazlar Gölü Tabiat Parkında İdare ve Ziyaretçi Merkezi ve ziyaretçilerin memnuniyetlerinin artırılması maksadıyla altyapı çalışmaları başlatılmıştır.

Akdağ Tabiat Parkı (Afyonkarahisar-Denizli): Akdağ Tabiat Parkı’nda 2017 yılında; 10 adet orman köşkünün yarım ay izolasyonu yapılmıştır. Kır lokantası yapım işi tamamlanmıştır. Çocuk oyun grupları ve namazgâh yapımı tamamlanmıştır. 26 adet kamelya yaptırılmıştır. Böylece çevre düzenleme %90 oranında tamamlanmıştır.

Musaözü Tabiat Parkı (Eskişehir): Musa özü ve Yunusemre Tabiat Parkı’nda kullanılmak üzere toplam 100 adet ahşap kamelya yaptırılmış ve Musaözü Tabiat Parkı’nda mevcut tesislerin bakım onarım çalışmaları yapılmıştır. Musaözü Tabiat Parkı’na yapılan kır lokantası ve Yunusemre Tabiat Parkı’nda yapımı başlayan Yaban Hayatı Eğitim Merkezi’nin statik proje hazırlama, zemin etüt çalışma ve raporlama işleri yaptırılmıştır. Musaözü Tabiat Parkı ve Yunusemre Tabiat Parkı elektrik hattı, AG dağıtım ve aydınlatma projeleri tamamlanmıştır. Musaözü Tabiat Parkı’nda denetim ve kontrol için ATV (motor) alınmıştır.

2 adet Çocuk Oyun Evi ve İskele yapımı tamamlanmıştır. Musaözü Tabiat Parkı'nda çevre aydınlatma ve yeraltı enerji besleme hattı işi ve su isale hattı yapımı tamamlanmış Tabiat Parkı'nda bulunan ziyaretçi tanıtım merkezinde kullanılmak üzere mefruşat alım çalışmaları tamamlanmıştır.

Musaözü ve Yunusemre Tabiat Parkı'nda kullanılmak üzere toplam 100 adet ahşap kamelya yaptırılmış ve Musaözü Tabiat Parkında mevcut tesislerin bakım onarım çalışmaları yapılmıştır.

Belen Geçidi Tabiat Parkı (Hatay): Alana gelecek olan ziyaretçilerin güvenliği ve memnuniyetinin artırılmasının hedeflendiği Belen Geçidi TP içerisinde 1 adet giriş kontrol ünitesi ve taş duvar, 1 adet galvanizli boru-kafes tel çevre ihata, projelere ilave olarak (gelişme planı, hâlihazır, vaziyet planı projesi, elektrik-su isale hattı projesi, giriş kontrol projesi) 1 adet kır lokantası, 1 adet su deposu ve elektrik-su isale hattı yapım çalışmaları tamamlanmıştır.

Giriş Kontrol Ünitesi, taş duvar ve çevre ihata yapılarak, alana kontrolsüz girişler önlenerek nispeten güvenliği sağlanmıştır. 1 adet plan-proje (elektrik ve su isale hattı) faaliyeti, 1 adet kır lokantası, 1 adet altyapı faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Karaekşi Tabiat Parkı (Mersin): Karaekşi Tabiat Parkı'nda hizmet kalitesinin artırılarak sahanın tanıtımının yapılması, ziyaretçi memnuniyetinin artırılması hedeflenmekte olup bu maksatla giriş kontrol ünitesine ilave olarak 2017 yılında; çevre düzenleme faaliyetleri ile wc+bebek bakım odası yapılmıştır.

Belemedik Tabiat Parkı (Adana): Yapımına 2017 yılında başlanan yaban hayatı eğitim merkezi yapım işinde inşaat çalışmaları devam etmektedir. 2018 yılında 1 adet mescit+wc+bebek odası, 1 adet kır lokantası, araç ve yürüyüş yolları ile altyapı ve rekreasyon üniteleri yapılacaktır.

Abant Tabiat Parkı (Bolu): Korunan alanlarda yönetim etkinliğinin izlenmesi ve ziyaretçi memnuniyetinin artırılması maksadıyla Abant Tabiat Parkında 2017 yılında; tanıtım filmi yapılmış ve Bolu ilinde bulunan tüm korunan alanların yaklaşık 2'şer dakikalık filmleri hazırlanmıştır. Abant Tabiat Cami ve Y.S.E Piknik alanında bulunan lavabolar için kullanma suyu isale hatları tesis edilmiş aynı zamanda büyük piknik alanı lavabolarının kanalizasyon iletim hattı yeniden yapılmıştır. Tabiat Parkı girişinde bulunan otopark alanında düzenleme çalışmaları yapılmıştır. Abant Gölü Tabiat Parkı Piknik Alanlarındaki Lavaboların Dış Yüzey Ahşap Kaplama İş Müze çatı onarımı tamamlanmıştır. Abant Tabiat Parkı HGS Giriş Kulübesi ve altyapı tesisat işleri çalışmaları tamamlanmıştır. Son testleri yapılmaktadır.

Abant Gölü Tabiat Parkı büyük piknik alanı kanalizasyon hattı yapılmıştır. Ahşap yürüyüş yolları ve tüm lavaboların dış yüzeyleri ahşapla kaplanmıştır. Kıbrıs çeşmesi mevkiine 2 katlı manzara seyir terası yapılmıştır.

Balıca Mağarası Tabiat Parkı (Tokat): Balıca Mağarası Tabiat Parkında gelen ziyaretçilerin temel ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla, içmesuyu şebekesi ve kanalizasyon şebekesini de içine alan "Altyapı Tesisi ve İçmesuyu Tesisi" yapımı tamamlanmıştır.

Sarıgazel Tabiat Parkı (Samsun): Ziyaretçilerin temel ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla, 3+3+1 bebek bakım odası, mescit, WC, kamelya ve piknik üniteleri tamamlanmıştır.

Ulugöl Tabiat Parkı (Ordu): Ekoturizm ve rekreasyon alanı olarak potansiyeli oldukça yüksek olan Ulugöl Tabiat Parkı'nda tabiat turizmi konusunda ivme kazandırmak maksadıyla alt yapı ve tesis uygulamaları kapsamında; 2017 yılında; taş istinat duvarı, hendek kaplama, küptaş yol kaplama ve ahşap korkuluk yapılmıştır. Ayrıca Seyir terası çocuk oyun alanı yaya yolu yapımı, hendek kaplama, küptaş yol kaplama ve ahşap korkuluk yapımı faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Boraboy Gölü Tabiat Parkı (Amasya): Sahanın ihtiyacı olan kurumsal kimliğe uygun uyarı-yönlendirme ve bilgilendirme tabelaları yaptırılmıştır. Bu sayede ziyaretçilerin saha hakkında bilgilendirilmesi, yönlendirilmesi ve uyarılması hedeflenmektedir. Boraboy Gölü Tabiat Parkına 3+3+1 tuvalet, bebek bakım odası ve mescit yapılmıştır.

Çatak Tabiat Parkı (Çorum): Hizmet kalitesini yükselterek, halkın memnuniyet düzeyini ve ziyaretçi sayısını artırmak gayesiyle; yaklaşık 30 yıl önce yapılmış olan elektrik hattı, trafo ve su isale hattı yenilenmiştir. Ayrıca hendek ve derelerde biriken suyun yola zarar vermemesi için menfez yerleştirme çalışmaları tamamlanmıştır.

Sıklık Tabiat Parkı (Çorum): Tabiat Turizmini geliştirmek, halkın doğal alanlarımıza ilgisini artırmak ve yaban hayvanlarının rehabilitasyonu, üremesi ve sürdürülebilirliğini sağlamak, alan içerisinde iş güvenliği tedbirlerini artırmak maksadıyla alt yapı ve tesis uygulama çalışmaları kapsamında; yeni fauna tanıtım alanı, WC yapımı, uçurum kenarlarına ahşap çit uygulaması, su depolarının ahşap malzemeyle kaplanarak doğal görünüme kavuşturulması faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Handüzü Tabiat Parkı (Rize): Mevcut günübirlik tesislerin onarım çalışmaları tamamlanmıştır. Yol/sanat yapıları faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Karşıyaka Tabiat Parkı (Gümüşhane): Su isale hattı ve kanalizasyon çalışmaları, elektrik hattı ve trafo yapımı çalışmaları ile doğal gaz hattı döşenmesi çalışmaları tamamlanmıştır.

Tomara Şelalesi Tabiat Parkı (Gümüşhane): Enerji Nakil Hattı ve Trafo Giriş Takı, ahşap yönlendirme-bilgilendirme tabelaları, mescit yapımı tamamlanmıştır. Ayrıca kır lokantasının bakım-onarım faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Tunca Vadisi Tabiat Parkı (Rize): Su isale hattı (yaklaşık 4,5 km mesafedeki kaynaktan içmesuyu getirilmesi) ve su deposu yapımı çalışmaları ile mevcut tesislerin bakım onarım işleri tamamlanmıştır. Tunca Vadisi TP Orman Köşkleri ve günübirlik kullanıma yönelik tesislerin enerji ihtiyacının karşılanması için 3 adet jeneratör alımı işi tamamlanacaktır.

Uzungöl Tabiat Parkı (Trabzon): Uzungöl TP İdare ve Ziyaretçi Tanıtım Merkezi Binasının yapımı 2016 yılı sonunda tamamlanmıştır. 1 adet ahşap seyir terası yapımı çalışmaları ise 2017 yılında tamamlanmıştır.

Yedideğirmenler Tabiat Parkı (Giresun): Yöresel ürün satış birimi, büfe, giriş kontrol binası ve takı, kargir duvar, korkuluk, patika yol kayrak taş kaplanması işi tamamlanmıştır.

Ağaçbaşı Tabiat Parkı (Giresun): Alanın kaynak değerlerinin korunması, alanın tanıtılması, ziyaretçi sayısının ve yoğunluğunun kontrolünün sağlanması maksadıyla 170 m patika yol onarımı ve yayla festival alanı (anfi tiyatro), 4 adet çeşme yapımı çalışmaları tamamlanmıştır. 1 km mesafeden su isale hattı ve su deposu yapımı tamamlanmıştır.

Akyamaç Tabiat Parkı (Rize): Yaklaşık 750 m uzunluğunda 1,5 m genişliğinde yürüyüş yolu yapımı ve kayrak döşeme yapılması, 1 adet çelik konstrüksiyon ahşap kaplama köprü, 200 m uzunluğunda çelik platform üzerine oturtulmuş ahşap zeminli yürüyüş yolu, kır lokantası, ahşap korkuluk, istinat duvarı ve piknik üniteleri yapımı 2017-2018 yıllarına sari ihale edilmiş olup çalışmalar devam etmektedir.

Borçka Karagöl Tabiat Parkı (Artvin): Alanın kaynak değerlerinin korunması, alanın tanıtılması, ziyaretçi sayısının ve yoğunluğunun kontrolünün sağlanması gayesiyle 6 km'lik mevcut yolda genişletme, onarım ve otopark yapımı tamamlanmıştır. Günübirlik tesislerde bakım onarım faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Koçkayası Tabiat Parkı (Giresun): Alanın kaynak değerlerinin korunması, alanın tanıtılması, ziyaretçi sayısının ve yoğunluğunun kontrolünün sağlanması maksadıyla 2,5 km iç yollar küp taş kaplaması ve giriş takı yapımı çalışması tamamlanmıştır.

Sera Gölü Tabiat Parkı (Trabzon): Sera Gölü Tabiat Parkı (Trabzon): Göl çevresinde 2. Etap yürüyüş yolu yapımı çalışmaları 2017 yılı sonunda tamamlanmıştır.

Beydağı Tabiat Parkı (Malatya): Alanda 2017 yılında, ziyaretçi sayısının ve yoğunluğunun kontrolünün sağlanması gayesiyle ihata duvarı yapım işi tamamlanmıştır.

Yavşan Yaylası Tabiat Parkı (Kahramanmaraş): Yavşan Yaylası Tabiat Parkı içerisinde enerji ihtiyacının karşılanması için enerji nakil hattı çalışmaları yapılmıştır.

Kapıçam Tabiat Parkı (Kahramanmaraş): Alanda 2017 yılı içerisinde alan tanıtımı, ziyaretçi sayısı artışı ve memnuniyetinin artışı, ziyaretçi yönetimi sağlanması için ahşap yol ve doğal taştan yürüyüş yolu yapılmıştır.

Karşıyaka Tabiat Parkı (Sivas): 2017 yılında daha önce inşaatı tamamlanan kır lokantası yapım işinin çevre düzenleme çalışmaları yapılmıştır. Çevre düzenleme kapsamında taş duvar, zemin kaplama çalışmaları ve 2 adet kamelya yapılmıştır.

Örenönü Tabiat Parkı (Tunceli): Enerji nakil hattı çekilmesi çalışmaları tamamlanmıştır.

Tar Deresi Bulut Şelalesi Tabiat Anıtı (Rize): Alanın kaynak değerlerinin korunması, alanın tanıtılması, ziyaretçi sayısının ve yoğunluğunun kontrolünün sağlanması maksadıyla 2 km yolun iyileştirilmesi, kır lokantası ve alan düzenleme çalışmaları 2017-2018 yıllarına sâri olarak devam etmektedir.

Enne Barajı Tabiat Parkı (Kütahya): Enne Barajı Tabiat Parkı'na 2017 yılında mescit, 3 adet çocuk oyun grubu, 2 adet çocuk oyun evi, yer altı elektrik hattı ve çevre aydınlatma işi yapılmıştır. Mızık çamı tabiat anıtı'nda wc ve çevre düzenleme yapılmıştır. Topuk yaylası tabiat parkı gelişim planı ve hâlihazır harita yapımı, enerji nakil hattı ve trafo projesi yapılmıştır.

Taşyaran Tabiat Parkı (Uşak): Taşyaran Vadisi Tabiat Parkı gözlem kulesi, 315 m uzunluğunda ferforje korkuluk tamamlanmıştır. Taşyaran Vadisi Tabiat Parkına 1.100 m uzunluğunda doğal taş kaplama yol yapımı, su kuyusu, mescit, yöresel ürün satış yeri, giriş kulübesi, seyir terası yaptırılmıştır. WC, su deposu yaptırılmıştır. 41 adet logolu kamelya yaptırılmıştır.

Ballıkayalar Tabiat Parkı (Kocaeli): Kocaeli ilindeki korunan alanlarda doğa etkinlik parkurlarının belirlenmesi ve haritalanması işi kapsamında tabiat parkı yürüyüş yolu ve kaya tırmanışı rotaları belirlenmiş, alanın hâlihazır haritası çıkartılmıştır.

Beşkayalar Tabiat Parkı (Kocaeli): Kocaeli ilindeki korunan alanlarda doğa etkinlik parkurlarının belirlenmesi ve haritalanması işi kapsamında tabiat parkı yürüyüş yolu ve kaya tırmanışı rotaları belirlenmiş alanın halihazır haritası çıkartılmıştır. Ayrıca tabiat parkında yapılması planlanan Cam Seyir terası için mimari proje yapımı gerçekleştirilmiştir. Yine Kocaeli ilindeki korunan alanlarda tabiat etkinlik parkurlarının belirlenmesi ve haritalanması işi kapsamında; Suadiye Tabiat Parkı ve Kuzuyayla Tabiat Parkı'nda yürüyüş yolu ve bisiklet parkuru rotaları ile kış turizmi rotaları belirlenmiş, alanların hâlihazır haritaları çıkartılmıştır.

Uzuntarla Tabiat Parkı (Kocaeli): Tabiat Parkı'na gelen ziyaretçilerin piknik ve rekreasyonel ihtiyaçlarına yönelik memnuniyetin artırılması gayesiyle 29 adet kamelya yaptırılmıştır.

Kuzuluk Tabiat Parkı (Sakarya): 6 adet orman köşkü yapım işi tamamlanmıştır.

Kartaltepe Tabiat Parkı (Tekirdağ): Tabiat parkının avan-uygulama projeleri yapılmış olup 1 adet su deposu, 2 adet trafo ve enerji nakil hattı, 1 adet wc, 25 adet kamerya ve barbeküler yapılmak suretiyle %100 gerçekleştirme sağlanmıştır.

Polonezköy Tabiat Parkı (İstanbul): 1 adet otopark ve gölete ait çevre düzenleme faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Kavaklımeşe Korusu Tabiat Parkı (Kırklareli): Kavaklımeşe Parkı'nın giriş kontrol ünitesi tamamlanmıştır. Tabiat parkı içerisinde 35 adet kamelya yapılmış, 10 adet beton barbekü alınarak montaj yapılmış ve 1 adet beton fosseptik deposu yapılmıştır.

Gölpınar Tabiat Parkı (Şanlıurfa): 1 adet plan-proje yapım faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Hisar Çamlığı Tabiat Parkı (Kilis): 1 adet altyapı faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Tanay Tabiat Parkı (İzmir): Plan proje faaliyeti %95 oranında gerçekleştirilmiştir.

Bafa Gölü Tabiat Parkı (Aydın): Yürüyüş yolu ve seyir terası yapımı gerçekleştirilmiştir.

Topuk Yaylası Tabiat Parkı (Kütahya): Plan proje yapımı tamamlanmıştır.

Afyonkarahisar 26 Ağustos Tabiat Parkına Sosyal Tesis Yapılması Yapımı: 6 Adet Yöre Ürünleri Satış Binası, 1 Adet Kafeterya, 1 Adet Camii yapımına başlanmıştır.

Frig Vadisi Tabiat Parkı (Afyonkarahisar): Çevre düzenleme %100 oranında tamamlanmıştır.

Kurşunlu Şelalesi Tabiat Parkı (Antalya): Kurşunlu Şelalesi Tabiat Parkı sınırlarında toplam 1.700 m. uzunluğunda tel ihata ve 194 m. uzunluğunda panel çit yapımı ile tanıtım ve ikaz levhalarının yapımı gerçekleştirilmiştir.

İncekum Tabiat Parkı (Antalya): Tanıtım ve ikaz levhalarının yapımı gerçekleştirilmiştir.

Yazılıkanyon Tabiat Parkı (Isparta): Giriş kontrol ünitesi kollu bariyer, mantar bariyer ve güvenlik kamera sistemi faaliyeti tamamlanmıştır. Bu sayede alan girişlerinde ziyaretçilerin korunan bir alana girdiği ve kurum prestiji açısından da fayda sağlayacaktır.

Gölcük Tabiat Parkı (Isparta): 1 adet çevre düzenleme (Giriş-Kontrol Ünitesi) faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Havai OG hatlarının yer altına alınması ve 2 adet bina tipi trafo güneş enerjili ledli yol aydınlatma direği yapımı ile orman dokusu içinde görüntü kirliliği oluşturan ve yangın riski oluşturan havai enerji nakil hattının yer altına alınması faaliyeti tamamlanmıştır.

Salda Gölü Tabiat Parkı (Burdur): 1 adet plan-proje faaliyeti gerçekleştirilmiş olup, faaliyet kapsamında Tabiat Parkının hâlihazır harita ve peyzaj projesi hazırlanması işi tamamlanmıştır. 1 adet çevre düzenleme faaliyeti gerçekleştirilmiş olup faaliyet kapsamında tabiat parkında yer alan kır lokantasının tadilatı yapım işi tamamlanmıştır.

Serenler Tepesi Tabiat Parkı (Burdur): 1 adet bakım onarım faaliyeti gerçekleştirilmiş olup faaliyet kapsamında tabiat parkına yarma hendek yapımı işi tamamlanmıştır. 1 adet çevre düzenleme faaliyeti gerçekleştirilmiş olup faaliyet kapsamında tabiat parkında parke taş döşeme ve çevre düzenleme yapım işi tamamlanmıştır.

Karataş Kumluk Tabiat Parkı (Adana): Orman köşkü yapımı 2017 yılı sonu itibarıyla tamamlanmıştır.

Kuyuluk Tabiat Parkı (Mersin): 1 adet çevre düzenleme faaliyeti kapsamında mescit yapımı gerçekleştirilmiştir.

Yerköprü Şelalesi Tabiat Anıtı(Mersin): 1 adet wc yapımı ve çevre düzenleme faaliyeti tamamlanmıştır.

Belen Geçidi Tabiat Parkı (Hatay): 1 adet plan proje (elektrik ve su isale hattı) faaliyeti, 1 adet kır lokantası, 1 adet alt-yapı faaliyeti gerçekleştirilmiştir. 2017 yılı sonunda 1 adet altyapı faaliyeti ile 1 adet (sihhi tesis ve tabiat eğitim merkezi) tamamlanacaktır.

Eğriova Tabiat Parkı (Ankara): 1 adet çevre düzenleme (Tabiat Tanıtım Merkezi) faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Ayıkayası Tabiat Parkı (Bolu): 1 adet çevre düzenleme faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Gölcük Tabiat Parkı(Bolu): 1 adet çevre düzenleme faaliyeti gerçekleştirilmiştir. İstilacı türlerle mücadele kapsamında göl temizliği yapılmıştır.

Fatih Tabiat Parkı (Yozgat):1 adet çevre düzenleme faaliyeti, 1 adet mescit binasına engelli erişimi gerçekleştirilmiştir. Kır Lokantası yapımı devam etmektedir % 60'ı tamamlanmıştır. Plan proje yapımı 2017 yılı sonuna kadar %70 oranında tamamlanmıştır.

Kadınçayırı Tabiat Parkı (Çankırı): Kır lokantası ve orman köşkleri tamamlanmıştır.

Hazırdağlı Tabiat Parkı (Çankırı): Plan proje faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Karaahmetli Tabiat Parkı (Kırıkkale): 2017 yılında Karaahmetli Tabiat Parkı'nda çevre düzenleme çalışmaları (giriş yolu kilit parke kaplama, giriş takı, çim dikim(1.100 m²) ve fidan dikim işi, tabela yapımı işi, giriş kapısı güneş enerjisi ile aydınlatma ve güvenlik sistemi yapım işi, giriş kapısı oto bariyer ve kapan yapım işi) ve su sporları, yelkencilik, olta balıkçılığının geliştirilmesi maksadıyla yüzer iskele yapılmıştır.

Aşıkpaşa Tabiat Parkı (Kırşehir): 2017 yılı sonunda plan proje yapımı ile çevre düzenleme faaliyetleri %90 oranında tamamlanmıştır. Alanda idari ziyaretçi tanıtım merkezi, tabiat müzesi, kır lokantası, spor destek üniteleri, tenis kortları, basketbol sahaları, çocuk oyun alanı, gözetleme kuleleri, sosyal donatılar, çeşmeler, piknik üniteleri, yol aydınlatma, mescit, elektrik trafo ve yolun granit küp taş yapım işi tamamlanmıştır.

Aydınpınar Şelaleleri Tabiat Parkı (Düzce): 2 adet çevre düzenleme kapsamında; kır lokantası, büfe, mescit, duş ünitesi, wc binası, çevre ihatası, kayrak taşı yürüyüş yolu ve enerji nakil hattı yapım işleri 2017 yılında tamamlanmıştır.

Samandere Şelalesi Tabiat Anıtı (Düzce): 1 adet çevre düzenleme faaliyeti kapsamında; mevcut wc'lere bir adet engelli wc ve iniş yolu yapılmıştır.

Çamkoru Tabiat Parkı (Ankara): 1 adet çevre düzenleme ve 1 adet girişteki faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Şahinler Tabiat Parkı (Ankara): 1 adet girişteki faaliyet gerçekleştirilmiştir.

Aluçdağı Tabiat Parkı (Ankara): 1 adet girişteki faaliyet gerçekleştirilmiştir.

Gürcüoluk Mağarası Tabiat Parkı (Bartın): Tabiat Parkının Gelişme Planı tamamlanmıştır.

İncüvez ve Göldağı Tabiat Parkı, Gümeli Tabiat Anıtı (Zonguldak): 3 adet plan proje yapımı (İncüvez ve Göldağı Tabiat Parkı Gelişme Planı, Gümeli Tabiat Parkı Yönetim Planı) gerçekleştirilmiştir.

Gümeli Tabiat Anıtı (Zonguldak): 1 adet plan proje yapım faaliyeti (Hali Hazır Harita) gerçekleştirilmiştir.

Tatlıca Şelaleleri Tabiat Parkı (Sinop): 8 adet yöresel satış ünitesi yapılmıştır.

Hamsilos Tabiat Parkı (Sinop): 1 adet giriş kontrol ünitesi, 1 adet yüzer iskele, 2 adet tuvalet, mescit, bebek bakım odası, 2 büfe ve gününbirlik kullanım alanına piknik masası, barbekü ve çevre düzenlemeleri çalışmaları yaptırılmıştır.

Altıparmak Tabiat Parkı (Artvin): Kır lokantası yapım faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Artabel Gölleri Tabiat Parkı (Gümüşhane): Çevre düzenleme faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Limni Gölü Tabiat Parkı (Gümüşhane): Çevre düzenleme ve 12 adet orman köşkü faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Isırlık Tabiat Parkı (Rize): Çevre düzenleme beton yol, yağmur suyu drenaj sistemi, foseptik yapımı, çim taşı döşenmesi gerçekleştirilmiştir.

Çamburnu Tabiat Parkı (Trabzon): Yol/sanat yapıları yapım faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Yakup Abdal Tabiat Parkı (Bayburt): 1 adet plan-proje faaliyeti (Ağaç Röleveli Hali Hazır Harita ve Peyzaj Uygulama Projesi Hazırlanması Hizmet Alım İşi) gerçekleştirilmiştir.

Solhan Yüzen Adalar Tabiat Anıtı (Bingöl): Piknik üniteleri ve tabela yapım faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Taslak Yönetim Planı hazırlanmış olup kurum görüşlerine gönderilmiştir.

Dumanlı Tabiat Parkı (Erzincan): Plan proje yapımı için jeolojik etüt ve ağaç röleveli hali hazır harita hazırlanması, hizmet alım işi ile peyzaj uygulama projesi yapılması, hizmet alım işi son aşamaya gelmiş bulunmaktadır. 1 adet plan proje yapım faaliyeti (gelişme planı yapımı) tamamlanmış olup onay aşamasındadır.

Sarıkamış-Soğuksu Tabiat Parkı (Kars): 1 adet plan proje yapım faaliyeti (Ağaç Röleveli Hali Hazır Harita ve Peyzaj Uygulama Projesi Hazırlanması Hizmet Alım İşi) tamamlanmıştır.

Cemal Tural Tabiat Parkı (Ardahan): 1 adet plan proje yapım faaliyeti (gelişme planı yapımı) tamamlanmış olup onay aşamasındadır.

Nenehatun Şehitlik Yapımı (Erzurum): Aziziye 2-3 şehitliklerinin 2 adet şehitlik ihya çalışması inşaatı tamamlanmıştır.

Nemrut Kalderası Tabiat Anıtı (Bitlis): 2017 yılında yönetim planı onaylanmıştır. 1 adet plan-proje yapım faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Nemrut Kalderası Tabiat Anıtı Yönetim Planı kapsamında alt plan proje çalışması başlatılmıştır. 2018 yılı Nisan ayında proje tamamlanacaktır.

Tillo Tabiat Parkı (Siirt): Tillo ilçesinde yer alan 401 dekarlık saha 28.09.2014 tarihinde Tabiat Parkı ilan edilmiştir. Gelişme planı mevcuttur. 13 adet çeşme, bir adet su deposu, ağaçlandırma, çevre düzenleme işi altyapı, aydınlatma, piknik masası, çatılı piknik masası, kamelya, pergole, taş yer yön levhası, çelik özel tasarım korkuluk, bank ve salıncaklar yapılmıştır.

Kargı Köyü Sığla Ormanı Tabiatı Koruma Alanı (Burdur): 1 adet çevre düzenleme faaliyeti gerçekleştirilmiş olup, faaliyet kapsamında bilimsel ve eğitim maksatlı çalışmalarda faydalanılmak üzere yürüyüş yolu yapım işi tamamlanmıştır.

Yaban Hayatı

Bakanlığımız, yaban hayatının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilirliğini sağlamak maksadıyla;

- Yaban hayatının tabii ortamında korunması ve desteklenmesi,
- Yaban hayvanlarının üretimi ve tabii ortamlarına yeniden yerleştirilmesi,
- Yaralı yaban hayvanların rehabilitasyonu, tedavisi tamamlananların yeniden tabii yaşama alanlarına bırakılması,
- Yaralı yaban hayvanların rehabilitasyonu, tedavisi ve doğal yeniden yaşama alanlarına bırakılması,
- Uluslararası anlaşmalarla koruma altına alınan türlerin korunması,
- Uluslararası sözleşmeler gereği yaban hayvanı ticaretinin düzenlenmesi ve denetlenmesi,
- Yaban hayvanlarının izlenmesi,
- Kış Ortası Su Kuşu Sayımı, halkalama çalışmaları ve raporlanması,
- Sokak hayvanlarının korunması, koordinasyonu, denetim ve izlenmesi,
- Yaban hayvanları envanteri,
- Yaban hayatının gen kaynaklarının korunması gibi çalışmaları yürütmektedir.

Yaban Hayvanlarının İzlenmesi

Bakanlığımızca üretme istasyonlarında üretilen, rehabilitasyon merkezlerinde tedavi edilen ya da tabii yaşama alanlarında yakalanan yaban hayvanları, hayatta kalma oranları ve yayılış alanlarının bilimsel olarak tespit edilmesi maksadı ile fotokapanlar, uydu vericili ya da GPS'li tasmalar takılmak suretiyle izlenmektedir.

2017 yılı itibari ile 1.924 adet fotokapan ve 34 adet uydu vericili GPS'li tasma ile yaban hayatı izlenmektedir. Uydu vericili tasmalar; 1 karakulak, 9 yaban keçisi, 6 kızıl geyik, 1 karaca, 2 kurt, 3 bozkır kartalı, 3 şah kartal, 2 şahkartal-bozkır kartalı melezi, 6 turna ve 1 çakal türlerine takılmıştır.

Yaban Hayatı Envanteri

Bakanlığımızca koruma altına alınan büyük memeli yaban hayvanı türleri ile su kuşlarının envanter çalışmaları her yıl olduğu gibi 2017 yılında da devam etmiştir. Envanter çalışmaları hedef türlerin çiftleşme dönemlerinde yapılmakta olup, 2017 yılı Kasım ayında başlayıp 2018 yılı Şubat ayında tamamlanacaktır. Bakanlıkça korunan hedef türlere ilişkin veriler envanter çalışmalarının tamamlanması sonrasında yayınlanacaktır.

Kış Ortası Su Kuşu Sayımları (KOSKS)

KOSK sayımları, su kuşlarının mevsimsel göç hareketlerinin en az olduğu ve sulak alanlarda kümelendikleri 15 Ocak - 15 Şubat tarihleri arasında yapılmaktadır.

Bakanlığımızca koordine edilen son 4 yıla ait KOSKS'larda ulaşılan sayım sonuçlarına ilişkin bilgiler;

Yıl	Alan Sayısı	Tür Sayısı	Birey Sayısı
2014	112	100	1.960.693
2015	119	105	1.631.318
2016	124	104	1.609.538
2017	120	103	1.614.179

Kuş Halkalama Çalışmaları

Ülkemizde halkalama çalışmaları Halkalama Lisansı Verilmesi İle Ulusal Halkalama Komisyonu ve Halkalama İstasyonları Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönergesi kapsamında yürütülmektedir.

Halkalama İstasyonları Dönem Verileri

Halkalama İstasyonu	İlkbahar Birey Sayısı	İlkbahar Tür Sayısı	Sonbahar Birey Sayısı	Sonbahar Tür Sayısı	Toplam Birey Sayısı	Toplam Tür Sayısı
Aras	4.800	96	5.482	97	10.282	126
Boğazkent	901	33	12	7	913	33
Cernek	1.344	63	4.081	79	5.425	83
Toplam	7.045	110	9.575	116	16.620	143

Yaban Hayatının Desteklenmesi

Kış şartlarının ağır geçtiği bölgelerde yaban hayvanlarının yoğun olarak bulunduğu noktalara yemleme yapılarak bu hayvanların yerleşim yerlerine inmesi ve yaban hayvanı-insan çatışması önlenmekte, kışı en az zararla atlatalmaları sağlanmaktadır. Bu kapsamda 2017-2018 kış döneminde 600.000 kg yemin tabiata bırakılması planlanmış olup bu miktarın 152.000 kilogramı 2018 Ocak ayı itibarıyla tabiata bırakılmıştır.

Sahipsiz Hayvanların Korunması

Ülkemizde 85.000 hayvan kapasiteli 233 adet hayvan bakımevi bulunmaktadır.

Bakanlığımızca 2017 yılında hayvan bakımevi yapımı maksadıyla, 23 yerel yönetime 7.857.600 TL mali destek sağlanmıştır.

Balıkesir Belediyesi Hayvan Bakımevi

Muş Belediyesi Hayvan Bakımevi

Sokak hayvanlarının üremelerinin kontrol altına alınması maksadıyla, 2017 yılında belediyelerce yapılan sokak hayvanları rehabilitasyon çalışmaları:

Kısırlaştırılan Hayvan Sayısı	Aşılana Hayvan Sayısı	İşaretlenen Hayvan Sayısı	Sahiplendirilen Hayvan Sayısı
203.905	233.098	204.833	48.734

Bakanlığımızca 2017 yılında 41.644 adet sahipsiz hayvanın kısırlaştırılması maksadıyla yerel yönetimlere 2.142.400 TL mali destek sağlanmıştır.

Bakanlığımızca yapılan denetimler ve gelen ihbarlar üzerine, hayvan hakları ihlallerine ilişkin 2017 yılında, 2.109.678 TL idari para cezası uygulanmıştır.

Bakanlığımızca, rehabilite edilen sahipsiz hayvanların işaretlenerek kayıt altına alınması maksadıyla 2017 yılında 232.750 adet mikroçip ve kulak küpesi, 10 adet mikroçip okuyucu ve 220 adet kulak küpesi pensi temin edilerek belediyelere dağıtılmıştır.

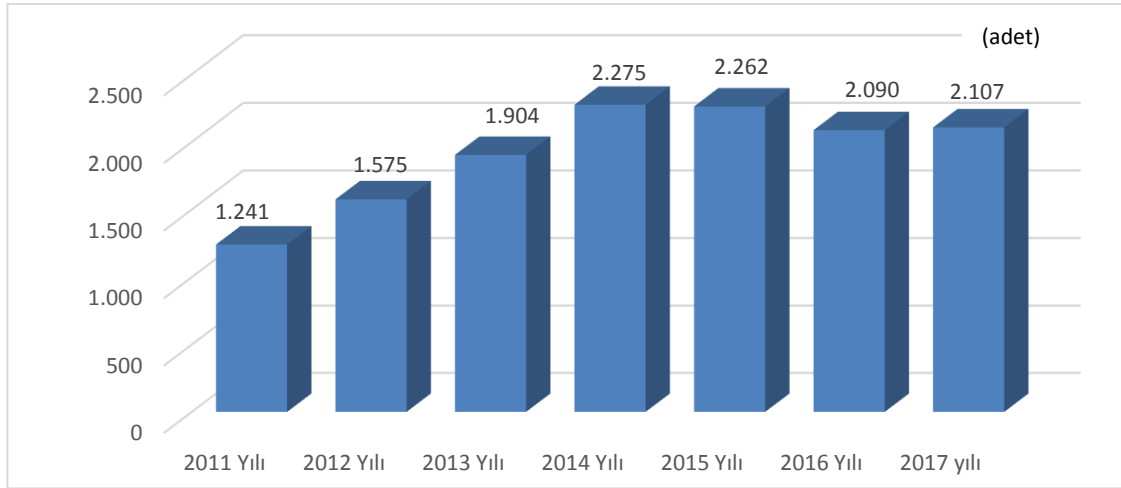
2017 yılında sahipsiz hayvanların kışın olumsuz hava şartlarından korunabilmeleri maksadıyla 500.000 TL değerinde yaklaşık 1.000 adet köpek kulübesi ve kedi evi yaptırılarak dağıtımı yapılmıştır.

Uluslararası Sözleşmeler Gereği Yaban Hayvanı Ticaretinin Düzenlenmesi

Bakanlığımızca 4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu ve Nesli Tehlike Altında Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticareti (CITES) Uygulama Yönetmeliği kapsamında yaban hayvanlarının canlı, ölü, parça veya türevlerinin ticaretine izin verilmektedir.

Ayrıca, CITES Ek listelerinde yer almayan türler için İthalata ve İhracata Uygunluk Belgeleri düzenlenmektedir.

2017 yılı ile ilgili olarak 1 Ocak - 31 Aralık tarihleri arasında CITES Uygulamalarından (CITES Belgeleri ve Kapsam Dışı Uygunluk Belgeleri için) toplam 1.620.170 TL gelir elde edilmiştir.

Şekil 12- Düzenlenen CITES Belge Sayılarının Yıllar İtibariyle Dağılımı

Yaban Hayvanı Tedavi ve Rehabilitasyonu

Tabiatta, yaralı ve bakıma muhtaç olarak ele geçirilen yaban hayvanlarının tedavi ve rehabilitasyon çalışmaları, Bakanlığımızca kurulan Kurtarma ve Rehabilitasyon Merkezleri ile protokol yapılan Üniversite ve Hayvanat bahçelerinde gerçekleştirilmiştir. 2017 yılında tabiatta zarar gören 9.175 adet yaban hayvanının tedavi ve rehabilitasyonu yapılarak 4.881 adet yaban hayvanı tekrar tabiata kazandırılmıştır.

Ulusal ve Uluslararası Anlaşmalarla Koruma Altına Alınan Türlerin Korunması

Tür Koruma Eylem Planları yapılarak nesli tehlike altında olan türlerin korunması çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda 2017 yılı sonu itibariyle 15 tane Tür Koruma Eylem Planı tamamlanmıştır.

Böylece 2013 yılında başlanan çalışmalarla 60 türün eylem planı hazırlanmıştır. Tamamlanan eylem planlarının 5 yıllık izleme faaliyetleri devam edecektir.

Tür eylem planlarının izlenmesi projesi kapsamında nesli tükenmek üzere olan bitki türlerinin yeniden üretilmesi için Bakanlığımız 15. Bölge Müdürlüğü ile Elazığ Fırat Üniversitesi arasında imzalanan protokol kapsamında “Doku Kültürü Laboratuvarı ve Sera” kurulmuş ve çalışmalara başlanmıştır.

21 adet Önemli Deniz Kaplumbağaları Yuvalama Kumsalının 14’ünde düzenli olarak “İzleme, Koruma ve Yuva Tespit Çalışmaları” yürütülmektedir. 2017 yılı çalışmaları neticesinde 143,7 km sahil şeridimizde 4.066 adet Caretta caretta yuvası ve 3.243 adet Chelonia mydas yuvası tespit edilmiştir.

Tespit edilmiş olan yuvalara, 284.670 adet Caretta caretta ve 324.300 adet Chelonia mydas yumurta bırakmıştır. Bu yumurtalardan, 227.696 adet Caretta caretta yavrusu ve 259.440 adet chelonia mydas yavrusu sahillerimizden uğurlanarak denizlerle buluşturulmuştur.

Beşinci Deniz Kaplumbağaları Sempozyumu 06-08 Aralık 2017 tarihlerinde Aydın Kuşadası’nda yapılmıştır.

Tür Eylem Planlarının Uygulanması ve Tür Eylem Planı için Veri Toplama Çalışmaları

29.06.2017-15.07.2017 tarihleri arasında Genel Müdürlüğümüz Turna Eylem Planı kapsamında turna halkalama ekibi tarafından turnaların vericilerle izlenmesi çalışmasında Bolu, Samsun, Sivas, Erzincan, Erzurum, Ardahan, Kars, Iğdır, Ağrı, Bitlis ve Muş illerindeki toplam 29 başarılı (yavrusu olan) ve başarısız çift turna, 20 yavru ve 84 yazlayan birey bulunmuştur. Bu alanlardaki 6 bireye uydu vericisi takılmıştır. Uydu vericisi takılan bireyler internet aracılığıyla takip edilmektedir. Aynı tarihlerde Şah Kartal ve Bozkır Kartalı eylem planlarının hazırlanması çalışmalarına altlık oluşturmak üzere Macaristan’dan deneyimli bir ekip ile Şah Kartal ve Bozkır Kartalı izleme çalışmalarına başlanmış, toplamda 8 bireye uydu vericisi takılarak veri elde edilmeye başlanmıştır.

Turna

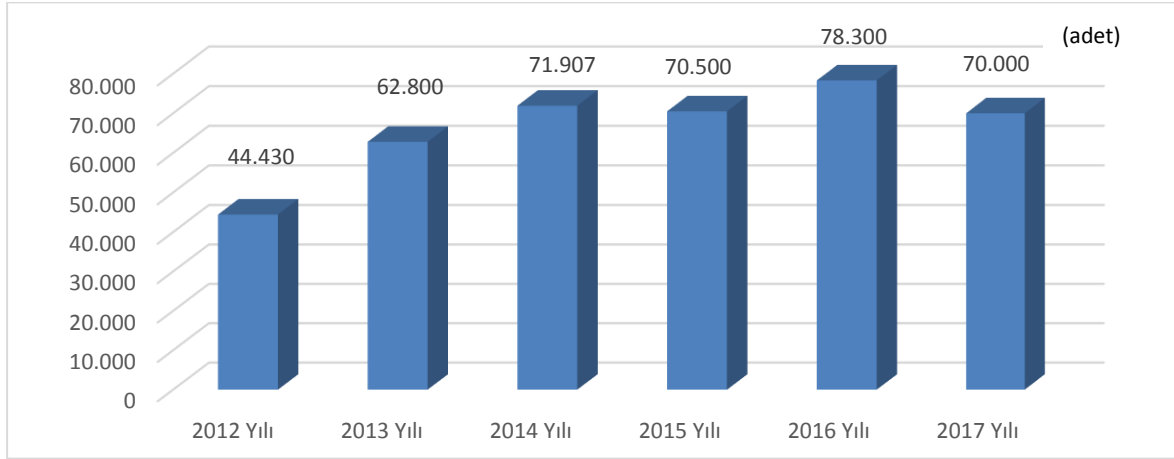

Şah Kartal

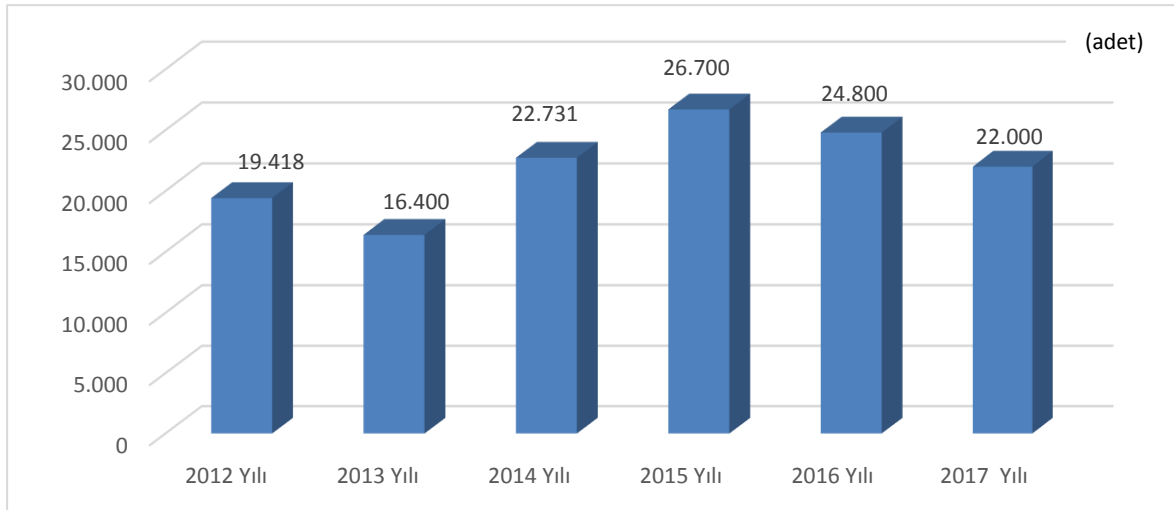
Sürdürülebilir Av Yönetimi

4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu, her şeyden önce ülkemizdeki yaban hayvanlarının belirlenmesi ve nesilleri tehlike altında olanların korunmasına ilişkin çalışmaların başlatılmasını öngörür. 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu kapsamında, Bakanlığımız ülkemizdeki yaban hayvanlarını, av hayvanlarını ve bu yaban hayvanlarından korunması gerekenleri belirlemektedir.

Yapılan çalışmalar neticesinde, yurdumuzdaki yaban hayvanı sayısı 761 olarak tespit edilmiştir. Bunlardan 150 türün memeli, 481 türün kuş ve 130 türün sürüngen olduğu kayıt altına alınmıştır. Yaban hayvanı türleri içinde yer alan 121 memeli, 378 kuş ve 130 sürüngen olmak üzere toplam 629 tür Bakanlığımızca koruma altına alınmış, 10 memeli ve 103 kuş olmak üzere toplam 113 tür av hayvanı olarak belirlenmiştir.

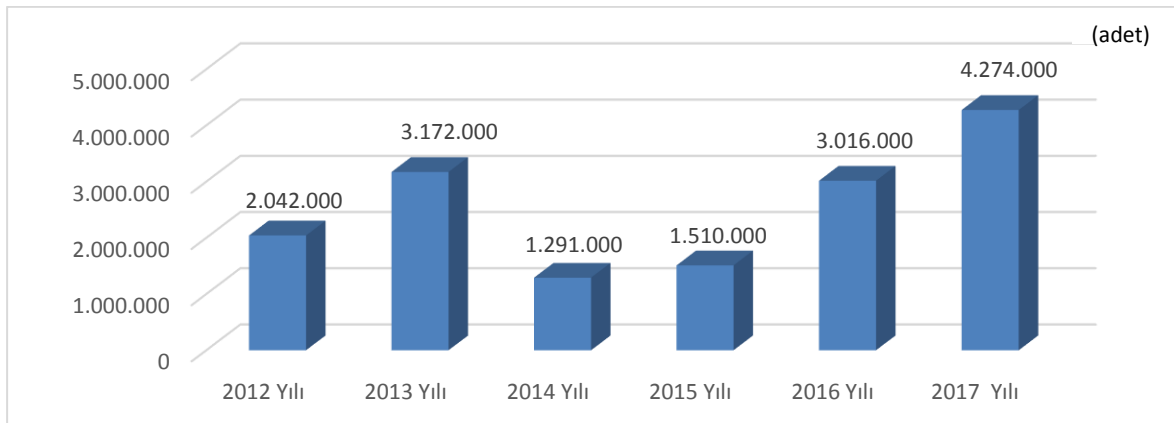

Şekil 13- Yıllara Göre Tabiata Salınan Keklik Sayısı

Şekil 14- Yıllara Göre Tabiata Salınan Sülün Sayısı

Orman içi sularda yaşayan ve nesilleri tehlikede olan alabalık türlerinin doğal popülasyonlarının desteklenerek gen kaynaklarımızın korunması hedeflenmiştir. Doğal alabalık üretimi, yetiştirilmesi ve orman içi suların balıklandırılması çalışmaları devam etmektedir. Bu kapsamda 2017 yılında 4.274.000 adet alabalık yavrusu üretilerek orman içi sulara bırakılmıştır. 2003-2017 yılları arasında bugüne kadar 17.469.420 adet alabalık üretilerek derelere salınmıştır.

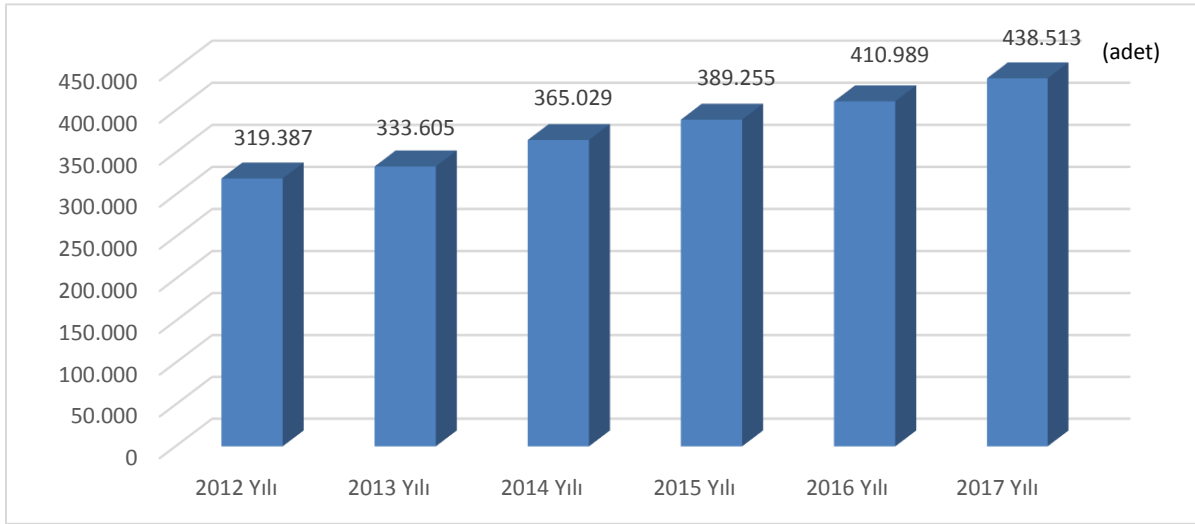

Şekil 15- Yıllara Göre Derelere Bırakılan Alabalık Sayısı

Etkin Koruma Kontrol ve Farkındalığın Arttırılması

4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu hükümleri çerçevesinde avcılık hizmeti Planlı ve Kotalı avcılık olarak ilan edilen avlaklarda yapılmaktadır. Avcının hangi avlakta hangi türü avlayacağına dair izin alması gerekmektedir. İzin işlemi, web ara yüzü program (AVBİS) ile akıllı telefon uygulaması (AVA) ve 0800 888 06 06 numaralı Çağrı Merkezi üzerinden yapılmaktadır.

Ülkemizde kayıtlı 258.579 avcının Avlak Yönetimi Bilgi Sistemi (AVBİS) ve (AVA) yazılımları ile 0800 888 06 06 numaralı Çağrı Merkezi üzerinden avlanma izin belgesi almalarına imkân sağlanmıştır. 2017-2018 dönemi itibarı ile ülkemizde 1.117'si Devlet Avlağı, 1.023'ü Genel Avlak, 42 Örnek Avlak ve 2 adedi Özel Avlak olmak üzere toplam 2.184 adet avlak mevcuttur.

Şekil 16- Avcı Eğitim sertifikası Alan Eğitimli Avcı Sayısı (Kümülatif)

2017 yılı Aralık ayı sonu itibarı ile 151.280 adet avlanma izin kartı satılmış olup, elde edilen gelir 16.706.030 TL olmuştur. 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanununa muhalefetten 2017 yılı 12 aylık döneminde 6.384 kişi hakkında kanuni işlem yapılarak 4.966.551 TL idari para cezası kesilmiştir. Av turizmi faaliyetlerinden elde edilen gelirlerden yaban hayatı kaynaklarının korunması karşılığında köy tüzel kişiliklerine, belde belediyelerine ve büyükşehir belediyesi bulunan illerdeki ilçe belediyelerine katılım payı verilmektedir.

Tablo 24- Köy Tüzel Kişiliklerine, Belde Belediyelerine ve Büyükşehir Belediyesi bulunan illerdeki İlçe Belediyelerine Aktarılan Paylar

Yılı	Katılım Payı (TL)
2011	625.551
2012	778.663
2013	1.124.629
2014	908.419
2015	1.150.000
2016	1.005.266
2017	1.257.080

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü Misyonu, Ülkemizdeki kıyı ve geçiş suları dâhil su havzalarının havza koruma eylem ve yönetim planlarını hazırlayarak bütünlük bir yaklaşımla su yönetiminin altyapısını oluşturmak, ülkemizin ulusal ve uluslararası su yönetim politikasının geliştirilmesi için gerekli koordinasyonu yapmak, havza bazında su kalite standartlarını oluşturmak, su kalitesinin denetimi için etkin bir izleme sistemi kurulmasını sağlamak, su ile alakalı verileri tek elde toplamak ve değerlendirmek, havza bazında taşkın ve kuraklık yönetim planları ile taşkın risk ve zarar haritalarını hazırlamak, iklim değişikliği senaryolarının Ülkemiz su kaynaklarına etkisini belirlemektir.

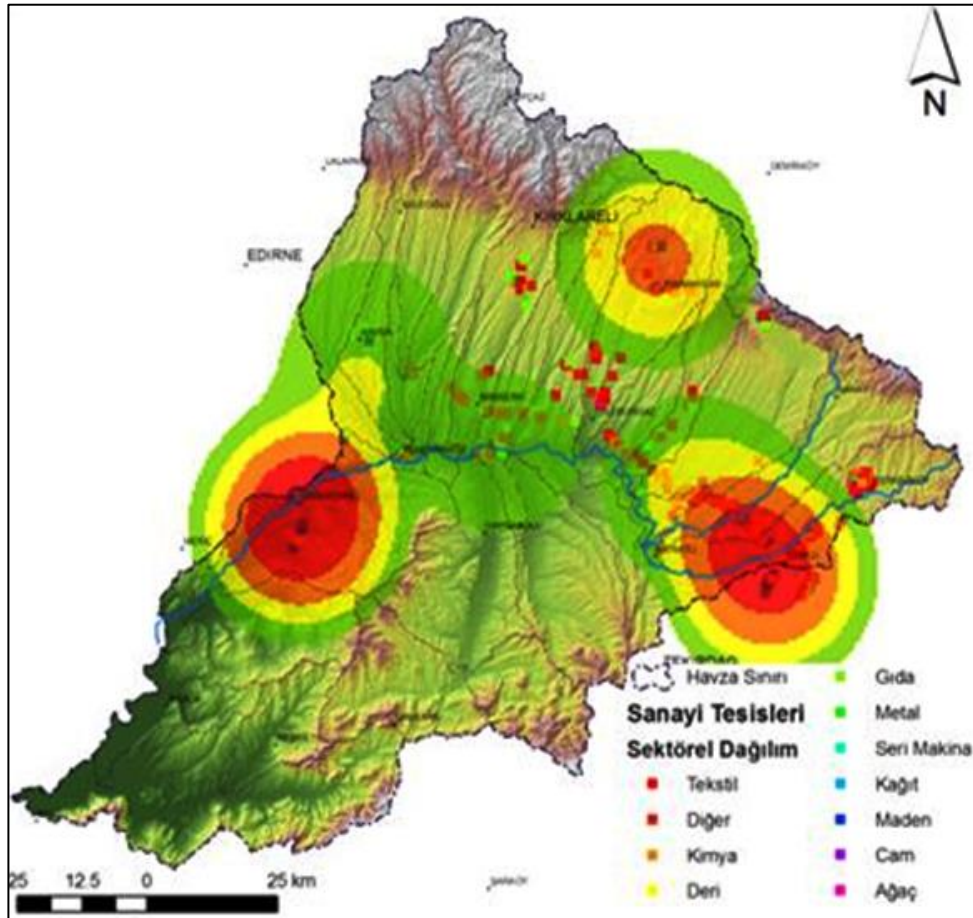
Hedef; Ülkemiz su kaynaklarını hem miktar hem de kalite açısından korumak, geliştirmek, kontrol etmek ve sürdürülebilir şekilde kullanmak için katılımcı ve bütünlük bir yaklaşımla havza bazında suyu yönetmektir.

Havza Yönetimi ve Planlaması

Bakanlığımızca suyun kalite ve miktar olarak daha verimli yönetilmesini sağlamak maksadıyla Havza Koruma Eylem Planları hazırlanmıştır. Bu planlarda su kaynaklarının korunması ve iyileştirilmesi için kısa, orta ve uzun vadede alınması gerekli tedbirler, bu hususta kurum ve kuruluşların görevleri ile üstlenecekleri sorumluluklar belirlenmekte, alınacak tedbirler için öncelik sıralaması ve iş planları yapılmaktadır.

Ergene Havza Koruma Eylem Planı

Bir havzada görülmesi muhtemel bütün problemlerin bütün boyutlarıyla hissedildiği havzaların başında Ergene Havzası gelmektedir. Bu sebeple, Bakanlığımızca hazırlanmış ve uygulamasına başlanmış eylem planlarından birisi de "Ergene Havzası Koruma Eylem Planı"dır. Bu planla, kısa vadede alınması gereken aşağıdaki 15 eylem belirlenmiştir.

- Eylem 1: Dere yataklarının temizlenmesi
- Eylem 2: Belediye AAT'lerinin DSİ tarafından inşa edilmesi
- Eylem 3: Islah Organize Bölge Sanayi Bölgelerinin kurulması
- Eylem 4: Sanayi için müşterek İleri Atıksu Arıtma Tesislerinin kurulması
- Eylem 5: Sanayide daha az su, daha az kirletici hammadde kullanımına geçilmesi
- Eylem 6: Ergene Havzası'nın ağaçlandırılması, erozyonla mücadele edilmesi
- Eylem 7: Ergene'de planlı döneme geçilmesi, 1/25.000'lik planların uygulamaya girmesi
- Eylem 8: Katı ve tehlikeli atık işleme geri kazanım ve bertaraf tesislerinin kurulması
- Eylem 9: Zirai kaynaklı kirliliğin kontrol edilmesi
- Eylem 10: Ergene Nehri'nin gerçek zamanlı sürekli izlenmesi
- Eylem 11: Sıkı denetim yapılması
- Eylem 12: Deşarj standartlarının sıkılaştırılması (Renk standartları getirilmesi)
- Eylem 13: Havzaya Taşkın Erken Uyarı Sisteminin kurulması
- Eylem 14: Yeraltı suyu kullanımının kontrol altına alınması
- Eylem 15: Trakya'da barajlar, göletler, sulama tesislerinin inşa edilmesi

Ülkemizdeki Kirlenmiş Su Kaynakları için İyileştirme Eylem Planları Hazırlanması

Uluabat Gölü Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı: Plankton ve dip canlıları, sucul bitkiler, balık ve kuş popülasyonları açısından ülkemizin en zengin göllerinden biri olan Uluabat Gölü sıg, bulanık ve ötrofik bir tatlı su gölüdür. Uluabat Gölü'nün ekolojik önemini yitirmemesi ve su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik Uluabat Gölü Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı hazırlanmış ve 2014 yılı Eylül ayında uygulamaya konulmuştur. Söz konusu eylem planında, gölün kirlenmesine sebep olan bütün baskı unsurları bütüncül bir yaklaşımla ele alınmış ve ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içerisinde yürütülecek eylemler belirlenmiştir. Bu eylemler arasında en önemli olanları, Evsel ve Endüstriyel Atıksuların Arıtılması, Katı Atıkların Yönetimi, Zirai Kirliliğin Önlenmesi ve Saz Kesim Planlarının oluşturulmasıdır. Eylemlerden sorumlu kurum ve kuruluşlarla uygulamaların takibi yapılmaktadır.

İlgın Gölü Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı: Önemli bir sulak alan olan İlgın Gölü'nün ekolojik önemini yitirmemesi ve su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik hazırlanan Eylem Planı 2015 yılı Nisan ayı itibarıyla uygulamaya konulmuş olup, eylem planında ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içerisinde yürütülecek 7 eylem belirlenmiştir. Bu eylemler; Tarımsal Sulamanın Kontrolü, Tarımsal Kirliliğin Önlenmesi, Evsel Atıksuların Arıtılması, Düzenli Depolama Sahalarının Kurulması, Düzensiz Depolama Sahalarının Rehabilitasyonu, Sulak Alan Yönetim Planının Oluşturulması, Ağaçlandırma ve Erozyonla Mücadele ana başlıkları altında toplanmış olup, eylemlerden sorumlu kurum ve kuruluşlarla uygulamaların takibi yapılmaktadır.

Mogan - Eymir Gölü Havzası Eylem Planı: Ankara Çayı Alt Havzasında yer alan Mogan ve Eymir Göllerinin su kalitesinin iyileştirilmesi maksadıyla hazırlanan Mogan–Eymir Gölü Havzası Eylem Planı 2014 yılı Ekim ayı itibarıyla uygulamaya konulmuştur. Bu eylem planında, göl su kalitesini etkileyen unsurlar bütüncül olarak ele alınmış ve ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içerisinde yürütülecek 8 eylem belirlenmiştir. Bu eylemler; “Rusubat Kontrolü, Dere ve Kanal Temizliği, Göle Giren Su Kaynaklarının Kontrolü, Göl İçi Mekanik Temizleme ve Rehabilitasyon İşlemleri, Havzadaki Evsel ve Endüstriyel Kirliliğin Önlenmesi, Tarımsal Kirliliğin Önlenmesi, Ağaçlandırma ve Erozyonla Mücadele, Çevre ve Altyapı Düzenlemesi ve İzin ve Denetim” ana başlıkları altında toplanmıştır. Bu kapsamda Bakanlığımız, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve Gölbaşı Belediye Başkanlığı arasında “Mogan Gölü ve Besleme Havzasının Çevre Düzenlemesinin, Göl Dip Çamuru Temizliğinin Yapılması ve Gölü Besleyen Derelerin Islahı” protokolü imzalanmış olup eylemlerden sorumlu kurum ve kuruluşlarla uygulamaların takibi yapılmaktadır.

Akkaya Baraj Gölü Havzası Koruma Eylem Planı: Akkaya Baraj Gölünde meydana gelen kirliliğin ve barajda biriken çamurun bertarafı için Eylem Planı hazırlanmış ve uygulanmıştır. Eylem Planının uygulanması kapsamında; Niğde Belediyesi Atıksu Arıtma Tesisi yeniden işletmeye alınmıştır. Baraj Gölü Taban Çamurunun temizlenmesi işlemleri tamamlanmıştır. Erozyonla mücadele edilmesi kapsamında ağaçlandırma çalışmaları tamamlanmıştır. Niğde AAT giriş ve çıkış suyu kalitesi ile Akkaya Barajı su kalitesinin alıcı ortam ve deşarj standartlarına uygunluğu, DSİ tarafından yapılan düzenli analizlerle kontrol edilmektedir.

Mamasın Barajı Havzası Koruma Eylem Planı: Aksaray iline içme ve kullanma suyu temin eden ancak son yıllarda havzadaki kirlilik kaynaklarının baskısı altında olan Mamasın Barajı ile ilgili olarak da eylem planı hazırlanmıştır. Söz konusu eylem planında sorumlu kurum ve kuruluşlar belirlenmiş ve plan ilgili kurumlara gönderilerek görev ve sorumlulukları çerçevesinde gerekli çalışmaların yapılması istenmiştir. İlgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içerisinde yürütülecek eylemler kapsamında kaydedilen gelişmeler Bakanlığımız tarafından takip edilmektedir

Boğazköy Baraj Gölü Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı: Bursa ili sınırları içerisinde yer alan ve Yenişehir Ovası'nın sulama suyu ihtiyacının karşılanması amacıyla inşa edilmiş olan Boğazköy Baraj Gölü ve barajı besleyen su kaynaklarında su kalitesinin iyileştirilerek sulama suyu kalitesine ulaşılması amacıyla hazırlanan Boğazköy Baraj Gölü Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı 2014 yılı Eylül ayı itibariyle uygulamaya konulmuştur.

Söz konusu eylem planında, su kalitesini etkileyen unsurlar bütüncül olarak ele alınmış ve ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içerisinde yürütülecek 7 eylem belirlenmiş olup uygulamaların takibi titizlikle yapılmaktadır.

Nilüfer Çayı Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı: Bursa ilinde yer alan Nilüfer Çayı'nda su kalitesinin iyileştirilmesi amacıyla hazırlanan Nilüfer Çayı Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı 2014 yılı Eylül ayı itibariyle uygulamaya konulmuştur. Söz konusu eylem planında, su kalitesini etkileyen unsurlar bütüncül olarak ele alınmış ve ilgili kurum ve kuruluşlarla koordinasyon içerisinde yürütülecek 15 eylem belirlenmiş olup, uygulamaların takibi titizlikle yapılmaktadır.

Melen Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı: Melen Çayı Alt Havzası Su Kalitesi Eylem Planı hazırlanarak 2015/5 Sayılı Başbakanlık Genelgesi olarak 22.08.2015 tarih ve 29453 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Eylem Planı'nda, 15 eylem belirlenmiş olup uygulamaların takibi titizlikle yapılmaktadır.

Melen Çayı

Nizip Çayı ve Sacır Deresi Su Kalitesinin İyileştirilmesi Eylem Planı: Gaziantep ili sınırları içerisinde yer alan Sacır Deresi ve Nizip Çayı'nda ortaya çıkan su kalitesi sorunlarının giderilmesi amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda "Sacır Deresi ve Nizip Çayı Su Kalitesinin İyileştirilmesi Eylem Planı" hazırlanmış olup Eylem Planı'nın; mesul kurum ve kuruluşlar tarafından, hassasiyetle ve disiplinli bir şekilde uygulanmasının temini amacıyla 2015/2 Sayılı "Sacır Deresi ve Nizip Çayı Su Kalitesinin İyileştirilmesi Eylem Planı Genelgesi" 20.10.2015 tarihinde Bakanımız Sayın Prof. Dr. Veysel EROĞLU tarafından imzalanarak yürürlüğe girmiştir. Eylem Planı kapsamında, havzadaki kirlenme baskısı ve muhtemel etkileri dikkate alınarak, Nizip Çayı için 12 eylem, Sacır Deresi için ise 6 eylem belirlenmiş olup uygulamaların takibi titizlikle yapılmaktadır.

Burdur Gölü Alt Havzası Eylem Planı: Ülkemizin 135 uluslararası öneme sahip sulak alanından ve 14 Ramsar alanından biri olan Burdur Gölü'nün su kalitesi ve miktarını bütüncül ve sürdürülebilir bir şekilde koruma-kullanma dengesi gözeterek muhafaza etmek ve iyileştirmek amacıyla Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda "Burdur Gölü Alt Havzası Eylem Planı" hazırlanmıştır.

Bahse konu Eylem Planı'nın Bakanlığımız koordinasyonunda; mesul kurum ve kuruluşlar tarafından, hassasiyetle ve disiplinli bir şekilde uygulanmasının temini amacıyla 2015/4 Sayılı "Burdur Gölü Alt Havzası Eylem Planı Genelgesi" 13.11.2015 tarihinde Bakanımız Sayın Prof. Dr. Veysel EROĞLU tarafından Burdur ilinde paydaşların katılımı ile gerçekleştirilen imza töreninde imzalanarak yürürlüğe girmiştir. Belirlenen uygulama takvimi çerçevesinde eylemlere ilişkin gelişmeler her 3 ayda bir yapılan toplantılar ile düzenli olarak takip edilmektedir.

Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu, Havza Yönetim Heyetleri, Havza Yönetimi Merkez Kurulu ve İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulları

Su kaynaklarının bütüncül havza yönetimi anlayışı çerçevesinde korunması için gereken tedbirleri belirlemek, etkili bir su yönetimi için sektörler arası koordinasyonu, işbirliğini ve su yatırımlarının hızlandırılmasını sağlamak, ulusal ve uluslararası belgelerde yer alan hedeflerin gerçekleştirilmesi için strateji, plan ve politika geliştirmek, havza planlarında kamu kurum ve kuruluşlarınca yerine getirilmesi gereken hususların uygulanmasını değerlendirmek, üst düzeyde koordinasyonu ve işbirliğini sağlamak üzere 2012/2 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile "Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu" kurulmuştur. Bakanlığımız koordinatörlüğünde ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla 2010 yılından bu yana tam bir işbirliği ve mutabakat içerisinde hazırlanan Ulusal Havza Yönetim Stratejisi (2014-2023), Yüksek Planlama Kurulu'nun 13.06.2014 tarihli ve 2014/11 sayılı kararı ile kabul edilmiş ve 04.07.2014 tarihli ve 29050 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bahse konu Strateji Belgesinin maksadı Ülkemizdeki su havzalarının korunması, geliştirilmesi ve sürdürülebilir kullanımı ile ilgili orta ve uzun vadeli kararlara ve yatırım programlarına rehberlik etmesidir. Ulusal Havza Yönetim Stratejisi kapsamında gelişmeleri takip etmek ve koordinasyonu sağlamak görevi Havza Yönetimi Merkez Kurulunca yürütülür.

Havza koruma eylem planları ile taşkın ve kuraklık yönetim planlarının hazırlanması, uygulanması ve izlenmesi, kurumlar arası koordinasyonun sağlanması ve uygulamaların takibi amacıyla, 20 Mayıs 2015 tarihinde Havza Yönetim Heyetlerinin Teşekkülü, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ yayımlanarak Havza Yönetim Heyetleri, Havza Yönetimi Merkez Kurulu ve İl Su Yönetimi Koordinasyon Kurulları kurulmuştur.

İçmesuyu Havzalarında Özel Hüküm Belirleme Çalışmaları

İçme ve kullanma suyu temin edilen su kaynaklarının koruma alanlarının yeniden tanımlanarak havzanın su kalitesi ve miktarının havza bazında korunması ve iyileştirilmesi sağlanmaktadır. Bu maksatla sosyal, ekonomik, fiziki, jeolojik, hidrojeolojik, hidromorfolojik, ekolojik ve kimyasal özellikleri bilimsel verilere dayalı olarak tespit edilmekte ve su kaynakları koruma kullanma dengesi çerçevesinde içmesuyu havzalarına özgü içmesuyu havzası koruma planları yapılmaktadır. Bugüne kadar 12 adet içmesuyu havzası koruma planı yayınlanmış olup bu planların takibi yapılmaktadır.

2017 yılında 2 adet içmesuyu havzası koruma planı tamamlanarak onay aşamasına getirilmiştir. Hâlihazırda 1 adet içmesuyu havzası koruma planı yürütülmektedir.

Nehir Havza Yönetim Planları

21 Aralık 2009 tarihinde açılmış olan AB Çevre Faslı Müzakereleri Su Sektörü, Bakanlığımız Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından koordine edilmektedir. Avrupa Birliği Çevre Faslı kapanış kriterlerinden biri “Nehir Havzası Yönetim Planları” hazırlanmasıdır.

Su Çerçeve Direktifi doğrultusunda, Havza Koruma Eylem Planlarının Nehir Havzası Yönetim Planlarına Dönüştürülmesi Projesi, IPA Programlamasına sunulmuş ve kabul görmüştür. Su Yönetimi Genel Müdürlüğü sorumluluğunda 4 havzada (Susurluk, Meriç, Konya Kapalı, Büyük Menderes) “Nehir Havza Yönetim Planları” hazırlanması işine 22 Aralık 2014 tarihinde başlanmıştır. Batı Akdeniz, Akarçay ve Yeşilirmak Nehir Havzaları Yönetim Planları Kapsamında Ekonomik Analiz ve Su Verimliliği Çalışmaları için Teknik Asistanlık Alımı Projesi, Bakanlığımız Su Yönetimi Genel Müdürlüğü tarafından IPA 1 bileşeni kapsamında Avrupa Komisyonu’na sunulmuş ve kabul edilmiştir. Projenin teknik şartnamesini hazırlamak üzere SEI mali kaynağına başvurulmuş, 24 Ağustos 2015 tarihinde başlatılan 100 gün süreli proje 1 Aralık 2015 tarihinde tamamlanmıştır. MFİB ve EÜD tarafından ihale süreci başlatılmış olup sözleşmesi 29 Mayıs 2017 de imzalanmıştır. Proje 2020 yılında tamamlanacaktır. Proje ile iyi su durumuna ulaşmak için alınacak tedbirlerin ekonomik gerekliliklerin yerine getirilmesi, su verimliliğinin sağlanması ve ekonomik enstrümanların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

IPA programlarının yanı sıra ulusal bütçe ile Gediz ve Küçük Menderes havzaları için Nehir Havza Yönetim Planları hazırlanması planlanmıştır. Bu kapsamda, Gediz Havzası Nehir Havza Yönetim Planı Projesi 11.07.2016 tarihinde başlamıştır. 2 yıl sürecek olan Proje ile 2018 yılında Gediz havzası için NHYP tamamlanmış olacaktır. 2017 yılında Küçük Menderes, Kuzey Ege ve Burdur havzası nehir havza yönetim planı çalışmalarına başlanmıştır.

Havza Ölçeğinde Su Tahsis Çalışmaları

Su kaynaklarına olan ihtiyaç ve talebin giderek artması, zaman ve konuma göre bu kaynağın arzu edilen miktar ve kalitede bulunamaması, mevcut su kaynaklarının ekonomik, çevresel ve sosyal faydalar içinde en verimli şekilde kullanımını gerekli kılmaktadır. Bu kapsamda sektörel su tahsisi yaklaşımı, su yönetimine ilişkin kararların uygulanması aşamasında yetkili ve sorumlu kuruluşlar için önemli bir konu olarak öne çıkmaktadır. Sektörel su tahsisi çalışması ülkemizde ilk defa Seyhan Havzası ölçeğinde, 29 Nisan 2015 tarihinde başlatılmış olup proje 09.09.2016 tarihinde tamamlanmıştır. Paydaş kurum ve kuruluşlarla koordineli bir şekilde geliştirilen Seyhan Havzası Sektörel Su Tahsis Planı kapsamında, su kaynakları kullanımının iklim değişikliğine uyumu, su kullanımından sağlanan faydalarının taksimi, kurak dönem senaryoları, sektörlerin birbirine ve su kaynaklarına olan etkileri ve su kalitesi ele alınmıştır. Projede su tahsis modeli kullanılarak tüm sektörlerin mevcut durum, 1, 5, 10 ve 20 yıl sonrası için su ihtiyaçları sosyo-ekonomik analizlerle optimize edilmiştir.

Tahsis planlaması çalışmalarına Konya Kapalı Havzası ve Akarçay Havzası’nda devam edilmektedir. Konya Kapalı Havzası Sektörel Su Tahsis Planı Hazırlanması Projesi 09.10.2016 tarihinde ve Akarçay Havzası Sektörel Su Tahsis Planı Hazırlanması Projesi 10.10.2016 tarihinde başlatılmıştır. Projelerin 2018 yılında tamamlanması planlanmaktadır. 2017 yılında ise Gediz ve Küçük Menderes Havzası Sektörel su tahsis planı yapımına başlanmıştır.

Su Kayıp ve Kaçaklarının Azaltılması

İçme ve kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerinde su kaybı; şebekeye verilen su miktarından tüketiciye izinli olarak ulaşan su miktarı çıkarıldığı zaman geriye kalan su miktarı olarak tarif edilir.

“İçmesuyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği”, 8 Mayıs 2014 tarih ve 28994 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Yönetmelik ile belirlenen esasları detaylandırmak ve su idareleri ile belediyelere yol göstermek amacıyla hazırlanan “İçmesuyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliği” ise 16 Temmuz 2015 tarih ve 29418 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Tebliğ’de; içme-kullanma suyu temin ve dağıtım sistemlerinin yönetimi, şebekelerde su kayıplarını azaltmak üzere alınacak tedbirler, su kayıplarının tespiti ve azaltılması yöntemleri açıklanarak bunlara yönelik standartlar getirilmiştir. Bahsi geçen Yönetmelik ve Tebliğ ile ülkemizde su idareleri ve belediyelerin su kayıp oranlarını; büyükşehir ve il belediyelerinde 5 yıl içerisinde en fazla %30, takip eden 4 yıl içerisinde ise en

fazla %25 düzeyine; diğer belediyelerde 9 yıl içerisinde en fazla %30, takip eden 5 yıl içerisinde ise en fazla %25 düzeyine indirmeleri hedeflenmiştir. Belediyelerin su kayıp miktarlarını ve sebeplerini tespit ve takip etmek maksadıyla Yönetmelik ekinde verilen “İçmesuyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıpları Yıllık Raporu” formatı Tebliğ ile genişletilerek daha ayrıntılı hale getirilmiştir. Bu raporun her yıl, takip eden Şubat ayı sonuna kadar Bakanlığa sunulması hükmü getirilmiştir. Böylece tüm belediyelerin ve su idarelerinin içme-kullanma suyu sistemine ve su kayıplarına dair detaylı bir envanter sistemi oluşturulması hedeflenmiştir. Söz konusu yıllık raporların istenen kalitede olmaması sebebiyle idarelerin ve belediyelerin eğitim ihtiyacı gündeme gelmiştir. Bu kapsamda 2016 yılında 30 büyükşehir belediyesi ve 51 il belediyesinden katılım sağlayan teknik ve idari düzeydeki personele, Türkiye Belediyeler Birliği’nin de desteğiyle, 26-27 Eylül’de İstanbul’da ve 3-4 Ekim tarihlerinde Ankara’da olmak üzere iki grup halinde “Su Kayıplarının Kontrolü Eğitimi” verilmiştir. İçmesuyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü El Kitabı” hazırlanmış olup, elektronik olarak da web sayfamızda yayımlanmaktadır. İçmesuyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Çalıştay ve Eğitimi 26-27 Ekim 2017 tarihlerinde Türkiye Belediyeler Birliği’nin desteği ile Malatya’da gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca sulama suyunun etkin kullanılması, sulama sistemlerindeki su israfının önlenmesi, kayıp-kaçakların azaltılması ve verimliliğin artırılması maksadıyla Genel Müdürlüğümüz, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve DSİ Genel Müdürlüğü yetkililerinden bir çalışma grubu oluşturularak “Sulama Sistemlerinde Su Kullanımının Kontrolü ve Su Kayıplarının Azaltılmasına İlişkin Yönetmelik Taslağı” hazırlanmıştır.

Su Kaynaklarını Modelleme Çalışmaları

Dünyada kişi başına düşen kullanılabilir su miktarı ve kalitesi her geçen gün azalmakta ve bu sorun Su Kalitesi ve Ekolojinin önemini bir kez daha gözler önüne sermektedir. Su Kalitesi ve Ekolojinin sürdürülebilir bir şekilde yönetilebilmesi için gelişmiş dünya ülkeleri bilgisayar destekli gelişmiş modellerden yararlanmaktadırlar. Bu kapsamda, su kaynaklarımızın Entegre olarak modellenebilmesi için Ülkemize özgü Milli Model geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Su Hukuku ve Su Mevzuatı Çalışmaları

Su Yönetimi Genel Müdürlüğü’nün görevleri arasında, ulusal ve uluslararası su hukuku konusunda çalışmalar yapmak, milli su politikası geliştirilmesine katkıda bulunmak, sınıraşan ve sınır oluşturan sular konusundaki gelişmeleri takip edip politika geliştirmek, su yönetimi konusunda uluslararası gelişmeleri izleyerek ikili, çok taraflı ve bölgesel ilişkileri geliştirmek ve uygulama konusunda koordinasyon sağlamak da bulunmaktadır.

Bu kapsamda sınır aşan ve sınır oluşturan sular ile doğrudan bağlantılı olan ve birçok uluslararası kuruluşun yanı sıra Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı’nın da gündemine aldığı su güvenliği konusu da çalışmaya başlanmıştır. Bu sebeple ülkemiz sınır aşan ve sınır oluşturan sular konusundaki gelişmeler yakından takip edilmekte ve milli su politikamızın geliştirilmesine bu anlamda katkı sağlanmaktadır.

Bu doğrultuda öncelikle Sekreteryası Genel Müdürlüğümüzce yürütülmekte olan “Su Hukuku ve Politikaları İhtisas Heyeti” kapsamında çalışmalar yürütülmüş ve gündemde ön sıralarda olan konular kapsamında heyet üyelerine eğitimler düzenlenmiş, bu konular detaylı olarak ele alınmıştır.

28.4.1926 tarihli ve 831 sayılı Sular Hakkında Kanun’un günümüz ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte bulunmaması, su konusundaki yetki dağınıklığının giderilmesi ve su yönetimine daha etkin ve sürdürülebilir bir yaklaşım getirilmesi maksadıyla Bakanlığımızca “Su Kanunu Taslağı” hazırlanmıştır. Su Kanunu Taslağı, Bakanlığımızca düzenlenen çalıştaylarda tartışmaya açılarak değerlendirilmiş ayrıca kurum ve kuruluşların görüşlerine sunulmuştur. Söz konusu taslak üzerinde alınan görüşler doğrultusunda değerlendirmeler yapılarak yasalaşmak üzere nihai şekli verilmiştir.

Ulusal Su Planına zemin hazırlamak üzere “Türkiye’de Su Hukuku ve Politikasının, Uygulamaların, Yönetişimin ve Sürdürülebilirliğin Geleceği” konulu proje önerisi IPA II programına sunulmuştur.

2017 Yılında Aşağıdaki Mevzuat Çalışmaları

Ulusal Kuraklık Yönetimi Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2017-2023) 31.08.2017 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Göller ve Sulak Alanlar Eylem Planı 02.02.2017 tarihinde Bakanımız Veysel EROĞLU tarafından imzalanarak yürürlüğe girmiştir.

İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik 28.10.2017 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Havza Yönetim Planlarının Hazırlanması, Uygulanması ve Takibi Yönetmeliği 28.10.2017 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Kazandere ve Pabuçdere Baraj Gölü Havzaları Özel Hükümleri 28.09.2017 tarihinde Kırklareli'nde yürürlüğe girmiştir.

Seyhan Havzası Sektörel Su Tahsis Planı Bakanlık Genelgesi ve Eylem Planı "2017/6 sayılı Genelge" Bakanımız Sayın Prof. Dr. Veysel EROĞLU tarafından 14.09.2017 tarihinde imzalanmıştır.

Karacaören 1-2 Baraj Gölleri Havzası Özel Hükümleri 14.08.2017 tarihinde Burdur ve Isparta'da, Mamasın Baraj Gölü Havzası Özel Hükümleri 07.08.2017 tarihinde Aksaray'da, 11.09.2017 tarihinde Niğde'de, 15.09.2017 tarihinde Nevşehir'de yürürlüğe girmiştir. Beyşehir Gölü Havzası Özel Hükümleri 21.09.2017 tarihinde Konya ve Isparta'da, Gördes Baraj Gölü Havzası Özel Hükümleri 22.09.2017 tarihinde Manisa'da, 23.09.2017 tarihinde Balıkesir'de yürürlüğe girmiştir.

Su Kalitesi Yönetimi ve İzlenmesi

Türkiye Ulusal Su Bilgi Sisteminin (USBS) Kurulması

645 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 20. maddesinin 3. bendi ile "Ulusal Su Bilgi Sistemini Kurmak" görevi, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü'ne verilmiş ve Genel Müdürlüğümüz bu doğrultuda yapılmıştır. İlk olarak 2013 yılında Bakanlığımız ve paydaş kurumlarla birlikte fizibilite etüt çalışması başlatılarak 2014 yılı başında tamamlanmış ve fizibilite raporu ve ekleri Kalkınma Bakanlığı tarafından 2014 yılında onaylanmıştır. Kurulum çalışmalarının son aşaması olan Tasarım Geliştirme çalışmaları 2017 yılı sonunda tamamlanmıştır. 2018 yılında ise ilgili kurum ve kuruluşlarla entegrasyon çalışmalarına geçilecektir. Çalışmalar sonucunda su ile ilgili bilgileri üreten ve kullanan bütün kurum ve kuruluşların da paydaş olacağı Ulusal Su Bilgi Sistemi (USBS) kurulacaktır.

Yerüstü Su Kalitesi Yönetimi Çalışmaları

Ulusal belirli kirleticiler ve öncelikli maddeler için alıcı su ortamında aşılması gereken konsantrasyon değerini ifade eden çevresel kalite standartlarının, 30.11.2012 tarihli ve 28483 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Yerüstü Su Kalitesi Yönetmeliği"ne derç edilmesinin ardından, alıcı ortam bazlı deşarj standartlarına geçilerek mevcut teknoloji bazlı deşarj standartlarının revize edilmesi gerekecektir. Bu kapsamda, örnek çalışma "Günlük Maksimum Toplam Yük Yaklaşımının Gediz Havzası'nda Uygulanması Projesi" Gediz Havzası özelinde tamamlanmış olup proje ile su kaynaklarımız üzerinde yoğun baskı oluşturan noktasal ve yayılı kaynaklı kirleticiler için günlük maksimum toplam yük yaklaşımı (GMTY) Gediz Havzası'nda uygulanmıştır. Proje kapsamında, izleme çalışmaları yürütülerek öncelikli tesis listesi belirlenmiş, bu tesisler için üretim ve arıtma prosesleri iyileştirme önerilerinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmış, yaklaşık ileri arıtım maliyetleri ortaya konulmuştur. Deşarj öncesi alıcı ortam debisi ve her tesisin kendi debisi dikkate alınarak, havzadaki kentsel AAT'ler ve endüstriyel tesisler için alıcı ortam bazlı deşarj standartları hesaplanmıştır. Karışım bölgesi ve karışım bölgesiz deşarj standartlarının hesaplanmasına yönelik web tabanlı yazılımlar geliştirilmiştir. GMTY yaklaşımının uygulanması ve alıcı ortam bazlı deşarj standartlarının belirlenmesine ilişkin rehber doküman hazırlanmıştır. Yayılı kaynaklar için kirlilik yükü azaltım yüzdeleri hesaplanmıştır.

Yerüstü, Kıyı ve Geçiş Suları için Çevresel Hedeflerin Belirlenmesine Yönelik Metodolojinin Geliştirilmesi: Büyük Menderes Havzası Pilot Çalışması Projesi

TÜBİTAK-KAMAG ile pilot havzada yer alan tüm yerüstü su kütlelerinin mevcut durumları ve su kalite sınıfları belirlenerek, iyi kalite durumuna ulaşma koşullarının ortaya konulması, yerüstü, kıyı ve geçiş suları için, su kütlesinin kalitesinin korunması ve iyileştirilmesi maksadıyla mevcut ve gelecekteki çevresel hedeflerin AB Su Çerçeve Direktifi ile uyumlu biçimde belirlenmesi, diğer havzalara uygulanabilecek metodolojinin geliştirilmesi ve pilot bölge özelinde önlemler programının oluşturulması maksadıyla biyolojik, hidromorfolojik, fizikokimyasal ile kimyasal izleme çalışmaları tamamlanmıştır. Proje TÜBİTAK-KAMAG Programı kapsamında yürütülmekte olup, 2018 yılı içerisinde tamamlanması planlanmaktadır.

Türkiye'deki İçmesuyu Kaynaklarının ve Arıtma Tesislerinin Değerlendirilmesi

Avrupa Birliği IPA Programı kapsamında 05.10.2015 tarihi itibarıyla başlamıştır. Proje kapsamında; Türkiye'deki içmesuyu sektörü için yasal ve kurumsal durum incelenmiştir. Bütün içmesuyu arıtma tesisleri ziyaret edilerek, içmesuyu kaynaklarında, arıtma tesisi giriş ve çıkışında 'İçmesuyu Elde Edilen veya Elde Edilmesi Planlanan Yüzeysel Suların Kalitesine Dair Yönetmelik' kapsamında 44 parametre ve buna ilave 89 mikrokirletici parametreler için analiz yapılmıştır. İtalya ve İngiltere'ye teknik gezi gerçekleştirilmiştir. İçmesuyu giriş ve çıkış suyu kalite sonuçları ve arıtma tesisleri için toplanan verilerin girişinin yapılacağı veri tabanı oluşturulmuş, içmesuyu arıtma tesislerinde kullanılan kimyasalların ve etkileri değerlendirilerek kimyasal kullanımının azaltılması için öneriler sunulmuştur. Revizyon ihtiyacı olan 5 arıtma tesisi için Avan Proje hazırlanmıştır. Proje 2017 yılında tamamlanmıştır.

Durgun Sularda Besin Elementleri Bakımından Özümleme Kapasitelerinin Belirlenmesi Çalışmaları

2016 yılı sonunda başlayan Durgun Sularda Özümleme Kapasitelerinin Belirlenmesi ve Su Kalite Hedeflerinin Belirlenmesi Projesi kapsamında durgun sularda miktar ve kalite bakımından iyi su durumuna ulaşılması ve su kaynaklarının sürdürülebilir yönetiminin sağlanması maksadıyla 2017 yılında Akarçay, Büyük Menderes, Ceyhan, Meriç-Ergene, Gediz, Kızılırmak, Küçük Menderes, Konya Kapalı, Sakarya, Susurluk ve Yeşilirmak Havzaları içerisinde yer alan 422 durgun suda fizikokimyasal izleme çalışmaları ve tabii 58 gölde ise biyolojik izleme çalışmaları tamamlanmıştır. Proje 2018 yılı sonunda tamamlanacaktır.

Arıtılmış Atıksuyun Zirai Sulamada Kullanımı

Tarımsal sulamadan dönen suların yeniden kullanılabilirliğinin araştırılması için "GAP Bölgesinde Sulamadan Dönen Suların Kontrolü ve Yeniden Kullanımı için İyileştirilmesinin Araştırılması Projesi" 13.11.2015 tarihi itibarıyla başlamıştır. Proje ile sulamadan dönen sulara ilişkin yasal, teknik ve idari boşluk analizi yapılmış, proje sahasının mevcut durumu ve çevresel şartları araştırılmış, GAP Bölgesinde hâlihazırda sulanan alanlardaki sulama suyu ihtiyacı ve sulama alanları tespit edilmiş, sulamadan dönen suların kalitesi ve içerdiği kirleticiler araştırılmış ve bu suların kalitesinin iyileştirilmesi için uygun metotlar belirlenmiş olup mevcut kalitesinin iyileştirilmesinin ardından yeniden sulamada kullanılabilirliği ortaya konmuştur. Proje 2017 yılında tamamlanmıştır.

İçmesuyu Kaynaklarının Kalite Sınıflarının Belirlenmesi

29.06.2012 tarihli ve 28338 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İçmesuyu Elde Edilen veya Elde Edilmesi Planlanan Yüzeysel Suların Kalitesine Dair Yönetmelik kapsamında içmesuyu temin edilen yerüstü kaynaklarının kalite kategorisi ve arıtma sınıfı belirleme çalışmaları devam etmektedir. 2017 yılında 40 adet içmesuyu kaynağının kalite kategorisi tespit edilmiştir.

Yeraltı Suyu Yönetimi Çalışmaları

Yeraltı Sularının Miktar ve Kalite Özelliklerinin Ortaya Konması ve Değerlendirilmesi Konusunda Metodolojiler Yöntemler Oluşturulması ve Uygulanması Gediz Havzası Örnek Çalışması

Proje, 07.04.2012 tarihli ve 28257 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yeraltı Sularının Kirlenmeye Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik'te yer alan uygulama adımlarının Gediz Havzası'nda hayata geçirilmesi maksadıyla 04.06.2015 tarihinde başlatılmıştır. Projenin süresi 2 yıldır. 11.07.2013

tarihinde imzalanarak yürürlüğe giren 2013/5 sayılı Bakanlık Genelgesi ekinde yer alan “Yeraltı Suyu Yönetimi Eylem Planına göre Gediz Havzası birinci derecede öncelikli havzalar arasında yer almaktadır. Ayrıca bu çalışma diğer havzalar için örnek teşkil etmesi açısından sebebiyle önem taşımaktadır. Proje kapsamında; kütle belirleme, karakterizasyon, baskı ve etki, risk değerlendirme, izleme, baskı-etki belirlenerek izleme rehber dokümanı, eşik değer belirleme vb. rehber dokümanlar hazırlanmıştır. Gediz Havzası’nda yeraltı suyu kütleleri, karakterizasyon, baskı ve etki, risk değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilmiş, 3 dönem kalite ve miktar izlemeleri yapılarak eşik değerler belirlenmiş ve yeraltı sularının miktar ve kalite durumları değerlendirilerek tedbirler programı hazırlanmıştır. Proje tamamlanmıştır.

Türkiye’de Yeraltı Suyu Yönetimi Konusundaki Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi

Türkiye’de Yeraltı Suyu Direktifi (2006/118/EC) ve Su Çerçeve Direktifi’nin yeraltı suyu ile ilgili hususları hakkında ilk uygulamaların yapılması maksadıyla kapasite geliştirilmesini hedefleyen “Türkiye’de Yeraltı Suyu Yönetimi Kapasitesinin Geliştirilmesi Projesi”nin uygulanacağı pilot havzalar Sakarya ve Akarçay havzaları olarak belirlenmiştir. AB’nin ESEI Programı kapsamında yürütülen projenin sözleşme tutarı 2.050.000 Avro olup bunun %90’ı AB tarafından, %10’u ise ulusal kaynaklardan karşılanmaktadır.

Proje ile Türkiye’de Avrupa Birliği Yeraltı Suyu Direktifi (YSD) ve Su Çerçeve Direktifi (SÇD)’nin yeraltı suyuna ilişkin hükümlerinin uygulanması konusunda kapasite geliştirilmesi maksadıyla ilgili birim, kurum ve kuruluşların katılımı ile temel eğitimler (6 adet) vaka çalışmaları (3 adet) ve AB’ne Üye üç ülkeye Çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Ülkemizde Yeraltı Suyu Direktifi (YSD) ve ulusal mevzuatımız olan “Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik’in temel uygulama adımları için uygulanabilir metodolojiler ve rehber dokümanların geliştirilmesine ilişkin çalışmalar devam etmektedir. Akarçay ve Sakarya havzalarında kütle belirleme, karakterizasyon, izleme programının oluşturulması, yeraltı suyu kütlelerinin 4 dönem izleme çalışmaları tamamlanmış baskı ve etki, risk değerlendirme, ekonomik analiz, eşik değer belirleme, yeraltı suyu kütlelerinin miktar ve kalite durumlarının belirlenmesi, korunan alanların belirlenmesi ve tedbirler programının oluşturulması çalışmaları devam etmektedir.

Yeşilirmak, Burdur ve Batı Akdeniz Havzalarında Yeraltı Sularının Miktar ve Kalite Özelliklerinin Ortaya Konması ve Değerlendirilmesi Projeleri

“Yeraltı Sularının Kirlenmeye ve Bozulmaya Karşı Korunması Hakkında Yönetmelik,” 07.04.2012 tarih ve 28257 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup söz konusu yönetmeliğin uygulama adımlarının gerçekleştirilmesi çalışmaları; Gediz, Sakarya ve Akarçay havzalarından sonra Yeşilirmak, Burdur ve Batı Akdeniz Havzalarında sürdürülecektir. “Yeşilirmak, Burdur ve Batı Akdeniz Havzalarında Yeraltı Sularının Miktar ve Kalite Özelliklerinin Ortaya Konması ve Değerlendirilmesi Projeleri”nin çalışmaları 2017 yılında başlamıştır. Söz konusu projelerle yeraltı suyu kütlelerinin belirlenmesi, yeraltı suyu kütlelerinin başlangıç ve ileri karakterizasyonları, baskı-etki, risk değerlendirme çalışmaları, hazırlanacak olan izleme programları ile yeraltı suyu miktar ve kalite izleme çalışmaları, kirlenme parametrelerin doğal arka plan seviyeleri, kriter değerleri akabinde eşik değerleri, yeraltı suyu kütlelerinin durum değerlendirme çalışmaları ve Tedbirler Programı hazırlanması çalışmalarının gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.

İzleme Çalışmaları

“Yüzeysel Sular ve Yeraltı Sularının İzlenmesine Dair Yönetmelik” gereğince 25 havza için Havza İzleme Programları hazırlanmıştır. Bu kapsamda Ülkemiz genelinde belirlenmiş olan 1.814 nehir su kütlesi ile 656 adet göl suyu kütlesinin Strahler 2 ölçeği dikkate alınarak güncellenmesi ve bu ölçeğe uygun yeni su kütlelerinin tanımlanması çalışmaları yapılmıştır. 25 havza için hazırlanan Havza İzleme Programları hassas su kütleleri ve belirlenecek olan yeni su kütleleri de dikkate alınarak revize edilmiş olup DSİ Genel Müdürlüğü’ne gönderilecektir.

Genel Müdürlüğümüz tarafından Büyük Menderes Havzası’nda “Su Kalitesi İzleme Konusunda Kapasite Geliştirme Eşleştirme Projesi”nin Malzeme Temini Bileşeni kapsamında 4 adet, Meriç-Ergene Havzası’nda da “Otomatik Sürekli Ölçüm İstasyonlarının Kurulması Projesi” kapsamında 5 adet olmak üzere 9 adet gerçek zamanlı izleme istasyonu kurulmuştur. Söz konusu istasyonlar 2015 yılında işletilmek

üzere DSİ'ye devredilmiş olup, veriler Genel Müdürlüğümüz tarafından günlük olarak takip edilmekte ve DSİ Genel Müdürlüğü üst düzey temsilcilerinin de yer aldığı Makama raporlanmaktadır.

Ülkemiz genelinde sıcak noktaların belirlenmesi ve söz konusu havzalarda kirliliğin anlık olarak tespitinin yapılabilmesi amacıyla "Baskı ve Etkilerin Yoğun Olduğu Havzalarda Gerçek Zamanlı Ölçüm İstasyonları Kurulması" çalışmaları yapılmıştır. Söz konusu çalışmada Sakarya, Susurluk, Gediz, Kızılırmak, Marmara, Seyhan, Ceyhan, Akarçay, K.Menderes Havzaları öncelikli havza olarak belirlenmiştir. Çalışma akabinde Gediz Havzası pilot havza olarak seçilmiş olup havzada ofis ortamında belirlenen noktalar arazide nihailendirilerek gerekli çalışmaların yapılması için Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'ne gönderilmiştir. Havza izleme programlarının revizyon çalışmalarına 2017 yılı itibarıyla başlanmış olup, ilk dönem Akarçay, Batı Akdeniz, Sakarya ve Yeşilırmak havzaları ikinci dönem ise Susurluk havzası izleme programı revize edilmiştir.

Türkiye'de Referans İzleme Ağının Kurulması Projesi

Bu proje ile 25 havzada referans alanların belirlenmesi, belirlenen referans alanlarda izleme yapılması ve sonuçlarına göre Referans İzleme Ağının kurulması, geçiş suyu kütlelerinin ve tiplerinin belirlenmesi çalışmaları yapılacaktır. Proje 07.12.2016 tarihinde başlamış olup Burdur ve Akarçay havzaları için aday referans izleme istasyonları belirlenmiştir. Akarçay Havzası'nda ön arazi çalışması tamamlanmış olup aday referans noktalar belirlenmiştir.

Taşkın ve Kuraklık Yönetimi Projeleri

Taşkın Risk Yönetim Planlarının Hazırlanması Projesi

Taşkın Yönetim Planları ile taşkınlar havza bazında bir bütün olarak ele alınarak taşkın tehlike haritaları ve taşkın risk haritaları hazırlanacak ve taşkın öncesinde, taşkın esnasında ve taşkın sonrasında yapılacak olan iyileştirme ve müdahale etme gibi çalışmaların planlanması ve yönlendirilmesi yapılacaktır.

Ülkemizdeki 25 havzanın taşkın tehlike ve taşkın risk haritalarını ihtiva edecek olan taşkın yönetim planlarının 2021 yılına kadar hazırlanması hedeflenmektedir. 2017 yılında; 8 proje ile 12 havzanın (Ceyhan, Sakarya, Susurluk, Aras, Kızılırmak, Büyük Menderes ve Akarçay, Batı Akdeniz ve Burdur, Kuzey Ege, Gediz ve Küçük Menderes havzaları) Taşkın Yönetim Planı çalışmaları sürdürülmüştür. 3 adet Taşkın Yönetim Planı (Batı Karadeniz, Doğu Akdeniz, Fırat-Dicle havzaları) projesinin ihalesi tamamlanmış ve işe başlanmıştır.

Kurak Dönem Su Yönetimi Projeleri

Kuraklık Yönetim Planları

Muhtemel kuraklık riskleriyle karşılaşıldığında yaşanacak olan olumsuz etkilerin azaltılması ve önlenmesi, su kıtlığının asgari düzeyde tutulması ve mümkün olan en kısa sürede kuraklık sorununun çözümüne yönelik olarak kuraklık öncesinde, esnasında ve sonrasında alınacak tedbirler belirlenecektir. Ülkemizdeki 25 havzada kuraklık yönetim planlarının 2023 yılına kadar hazırlanması hedeflenmektedir.

Kurak Dönem Yönetim ve Eylem Planlarının Hazırlanması Projesi

Kuraklık indisleri, indikatörleri ve eşik değerlerinin analizi, havzadaki su potansiyelinin ve su potansiyelindeki değişimin tespiti, sektörel etkilenebilirlik analizi, kuraklık ve su kıtlığının etkilerini azaltmak için alınacak önlemlerin belirlenmesi, havza kuraklık yönetim planının ve havza kuraklık veri tabanının oluşturulması çalışmaları yapılacaktır. 2017 yılında; 7 proje ile 8 havzanın Kuraklık Yönetim Planı (Doğu Akdeniz, Kuzey Ege, Küçük Menderes, Van Gölü, Antalya ve Burdur, Batı Akdeniz, Fırat-Dicle havzaları) çalışmaları sürdürülmüştür. 2 proje ile 5 havzanın (Seyhan, Ceyhan ve Asi, Gediz ve Büyük Menderes havzaları) Kuraklık Yönetim Planı Hazırlanması Projesinin ihalesi tamamlanmış ve işe başlanmıştır.

İklim Değişikliğinin Su Kaynaklarına Etkisi Projesi

Ülkemizdeki 25 nehir havzasının her birinde iklim değişikliği projeksiyonlarının oluşturulması, yer altı su potansiyeli ve yerüstü suyu seviyelerindeki değişimlerin tespiti, havza özelinde su potansiyeli modelleme çalışmalarının gerçekleştirilmesi ve bu çalışmalar neticesinde ortaya çıkan veriler ile sektörlere su etkisinin analizinin yapılması hedeflenmiş olup proje 2016 yılında tamamlanmıştır. Proje sonucunda elde

edilen iklim projeksiyonları, proje raporları ve diğer tüm sonuçlar CBS tabanlı ve dinamik sorgulamaya imkân veren İklim Su Veri Tabanı (<http://iklim.ormansu.gov.tr>) ile kamunun kullanımına açılmıştır. İklim Değişikliğinin Su Kaynaklarına Etkisi Projesinin sonuçları; tarım, turizm, inşaat yatırımları gibi konulara ilişkin politikaların belirlenmesinde faydalı olacaktır. Ayrıca, proje çıktıları, sektörel su tahsisi planları, taşkın yönetim planları, kuraklık yönetim planları, çevre düzeni gibi planlama ve proje çalışmalarında dikkate alınacak ve proje web sayfası aracılığıyla halkın iklim değişikliği ve iklim değişikliğinin su kaynaklarına etkisi konusunda bilgi sahibi olunması ve toplumsal farkındalık oluşması sağlanacaktır. 2017 yılında İklim Değişikliğinin Kar Erimelerine ve Akımlara Etkisi Projesinin ihalesi başlatılmış olup süreç devam etmektedir.

YeşilirmakNehri - Amasya

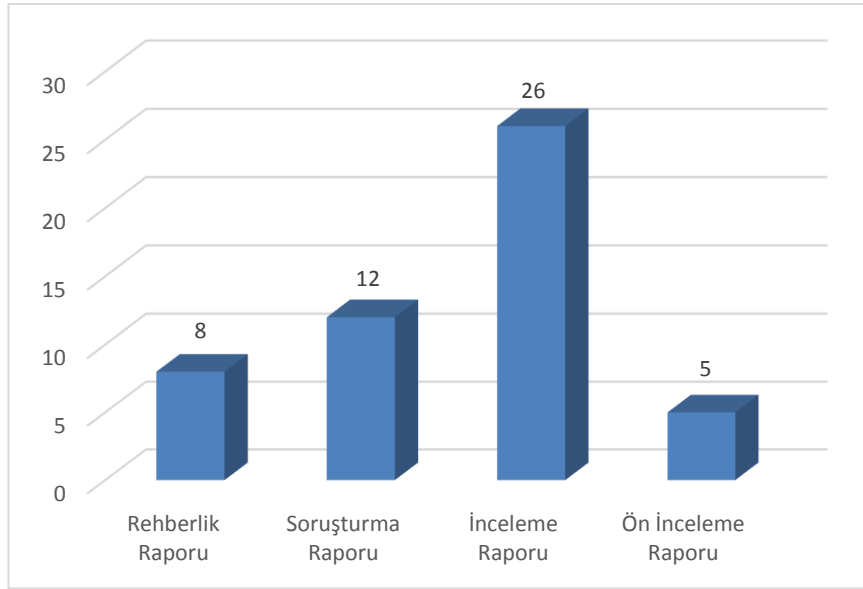
Rehberlik ve Teftiş Başkanlığı

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatının teftiş ve denetimine ilişkin 2017 Yılı Denetim Programı çerçevesinde

Taşra Teşkilatında;

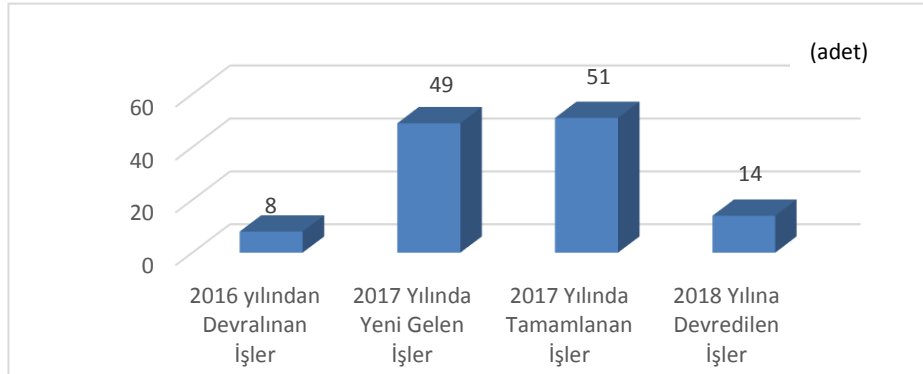
2017 yılı içerisindeki iş durumu, hizmet gerekleri ve bütçe imkânları göz önünde bulundurularak Başkanlığımızca belirlenen taşra birimlerinden;

- DKMP IX. Bölge Müdürlüğüne bağlı Yozgat Şube Müdürlüğü,
  - DKMP XV. Bölge Müdürlüğüne bağlı Elazığ Şube Müdürlüğü,
  - DKMP I. Bölge Müdürlüğüne bağlı Sakarya Şube Müdürlüğü,
  - DKMP VI. Bölge Müdürlüğüne bağlı Burdur Şube Müdürlüğü,
  - DKMP VIII. Bölge Müdürlüğüne bağlı Karaman Şube Müdürlüğü,
  - DKMP XIII. Bölge Müdürlüğüne bağlı Erzincan Şube Müdürlüğü,
  - DKMP VII. Bölge Müdürlüğüne bağlı Osmaniye Şube Müdürlüğü,
  - DKMP I. Bölge Müdürlüğüne bağlı Tekirdağ Şube Müdürlüğü,
- denetimleri gerçekleştirilmiştir.

Şekil 17- 2017 Yılı İnceleme, Soruşturma ve Rehberlik Raporları

Başkanlığımızın 2017 yılı iş yükünün; %10'unu ön inceleme, %51'ini inceleme, %23'ünü soruşturma ve %16'sını normal denetimler oluşturmuştur.

Şekil 18- 2016 yılından Devreden İşlerle 2017 Yılı İçinde Düzenlenen Rapor Sayısı ve 2018 Yılına Devreden İşler

Strateji Geliştirme Başkanlığı

Başkanlığımızca, 2017 yılında Stratejik Plan izlenmesi ve değerlendirilmesi çalışmaları Bölgesel Gelişim Projeleri güncellenmesi, Bölgesel Kalkınma Projeleri, Eylem Planlarının İzlemeleri 2017 yılı bütçesi, İç kontrol, verilerin bilgi sistemine girilmesi gibi pek çok önemli faaliyet gerçekleştirilmiştir.

İdareyi Geliştirme ve Stratejik Yönetim Faaliyetleri

Stratejik Plan İzleme ve Değerlendirme Çalışmaları

Bakanlığımız birimlerince yürütülen hizmetlerin ve yapılan faaliyetlerin uygulama sonuçlarının, Bakanlığımız Stratejik Planındaki gaye ve hedeflere etkisinin ölçülmesi, gaye ve hedeflerin tutarlılık ve uygunluk analizinin yapılması için Stratejik Planın ilk altı aylık izleme çalışmaları tamamlanmış ve sonuçları Makama sunulmuştur. Yılsonu değerlendirme raporunun hazırlanması çalışmalarına başlanılmıştır.

Bölge Gelişim Planlarının Güncellenmesi

Bölge ve il bazında Bakanlığımız ve bağlı kuruluşlarımızın 2003-2016 dönemi gerçekleştirmeleri, 2017-2019 dönemi hedefleri tesbit edilerek 10 bölgeye ayrılan Bölgesel Gelişim Projeleri 2016 yılı gerçekleştirmelerine göre güncellenerek bastırılmıştır.

GÜNEYDOĞU ANADOLU GELİŞİM PROJESİ GAP

ADIYAMAN BATMAN DİYARBAKIR GAZİANTEP KİLİS
MARDİN SIĞIRCI ŞANLIURFA ŞİRKAK

AKDENİZ GELİŞİM PROJESİ AKDENİZGEP

ADANA ANTALYA BURDUR HATAY İSPARTA
KAHRAMANMARAŞ MERSİN OSMANİYE

BATI KARADENİZ GELİŞİM PROJESİ BAKGEP

BARTIN BOLU DÜZCE KARABÜK
KASTAMONU SİNOP ZONGULDAK

EGE GELİŞİM PROJESİ EGEGEP

AFYONKARAHİSAR AYDIN DENİZLİ İZMİR
KÜTAHYA MANİSA MUĞLA UŞAK

MARMARA GELİŞİM PROJESİ MARMARAGEP

BALIKESİR BİLECİK BURSA ÇANAKKALE İSTANBUL
KOCAELİ SAKARYA YALOVA

DOĞU KARADENİZ GELİŞİM PROJESİ DOKAP

ARTVİN BAYBURT GİRESUN GÜMÜŞHANE ORDU
RİZE SAMSUN TOKAT TRABZON

ORTA ANADOLU GELİŞİM PROJESİ ORTAGEP

AMASYA ANKARA ÇANKIRI ÇORUM
ESKİŞEHİR KAYSERİ

TRAKYA GELİŞİM PROJESİ TRAGEP

EDİRNE KIRIKLARELİ TEKİRDAĞ GELİBOLU

DOĞU ANADOLU GELİŞİM PROJESİ DAP

AĞRI ARDAHAN BİNGÖL BİTLİS ELAZIĞ
ERZİNCAN ERZURUM HAKKARİ İĞDIR KARS
MALATYA MUŞ SİVAS TUNCELİ VAN

KONYA OVASI GELİŞİM PROJESİ KOP

AKSARAY KARAMAN KIRIKKALE KIRŞEHİR KONYA
NEVŞEHİR NİĞDE YOZGAT

II. Ormanlık ve Su Şurası hazırlıklarının yapılması

Mayıs ayı içerisinde yapılan şuranın organizasyon ve sekretaryası Başkanlığımızca yapılarak şura gerçekleştirilmiştir. Şura’da alınan kararlara ilişkin birimler tarafından uygulamaya yönelik eylem planlarının oluşturulması için koordinasyon sağlanmış, Şura Kararları ve eylem planları, Bakanlık Makam Oluru alınarak yürürlüğe konulmuştur. Şura kararları ve Eylem Planına ilişkin kitap çalışmaları devam etmektedir.

Ormanlık ve Su Şurası 2013 Kararlarının Uygulanmasına Yönelik Eylem Planının İzlenmesi

2013 I. Ormanlık ve Su Şurası Kararlarının Uygulanmasına Yönelik Eylem Planının 2016 yılı gerçekleştirmelerini kapsayan 5. ve 6. Dönem İzleme ve Değerlendirme çalışmaları tamamlanmıştır. 2017 yılına ait izleme ve son değerlendirme çalışmaları Ocak 2018’de tamamlanacaktır.

2017 yılı için Bakanlık Risk Yönetim Eylem Planlarının Oluşturulması

Bakanlık Risk Yönetim Yönergesi doğrultusunda harcama birimleri tarafından tespit edilen risklerin Bakanlık Risk Yönetim Ekibince incelenmesi ve Bakanlık riskleri olarak ilan edilmesini sağlamak amacıyla, Bakanlık Risk yönetimi tarafından Bakanlık riskleri son halini almış ve her bir risk yönerge gereğince Bakanlığımız birimlerine ilişkin riskleri ile risklere ilişkin 6 aylık izlemeler makama sunulmuştur.

Bakanlık İş Süreçleri ve İş Analizi

Bakanlığımız faaliyetlerinin standartlaştırılması, iyileştirilmesi, bilgi sistemlerine dönüştürülmesi için iş akış şemaları çizilerek süreçleri çıkartılmış, aynı zamanda süreçlerin performans değerleri ve riskleri tespit edilerek kamu hizmet envanteri ile eşleştirilmiştir. Bakanlığımız faaliyetlerinin incelenmesi, personel iş yükünün hesaplanması ve iyileştirmelerin yapılarak hizmet verimliliğinin artırılması amacıyla, Bakanlığımız birimlerinde iş yükleri ve iş gereklilikleri hesaplanmıştır.

Bölgesel Kalkınma Projeleri Eylem Planlarının İzlemeleri

2017 senesi içinde 4 bölgesel eylem planı için Bakanlığımız ve bağlı kuruluşlarımızın faaliyetleri esasında üçer aylık dönemde izlemeler koordine edilmiş ve ilgili Bölge Kalkınma İdaresi’ne gönderilmiştir.

Bakanlık Kamu Hizmet Standartları Tablolarının Oluşturulması

Bakanlığımız merkez ve taşraya ait Kamu Hizmet Standartları hazırlanarak, hem Bakanlığımız internet adresinde hem de kurum girişinde oluşturulan pano vasıtasıyla vatandaşın istifadesine sunulmuştur.

Devlet Teşkilatı Veri Tabanında Bakanlığımıza Ait Güncellemeler

Devlet Teşkilatı Veri Tabanı’na, Orman ve Su İşleri Bakanlığı merkez teşkilatına ait bazı birim ve alt birimlerin hiyerarşik olarak takibinin yapılabilmesi maksatlı kayıtlar yapılmaktadır.

11 Aralık 2001 tarihli Bakanlar Kurulu Prensip Kararı ile kabul edilen “Türkiye’de Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Reform Programı” Çerçevesinde Oluşturulan Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK)

YOİKK eylem planları kapsamında Bakanlığımıza ait faaliyetlerin takibi yapılmaktadır.

Hizmet Envanteri Yönetim Sistemi

Hizmet Envanteri Yönetim Sistemi (HEYS) güncelleme çalışmaları Başbakanlıkla koordineli bir şekilde yürütülmüş, Başbakanlık tarafından başlatılan HEYS sistemi güncelleme çalışmaları başarılı bir şekilde yürütülerek Bakanlığımız e-Devlet entegrasyonu çalışmalarına destek verilmiştir.

Bakanlık ve Bağlı Kuruluşlar İhtisas Grupları ve Heyetlerinin Çalışması

20 Ağustos 2013 tarihinde Çalışma Grupları Yönetmeliği 28741 sayı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup İhtisas Grup ve Heyetlerinin çalışmalarının Strateji Geliştirme Başkanlığımızca İhtisas Bilgi Sistemi üzerinden takibi yapılmaktadır. 2017 yılında çalışma usul ve esasların detaylarını açıklamak üzere yönerge çıkartılmış, alınan yeni olurla grup ve heyetler yeniden teşekkül ettirilmiştir. Ayrıca ihtisas bilgi sisteminin yenilenmesi sağlanmıştır. 2017 yılsonu raporları ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

65. Hükümet Çalışmaları

65. Hükümet çalışmaları kapsamında 180 günlük eylem planları koordine edilmiş, eylem planlarındaki hedefler izlenerek dönemler itibari ile Başbakanlığa raporlanmıştır.

Bürokrasi ve Kırtasiyeciliğin Azaltılması

Başbakanlıkla yazışma sürecine geçilmiştir. 3 aylık dönemler halinde Başbakanlığa rapor sunulmaktadır. Başbakanlık tarafından yürütülen HEYS çalışmaları kapsamında Bakanlığımız Bürokrasi ve Kırtasiyeciliğin azaltılması çalışmaları da koordine edilmiş bazı evraklar yürürlükten kaldırılmış, süreçlerde iyileştirmeler yapılmıştır.

Karayolları Trafik Güvenliği Kurulu Toplantılarının Takibi

Karayolları Trafik Güvenliği Kurulu toplantılarının takibi yapılmıştır.

Birimlerin incelenerek hangi birimde kaç personel ve hangi nitelikte personel gerektiğinin hesaplanması maksadıyla DKMP Merkez ve Taşra teşkilatında Standart Kadro çalışması tamamlanmış olup diğer birimlerde devam etmektedir.

Özel Hastane Protokolleri

Bakanlığımız ve bağlı kuruluş personelinin indirimli olarak faydalanabilmesi için Strateji Geliştirme Başkanlığınca 21 özel hastane ile anlaşılmıştır. Bu hastanelerle imzalanan protokoller kapsamında personelimiz hizmetten indirimli olarak faydalanmaktadır.

Bütçe Faaliyetleri

Performans Programı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu idarelerine performans programı hazırlama yükümlülüğü getirilmiştir. Bu doğrultuda 2018 Yılı Performans Programı hazırlanarak tasarı haline getirilmiştir. Maliye Bakanlığı e-bütçe sisteminde yer alan Performans Bütçe Modülüne performans programı uygulama ve gerçekleştirme girişleri yapılmaktadır.

Bütçe Hazırlama ve Uygulama İşlemleri

Yılı bütçe teklifi ve takip eden iki yılın bütçe tahminlerinin, ayrıntılı harcama programının hazırlanması, ödenek gönderme, ödenek aktarma, tenkis, revize, ek ödenek tahsisi, doğrudan temin limitlerinin hesaplanması, doğrudan temin limit taleplerinin karşılanması, ilama bağlı borçların ödenmesi için ödenek temin edilmesi işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Kamu Zararı

Bakanlığımız merkez ve taşra birimlerinin kontrol, denetim, inceleme, kesin hükme bağlama veya yargılama sonucunda tespit edilen kamu zararlarının takip ve tahsili yapılmaktadır.

Yatırım İşlemleri

Bakanlığımız birimlerinden yatırım tekliflerinin alınması, bu tekliflerin Makamın görüşüne sunulması, Kalkınma Bakanlığına gönderilmesi, Bakanlığımız Yatırım İş Programı’nın hazırlanması, yılı içerisinde yatırım programı değişikliklerinin yapılması, harcamalar takip edilip Kalkınma Bakanlığı Veri Giriş Sistemine kayıt edilmiştir.

Taşınır Mal İşlemleri

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından geliştirilen KBS Sistemi’ne geçiş yapılarak Bakanlığımız taşınır kayıtları bu yeni sistem üzerinden tutulmaya başlanmıştır. Sistem ile hazırlanan Bakanlığımız Taşınır Kesin Hesap Cetvelleri Sayıştay Başkanlığı ve Maliye Bakanlığı’na gönderilmektedir.

Veri Yönetimi ve Bilgi Sistemleri Faaliyetleri

Veri Envanteri ve Veri Girişi Projesi

Veri envanteri ve bilgi.ormansu.gov.tr uygulaması temel alınarak birimlerin veri girişlerinin sağlıklı yapılması yönünde çalışmalara başlanılması, veri giriş işlerinde usul ve esasları anlatmak maksadıyla Bakanlık ve bağlı kuruluşlara 9-11 Ocak tarihlerinde “Veri Giriş Eğitimi” verilmiştir. Bilgi.ormansu.gov.tr sisteminden sağlıklı ve doğru bilgi alabilmek için bilgi.ormansu.gov.tr, BYS, faaliyet.ogm.gov.tr ve diğer sistemler karşılaştırılıp, birbiri ile uyuşmayan veya eksik olan verilerin tespit çalışmaları yapılmıştır.

Kayıt Sisteminin Oluşturulması (bilgi.ormansu.gov.tr) Faaliyetleri

Etkin kamu yönetiminin sağlanması ve kurumsallaşmanın ikame edilmesi maksadıyla; verinin nitelikli olarak üretilmesi, paylaşılması ve anlamlı bilgi haline getirilmesi büyük önem arz etmektedir. Ayrıca bu süreç neticesinde, ortaya çıkan veri ve bilginin zamanlanarak depolanması, bu sayede kurumsal hafızanın oluşturulması ile yönetim mekanizmalarının kararları açısından sağlıklı bir bilgi kaynağı altyapısı bina edilmiştir.

Birimlerin ürettiği verilerin, açık ve net olarak ortaya konulması, veri sahipliği belirlenerek veri ve bilgilerin sayısal ortamda tutulması ve ihtiyaç duyulan veri ve bilgilere gerçek zamanlı olarak erişim sağlanması maksadıyla, güvenli ve etkin bilgi paylaşımını mümkün kılacak temel çalışmalar hayata geçirilmiştir.

Veri toplama ve saklama süreçlerinde mükerrerlik ortadan kaldırılarak zamanlı ve güvenilir verinin elde edilmesi maksadıyla bağlı kuruluşlarda il verilerin girileceği sistemler yaptırılmış ya da mevcut sistemlerin güncellenmesi sağlanarak bilgi.ormansu.gov.tr sistemine web servisler üzerinden verilerin aktarılması sağlanmıştır.

Bölgesel Gelişim projeleri (GEP) ile il yatırımlarının izlenmesi ve il bilgi notlarının elektronik ortamda oluşturulması maksadıyla, bölgelerde görevlendirilen veri giriş personeline her ay mütemadiyen verilerin girilmesi sağlanmıştır. Girilen veriler uzmanlarca kontrol edilerek gerekli düzeltmeler yaptırılmıştır. Tekâmül ettirilen bu yapı sayesinde, yatırım ve projeler izlenmekte, il bilgi notları sistemden alınmaktadır. Ayrıca GEP kitaplarının güncellenmesi bu sistem üzerinden yapılmaktadır.

Bilgi Sistemi
Orman, Su Varsa Hayat Var.

Ana SayfaİllerProjelerGenel MüdürlüklerYönetici Ekranları

İl İl Türkiye

- İl Yatırımları
- İl Müjdeleri
- İl Programları
- Bölgesel Projeler

Millete Hizmet Yolunda

Kurum	Yatırım (TL)
T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı	164.445.783.947
Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü	126.275.528.004
Orman Genel Müdürlüğü	36.887.797.734
Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü	942.598.209
Meteoroloji Genel Müdürlüğü	339.860.000

İş Zekâsı Çalışmaları

İş Zekâsı araçları kullanılarak istenilen raporların oluşturulması maksadıyla, GEP raporlarının dinamik raporlar olarak alınması için altyapı çalışmaları tamamlanmış, raporlamalar yapılmaya başlanmıştır.

İstatistik Çalışmaları

Sınıflama Çalışmaları

Resmi İstatistik Programı kapsamında yayımlanan istatistiklerde aşağıda yer alan sınıflama ve kodlamalar kullanılmıştır. Aşağıda isimleri yazılı 2-3-5-6 ve 7 numarada yer alan sınıflama ve kodlamalar Bakanlığımız tarafından geliştirilmiş ve uygulamaya konulmuştur.

1. İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS),
2. Ulusal Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık Ürünleri Sınıflaması (TAORBA),
3. Orman Ürün Kodları (JQ1),
4. Arazi Örtüsü Sınıflaması (CORINE) sınıflamaları,
5. Ulusal Havza Kodlaması,
6. Korunan Alanlar Ulusal Sınıflandırması,
7. Korunan Alanlar Ulusal Sınıflama Kodları

Ulusal Veri Yayımlama Takvimi Çalışmaları

III. Resmi İstatistik Programı (2017-2021) kapsamındaki verilerin yayımlanmasını sağlayan 2017 yılı Ulusal Veri Yayımlama Takvimi onaylanarak uygulamaya konulmuş, bu takvim çerçevesinde ilgili birimler tarafından istatistikler yayımlanmış ve izlenmesi tamamlanmıştır.

İdari Kayıtların Resmi İstatistiklere Dönüştürülmesi

İdari kayıtların tespiti, istatistiki ilke ve kuralları açısından uygun olanların resmi istatistiğe aktarılması çalışması "Veri Envanteri Projesi" kapsamında "Veri Sözlüğü" hazırlanmıştır.

Bu çerçevede,

- OGM'den 5 tablo (30 değişken),
- DKMP Genel Müdürlüğü'nden 8 tablo (106 değişken),
- MGM'den 9 tablo (76 değişken),

toplam 22 tablo 212 değişken tespit edilmiş olup bu tabloların istatistik ilke ve esasları kapsamında Resmi İstatistik Programına aktarılma çalışmaları devam etmektedir.

Resmi İstatistiklere Ait Metaveri Çalışmaları

III. Resmi İstatistik Programı kapsamında, Bakanlığımıza ait istatistik alt konu başlıklarının, 2017 yılında yayımlanan istatistiklere esas oluşturacak çerçevede hazırlanarak, sorumlu birimin ilgili web adreslerinde ve Bakanlığımıza ait RİP portalinde yayımlanması sağlanmıştır.

İstatistiki Bilgi Altyapısını Geliştirme Programı Eylem Planı Çalışmaları

İstatistik üretiminde rol oynayan tüm kuruluşların istatistik bilgi alt yapısının iyileştirilmesi, istatistik süreçlerinin planlanması, yürütülmesi, izlenmesi, idari kayıtların sağlıklı bir şekilde tutulması, mevcut istatistiki verilerin detaylandırılması ve istatistik üretiminin önceliklendirilmesinin sağlanması amacıyla, Bakanlığımız istatistik üreten birimlerini de içeren "Orman ve Su İşleri Bakanlığı İstatistiki Bilgi Altyapısını Geliştirme Programı Eylem Planı" hazırlanmıştır. Söz konusu Eylem Planı kapsamında Bakanlığımızla ilgili olan 12 eylem başlığı tespit edilmiştir. 12 eylem başlığından 2017 yılı için 6 eylem tamamlanmış, diğer 6 eylem TÜİK tarafından yapılacak çalışmalar neticesinde başlatılacaktır.

Veri Üretimi ve Analizi İhtisas Grubu Çalışmaları

- 2017 yılında ihtisas gruplarında ve heyetlerinde yeniden yapılanma süreci başlatılmıştır. Bu sürece kadar mevcut Veri Üretimi ve Analizi İhtisas Grubu faaliyetleri kapsamında 2 adet ihtisas grubu toplantısı yapılmıştır. İhtisas Grubu Çalışmaları neticesinde aşağıdaki çalışmalar gerçekleştirilmiştir.
- CORINE Arazi Örtüsü İstatistiklerinde kalite belgesi alınmasına yönelik alt çalışma grubu kurularak çalışmalara başlanması kararı alınmıştır.
- Resmi İstatistik Programı kapsamında yayımlanan istatistiklerle, bilgi.ormansu veri tabanında yer alan aynı konudaki verilerin, tutarlılık ve uyumluluk kontrollerinin yapılması kararı alınmış ve çalışmalara başlanmıştır.
- Veri ambarı ve veri analizi konularında, ihtisas grubu üyelerine eğitim verilmiştir.

- 26.05.2017 tarihli ve 114 sayılı Müsteşarlık Oluru ile “Veri Üretimi ve Analizi İhtisas Grubu”, “Envanter ve Veri Yönetimi İhtisas Grubu” olarak yeniden yapılandırılmıştır. Yeni ihtisas grubu çalışmaları, bu çerçevede görevlendirilen personel tarafından yürütülmektedir.

Resmi İstatistiklerde Kalite Değerlendirme Çalışması

Resmi İstatistik Programı kapsamında, Bakanlığımız ilgili birimlerinin sorumluluğunda 8 alt konu başlığı altında istatistiki veri üretimi yapılmaktadır. Kalite değerlendirme çalışmaları kapsamında 2017 yılı öncesinde, Bakanlığımız sorumluluğunda yer alan 3 adet alt konu başlığında üretilen istatistiklere yönelik kalite değerlendirme başvuruları yapılmış ve Ormançılık, İklim ve Su Kaynakları İstatistikleri’ne yönelik kalite değerlendirme süreci tamamlanarak 3 adet “Resmi İstatistik Kalite Belgesi” alınmıştır.

2017 yılında ise 2 alt konu başlığında kalite değerlendirme başvurusu yapılmış olup bu kapsamda;

- CORİNE Arazi Örtüsü İstatistikleri’ne yönelik kalite değerlendirme sürecinde Kalite Değerlendirme Kurulu’nca söz konusu istatistik “Resmi İstatistik Kalite Belgesi” alınması uygun bulunmuş olup 2018 yılında yapılması planlanan “İstatistik Konseyinde” Belge Bakanlığımıza takdim edilecektir.
- Korunan Alan İstatistikleri’ne yönelik kalite değerlendirme sürecinde ise Bakanlığımız tarafından kalite değerlendirme dokümanları tamamlanarak TÜİK’e gönderilmiş olup Kalite Değerlendirme Raporu’nun hazırlanması çalışması ve değerlendirme süreci devam etmektedir.

Resmi İstatistik Kapsamında Yayımlanan Veriler ile Bilgi.Ormansu Veri Tabanında Aynı Konuda Yayımlanan Verilerin Tutarlılık ve Uyumluluk Bakımından Karşılaştırılması

Resmi İstatistik Programı kapsamında yayımlanan istatistikler ile bilgiormansu veri tabanında yer alan ve aynı metaveri kapsamında yayımlanan istatistiki verilerin karşılaştırması tamamlanmıştır. Tutarlılığı olmayan veriler tespit edilerek sorumlu birimlerce düzeltilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Kalite İyileştirme Eylem Planlarının Hazırlanması ve İzlenmesi

Kalite Değerlendirme Raporu neticesinde hazırlanarak, Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığı’na gönderilen ve belirli takvim çerçevesinde yapılması taahhüt edilen hususların, eylem planı kapsamında izlenmesi yapılmıştır.

Raporlama Çalışmaları

İdare Faaliyet Raporu

Mali saydamlık, hesap verme sorumluluğu, kamuoyu ve ilgili tarafların bilgisine sunulması maksadıyla, Bakanlığımız harcama birimlerinden alınan birim faaliyet raporları dikkate alınarak 2016 yılı İdare Faaliyet Raporu hazırlanmıştır. Söz konusu Rapor, Maliye Bakanlığı ve Sayıştay Başkanlığı’na gönderilmiş olup Bakanlığımız web sayfasında yayımlanarak kamuoyunun bilgisine sunulmuştur.

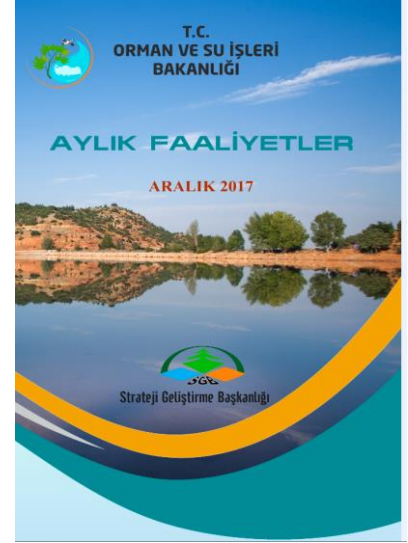
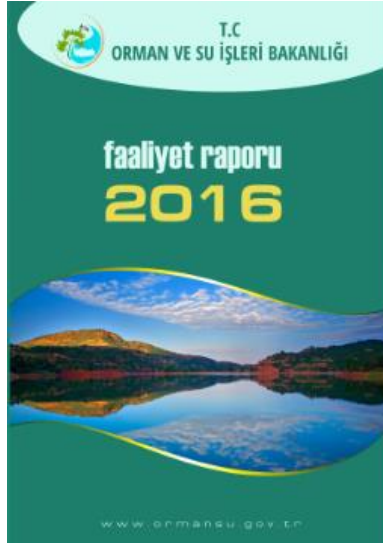
Aylık Faaliyet Raporları

Makam ve üst yöneticilerin, faaliyetleri aylık olarak izlemesi maksadıyla, Bakanlığımızın harcama birimleri ve bağlı kuruluşların programında bulunan idari ve yatırım bazlı faaliyetleri dikkate alınarak 2017 yılı için 12 adet aylık faaliyet raporu hazırlanmıştır. Bu raporlar vasıtası ile Bakanlığımızın harcama birimleri ve bağlı kuruluşlarınca gerçekleştirilen idari ve yatırım bazlı faaliyetler her ay mütamadiyen izlenmiş ve makama sunulmuştur.

Ilisu Barajı Faaliyetleri

Ilisu Barajı'nda; yeniden yerleştirme, kamulaştırma, çevresel faaliyetler ve kültürel mirasla ilgili DSİ ve diğer kurumlarca yapılan faaliyetlere ilişkin toplanan bilgiler dikkate alınarak her ay bir rapor tanzim edilmektedir. Bu rapor kitap haline getirilerek Bakanlık Makamına sunulmaktadır.

Yönetim Hizmetleri ve Proje İzleme Faaliyetleri

İhale ve Satın Alma İşlemleri

Başkanlığımız ve birimlerinden gelen talep doğrultusunda 12 adet ihale ve satın alma işlemi gerçekleştirilmiştir.

Emeklilik İşlemleri

Zorunlu emeklilik ve Başkanlığımız personelinin gelen talep doğrultusunda 4 adet emeklilik işlemi gerçekleştirilmiştir.

Personel Maaş ve Özlük İşlemleri

Başkanlığımız personeline ait 154 adet maaş ve özlük işlemi gerçekleştirilmiştir.

657 Sayılı Kanunun 86. Maddesi Gereği Vekâlet Ücret İşlemleri

Başkanlığımız birimlerinde vekâleten görev yapan personele ait 81 adet vekâlet ücreti işlemi gerçekleştirilmiştir.

Avans ve Harcırahlarının Ödenmesi İşlemleri

Personelin yurtiçi ve yurtdışı görev yolluk beyannameleri doğrultusunda 202 adet avans ve harcırah işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Başkanlık Bütçe İşlemleri

Başkanlığımız bütçe çalışmaları kapsamında 4 adet bütçe iş ve işlemleri gerçekleştirilmiştir.

Serbest Kalan Hazine Yardımının Aktarılması

Bağlı Kuruluşların (DSİ-OGM-SUEN) talebi doğrultusunda 25 adet hazine yardımı aktarılması işlemi gerçekleştirilmiştir.

Taşınır Mal İşlemleri

Başkanlığımıza ait 28 adet taşınır mal iş ve işlemi gerçekleştirilmiştir.

Proje Envanterinin Güncellenmesi

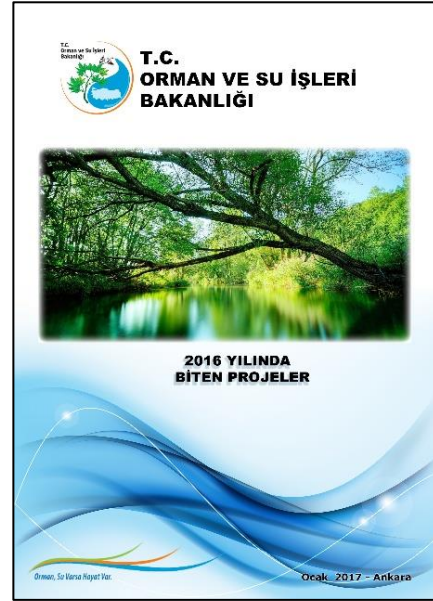
Proje envanteri 6 aylık periyotlarda güncellenmiştir.

Devam Eden Projelerin İzlenmesi

Devam eden projeler 6 aylık periyotta izlenmiştir.

Biten Projelerin İzlenmesi

Biten projeler yılsonu itibarıyla izlenmiştir. 2016 yılında biten proje bilgileri derlenerek kitapçık haline getirilmiş ve dağıtımı yapılmıştır. 2017 yılında biten projelerle alakalı yılsonu bilgileri derlenmektedir. Bilgiler incelenerek önümüzdeki dönem raporlanacaktır.

Dijital Arşiv Sisteminin Güncellenmesi

Bakanlığımız merkez ve bağlı kuruluşlarının dijital ortamdaki dokümanlarının korunması, saklanması ve ilgililerin kullanımına sunulması gayesiyle kurulan sistemin sorgu ve raporlama bölümlerinin güncellenmesi için gerekli iş ve işlemler gerçekleştirilmiştir.

Eğitim Faaliyetleri

Başkanlığımıza ait 2 adet Hizmet İçi Eğitim Programı gerçekleştirilmiş olup, eğitim değerlendirme raporları hazırlanmıştır.

İç Kontrol Faaliyetleri

İç Kontrol Daire Başkanlığınca Yapılan Faaliyetler

İşlem Adı	Birim	Kontrole Tabii Tutulan	Uygun Görüş Verilen	Uygun Görüş Verilmeyen
Ödeme Emri Belgesi	adet	731	731	-
Avans ve Kredi Ödemesi	adet	44	44	-
Taahhüt Evrakı ve Sözleşme Tasarıları	adet	23	23	-
Ödenek Aktarma İşlemleri	adet	40	40	-
Kadro Dağıtım Cetvelleri	adet	8	8	-
Sözleşmeli Personel Sayı ve Sözleşmeleri	adet	36	36	-
İç ve Dış Denetim Raporları	adet	13	13	-
Mali konularla İlgili Danışmanlık Hizmeti	adet	50	50	-
Toplam	adet	945	882	-

Yan Ödeme Cetvelleri

2017 yılında Başkanlığımıza gelen Bakanlığımız Merkez ve Taşra Teşkilatı Yan Ödeme ve Özel Hizmet Tazminatı Cetvelleri, 10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 160 Seri No'lu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliği hükümleri uyarınca Bakanlık personelinin;

- I sayılı Cetvele göre aldığı İş Güçlüğü Zammı, İş Riski Zammı, Temininde Güçlük Zammı, Mali Sorumluluk Zammı puanları,
- II sayılı Cetvele göre aldığı Büyük Proje Tazminatı ile Bölge Ek Tazminatını da kapsayan Özel Hizmet Tazminatı oranları,
- III sayılı Cetvele göre aldığı Diğer Tazminat oranları, serbest ve dolu kadro sayıları dikkate alınmak suretiyle 10344 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 5 inci maddesi 4 üncü fıkrası uyarınca ön mali kontrole tabi tutulmuştur.
- 2017 yılında Daire Başkanlığımıza gelen 2 adet Yan Ödeme ve Özel Hizmet Tazminatı Cetvelleri ön mali kontrole tabi tutulmuştur.

Sözleşmeli Personel Sayı ve Sözleşmeleri

34 adet sözleşmeli personel sözleşmesi kontrol edilerek uygun görüşle ilgili birime gönderilmiştir.

İç Kontrol Sisteminin Kurulması, Standartların Uygulanması ve Geliştirilmesi Konularında Yapılan Çalışmalar ile Hazırlanan Standartlar

- 07.09.2012 tarih ve 200 sayılı Olur ile uygulamaya konulan Bakanlığımız İç Kontrol Standartları Eylem Planı uyarınca tüm harcama birimlerince gerçekleştirilen ve gerçekleştirilmekte olan iş ve işlemlere ilişkin izleme ve değerlendirme raporu altı aylık dönemler itibarıyla Müsteşarlık Makamına sunulmaktadır.
- İç Kontrol sisteminin birimlerde kurulması, dinamik hale getirilmesi, “ön mali kontrolden ibarettir” algısının ortadan kaldırılması konularında çalışmalar planlanmaktadır.

Hukuk Müşavirliği

Dava Takipleri

Bakanlığımızın taraf olduğu adli her türlü dava ve takip işleri ile diğer görevler, 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname'nin 4 üncü ve 6 ncı maddeleri gereğince, Bakanlığımızın Hukuk Müşavirleri ve Avukatları ile Bölge Müdürlüğünde görevli Avukatlar aracılığıyla yerine getirilmektedir. Bakanlığımızca tesis edilen idarî işlemler ile Bakanlığımızca yayımlanan yönetmelik, tebliğ, genelge gibi düzenleyici işlemlerin iptali için açılan davalar ve Bakanlığımız eylem ve işlemlerinden dolayı açılan tam yargı davalarının takibi ile konusuna ve davacısına göre 81 vilayetin yargı çevresindeki idare mahkemelerinde açılan davalar merkezden Hukuk Müşavirliği'nce takip edilmektedir.

Bakanlığımıza karşı açılan ve Hukuk Müşavirliği tarafından takip edilmekte olan adli, idari ve icra dava dosya sayısına ilişkin istatistiki bilgiler verilmiştir.

Tablo 25- Hukuk Müşavirliği Adli Dava Sayıları

Adli dava	2016 Yılından Devreden	2017 Yılında Açılan Dava Sayısı	2017 Yılında Takip Edilen	2017 Yılında Terkin Edilen	2018 Yılına Devreden
Davacı	51	34	85	5	80
Davalı	344	12	356	211	154
Toplam	395	46	441	216	234

Tablo 26- Hukuk Müşavirliği İdari Dava Sayıları

İdari dava	2016 Yılından Devreden	2017 Yılında Açılan Dava Sayısı	2017 Yılında Takip Edilen	2017 Yılında Terkin Edilen	2018 Yılına Devreden
Davacı	18	0	18	14	4
Davalı	1.735	523	2.258	807	1.451
Toplam	1.753	523	2.276	821	1.455

Tablo 27- Hukuk Müşavirliği İcra Sayıları

İcra	2016 Yılından Devreden	2017 Yılında Açılan Dava Sayısı	2017 Yılında Takip Edilen	2017 Yılında Terkin Edilen	2018 Yılına Devreden
Borçlu	0	1	1	0	1
Alacaklı	362	259	621	115	506
Toplam	362	260	622	115	507

Bölge Müdürlüğünde görevli avukatlar tarafından takip edilmekte olan dava ve icra dosyalarının 2017 yılı genel dağılımı;

Tablo 28- Bölge Müdürlükleri Hukuk Birimleri Adli Dava Sayıları

Bölge Müdürlükleri Hukuk Birimleri Adli Dava	2016 Yılından Devreden	2017 Yılında Açılan Dava Sayısı	2017 Yılında Takip Edilen	2017 Yılında Terkin Edilen	2018 Yılına Devreden
Davacı	989	51	1.040	679	431
Davalı	1.349	190	1.452	249	1.221
Toplam	2.338	241	2.492	928	1.652

Tablo 29- Bölge Müdürlükleri İcra Sayıları

Bölge İcra	2016 Yılından Devreden	2017 Yılında Açılan İcra Sayısı	2017 Yılında Takip Edilen	2017 Yılında Terkin Edilen	2018 Yılına Devreden
Borçlu	10	21	31	2	29
Alacaklı	1.399	564	1963	238	1.725
Toplam	1.409	585	1994	240	1.754

Görüş Talepleri

Bakanlığımız birimlerince hizmetin ifası esnasında tereddüt duyulan hukukî konularda uygulamaya yön verecek Müşavirliğimiz görüşlerine sıkça başvurulmakta olup her bir mesele ayrıca tetkik edilerek hukukun genel ilkeleri, mer'î mevzuat hükümleri ve konuya dair bilgi ve belgeler çerçevesinde hukukî mütalâa verilmektedir.

Verilen Mütalaaalar										
Yıllar	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Mütalaa Sayısı	63	160	174	110	138	128	111	107	124	131

Mevzuat Geliştirme ve Koordinasyon Çalışmalar

Mevzuatı geliştirme ve koordinasyon ile görevlendirilmiş uzman personel Mevzuat Şube Müdürü ile birlikte halen Birinci Hukuk Müşaviri'nin gözetimi ve denetiminde görevlerini sürdürmektedirler.

Bakanlığımız İlgili Birimlerince Yapılan Mevzuat Çalışmaları

Bakanlığımız ilgili birimlerince hazırlanan Kanun, Kanun Hükmünde Kararname ve Bakanlar Kurulu Kararı tasarıları, Müşavirliğimizce kurum görüşlerine sunulmakta, kurumlardan alınan görüşler tasarıyı hazırlayan birime gönderilerek görüşlerin değerlendirilmesi neticesinde tasarıya nihai şekli verilmektedir. Diğer mevzuat çalışmaları ise ilgili birimler tarafından kurum ve kuruluş görüşlerine sunularak gelen görüşler doğrultusunda değerlendirmesinin yapılmasını müteakip tasarıya nihai şekli verilmektedir.

2017 yılı içerisinde mevzuatı geliştirme ve koordinasyon faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen mevzuat çalışmaları, hukukî niteliklerine göre yapılan ayırım çerçevesinde aşağıda sunulmaktadır.

Yürürlüğe Konulan Mevzuat

Mevzuat Çalışması	Bakanlar Kurulu Kararı	Yönetmelik	Tebliğ
2017 Yılı	5	11	1

Bakanlığımızın Merkez Teşkilat Birimleri Tarafından Yürütülen Veyahut Yürütülmesi Planlanan Mevzuat Çalışmaları – Yayımlananlar 2017

İlgili Kurumu / Birimi		Mevzuatın Adı	Yürürlüğe Girdiği Tarih
PDB	1	Orman ve Su İşleri Bakanlığı Personelinin Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	03/01/2017 tarihli ve 29937 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
MGM	2	Meteoroloji Genel Müdürlüğü Bünyesinde Düzenlenen Kurs, Seminer ve Benzeri Hizmet İçi Eğitim Etkinliklerinde Ücretle Okutulacak Ders Saatlerinin Sayısı, Ders Görevi Alacakların Nitelikleri ve Diğer Hususların Tespitine Dair Esaslara İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı	14/02/2017 tarihli ve 29979 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
SYGM	3	Sulama Sistemlerinde Su Kullanımının Kontrolü ve Su Kayıplarının Azaltılması Yönetmeliği	16/02/2017 tarihli ve 29981 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
DKMP	4	Avcı Eğitimi ve Avcılık Belgesi Verilmesi Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	09/03/2017 tarihli ve 30002 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
Döner Sermaye	5	Döner Sermaye İşletmesinin Sermaye Artırımına Dair Bakanlar Kurulu Kararı	23/03/2017 tarihli ve 30016 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İlgili Kurumu / Birimi		Mevzuatın Adı	Yürürlüğe Girdiği Tarih
MGM	6	Meteoroloji Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesinin Sermaye Artırımına Dair Bakanlar Kurulu Kararı	23/03/2017 tarihli ve 30016 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
HKM	7	Taşra Teşkilatının Kuruluşu, Görevleri, Çalışma Usûl Ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	Bakanlık Makamından alınan 21/03/2017 tarihli ve 83 sayılı Olur ile yürürlüğe girmiştir. (24/03/2017 tarihli yazımız ile Merkez ve Taşra Teşkilatına dağıtım yapılmıştır.
HKM	8	Orman ve Su İşleri Bakanlığı Yayın Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	Bakanlık Makamından alınan 03/04/2017 tarihli ve 98 sayılı Olur ile yürürlüğe girmiştir. (04/04/2017 tarihli yazımız ile Merkez Teşkilatı ile Bağlı Kuruluşlara dağıtım yapılmıştır.)
DKMP	9	Av Turizmi Kapsamında Avlanmalara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	18/05/2017 tarihli ve 30070 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
DKMP	10	Sulak Alanların Korunması Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	01/08/2017 tarihli ve 30141sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
PER	11	Orman ve Su İşleri Bakanlığı Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	17/08/2017 tarihli ve 30157 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
OGM	12	Bingöl İli, Solhan İlçesi, Kaleköy Köyü Halkının Yeniden Yerleştirilmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı	18/08/2017 tarihli ve 30158 (mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İlgili Kurumu / Birimi		Mevzuatın Adı	Yürürlüğe Girdiği Tarih
SYGM	13	Ulusal Kuraklık Yönetimi Strateji Belgesi Hakkında Başbakanlık Genelgesi	31/08/2017 tarihli ve 30170 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
DKMP	14	Av Turizmi Kapsamında Avlanmalara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	24/09/2017 tarihli ve 30190 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
OGM	15	Bolu İli, Merkez İlçesi, Tekkedere Köyü Halkının Yeniden Yerleştirilmesine İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı	26/09/2017 tarihli ve 30192 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
SYGM	16	Su Havzalarının Korunması ve Yönetim Planlarının Hazırlanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik	28/10/2017 tarihli ve 30224 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
SYGM	17	İçme-Kullanma Suyu Havzalarının Korunmasına Dair Yönetmelik	28/10/2017 tarihli ve 30224 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı

Avrupa Birliği İle İlgili İlişkiler Konusunda Yürütölen Faaliyetler:

Çevre Faslı Kapsamındaki Çalışmalar

Bilindiği üzere Çevre Faslı İsveç Dönem Başkanlığı'nda 21 Aralık 2009 tarihinde Brüksel'de gerçekleşen Hükümetlerarası Konferansta açılmıştır. Ülkemizin Müzakere Pozisyon Belgesi'ne karşılık olarak açıklanan AB Ortak Müzakere Pozisyon Belgesinde beşi (5) teknik olmak üzere altı (6) adet kapanış kriteri belirlenmiştir.

Çevre Faslı kapsamında, koordinasyonu Bakanlığımızca yürütölen "Su Kalitesi" ve "Doğa Koruma" sektörlerine ilişkin taahhütler ile kapanış kriterlerinin karşılanabilmesini teminen ilgili teknik birimlerimizce gerçekleştirilen çalışmaların etkin ve verimli biçimde sürdürölmesi maksadıyla gerekli koordinasyon sağlanmıştır.

15-16 Mart 2017 tarihlerinde Avrupa Birliği Bakanlığı'nın ev sahipliğinde Ankara'da gerçekleştirilen 6 no'lu Ulaştırma, Çevre, Enerji ve Trans-Avrupa Şebekeleri Alt Komitesi'nin 14. Tur Toplantısı'nda; 14 no'lu Taşımacılık Politikası, 15 nolu Enerji, 21 nolu Trans-Avrupa Şebekeleri ve 27 no'lu Çevre ve İklim Değişikliği fasıllarında Ülkemizin AB müktesebatı ve uygulamalarına uyum durumu ile Türkiye ve AB'de bu alanlarda geçen yılki Alt Komite Toplantısı'ndan bu yana yaşanan gelişmeler hususunda Türk ve AB yetkili temsilcileri arasında üzerine karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulmuştur.

IPA ve SEI Programları Kapsamındaki Çalışmalar

Avrupa Birliği, üye olduklarında AB müktesebatının gerekliliklerini sağlayabilmelerini teminen üyelik öncesinde aday ve potansiyel aday ölkelere IPA ve SEI programları aracılığıyla proje temelli ve hibe nitelikli mali yardımlar sağlamaktadır. IPA programının 2007-2013 yıllarını kapsayan birinci dönemi 2013 yılı sonu itibariyle sona ermiş ve 2014-2020 yıllarını kapsayacak olan ikinci dönemi başlamıştır. Bu çerçevede, IPA-II dönemi kapsamında çeşitli programlama dokümanları hazırlanmış ve bu belgelerin hazırlık sürecinde Bakanlığımız içi ve ilgili diğer Bakanlıklar ile Bakanlığımız arasındaki koordinasyon Daire Başkanlığımızca sağlanmıştır. Programlama dokümanlarının yanı sıra Bakanlığımız birimlerince IPA-II dönemine sunulmak üzere hazırlanan proje önerilerine ilişkin koordinasyon sağlanarak söz konusu programlardan sağlanan mali yardımlardan Bakanlığımızın azami fayda sağlaması temin edilmiştir.

Bölgesel ve İkili İlişkiler Kapsamında Yürütölen Faaliyetler

İşbirliği Anlaşmaları

Ülkemizin dış politikası doğrultusunda, yabancı ölkeler ile işbirliğimizi artırmak ve Bakanlığımızın görev ve faaliyet alanına giren konularda ölkemizin deneyimleri paylaşmak üzere 2017 yılında hazırlanan ya da imzalanan anlaşmalar (ikili işbirliği anlaşması, mutabakat zaptı, protokol, iyi niyet beyanı) aşğıdaki tabloda verilmiştir.

Bu dönemde 5 ölkle ile imzalanmak üzere 8 anlaşma hazırlanmıştır ve 7 ölkle ile 10 adet işbirliği anlaşması imzalanmıştır.

2017 Yılında Hazırlanan ya da İmzalanan Anlaşmalar

Hazırlanan Anlaşmalar			İmzalanan Anlaşmalar		
No	Ülke	Anlaşma Konusu	Ülke	Anlaşma Konusu	İmza Yeri/Tarihi
1	Kazakistan	Ormancılık	Pakistan	Ormancılık	23.02.2017/Ankara
2	Malezya	Su	Kazakistan	Meteoroloji (Niyet beyanı)	11.05.2017/İstanbul
3	Malezya	Meteoroloji	Macaristan	Doğa Koruma (Niyet Beyanı)	30.06. 2017/Ankara
4	Malezya	Ormancılık	Belarus	Ormancılık	27.07. 2017/Minsk
5	Sudan	Ormancılık	Belarus	Su	27.07 2017/Minsk
6	Tanzanya	Ormancılık	Belarus	Meteoroloji	27.07. 2017/Minsk
7	Tanzanya	Su	Sırbistan	Su	10.11. 2017/Belgrad
8	Katar	Meteoroloji	Sırbistan	Ormancılık	10.10.2017/Belgrad
9			Katar	Meteoroloji	15.11 2017 / Doha
10			Karadağ	Ormancılık	17.11 2017/Ankara

Karma Ekonomik Komisyon (KEK) Toplantıları

KEK toplantıları kapsamında Bakanlığımızın görev ve sorumluluğuna giren konularda Bakanlık birimleri ve bağlı kuruluşları ile koordinasyon sağlanmak suretiyle söz konusu toplantılara dair bilgi notları hazırlanmış ve toplantı sonunda imzalanan mutabakat zabıtlarında yer alan hususlardan Bakanlığımızın görev ve faaliyet alanına giren konular takip edilmiştir.

27 Temmuz 2017 tarihinde Belarus'ta Sayın Bakanımız Prof. Dr. Veysel EROĞLU eşbaşkanlığında gerçekleştirilen Türkiye-Belarus 9. Dönem Karma Ekonomik Komisyon (KEK) Toplantısının koordinasyonu sağlanmıştır.

Makam İkili Görüşmeleri

Yabancı ülke temsilcilerinin Bakanlık Makamını ziyaretleri ile ilgili olarak; görüşme öncesinde bahse konu ülke ile ülkemiz arasındaki işbirliğine dair bilgi dosyaları Bakanlığımız birimleri ve bağlı kuruluşlarından temin edilerek düzenlenmiş, gerçekleşen ikili görüşmelere ilişkin "Görüşme Tutanakları" tanzim edilmek suretiyle Bakanlığımızın ilgili birimlerine resmi şekilde iletilmiş ve "Görüşme Tutanakları"nda yer alan talimatlar takip edilmiştir.

Makine ve Ekipman Hibesi

Azerbaycan

Bakanlığımız tarafından 2017 Mart ayında Azerbaycan'a 8.657 adet fidan hibe edilmiştir.

Gürcistan

Bakanlığımız tarafından hibe edilen 500 Adet feromon tuzak ve 1.000 tane feromon hibe edilerek söz konusu feromon tuzakların Gürcistan ormanlarına asılması sağlanmıştır. Ayrıca kestane dal kanseri ile mücadele etmek maksadıyla hipovirulent hibe edilmiş ve Bakanlığımız OGM uzmanları tarafından bu hipovirulentlerin Batum'daki hastalıklı ağaçlara enjekte edilmesi gerçekleştirilmiştir.

Moritanya

Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından 2016 yılında Moritanya'ya hibe edilen Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu'ndan ülkemize veri akışının sağlanabilmesi maksadıyla; Şubat 2017'de 1 adet uydu modem, 1 adet veri işlemci ve 1 adet görüntüleme bilgisayarının hibe edilmesi ve ayrıca 2 adet Deniz Otomatik Gözlem İstasyonu (D-OMGİ) hibesi kapsamında gerekli koordinasyon sağlanmıştır ve hibeye dair Bakanlar Kurulu istihali temin edilmiştir.

Sudan

Bakanlığımız Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Sudan'a 2 adet su sondaj makinesi, 1 adet kompresör ve 80 adet su sondaj makinesi tiji hibesine dair Bakanlar Kurulu Kararı istihali süreci koordine edilerek tamamlanmıştır.

Şili

Şili ile gelişen ikili ilişkilerimiz çerçevesinde Orman Genel Müdürlüğü tarafından 1 adet yangın söndürme aracının (arazöz) Şili Cumhuriyeti'ne hibe edilmesini teminen Bakanlar Kurulu Kararı istihali süreci tamamlanmıştır.

Ukrayna

Ukrayna ormanlarında kurumlara neden olan zararlı organizmalarla mücadele maksadıyla yırtıcı böcek üretim laboratuvar malzemelerinin Bakanlığımız Orman Genel Müdürlüğü tarafından Ukrayna'ya hibe edilmesini teminen Bakanlar Kurulu Kararı istihali süreci tamamlanmıştır.

Dış Kaynaklı Projeler Konusunda Yürütülen Faaliyetler

Genel anlamda, Küresel Çevre Fonu (GEF) İdari Odak Noktası olan Müsteşarımız adına, ulusal düzeyde GEF faaliyetlerinin koordinasyonu yapılmıştır ve ayrıca, proje teklifleri için ülkemizde ofisi bulunan GEF uygulayıcı kuruluşları, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP), Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Teşkilatı (UNIDO) ve Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı (FAO) ve Dünya Bankası (WB) ile proje uygulayıcısı olacak birimlerimiz ve diğer kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonlar gerçekleştirilmiştir.

DSİ Genel Müdürlüğü tarafından Dünya Bankası kredisiyle gerçekleştirilmesi öngörülen "Sulama Modernizasyonu Projesi" için koordinasyon çalışmaları devam etmiştir.

GEF-5 ve GEF-6 dönemlerine ait devam etmekte olan projelerin Yönlendirme Komitesi toplantılarına katılım sağlanarak projelerdeki gelişmeler takip edilmiş ve paydaşlara gerekli bilgi ve yönlendirme sağlanmıştır.

Uluslararası Kuruluşlarla İlişkiler Konusunda Yürütülen Faaliyetler

Avrupa'da Ormanların Korunması Bakanlar Konferansı (FOREST EUROPE) sürecinde, 2015-2020 dönemi için belirlenen Çalışma Programı çerçevesinde, 28-29 Kasım 2017 tarihlerinde Slovak Cumhuriyeti'nin Bratislava şehrinde FORES EUROPE Uzman Düzey Toplantısı (Süreç'in ara karar verme organı) düzenlenmiştir. Toplantıya Başkanlığımızdan katılım olmuştur. Toplantıda, FOREST EUROPE Sürecinin Gelecekteki Yönü konusunda taslak metin revize edilmiştir.

Ülkemiz, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) Orta Asya Alt Bölge Ofisine ev sahipliği yapmakta olup FAO ile Bakanlığımız arasında imzalanan 5 yıl süreli ve ülkemizin mali ve teknik katkısını öngören FAO-Türkiye Ormancılık Ortaklık Programı (FTFP) Anlaşması 2016 yılında Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anlaşmanın uygulama yönetmeliği olan Operasyonel Çerçeve ise

Nisan 2017’de imzalanmış ve anlaşmanın uygulama safhasına geçilmiştir. Bahse konu Program çerçevesinde, Pan-Afrika Büyük Yeşil Duvar Projesine destek gayesiyle Bakanlığımızca Afrika ülkelerine (Moritanya, Sudan ve Eritre) yönelik 3 yıl süreli, kırsal kalkınma ve ağaçlandırma eksenli bir proje geliştirilmektedir. Projenin geliştirilmesi için FAO ve Bakanlığımız temsilcilerinin katılımıyla Ankara’da; FAO, Bakanlığımız ve yararlanıcı ülke temsilcilerinin katılımıyla ise Fildişi Sahili ve Nijer’de toplantılar düzenlenmiştir. İlgili paydaşların katkılarıyla son şekli verilerek proje, gerçekleştirilecek ilk Yönlendirme Komitesi Toplantısında onaylanmasına müteakip uygulamaya konulacaktır.

Mücvir Atlantik Deniz Bölgesi, Akdeniz ve Karadeniz’deki Deniz Memelilerinin Korunmasına Dair Anlaşmaya Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun (The Agreement on the Conservation of Cetaceans of the Black Sea, Mediterranean Sea and contiguous Atlantic area) (ACCOBAMS) 4 Nisan 2017 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

27 Nisan 2017 tarihinde Malta’da gerçekleştirilen Akdeniz’de Su Gündemi Konulu Bakanlar Toplantısı’na Bakanlığımızca iştirak edilmiştir.

4. İstanbul Su Forumu, 10-11 Mayıs 2017 tarihlerinde Bakanlığımız koordinasyonunda “Su ve Barış” temasıyla 64 ülkeden 1.681 temsilcinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

4-16 Eylül 2017 tarihlerinde Ordos, Çin’de gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler Çölleşmeyle Mücadele Sözleşmesi 13. Taraflar Konferansı’na (COP13) Bakanlığımızca katılım sağlanmış ve FTFP kapsamında Afrika’ya yönelik gerçekleştirilecek projenin tanıtımı için Bakanlığımız ve FAO ortaklığında bir yan etkinlik düzenlenmiştir.

9-13 Ekim 2017 tarihleri arasında Varşova, Polonya’da gerçekleştirilen Avrupa Ekonomik Komisyonu 75. Orman ve Orman Sanayii Komitesi (COFFI) ile BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) 39. Avrupa Ormancılık Komisyonu (EFC) müşterek toplantısına (Las2017) Bakanlığımızca katılım sağlanmıştır. Toplantı neticesinde, ülkemiz, 2 yıldır yürüttüğü EFC Oturum Başkanlığı görevini Belçika’ya devretmiş olmakla birlikte 2019’da Rusya’da yapılacak toplantıya kadar 2 yıl süreyle başkan yardımcılığı görevini üstlenmiştir. Gelişen 8 Ülke (D-8) Teşkilatının 9. Zirvesi, 20 Ekim 2017 tarihinde ülkemizin ev sahipliğinde İstanbul’da düzenlenmiştir.

5. Uluslararası Kum ve Toz Fırtınaları Çalıştayı (Ortadoğu Toz Kaynakları ve Etkileri) 23-25 Ekim 2017 tarihlerinde Bakanlığımız koordinasyonunda İstanbul’da gerçekleştirilmiştir.

İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) 1. Su Konseyi Toplantısı 15-16 Kasım 2017 tarihlerinde ülkemiz ev sahipliğinde İstanbul’da düzenlenmiştir.

6-17 Kasım 2017 tarihlerinde Almanya, Bonn’da düzenlenen Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 23. Taraflar Konferansı’na (COP23) Bakanlığımızca katılım sağlanmıştır.

6 nolu Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi (SKH) kapsamında 5-6 Temmuz 2017 tarihlerinde İsviçre, Cenevre’de gerçekleştirilen Çalışma Grubu Toplantısıyla, 21-23 Kasım 2017 tarihlerinde Hollanda, Lahey’de gerçekleştirilen çalışmaya Bakanlığımız temsilcilerince iştirak edilmiştir.

4-6 Aralık 2017 tarihlerinde Kenya, Nairobi’de düzenlenen Birleşmiş Milletler 3. Çevre Asamblesine (UNEA-3) Bakanlığımız temsilcilerince katılım sağlanmıştır.

11-13 Aralık 2017 tarihlerinde Roma’daki FAO Genel Merkezi’nde Uluslararası Dağ Günü kapsamında “İklim, Açlık ve Göç Baskısı Altındaki Dağlar” başlığıyla “5. Küresel Dağ Ortaklığı Toplantısı” gerçekleştirilmiş olup bahse konu toplantıya Bakanlığımızdan bir heyet tarafından katılım sağlanmıştır.

Sayın Bakanımızın 2017 Yılında İkili Görüşmeleri

ÜLKE	KURUM / Kişi	TARİH
IRAK	Irak Su Kaynakları Bakanı Dr. Hassan H. A. Janabi'yi Makamda Kabul	14.03.2017
SLOVENYA	4. İstanbul Uluslararası Su Forumu Kapsamında Slovenya Eski Cumhurbaşkanı Danilo Turk ile Görüşme	10.05.2017
SIWI	4. İstanbul Uluslararası Su Forumu Kapsamında Stockholm Uluslararası Su Enstitüsü Sıniraşan Su Yönetimi Bölümü Direktörü Dr. Therese Sjömander Magnusson ile Görüşme	10.05.2017
KKTC	KKTC Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanı Nazım Çavuşoğlu'nu Makamda Kabul	18.05.2017
BELARUS	Belarus Büyükelçisi Andrei V. Savinykh'i Makamda Kabul	29.06.2017
MACARİSTAN	Türkiye Macaristan 3. Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konsey Toplantısı Vesilesiyle Macaristan Tarım Bakanı Sayın Sandor Fazekas ile İkili Görüşme	30.06.2017
MORİTANYA	Moritanya Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanı Sn. Amedi Camara'yı Makamda Kabul	05.07.2017
PAN-AFRİKA BÜYÜK YEŞİL DUVAR GİRİŞİMİ	Pan-Afrika Büyük Yeşil Duvar Girişimi'nin Uygulanması Vesilesiyle Pan-Afrika Ajansı İdari Sekreteri Sn. Prof. Abdoulaye Dia, Moritanya Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanı Sn. Amedi Camara, Ve Nijer Sürdürülebilir Kalkınma Bakanı Sn. Almoustapha Garba'yı Makamda Kabul	05.07.2017
BELARUS	Türkiye-Belarus Kek 9. Dönem Toplantısı Vesilesiyle Belarus Dışişleri Bakanı Vladimir Makey ile Görüşme	28.07.2017
BELARUS	Türkiye-Belarus Kek 9. Dönem Toplantısı Vesilesi ile Belarus Başbakanı Andrey Kobyakov ile Görüşme	28.07.2017
BELARUS	Türkiye-Belarus Kek 9. Dönem Toplantısı Vesilesi ile Orman Bakanı Mihail Amelionoviç ile Görüşme	28.07.2017
SUUDİ ARABİSTAN	Suudi Arabistan Krallığı Ankara Büyükelçisi Sn. Waleed A. Elkhereiji'yi Makamda Kabul	23.08.2017
SLOVENYA	Slovenya Başbakan Yardımcısı ve Tarım, Orman Ve Gıda Bakanı Sn. Dejan Židan ile Görüşme	02.10.2017
KKTC	KKTC Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanı Nazım Çavuşoğlu'nu Makamda Kabul	18.10.2017
UGANDA	Uganda Sudan Sorumlu Devlet Bakanı Kibuule Ronald'ı Makamda Kabul	25.10.2017
IRAK	Irak Başbakanı İbadi'nin Sn. Cumhurbaşkanımızı Ziyareti Vesilesi ile Irak Su Kaynakları Bakanı Dr. Hassan H. A. Janabi ile Görüşme	25.10.2017
GÜRCİSTAN	Gürcistan'ın Ankara Büyükelçisi Iraklı Koplatadze'yi Makamda Kabul	26.10.2017
RUSYA	Sn. Cumhurbaşkanımızın Resmi Temaslarda Bulunmak Üzere Rusya'ya Gerçekleştirdiği Ziyaret Vesilesi ile Görüşme	13.11.2017
KUVEYT	Sn. Cumhurbaşkanımızın Resmi Temaslarda Bulunmak Üzere Kuveyt'e Gerçekleştirdiği Ziyaret Vesilesi ile Görüşmeler	14.11.2017
KATAR	Sn. Cumhurbaşkanımızın Resmi Temaslarda Bulunmak Üzere Katar'a Gerçekleştirdiği Ziyaret Vesilesi ile Görüşmeler	15.11.2017
İTT	İslam İşbirliği Teşkilatı (İtt) 1. Su Konseyi Kapsamında Irak Su Kaynakları Bakanı Dr. Hassan H. A. Janabi ile Görüşme	15.11.2017
JAPONYA	Japonya'nın Ankara Büyükelçisi Akio Miyajima'yı Makamda Kabul	30.11.2017

Sayın Bakan Yardımcımızın 2017 Yılındaki İkili Görüşmeleri

ÜLKE	KURUM / Kişi	TARİH
CİBUTİ	Cibuti’de Gerçekleştirilecek Olan “Dostluk Barajı” Yapımını Görüşmek Maksudıyla Cibuti Büyükelçiliğinde Görüşme	08.12.2017

Sayın Müsteşarımızın 2017 Yılındaki İkili Görüşmeleri

ÜLKE	KURUM / Kişi	TARİH
ROMANYA	Romanya’nın Ankara Büyükelçisi Gabriel Şopandă’yi Makamda Kabul	16.03.2017
FAO	Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatının Küresel Çevre Fonu Koordinasyon Birimi Başkanı Hernán Gonzáles’i Makamda Kabul	24.05.2017
PAN-AFRİKA BÜYÜK YEŞİL DUVAR GİRİŞİMİ	Pan-Afrika Büyük Yeşil Duvar Girişimi’nin Uygulanması Vesilesi ile Pan-Afrika Ajansı İdari Sekreteri Sn. Prof. Abdoulaye Dia, Moritanya Çevre ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanı Sn. Amedi Camara ve Nijer Sürdürülebilir Kalkınma Bakanı Sn. Almoustapha Garba ile Toplantı	06.07.2017
UNDP	UNDP Türkiye Ofisi Direktörü Claudio Tomasi ile Toplantı	26.10.2017
AİB	Akdeniz için Birlik Genel Sekreteri Fattallah Sijilmassi’yi Makamda Kabul	20.11.2017

Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı

Proje Adı	Başlangıç Yılı	Bitiş Yılı	Açıklamalar
Muhtelif İşler	2017	2017	Başkanlığımızca Muhtelif İşler Projesi adı altında üç farklı proje yürütülmüştür (Muhtelif İşler Projesi-Ana Arılar ve Bal Tutan Eller Projesi-Tıbbi ve Aromatik Bitki Üreticiliği Projesi) Yürütülen bu projeler ile Bakanlığımız faaliyetleri hakkında toplumu bilgilendirme ve bilinçlendirme maksadıyla görsel ve işitsel yayın organları kullanılarak kamuoyuna ulaşılmaya çalışılmış, ayrıca yerinde eğitim seminerleri ve kurslar düzenlenmiştir. Proje ulusal proje olup herhangi bir kurum/kuruluş desteği yoktur. 2017 yılı 1.050.000 TL başlangıç ödeneği ile başlanmış yıl içinde 1.044.000 TL’nin gerçekleşmeleri yapılmıştır.
İlkokullarda Su Tasarrufu Projesi	2017	2017	Türkiye genelinde ilkokullarda Su Tasarrufu konusunda bilinçlendirme faaliyetlerinde bulunmak: Proje ulusal proje olup; herhangi bir kurum/kuruluş desteği yoktur. 2017 yılı 138.000 TL başlangıç ödeneği ile başlanmış, yıl içinde 97.000 TL başka birim projelerine aktararak 41.000 TL ödenek kalmış ve yıl içinde 38.000 TL’sinin gerçekleşmesi sağlanmıştır.

Personel Dairesi Başkanlığı

645 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle Bakanlığımızın Merkez Teşkilatı ile birlikte 15 DKMP Taşra Teşkilatı Bölge Müdürlüklerinde görevli personelin özlük işlemleri Yetki Devri İmza ve İşbölümü Talimatı çerçevesinde Başkanlığımızca yürütülmektedir.

Bu işlemler yürütülürken, Bakanlığımız personeline, kanunlara ve eşitlik ilkesine uygun olarak ayrımcılık yapmadan hizmet vermektedir.

Başkanlığımız, Bakanlığımızın nitelikli personel ihtiyacını karşılamak için, Bakanlığın diğer hizmet birimleriyle koordinasyonlu olarak, görüşlerini alarak birimlerin eleman ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla düzenli bir şekilde Devlet Personel Başkanlığı ve Maliye Bakanlığı ile görüşmeler ve yazışmalar yaparak, Bakanlığımızın personel açığını gidermeye devam etmektedir.

Başkanlığımız yıl içerisinde belirli dönemlerde Merkez ve Taşrada görevli personeller ile Başkanlığımızı ilgilendiren iş ve işlemlerden daha çok verim almak amacıyla hizmet içi eğitimler düzenleyerek, aksaklıkları gidermeye çalışmaktadır.

Bakanlık Personelinin 645 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname, açıktan atama, kurum içi ve kurumlar arası atamaları dâhil toplam açıktan 96, nakil 3 olmak üzere 99 kişi alınmıştır.

2017 yılında Bakanlığımızdan 104 emekli, 4 vefat, 7 istifa, 7 KHK ile toplam 122 kişi ayrılmıştır.

Bakanlığımız tarafından 104 adet personelin emekliye sevk işlemleri yapılmış, personelin prim ödeme gün sayıları tespit edilmiş, emekliliğe esas hizmetleriyle birleştirilmiş, emekli personelin pasaport işlemleri yapılmıştır.

2017 yılında Başkanlığımız tarafından Aday Memur Eğitimi, İntibak Eğitimi, Hukuk Müşavirleri ve Avukatlara yönelik Hizmet İçi Eğitim, İnsan Kaynakları Eğitimi, Personel Mevzuatı Eğitimi ve Engeli Aday Memur Eğitimi başarıyla yapılmıştır.

Başkanlığımıza yönelik 13 adet soru önergesine cevap verilmiştir. 2017 yılı içinde Bilgi Edinme ve Bimer başvurusu olarak yaklaşık 323 adet işlem yapılmıştır.

Gerek Bakanlığımız gerekse Başkanlığımız bünyesinde yapılan toplantı, seminer ve brifinglere katılım sağlanmıştır.

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

- Personelin mesaiye gelişi ve ikametlerine dönüşlerinin temini için 253 iş günü olmak üzere 8 adet 22 ila 27 kişilik midibüs ve 60 adet 17 ila 21 kişilik minibüs toplamda 68 adet personel servisi taşıtı kiralama için bir adet teknik şartname hazırlanmış ve aylık hakediş ödemeleri dosyaları düzenlenmiştir.
- Bakanlığımız Merkez Teşkilatı hizmet araçlarında kullanılmak üzere 365 takvim günü Akaryakıt Mal Alımı ihalesi için bir adet Teknik Şartname hazırlanmış ve aylık hakediş ödemeleri düzenlenmiştir.
- 2017 yılında 550 adet toplantı ve organizasyon hizmetleri yapılmıştır.
- Bakanlık personeline öğle yemeği hizmeti vermek maksadıyla hizmet alımıyla ilgili bir adet teknik şartname hazırlanıp bunların hakediş ve takibi yapılarak tabildot ile ilgili mali ve diğer işlemleri sorunsuz olarak yerine getirilmiştir.
- Bakanlığımız Merkez Teşkilatı personelinin öğle yemeği teknik şartname açık ihale usulü yapılmıştır. 28.06.2017-31.12.2017 tarihleri arasında ise pazarlık usulü ile ihale yapılmıştır. Konu ile ilgili hizmet alımı için toplamda 2 adet teknik şartname hazırlanmıştır.
- 2017 yılında personel öğle yemeğinde 850 kişiye ortalama yemek satılmıştır.
- 2017 yılında şehiriçi 4.481 adet ve şehirlerarası 161 araç ve şoför görevlendirilmesi yapılmıştır.
- Bakanlığımız çalışan memurlar ile aile fertlerine ve çalışan sigortalılara sağlık merkezinde hasta muayene işlemlerinin kabulü ve bunlarla ilgili iş ve işlemler yapılarak poliklinik hizmeti verilmiştir. Sözkonusu yılda 2.806 hastaya muayene, 1.530 hastaya dış muayenesi ve 800 hastaya da pansuman, enjeksiyon vb. hizmeti verilmiştir.

Tablo 30- Terkin edilen araçların yıllara göre dağılımı

Yıllar	Taşra	Merkez	Toplam
2013	8	-	8
2014	22	2	24
2015	22	5	27
2016	16	-	16
2017	34	-	34

Tablo 31- Merkez ve Taşra Teşkilatına ait Resmi Araç Sayılarının Yıllara Dağılımı

Yıllar	Araç Sayısı
2013	467
2014	447
2015	442
2016	442
2017	570

Tablo 32- Elektrik ve Su Tüketimi

Gider Türü (Aylık Ortalama)	Birim	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Elektrik Tüketimi	kWh	317.453	312.928	307.796	289.305	297.253	293.563	304.941
Su Tüketimi	m ³	1.841	1.756	1.620	1.662	1.738	1.692	1.778
Doğalgaz	6 aylık tüketim/m ³	73.107	68.985	65.016	56.799	83.527	73.659	71.620

Tablo 33- Gelen ve Giden Evrak Sayıları

Evrak Türü	Birim	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Gelen Evrak	adet	124.130	38.036	129.761	147.125	140.126	142.198	153.070
Giden Evrak	adet	84.304	21.100	255.208	253.300	271.060	267.211	286.567

Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı

Bilişim Alt Yapısının Geliştirilmesi

Ağ ve sistem konusunda;

- Bakanlığımız sistem odalarında kullanılan iklimlendirme ve yangın söndürme sistemlerinin bakımları yapılmıştır.
- Sistem odası UPS bakımları yapılarak değişmesi gereken parçalar değiştirilmiştir.
- Kurumumuzun dış saldırılara karşı daha güvenli hale getirilmesi ve atakların önlenmesi maksadı ile yeni nesil güvenlik duvarı alınarak sistemlere entegre edilmiştir.
- URL filtreleme ve vekil sunucu olarak kullanılmak üzere alınan ürünün yeniisi alınarak kapasitesi arttırılmıştır.
- Yeni bina network altyapısı yapılandırılarak devreye alınmıştır.
- Bakanlığımız ve bağlı kuruluşlarımızın bilişim sistemlerinin birleştirilmesi ve ortak kullanılması maksadıyla kurulması planlanan ortak veri merkezinin altyapı şartnamesinin hazırlanması tamamlanarak üst yapı şartnamesinin hazırlanmasına başlanmıştır.
- Bütün aktif dizin sunucularının işletim sistemleri Server 2012'ye değiştirilmiş. Aktif dizin servislerinin çalıştığı makineler değişmiştir.
- Bütün sanal sunucuların replikasyonları ve yedeklemeleri için çalışma yapılmıştır.
- Yedekleme servisinin kapasitesini arttırmak için NAS storage cihazı alınarak sistemlere entegre edilmiştir.

Bilgi güvenliği konusunda;

- Ağ, sistem, uygulama ve son kullanıcıya yönelik güvenlik testleri gerçekleştirilmiş olup 6 (altı) adet rapor hazırlanmıştır.
- Bilgi güvenliği farkındalık çalışmaları kapsamında Bakanlığımızın ve bağlı kuruluşlarımızın personeline yönelik anket uygulaması yapılmıştır. Bakanlığımız Taşra teşkilatı personeline bilgi güvenliği farkındalık eğitimi verilmiştir.
- ISO 27001:2013 standardının sertifikasının alınması için çalışmalara başlanmış olup bu kapsamda 23 personelimiz ISO 27001 Temel Uygulama Eğitimi'ne katılmıştır. Bu süreçte varlık envanteri, risk analizi ve tedavi planı, politika, prosedür ve formlar hazırlanmıştır.
- Kayıt Toplama ve Uyarı Sisteminin (SIEM) lisansı 5.000 EPS değerine yükseltilmiş ve 1 yıllık bakım hizmeti alınmıştır.

Elektronik Belge Yönetim Sistemi konusunda;

- Elektronik belgelere mobil ortamda erişim sağlayarak, imza atılabilmesi gerçekleştirilmiştir.
- Yıllık izinlerin EBYS ortamında alınması sağlanarak, merkez teşkilat kullanımına sunulmuştur.
- KEP gelen evrak ile KEP giden evrak modülü oluşturulmuştur.
- E-Devlet Evrak Doğrulama sistemi gerçekleştirilmiştir.
- E-Devlet Dilekçe Takip sistemi gerçekleştirilmiştir.
- Personel Terfi-Kademe İlerleme Entegrasyon sistemi gerçekleştirilmiştir.
- Mersis Firma Bilgi Sistemi ile EBYS entegre edilmiştir.
- EBYS Talep Alma Sistemi oluşturulmuştur.
- E-Devlet Başvuru Dilekçe Entegrasyonu yapılmıştır.
- DETSİS Entegrasyonu gerçekleştirilmiştir.

Yazılım konusunda;

- Bu dönem içerisinde İhtisas Bilgi Sistemi, İşçi Yevmiye Programı, Nuhun Gemisi yazılımı tasarım işlemleri, Turnike Bilgi Sistemi yeni versiyonu, Hayvanları Koruma Bilgi Sistemi, Biyokaçakçılık Bilgi Sistemi yeni versiyonu, İşletmeler Bilgi Sistemi uygulamaları geliştirilmiş, Av Yönetimi Bilgi Sistemi, Vergi Dairesi Otomasyon Projesi (Vedop) Web Servis Dağıtım Sistemi, Milli Parklar Bilgi Sistemi, Bilgi Sistemi, Merkez Yazılımı, İhtisas Bilgi Sistemi yeni versiyonu, Kurumsal Portal, EBYS Mobil, Mobil Yatırım Bilgi Sistemi, Mobil Kurumsal Portal uygulamaları geliştirilerek kullanıma açılmış, Av Turizmi, Stratejik Yönetim Sistemi, Yaban Hayatı Bilgi Sistemi, İşçi Maaş Hesaplama Programı, Uzaktan Eğitim Portalı, İhale Bilgi Sistemi, Dava Takip yeni versiyonu geliştirme çalışmalarına başlanmış, Doğa Koruma ve Milli Parklar Türkçe ve İngilizce yeni web sayfaları, Biyokaçakçılık, Biyoçeşitlilik İzleme Web Sayfaları geliştirilmiştir. Su Enstitüsü Web sayfası geliştirme çalışmaları devam etmektedir. KAYSİS hizmet envanterinde bulunan hizmetlerimizden vatandaşları ilgilendiren 47 uygulamanın e-Devlet entegrasyonu, 5 tane uygulamamızın SSO bağlantısı ile E-Devlet'te yer alması sağlanmıştır.

KURUMSAL UYGULAMALAR

- Elektronik Belge Yönetim Sistemi
- Personel Yönetim Sistemi
- Dava Takip Sistemi
- Dış İlişkiler Bilgi Sistemi
- Döner Sermaye Yönetim Sistemi
- Yatırım Programı Bilgi Sistemi
- Taşınır Yönetim Sistemi
- Yurt Dışı Görev Başvuruları
- Randevu Takip Sistemi
- Mobil Randevu Takip Sistemi
- Teknik Destek Yazılımı

KURUMSAL UYGULAMALAR

- Turnike
- Telefon Rehberi
- Bilişim Eğitimleri Portalı
- Döner Sermaye Taşınır Sistemi
- İhtisas Bilgi Sistemi
- İhtisas Çalışma Grubu Başvuru İşlemleri
- Koordinasyon Bilgi Sistemi
- Erozyonla Mücadele Eylem Planı
- Personel İş Takip Programı
- Dijital Arşiv

CBS UYGULAMALARI

- GeoData
- Avlak Yönetim Sistemi
- Nuh'un Gemisi
- HİDS
- Korunan Alanlar İzin Yönetim Sistemi
- Arazi Örtüsü
- İçme Suyu Veritabanı
- Taşınmaz Yönetim Bilgi Sistemi

Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

Medya Takip

Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile Sayın Bakanımızla ilgili olarak ulusal ve yerel basında çıkan haber, yorum ve makaleler, anlaşmalı olduğumuz profesyonel medya takip firmaları tarafından her gün taranarak elektronik ortamda Müşavirliğimize iletilmektedir.

2017 yılında derlenen haber sayısı 126.427 adettir. Bunlar arasından Makamın dikkatine sunulması gerekenler Müşavirliğimizce günlük olarak değerlendirilmiş ve Sayın Bakanımıza bir dosya halinde; Müsteşar, Müsteşar Yardımcıları, ana hizmet birimi genel müdürlüklerimiz ile bağlı kuruluşlarımıza ise elektronik ortamda sunulmuştur.

Basın Bültenleri ve Basın Açıklamaları

2017 yılı içinde Sayın Bakanımızın katılacağı tüm programlar ile Bakanlığımız çalışmaları hakkında 1.124 adet basın bülteni hazırlanarak medya kuruluşlarına gönderilmiştir.

Basın Toplantıları ve Etkinlikler

Müşavirliğimizce 2017 yılı içinde Sayın Bakanımızın katıldığı 920 adet basın toplantısı ve diğer etkinlikler gerçekleştirmiş, bu toplantılarla alakalı bilgi dosyaları ve konuşma metinleri hazırlanmıştır.

Dilekçeler ve Bilgi Edinme Başvuruları

2017 yılında 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu ve 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun kapsamında; internet aracılığıyla 27.273, faks veya dilekçe ile 57 olmak üzere toplam 27.330 adet başvuru yapılmış olup yasal süresi içerisinde sonuçlandırılmıştır.

TBMM Dilekçe Komisyonuna Yapılan Başvurular

2017 yılında TBMM Dilekçe Komisyonu ve Ombudsmanlık aracılığıyla gelen 12 adet dilekçe hakkında işlem yapılmıştır.

TBMM Denetim Faaliyetleri (Soru Önergeleri)

2017 yılında milletvekillerince Bakanlığımızı ilgilendiren konularda Sayın Bakanımıza yöneltilen 333 adet soru önergesi Müşavirliğimizce cevaplandırılmıştır.

Milletvekili Talepleri

2017 yılında milletvekillerinden Sayın Bakanımıza gelen 13 adet talep hakkında işlem yapılmıştır.

Tablo 34- Ölçülebilir Faaliyetlerin Niteliği ve İşlem Sayıları

Faaliyet Adı	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Bakanlıkla İlgili Derlenen Haberler	81.759	88.529	100.436	102.682	114.882	108.805	98.930	90.105	108.785	126.427
Basın Bültenleri ve Basın Açıklamaları	243	256	215	415	246	363	925	665	540	1124
Basın Toplantıları ve Etkinlikler	79	207	208	212	235	226	480	736	616	920
Dilekçeler ve Bilgi Edinme Başvuruları	5.838	6.819	7.178	6.303	8.130	8.445	7.739	8.811	8.338	27.330
TBMM Dilekçe Komisyonu Başvuruları	47	26	36	24	32	19	18	7	40	12
TBMM Denetim Faaliyetleri	355	249	401	136	654	804	939	243	306	333
Milletvekili Talepleri	9	9	15	9	18	17	7	7	7	13

Özel Kalem Müdürlüğü

Bakanlık Makamının günlük haftalık ve aylık programı yapılarak takip edilmiştir. Günlük ziyaretçi akışı düzenlenmiştir. Bakanlık Makamının her türlü protokol ve tören işleri düzenlenmiştir.

Bakanlık Makamının ziyaret, davet, karşılama, uğurlama, ağırlama ve bayram kutlamalarıyla ilgili hizmetleri düzenlenerek diğer kuruluşlarla koordinasyon sağlanmıştır. Bakanlık Makamının özel ve resmi yazışmaları yürütülmüştür.

Bakanlık Makamına gönderilmiş tüm yazı dilekçe e-posta vs. evraklar ilgili birimlere yönlendirilmiş olup takip edilerek gerektiğinde Makama arz edilmiştir. Makamın ve Özel Kalem Müdürlüğü'nün ulaşım hizmetleri yürütülerek, tahsisli araçların 237 sayılı Taşıt Kanunu mevzuatına göre sevk ve idare edilmesi sağlanmıştır.

2-Performans Sonuçları Tablosu

Orman ve Su İşleri Bakanlığı 2017 Yılı Performans Esaslı Bütçesinde yer alan performans hedef ve göstergelerine ilişkin gerçekleştirme raporları ilgili oldukları gaye ve hedefler bazında gruplandırılarak aşağıda sunulmuştur.

GAYE 1	Kurumsal kapasiteyi geliştirmek								
S.HEDEF 1.1	İnsan kaynaklarının etkin yönetimini sağlamak								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.00.05 - Personel Dairesi Başkanlığı								
PERFORMANS HEDEFİ -1-	İnsan kaynaklarının geliştirilmesi								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECEİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Çalışanların memnuniyet oranındaki artış oranı (kümülatif)	73	0	0	0	70	70	0	100	Hedefe ulaşılma-mıştır
Tanım	Strateji Geliştirme Başkanlığı tarafından 2016 yılında yapılan iç paydaş anket sonucunda çalışanların memnuniyet oranı yüzde 70 olarak tespit edilmiş olup sonraki dönemlerde artış hedeflenmektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Çalışanların memnuniyet oranını belirlemek için anket yapılmıştır.								
Sapmanın Nedeni	Bakanlığımız tarafından sunulan hizmetlerle alakalı personelin memnuniyetinin ölçülmesine yönelik yapılan ankette yer alan konular (atama, liyakat, yemek, otopark, kreş, teknik servis, sosyal tesisler, alt yapı, birimler arası koordinasyon, lojman, milli parklardan faydalanma vb.) performans sonucunu etkilemiştir.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	İç Paydaş Anket Raporunun ilgili birimlerle koordine edilmesi için SGB'ye 16.01.2018 tarihli ve 14658 sayılı yazı gönderilmiştir.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECEİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Standart kadro çalışmasının tamamlanma oranı (kümülatif)	90	0	0	0	40	90	100	-	Hedefe ulaşıl-mıştır
Tanım	Standart kadro çalışmaları kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra birimlerinde şube müdürlüğü bazında iş analizi çalışması yapılarak iş yükü oranları belirlenmiştir. Belirlenen iş yükü analizleri kadro unvan ihtiyaçları ile birleştirilerek hangi unvandan ne kadar personel çalıştırılması gerektiği ortaya çıkartılmıştır. Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü ile taşra teşkilatında çalışmalar tamamlanmış olup diğer birimlerde çalışmanın tamamlanması hedeflenmektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2016 yılında standart kadro çalışmasının %50'si tamamlanmıştır. Bakanlık birimlerine ait standart kadro çalışmaları taslak olarak tamamlanmış olup birimlerle tekrar toplantılar yapılarak nihai halinin verilmesi sağlanacaktır.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECE
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Hizmet içi eğitimlerde personel memnuniyet düzeyindeki artış oranı (kümülatif)	73	0	81	85	84	83	433	333	Hedef aşılmıştır
Tanım	2016 yılında düzenlenen eğitimler sonucunda yapılan anketlerde personelin eğitimlerden memnuniyet oranı yüzde 70 olarak tespit edilmiş olup sonraki dönemlerde artış hedeflenmektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Hedef aşılmış olmakla beraber memnuniyet oranı %83 olarak tespit edilmiştir.								
Sapmanın Nedeni	Hizmet alımı ile birlikte alanında iyi, konusuna hakim eğiticilerin eğitim vermesi. Eğitimlerin verimli olması için yapılan çalışmaların ve daha önceki anketlerin değerlendirilmesi ve uygulanması. Katılımcılara eğitimin öneminin daha iyi aktarılması.								

S.HEDEF 1.2	Bakanlığın görev alanları ile ilgili toplumu bilgilendirmek								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.00.06 - Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı								
PERFORMANS HEDEFİ -2-	Bakanlığın görev alanları ile ilgili kurum, kuruluş, STK ve üniversiteler ile işbirliğini geliştirmek, toplum bilincini artırmak								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECE
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Basılı, görsel ve dijital yayın sayısı (kümülatif)	325	48	43	72	78	526	603	503	Hedef aşılmıştır
Tanım	Kitap, broşür, dergi, aylık bülten, CD, film vb. Bakanlığımız faaliyetlerine yönelik tanıtım filmi, belgesel ve kamu spotu çekimleri yapılacaktır. Çocukların doğa ve çevre bilincinin gelişmesine yönelik kitap, broşür vs. hazırlanacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Bakanlığımız görev alanlarıyla ilgili artan duyarlılık ve ilgi neticesinde yazılı ve görsel yayınlar hedef kitleye ulaştırılmıştır.								
Sapmanın Nedeni	Bakanlığımız faaliyet alanının geniş oluşu, farklı ürünlerle farklı kitlelere ulaştırılması hedeflendiğinden çıktının çeşitlilik göstermesi, ani oluşan ve yapılması zaruriyet gerektiren faaliyetler, öngörülemez iş miktarında artış sebebiyle sapma meydana gelmiştir.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlem	İş kalemlerinin, ihtiyaçların ve bunları karşılayacak faaliyetlerin iyi analiz edilerek performans göstergesine yakın hedefler tespit edilerek sapma en aza indirgenecektir.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Düzenlenen etkinlik sayısı-adet (Kümülatif)	42	0	2	0	12	43	108	8	Hedef aşılmıştır
Tanım	Bakanlık personelinin kişisel gelişimine katkıda bulunmak ve motivasyonunu artırmak maksadıyla 8 adet hizmet içi eğitim seminerleri düzenlenecektir. Ayrıca Bakanlığımız tanınırlığını arttırmak, ilk ve ortaokul öğrencilerinde milli şuuru geliştirmek maksadıyla 5 adet Mobil Tanıtım Tır'ının bütün yurdu gezmesi için koordinasyon görevinde bulunulacaktır. Bakanlığımızı temsilen fuar, seminer, konferans vb. etkinliklerde stant açılacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Bakanlık personelinin kişisel gelişimine katkıda bulunmak ve motivasyonunu artırmak maksadıyla hizmet içi eğitim seminerleri, ayrıca faaliyet alanlarımız ile alakalı kamu kurum ve kuruluşları, STK' lar, üniversiteler, yerel yönetimler vb. paydaşlarla yılı içerisinde etkinlikler düzenlenmiştir.								
Sapmanın Nedeni	2017 yılı içerisinde yürütülen iki farklı proje kapsamında yapılan eğitim seminerleri ve kurslar dolayısıyla hedef aşılmıştır.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	İhtiyaçlar iyi analiz edilerek hedef belirlemede daha dikkatli davranılacaktır.								

S.HEDEF 1.3	Bilgi sistemlerini geliştirmek ve bilgi güvenliğini sağlamak								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.00 10 - Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı								
PERFORMANS HEDEFİ -3-	Bilgi sistemleri alt yapısının geliştirilmesi								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Geliştirilen yazılım sayısı-adet (kümülatif)	45	1	2	2	0	45	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Bakanlık birimlerinin ihtiyacı olan yazılımların ve veri tabanlarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Bakanlığımız birimlerinin ihtiyaçları doğrultusunda; 1- Yıllık İzin ve Raporların EBYS Üzerinden Alınması 2- Kurumsal Portal 3- İşletmeler Gelir Sistemi 4- İhtisas Bilgi Sistemi 5- Turnike Bilgi Sistemi yazılımları geliştirilmiştir.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Türkiye.gov.tr üzerinden vatandaşlara sunulan e-devlet uygulaması sayısı-adet (kümülatif)	7	1	2	3	46	54	1.040	940	Hedef aşılmıştır
Tanım	Bakanlık hizmetlerine elektronik ortam üzerinden ulaşılması hedeflenmektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Vatandaşın Bakanlığımız hizmetlerine başvurusunu gerektiren KAYSİS (Elektronik Kamu Bilgi Yönetim Sistemi) hizmet envanteri Başbakanlığın talimatı ile e-devlete entegre edilmiştir.								
Sapmanın Nedeni	Başbakanlık tarafından KAYSİS hizmet envanterinde bulunan vatandaşlara sunulan hizmetlerin e-devlet üzerinden gerçekleştirilebilmesi için gerekli çalışmaların yapılması ve entegrasyonların 31.12.2018 tarihine kadar bitirilmesi talimatı verilmiştir. Söz konusu hizmetlerin entegrasyonları yapılmış olması nedeniyle hedefte sapma meydana gelmiştir.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Başbakanlık talimatı ile 2018 yılı içerisinde Bakanlığımız KAYSİS hizmet envanterinde yer alan ve özel sektöre ve sivil toplum kuruluşların başvuruları ile başlayan hizmetlerin de e-devlet entegrasyonlarının yapılması gerekmektedir. Bir sonraki program döneminde hedefin artırılması planlanmaktadır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Bilgi güvenliği zafiyet taraması rapor sayısı-adet (kümülatif)	7	0	0	3	3	8	120	20	Hedef aşılmıştır
Tanım	Bakanlığımız bilişim sistemlerinin saldırgan öngörüsü ile güvenlik açıklarının tespit edilip bulunan zafiyetlerin tespit edilerek raporlanması hedeflenmektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Bu yıl içerisinde altı adet bilgi güvenliği zafiyet taraması raporu hazırlanmıştır.								
Sapmanın Nedeni	Kurumun sahip olduğu bilgi varlıkları farklı ağ ve sistemlerde bulunmaktadır. Bu sebeple riskli görülen her ağ ve sistem alt yapısına ayrı ayrı güvenlik testi yapılmıştır. Yılın son döneminde bu sebeple bir adet rapor fazla hazırlanmıştır.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Güvenlik denetimleri periyodik olarak yıl içerisinde 5 adet olarak yapılarak raporlanacaktır. Bununla birlikte ağ ve sistem alt yapısında tespit edilebilecek güvenlik ihlali veya zafiyet durumlarında yapılacak ek güvenlik testleri ile hedefin üzerine çıkılma ihtimali bulunmaktadır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Geliştirilen mobil uygulama sayısı-adet (kümülatif)	4	0	0	2	1	5	150	50	Hedef aşılmıştır
Tanım	Bakanlığımız uygulamalarını mobil ortamlarda sunulması hedeflenmektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2016 yılında 2 adet mobil uygulama geliştirilmiştir. Bakanlığımız uygulamalarının mobil ortamda sunulması amacıyla Yatırım Bilgi Sistemi, EBYS ve Kurumsal Portal uygulamalarımız ile birlikte hedeflenen sayıyı gerçekleştirip birimlerimizin ihtiyaçları doğrultusunda hedef aşılmıştır.								

Sapmanın Nedeni	Birimlerimizin ihtiyaçları doğrultusunda hedeflenen sayı aşılmıştır.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Teknolojik ilerlemelerin çok hızlı geliştiği günümüzde hizmetlerimizin mobil ortamlarda sunulması kaçınılmaz bir gerçek olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda bir sonraki program döneminde hedefin artırılması planlanmaktadır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Geliştirilen coğrafi analiz sayısı-adet (kümülatif)	30	7	6	4	5	37	147	47	Hedef aşılmıştır
Tanım	Birimlerin ihtiyacına cevap verebilecek coğrafi analizlerin geliştirilmesi hedeflenmektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Bakanlıklar, bağlı kuruluşlar, kamu kurumları ve vatandaşlardan gelen coğrafi bilgi talepleri (arazi örtüsü, korunan alanların sınır değişiklikleri ve yeni ilanlar, avlak haritaları, korunan alan istatistikleri, jeolojik paftalar, yükseklik paftaları) karşılanmıştır.								
Sapmanın Nedeni	Birimlerimizin ihtiyaçları doğrultusunda hedeflenen sayı aşılmıştır.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Analiz sayı tahmini yapılırken geçmişte yapılan çalışmalar daha hassas incelenecek, özellikle istatistiki veriler dikkate alınarak öngöründe bulunulacaktır.								

S.HEDEF 1.4	Az gelişmiş ülkeler başta olmak üzere uluslararası kuruluşlar ve ülkelerle ikili ve bölgesel işbirliğini arttırmak								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.00.12- Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı								
PERFORMANS HEDEFİ -4-	Az gelişmiş ülkeler başta olmak üzere uluslararası kuruluşlar ve ülkelerle ikili ve bölgesel işbirliğini arttırmak								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Hazırlanan işbirliği anlaşması sayısı-adet (kümülatif)	36	3	3	2	0	40	200	100	Hedef aşılmıştır
Tanım	Ülkemizin dış politikası doğrultusunda işbirliği anlaşması yaptığımız ülkelere her yıl yenilerinin eklenmesi hedeflenmektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2017 için 4 anlaşma hazırlanması öngörülmüş ancak toplam 8 anlaşma hazırlanmıştır.								
Sapmanın Nedeni	Yıl içinde hazırlanacak anlaşma sayısı; geçmiş yıllar ortalaması ve o yıl için halihazırda belirlenmiş olan ya da öngörülen faaliyetler dikkate alınarak belirlenmekte olup, ülkemizin dış politikası ve yıl içerisinde ülkelerle gelişen ikili işbirliği süreçlerine bağlı olarak olumlu yönde bir sapma meydana gelmiştir.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Hazırlanan ikili anlaşma sayısı; ülkemizin dış politikası, yabancı ülkelerin işbirliği talepleri ve neticede Sayın Bakanımızın talimatları doğrultusunda gerçekleştirildiğinden herhangi bir önlemin alınması mümkün görülmemektedir.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
İkili ve bölgesel işbirliği yapılan ülke sayısı-adet (kümülatif)	95	4	3	3	4	94	93	7	Hedefe ulaşamamıştır
Tanım	Ülkemizin dış politikası ile Bakanlığımızın strateji ve öncelikleri çerçevesinde ikili ve bölgesel bazda işbirliği yaptığımız ülke sayısının artırılması hedeflenmektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2017 yılında çok sayıda ülke ile yoğun işbirliği faaliyeti yürütülmekle birlikte, daha önce işbirliği faaliyeti gerçekleştirilmeyen 14 yeni ülke ile çeşitli işbirliği süreçleri başlatılmıştır.								
Sapmanın Nedeni	Herhangi bir yılda ikili ve bölgesel işbirliği yapılacak yeni ülke sayısı, ülkemizin dış politikasına ve yıl içerisinde yabancı ülkelerle gelişen ikili işbirliği süreçlerine bağlıdır.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	İkili ve bölgesel işbirliği yapılan ülke sayısı; ülkemizin dış politikası, yabancı ülkelerin işbirliği talepleri ve neticede Sayın Bakanımızın talimatları doğrultusunda gerçekleştirildiğinden herhangi bir önlemin alınması mümkün görülmemektedir.								

GAYE.2	Çölleşme ve erozyonla etkin mücadele etmek								
S.HEDEF 2.1	Çölleşme ve erozyonla mücadele kapasitesini arttırmak; paydaşlarla işbirliğini geliştirmek								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.30.00 - ÇEM Genel Müdürlüğü								
PERFORMANS HEDEFİ -5-	Çölleşme ve erozyonla mücadele kapasitesini arttırmak; paydaşlarla işbirliğini geliştirmek								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Gerçekleştirilen işbirliği sayısı-adet (kümülatif)	30	1	1	5	8	30	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı, Ulusal Havza Yönetim Stratejisi, Bölgesel Gelişim Projeleri, Erozyonla Mücadele Eylem Planı, Yukarı Havza Sel Kontrolü Eylem Planı, Baraj Havzaları Yeşil Kuşak Ağaçlandırma Eylem Planı ve Maden Sahaları Rehabilitasyon Eylem Planlarında yer alan kurum, kuruluş, STK ve üniversitelerle işbirliği geliştirilecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Bu yıl içerisinde hedeflenen 15 adet işbirliği gerçekleştirilerek hedefe ulaşılmıştır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Düzenlenen eğitim sayısı-adet (kümülatif)	108	3	8	16	13	108	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Paydaş kurumlarla birlikte kurumsal kapasiteyi arttırmaya yönelik çölleşme, erozyon, sel, çığ, heyelan konularında eğitim, hizmet içi eğitimler, teknik geziler, ihtisas grupları çalışmaları yürütülecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Bu yıl içerisinde paydaş kurumlar ile birlikte kurumsal kapasiteyi arttırmak gayesiyle kırk adet eğitim, hizmet içi eğitim, teknik gezi ve ihtisas grubu çalışması gerçekleştirilmiştir.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Basılı ve görsel yayın sayısı- adet (kümülatif)	193	8	5	7	0	193	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Kurumsal kapasite ve kamuoyu bilincini arttırmaya yönelik broşür, kitap, kitapçık, rehber, afiş, sosyal medyaya yönelik çalışmalar vb. hazırlanarak toplumun istifadesine sunulacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Bu yıl içerisinde kurumsal kapasite ve kamuoyu bilincini arttırmak maksadıyla 20 adet basılı ve görsel yayın hazırlanmıştır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Düzenlenen etkinlik sayısı-adet (kümülatif)	119	0	6	2	2	119	100	0	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Çölleşme, arazi tahribatı, kuraklık, erozyon, sel, çığ, heyelan konularında sempozyum, çalıştay, toplantı vb. etkinlikler düzenlenecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Bu yıl içerisinde çölleşme, arazi tahribatı, kuraklık, erozyon, sel, çığ ve heyelan konularında 10 adet sempozyum, çalıştay, toplantı vb. etkinlik gerçekleştirilmiştir.								

S.HEDEF 2.2	Uluslararası kurum, kuruluş ve ülkelerle işbirliğini geliştirmek, yükümlülükleri yerine getirmek								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.30.00 - ÇEM Genel Müdürlüğü								
PERFORMANS HEDEFİ -6-	Uluslararası kurum, kuruluş ve ülkelerle işbirliğini geliştirmek, yükümlülükleri yerine getirmek								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECE
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Uluslararası kurum ve kuruluşlarla yapılan ortak çalışma sayısı-adet (kümülatif)	33	0	1	0	9	33	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	2015-2017 dönemini kapsayan UNCCD-COP 12 Dönem Başkanlığı ve 2016-2019 dönemini kapsayan Ankara Girişimi Eylem Planı kapsamında; çölleşme, arazi tahribatı ve kuraklık konularında uluslararası kurum, kuruluşlarla plan, proje vb. ortak çalışmalar yürütülecektir. Bu çalışmalar kapsamında uluslararası arenada ülkemizin görünürlüğü/etkinliği artacak ve çölleşme ile mücadelede lider ülke konumunda yer alan ülkemizin bilgi ve tecrübeleri paylaşılacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Bu yıl içerisinde uluslararası kurum ve kuruluşlarla, hedeflenen 10 adet çölleşme, arazi tahribatı ve kuraklık konularında plan, proje ve ortak çalışma yürütülmüştür.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECE
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
İşbirliği yapılan ülke sayısı-adet (kümülatif)	97	7	1	3	9	97	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	İkili, bölgesel ve uluslararası ilişkiler seviyesinde Afrika, Orta Asya, Kafkasya ülkeleriyle işbirlikleri yapılacaktır. Pan-Afrika Büyük Yeşil Duvar Ajansı vb. anlaşmalar çerçevesinde işbirlikleri geliştirilecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	İkili, bölgesel ve uluslararası ilişkiler kapsamında; Afrika, Orta Asya, Kafkasya ülkeleri olmak üzere bu yıl için hedeflenen 20 adet ülke ile işbirliği gerçekleştirilmiştir.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECE
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Çölleşme ile mücadele sözleşmesi kapsamında hazırlanacak rapor sayısı-adet	-	-	-	-	-	-	-	-	2017 gösterge değeri konulmamıştır
Tanım	Sözleşme kapsamında Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı'nda yer alan kurum, kuruluş, STK ve üniversitelerin yapmış olduğu çalışmalar raporlanacaktır. Ulusal yükümlülük çerçevesinde Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi (UNCCD) Sekretaryasına 2 yılda bir çölleşme izleme raporu gönderilecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Çölleşme ile mücadele sözleşmesi kapsamında, Çölleşme ile Mücadele Ulusal Stratejisi ve Eylem Planı'nda yer alan kurum, kuruluş, STK ve üniversitelerin yapmış olduğu çalışmalar raporlanacaktır. 20 Nisan 2017 tarihinde tüm paydaş kurum, kuruluş, STK ve üniversitelerin katılımıyla Teknik Komite Toplantısı yapıldı ve bu tarihten itibaren sistem paydaş kullanıcılara açılarak veri girişlerinin yapılması sağlandı. Sisteme girilen verilerin derlenmesi ve raporlanması çalışması devam etmektedir. Hazırlanan rapor iki yılda bir UNCCD'ye gönderilmekte olup 2016 yılında raporlama yapıldı ve gelecek rapor 2018 yılında yapılacaktır.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Çölleşme ile mücadele ilerleme ve istatistikleri raporu sayısı-adet (kümülatif)	8	0	0	0	2	8	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Çölleşme ile Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar izlenerek ilerleme raporu hazırlanacaktır. Resmi İstatistik Programı kapsamında ülkemizin çölleşme ile mücadele istatistikleri oluşturulacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Çölleşme ile Mücadele Stratejisi ve Eylem Planı kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar izlenerek ilerleme raporları hazırlanmış ve yayımlanmak üzere Türkiye İstatistik Kurumuna gönderilmiştir.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Uluslararası alanda eğitim verilen ülke sayısı-adet (kümülatif)	75	0	19	26	0	75	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Ülkemizin deneyim ve tecrübelerini paylaşmak gayesiyle özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülke uzmanlarına yönelik eğitimler düzenlenecektir. Bu kapsamda; Afrika, Orta Asya, Balkanlar ile Pan-Afrika Ajansı Büyük Yeşil Duvar Girişimi ve Meteoroloji - Toz Taşınımı - Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Bölgesel İşbirliğinde yer alan ülkeler de yer almaktadır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Ülkemizin deneyim ve tecrübelerini paylaşmak gayesiyle özellikle az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelere yönelik bu yıl içerisinde 45 ülke uzmanına eğitim verilmiştir.								

S.HEDEF 2.3	Küresel ve bölgesel düzeyde çölleşme ile mücadelede öncülük etmek								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.30.00 - ÇEM Genel Müdürlüğü								
PERFORMANS HEDEFİ -7-	Küresel ve bölgesel düzeyde çölleşme ile mücadelede öncülük etmek								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Ankara insiyatifi kapsamında ülkemiz sorumluluğundaki eylemlerin yıllık gerçekleşme oranı (kümülatif)	90	2	2	1	0	90	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Ankara Girişimi Eylem Planı yıllık olarak uygulamaya devam edilecektir. Ülkemizin başlattığı Ankara Girişimi kapsamında UNCCD sekreteryasına 2016-2019 döneminde mali katkı yapılacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Ankara Girişimi Eylem Planı yıllık olarak uygulanmaya devam edilmekte olup 2017 için hedeflenen orana ulaşılmıştır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Uluslararası süreçlerin karar mekanizmaları toplantılarına katılım sayısı - adet (kümülatif)	13	4	3	2	1	13	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	COP-Taraflar Konferansı, COP Büro, CRIC-Sözleşmenin Uygulamalarının Gözden Geçirilmesi Komitesi, CST-Bilim ve Teknoloji Komitesi, IWG - UNCCD Stratejik Planı Yenileme çalışmaları, İklim Değişikliği toplantıları, Ankara Girişimi kapsamında gerçekleşen toplantılara ve uluslararası sözleşmeler kapsamında yapılacak diğer toplantılara katılım sağlanacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Genel Müdürlüğümüz uzmanları hedeflenen on adet uluslararası süreçlerin karar mekanizmaları toplantılarına katılım sağlamış ve toplantılarda ülkemizi başarı ile temsil etmişlerdir.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Arazi Tahribatının Dengelenmesi (ATD) Raporunun hazırlanarak güncellenme oranı (kümülatif)	80	5	0	5	0	80	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Arazi Tahribatının Dengelenmesi (ATD) hedeflerinin belirlenmesinde önemli bir başlangıç ve kendi ulusal hedeflerini belirlemek isteyen ülkelere örnek oluşturacak olan 2016 yılında hazırlanan ve 2030 ulusal gönüllü hedefleri içeren ATD Raporu, ilgili kurumlara gönderilmiş olup kurumsal faaliyetler çerçevesinde güncellenecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	ATD Raporu ilgili kurumlara gönderilmiş olup kurumsal faaliyetler çerçevesinde güncellenmesi sağlanmış ve raporun güncellenme oranı %70'den %80'e çıkarılarak yıllık hedefe ulaşılmıştır.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Yurt dışında uygulamaya yönelik hazırlanan plan, proje sayısı-adet (kümülatif)	10	3	1	0	1	10	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	2015-2017 dönemini kapsayan UNCCD COP 12 Dönem Başkanlığı sürecinde ve 2016-2019 dönemini içeren Ankara Girişimi Eylem Planı, Pan-Afrika Ajansı GGW İşbirliği, FAO Ormancılık Ortaklık Anlaşması çerçevesinde; ülkemizin tecrübelerini diğer ülkelere aktarmak gayesiyle çölleşme, arazi tahribatı ve kuraklık konularında uluslararası kurum, kuruluşlarla ortak plan, proje ve faaliyetler yürütülecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Yurt dışında uygulamaya yönelik olarak beş adet (Moritanya'da Fidanlık Projesi, Moritanya'da Kumul Tespit Projesi, Özbekistan'da Fidanlık ve Ağaçlandırma Projesi, Türkiye-Senegal Dostluk Ormanı Projesi, Nijer-Agadez Ağaçlandırma Projesi) proje hazırlamıştır.								

S.HEDEF 2.4	Çölleşme ve erozyona maruz kalan/ kalabilecek bölgeleri tespit etmek, izlemek								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.30.00 - ÇEM Genel Müdürlüğü								
PERFORMANS HEDEFİ -8-	Çölleşme ve erozyona maruz kalan/ kalabilecek bölgeleri tespit etmek, izlemek								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Çölleşme, erozyon, havza izleme sistemlerinin geliştirilme oranı (kümülatif)	40	5	5	5	5	40	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Çölleşme İzleme Sistemi arazi doğrulama ve kalibrasyon çalışmaları yürütülecektir. Mevcut hazırlanan Havza İzleme ve Değerlendirme Sistemi (HİDS) temaların önemine ve verilerin üretilmesine/elde edilmesine göre güncellenecektir. Dinamik Erozyon Modeli ve İzleme Sistemi kapsamında veri güncellemesi, güncelleme sırasında çıkan sorunlara göre yazılım güncellemesi yapılacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Çölleşme, erozyon ve havza izleme sistemlerinin güncellenmesi düzenli olarak yapılmakta ve 2017 yılı için belirlenen hedefe ulaşılmış geliştirme oranı %20'den %40'a çıkarılmıştır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Ulusal ölçekte rüzgâr erozyonu risk haritasının tamamlanma oranı (kümülatif)	30	5	5	5	5	30	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Ülkemizde rüzgâr erozyonundan etkilenen alanların ortaya konulabilmesi için UDRES (Ulusal Dinamik Rüzgar Erozyonu Sistemi) yazılımı geliştirilmektedir. Rüzgâr erozyonundan etkilenen potansiyel alanlar tespit edilmiş olup gerçek rüzgâr erozyonu alanları yazılım ile ortaya konulacak ve sonuçlar arazi validasyonu ile doğrulanacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Ulusal ölçekte rüzgar erozyonu risk haritasının oluşturulması faaliyetleri gerçekleştirilmiş olup rüzgar erozyonu risk haritasının tamamlanma oranı %10'dan %30'a çıkarılarak hedefe ulaşılmıştır.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Erozyonla denizlere, göllere, barajlara taşınan toprak miktarının hesaplandığı rapor sayısı-adet (kümülatif)	1	0	0	0	1	1	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Akarsular tarafından taşınan toprak kayıpları DSİ Genel Müdürlüğü tarafından akarsular üzerinde kurulu olan Sediment Gözlem İstasyonları ile ölçülmektedir. İlgili kurum tarafından elde edilen veriler değerlendirilerek raporlanacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Akarsular üzerinde kurulu olan Sediment Gözlem İstasyonlarından veriler alınarak, erozyonla denizlere, göllere, barajlara taşınan toprak miktarının hesaplandığı rapor hazırlanmıştır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Eylem planları ve projelerin uygulamasına yönelik izleme ve değerlendirme rapor sayısı-adet (kümülatif)	10	0	0	0	5	10	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Erozyonla Mücadele Eylem Planı, Yukarı Havza Sel Kontrolü Eylem Planı, Baraj Havzaları Yeşil Kuşak Ağaçlandırma Eylem Planı ve Maden Sahaları Rehabilitasyon Eylem Planları kapsamında yer alan faaliyetler ile proje uygulamalarına dair yıllık raporlamalar yapılacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmekte olan eylem planları ve projelerin uygulanmasına yönelik izleme ve değerlendirmelerin yer aldığı 5 adet rapor hazırlanmış ve hedefe ulaşılmıştır.								

S.HEDEF 2.5	Çölleşme ve erozyonla mücadelede plan ve projeler hazırlamak, AR-GE çalışmaları yapmak								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.30.00 - ÇEM Genel Müdürlüğü								
PERFORMANS HEDEFİ -9-	Çölleşme ve erozyonla mücadelede plan ve projeler hazırlamak, AR-GE çalışmaları yapmak								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Entegre mikrohavza rehabilitasyon proje sayısı- adet (kümülatif)	15	0	0	2	0	15	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Eylem planları ve bölgesel gelişim projeleri kapsamında katılımcı yaklaşımla entegre mikro havza rehabilitasyon projeleri yapılacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Eylem planları ve bölgesel gelişim projeleri kapsamında; Manisa-Selendi Çayı ve Denizli - Akdere Çayı Entegre Mikro Havza Rehabilitasyon Projeleri hazırlanmıştır.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Çölleşme ve erozyon kontrolü proje sayısı-adet (kümülatif)	160	0	10	0	10	160	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Jeolojik, jeomorfolojik, iklimatik ve topoğrafik özellikler ile yanlış arazi kullanımından dolayı Ülkemiz çölleşme ve erozyona hassas ülkeler arasında yer almaktadır. Eylem planları ve bölgesel gelişim projeleri kapsamında arazi tahribatı, erozyon, verim kaybının önlenmesi, yöre halkı için alternatif gelir kaynaklarının sağlanması, rekreasyon alanlarının oluşturulması, yaban hayvanları için yeni yaşam alanlarının oluşturulması için uygulama projeleri yapılacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Bu yıl içerisinde Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Genel Müdürlüğü tarafından hedeflenen yirmi adet çölleşme ve erozyon kontrolü projesi hazırlanarak hedefe ulaşılmıştır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Sel, heyelan, çığ kontrol projeleri sayısı-adet (kümülatif)	127	0	7	0	10	127	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Ülkemiz sahip olduğu jeolojik, jeomorfolojik, iklimatik ve topografik özelliklerinden dolayı tabii afetlerin sıkça yaşandığı ülkeler arasında yer almaktadır. Bu afetler arasında yer alan sel, çığ ve heyelan zararlarının en aza indirilmesi, başta toprak olarak üzere tabii kaynakların korunması maksadıyla eylem planları ve bölgesel gelişim projeleri kapsamında uygulama projeleri yapılacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2017 yılı içerisinde Çölleşme ve Erozyonla Mücadele Genel Genel Müdürlüğü tarafından hedeflenen on yedi adet sel, heyelan, çığ kontrolü projesi hazırlanmış olup hedefe ulaşılmıştır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Uygulanan model proje sayısı-adet (kümülatif)	2	0	1	1	0	2	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Çığ, kaya yuvarlanması, erozyon ve sel kontrolünde uygulanan yöntem ve çalışmaların tamamının bir arada görülebileceği, aynı zamanda ulusal ve uluslararası alanda teknik personelin eğitimi maksadıyla model sahalar oluşturulacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2017 yılı içerisinde Bolu ili Ayıkayası mevki çığ kontrol model eğitim sahası ve Elazığ Gezin erozyon sel model eğitim sahası olmak üzere 2 adet model proje uygulanarak hedefe ulaşılmıştır.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECEİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Yürütülen Ar-Ge proje sayısı -adet (kümülatif)	46	10	3	0	0	49	130	30	Hedef aşılmıştır
Tanım	Erozyon tedbirleri, erozyon izleme sistemleri, kurak ve yarı kurak alanların sürdürülebilir yönetimi konularında Ar-Ge çalışmaları yapılacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2017 yılı içerisinde Genel Müdürlüğümüz halihazırda mevcut olan on adet Ar-Ge projesini yıl boyunca yürütmüş ayrıca 3 adet yeni Ar-Ge projesi de hazırlanarak hedefin üzerine çıkmıştır.								
Sapmanın Nedeni	1- Yarı Kurak Yetiştirme Ortamında Toprak İşleme Metotlarında Toprak Nemi İzlenmesi Projesi 2- Yarı Kurak İklim Bölgesinde Farklı Sulama Seviyelerinde İki Biyogübre ve Mikoriza'nın Bazı Gelir Getirici Türler Üzerine Etkisinin Belirlenmesi Projesi; Projenin arazi uygulaması 2017 yılı ilkbahar döneminde ceviz, badem ve kurt üzümü fidanları dikilerek gerçekleştirilmiştir. 3- Farklı Kapalılığa Sahip Meşcerelerde Toprak ve Su Kaybının Belirlenmesi Kastamonu Örneği Projesi								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Devam eden araştırma projelerine ait alt parametrelerin çalışılmasına gerek duyulmasından dolayı planlanandan fazla gerçekleşme olmuştur. Projelerin alt parametreler çalışılmasına gerek duyulmasından dolayı sapmaya karşı önlem öngörülememektedir.								

GAYE 3	Su kaynaklarının korunması, iyileştirilmesi ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak								
S.HEDEF 3.1	Taşkın ve kuraklığın olumsuz etkilerinin kontrolü maksadıyla taşkın ve kuraklık yönetim planlarını hazırlamak, uygulanmasını takip etmek								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.32.00-Su Yönetimi Genel Müdürlüğü								
PERFORMANS HEDEFİ -10-	Taşkın ve kuraklığın havza ölçeğinde yönetimini sağlamak								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECEİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Taşkın yönetim planı tamamlanan havza sayısı adet (kümülatif)	2	-	-	-	-	2	-	-	2017 gösterge değeri konulmamıştır
Tanım	3 havzada (Sakarya, Susurluk ve Ceyhan) ise Taşkın Yönetim Planlarının hazırlanması çalışmaları devam etmekte olup, 2018 yılında tamamlanacaktır. Ayrıca 2017 yılında 9 havzada (Kuzey Ege, Gediz, Küçük Menderes, Büyük Menderes, Batı Akdeniz, Burdur, Akarçay, Kızılırmak ve Aras) taşkın yönetim planlarının hazırlanması çalışmaları sürdürülecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2 havzada Taşkın Yönetim Planı tamamlanmış olup 15 havzada çalışmalar devam etmektedir. 2018 yılı içerisinde 6 havzada daha çalışmalara başlanacaktır. Ülkemizde yer alan tüm havzaların (25 havza) Taşkın Yönetim Planları 2021 yılında kadar tamamlanacaktır. 2013 yılında 1 havzada (Yeşilırmak) Taşkın Yönetim Planı çalışmaları başlamış olup 2015 yılında tamamlanmıştır. 2014 yılında 1 havzada (Antalya) Taşkın Yönetim Planı çalışmaları başlamış olup 2016 yılında tamamlanmıştır. 2015 yılında 3 havzada (Sakarya, Susurluk ve Ceyhan) Taşkın Yönetim Planı çalışmaları başlamış olup 2018 yılında tamamlanacaktır. 2016 yılında 9 havzada (Kuzey Ege, Gediz, Küçük Menderes, Büyük Menderes, Batı Akdeniz, Burdur, Akarçay, Kızılırmak ve Aras) Taşkın Yönetim Planı çalışmaları başlamış olup 2019 yılında tamamlanacaktır. 2017 yılında 3 havzada (Doğu Akdeniz, Batı Akdeniz ve Fırat-Dicle) Taşkın Yönetim Planı çalışmaları başlamış olup 2019 yılında tamamlanacaktır. 2018 yılında 6 havzada (Doğu Karadeniz, Çoruh, Van Gölü, Konya, Asi ve Seyhan) Taşkın Yönetim Planı çalışmaları başlayacak olup 2020 yılında tamamlanacaktır.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECEİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Kuraklık yönetim planı tamamlanan havza sayısı-adet (kümülatif)	2	-	-	-	-	2	-	-	2017 gösterge değeri konulmamıştır
Tanım	2 Havzada (Konya ve Akarçay) Kuraklık Yönetim Planları tamamlanmıştır. 7 Havzada (Kuzey Ege, Küçük Menderes, Doğu Akdeniz, Van Gölü, Burdur, Antalya ve Batı Akdeniz) Kuraklık Yönetim Planlarının hazırlanması çalışmalarına başlanmış olup 2018 yılında tamamlanması hedeflenmektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2 havzada Kuraklık Yönetim Planı tamamlanmış olup 13 havzada çalışmalar devam etmektedir. Ülkemizde yer alan tüm havzaların (25 havza) Kuraklık Yönetim Planları 2023 yılında kadar tamamlanacaktır. 2013 yılında 1 havzada (Konya) Kuraklık Yönetim Planı çalışmaları başlamış olup 2015 yılında tamamlanmıştır. 2014 yılında 1 havzada (Akarçay) Kuraklık Yönetim Planı çalışmaları başlamış olup 2015 yılında tamamlanmıştır. 2016 yılında 7 havzada (Kuzey Ege, Küçük Menderes, Doğu Akdeniz, Van Gölü, Burdur, Antalya, Batı Akdeniz,) Kuraklık Yönetim Planı çalışmaları başlamış olup 2018 yılında tamamlanacaktır. 2017 yılında 6 havzada (Fırat Dicle, Seyhan, Ceyhan, Asi, Gediz, Büyük Menderes) Kuraklık Yönetim Planı çalışmaları başlamış olup 2019 yılında tamamlanacaktır.								

S.HEDEF 3.2	Yerüstü sularının kalite sınıflarını ve yeraltı sularının kalite ve miktar durumlarını tespit etmek								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.32.00-Su Yönetimi Genel Müdürlüğü								
PERFORMANS HEDEFİ -11-	Su kalitesini korumak ve iyileştirilmesini sağlamak								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECEİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik hazırlanan eylem planı sayısı - adet (kümülatif)	5	1	0	0	1	5	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Yoğun kirlilik problemleri görülen mikro havza/alt havzalara ilişkin su kalitesinin iyileştirilmesine yönelik tedbirleri içeren eylem planları hazırlanacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2017 Yılından önce 3 adet Su Kalitesinin iyileştirmesine yönelik eylem planı tamamlanmıştı. Yıl içinde 2 adet daha eylem planı hazırlanmıştır. "Göller ve Sulak Alanlar Eylem Planı" ve "Kentsel Hassas Alanlar Eylem Planı" hazırlanmıştır.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Kalite kategorisi tespit edilmiş içmesuyu kaynağı sayısı - adet (kümülatif)	102	10	10	10	10	102	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	İçme ve kullanma suyu temininde kullanılan su kaynaklarının A1, A2, A3 kalite kategorileri belirlenecektir. Su kaynağının kalitesine göre kullanılması gereken arıtma prosesleri tespit edilecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2017 öncesi kalite kategorisi tespit edilmiş içmesuyu kaynağı 62 adettir. Yıl içinde içmesuyu Elde Edilen veya Elde Edilmesi Planlanan Yüzeysel Suların Kalitesine Dair Yönetmelik kapsamında 40 adet su kaynağında kalite kategorisi tespiti çalışması tamamlanmıştır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Yeraltı suyu kütlerinin kalite ve miktar durumu belirlenen havza sayısı-adet (kümülatif)	1	0	1	0	0	1	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Yeraltı sularının kirlenmeye ve bozulmaya karşı korunması maksadıyla yayımlanan eylem planında havzalar önceliklendirilmiş olup birinci önceliğe sahip 9 havzadan başlanarak daha sonra ikinci, üçüncü ve dördüncü öncelikli havzalarda yeraltı suyu kütlerinin kalite ve miktar durumlarının belirlenmesi çalışmaları gerçekleştirilecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Yeraltı Sularının Miktar ve Kalite Özelliklerinin Ortaya Konması ve Değerlendirilmesi Konusunda Metodoloji(ler)/Yöntem(ler) Oluşturulması ve Uygulanması: Gediz Havzası Örnek Çalışması kapsamında Gediz Havzası'nda belirlenen yeraltı suyu kütlerinin kalite ve miktar durumları belirlenmiştir.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Revize edilen havza izleme programı sayısı-adet (kümülatif)	5	4	1	0	0	5	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	25 havzaya ait havza izleme programları hazırlanmış olup söz konusu programlar çerçevesinde izleme çalışmaları DSİ Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. İzleme çalışmaları sonucunda elde edilen veriler ve ihtiyaçlar değerlendirilerek havza izleme programları güncellenecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Havza izleme programlarının revizyon çalışmalarına 2017 yılı itibarıyla başlanmış olup Akarçay, Batı Akdeniz, Sakarya, Yeşilırmak ve Susurluk havzası izleme programı revize edilmiştir.								

S.HEDEF 3.3	Ulusal Su Bilgi Sistemini kurmak ve sürekliliğini sağlamak								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.32.00-Su Yönetimi Genel Müdürlüğü								
PERFORMANS HEDEFİ - 12-	Ulusal Su Bilgi Sistemini kurmak ve e-devlet ile entegrasyonunu sağlamak								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECEİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Ulusal su bilgi sisteminin tamamlanma oranı (kümülatif)	100	5	5	5	5	100	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Suyun bütüncül yönetimi, su verilerinde standardın sağlanması, mükerrer veri üretiminin engellenmesi amacıyla Ulusal Su Bilgi Sistemi kurulmaktadır. Ulusal Su Bilgi Sisteminin kurulum çalışmaları 2017 yılı sonunda tamamlanacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Ulusal Su Bilgi Sistemi (USBS) Projesi kapsamında son kullanıcı ve ileri düzey eğitimler tamamlanmıştır. USBS pilot aşamasına Temmuz ayında başlanılmış olup kullanıcı görüşleri doğrultusunda geliştirme süreci tamamlanmıştır. Sistem kurulumu 2017 yılı Aralık ayı itibarıyla tamamlanmış olup sistemin sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla 1 yıllık garanti ve bakım süreci başlatılmıştır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECEİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Veri aktarımına yönelik entegrasyonu sağlanan kurum/kuruluş sayısı - adet (kümülatif)	-	-	-	-	-	-	-	-	2017 gösterge değeri konulmamıştır
Tanım	USBS kurulumunun tamamlanmasını takiben su ile ilgili bütün paydaş kurum/kuruluşları kapsayacak entegrasyon süreci başlatılacaktır. Söz konusu süreç kademeli olarak yürütülecektir. İlk aşama Bakanlığımız birimlerini kapsayacak olup ilerleyen dönemde Sağlık Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gibi diğer paydaş kurum/kuruluşlar ile entegrasyon yapılması planlanmaktadır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Göstergenin başlangıcı 2018 yılı olduğundan izlenememiştir.								

S.HEDEF 3.4	Suyun miktar ve kalite olarak korunması ve kullanılması için AB mevzuatı ile uyumlu bütüncül planlamalar yapmak								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.32.00 - Su Yönetimi Genel Müdürlüğü								
PERFORMANS HEDEFİ -13-	AB mevzuatıyla uyumlu bütüncül planlar yapmak								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECEŚİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Nehir havza yönetim plan sayısı-adet (kümülatif)	4	0	0	0	0	0	-	100	Hedefe ulaşamamıştır
Tanım	Havza koruma eylem planları tüm havzalar için tamamlanmıştır. Havzalarda; denizler hariç, kıyı suları dahil olmak üzere yerüstü suları ve yeraltı sularının bütüncül bir yaklaşımla korunması ve planlanmasına yönelik nehir havza yönetim planları tamamlanarak entegre yönetime geçilmesi hedeflenmektedir. 2021 yılına kadar 25 havzanın Nehir Havza Yönetim Planının hazırlanması hedeflenmektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2017 yılında tamamlanması planlanan 4 adet Havza Koruma Eylem Planlarının Nehir Havza Yönetim Planlarına Dönüştürülmesi AB Teknik Yardım Projesi zamanında tamamlanamamış olup, dört ay uzatma almıştır. 3 Pilot Havzada Nehir Havza Yönetim Planları Kapsamında Ekonomik Analiz ve Su Verimliliği Çalışmaları AB Teknik Yardım Projesi 29 Mayıs 2017 tarihinde başlamış olup, Başlangıç Raporu onaylanmıştır. Veri analizi çalışmaları devam etmektedir. Gediz Havzası NHYP Hazırlanması Projesinde %35 oranında gelişme kaydedilmiştir. Küçük Menderes, Burdur ve Kuzey Ege NHYP Hazırlanması Projesi 2017 yılında başlamış olup, proje kapsamında %10 oranında gelişme kaydedilmiştir.								
Sapmanın Nedeni	Proje çıktılarının yüklenici tarafından iş takvimine uygun olarak tamamlanamaması sebebiyle projenin süresi yüklenicinin talebi doğrultusunda dört ay uzatılmıştır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECEŚİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
İçmesuyu havzası koruma plan sayısı - adet (kümülatif)	13	0	0	0	3	14	150	50	Hedef aşılmıştır
Tanım	2016 yılında tamamlanan Mamasın Baraj Gölü Havzası Özel Hüküm Belirleme ve Havza Koruma Planı projesi ile toplam HKP sayısı 11 adet olmuştur. 2017 yılı içerisinde 2 havza (Gökçe ve Kartalkaya Baraj Gölü Havzaları) için İçmesuyu Havzası Koruma Planı hazırlanması planlanmaktadır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2017 yılı öncesi 11 olan Özel Hüküm Belirleme ve Havza Koruma Planı çalışmaları, Kazandere-Papuçdere Baraj Gölü Havzaları, Gökçe ve Kartalkaya Baraj Gölü İçmesuyu havzası koruma planının yılsonunda tamamlanmasıyla 14'e yükselmiştir. Gönen Baraj Gölü Havzası Su Kalitesi İzleme Referans Noktaları Belirleme ve Modelleme projesinin çalışmaları devam etmektedir.								
Sapmanın Nedeni	2018 yılında tamamlanması planlanan Kazandere-Papuçdere Baraj Gölü Havzaları Özel Hüküm Belirleme çalışmasına öncelik verilmiş olup, proje İSKİ ve SYGM personelinin ortak çalışması sonucunda 2017 yılında tamamlanmıştır.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECEŚİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Su kayıpları konusunda eğitim verilen belediye sayısı-adet (kümülatif)	191	0	0	0	57	138	52	48	Hedefe ulaşamamıştır
Tanım	'İçmesuyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği'nde yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmesi kapsamında 81 il belediyesine eğitim verilmiş olup ilçe belediyeleri ile su idarelerine teknik eğitimler verilmesi planlanmıştır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	İçmesuyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği'nde yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmesi kapsamında 2016 yılında 81 büyükşehir ve il belediyesine eğitim verilmiş olup, 2017 yılında 26-27 Ekim 2017 tarihlerinde Malatya'da 1. İçmesuyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Çalıştayı ve Eğitimi gerçekleştirilmiştir. Eğitime tüm Büyükşehir ve İl Belediyeleri ile nüfusu 30.000'den büyük olan İlçe Belediyeleri olmak üzere toplam 114 Belediye davet edilmiş olup 57 Belediye katılım sağlamıştır.								
Sapmanın Nedeni	Belediyelerin yeri kadar hassasiyet göstermemesi, eğitimin tek seferde yapılması								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Eğitim sayısı ve yeri artırılabacaktır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECEŚİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Sektörel su tahsis planı yapılan havza sayısı - adet (kümülatif)	1	-	-	-	-	1	-	-	2017 gösterge değeri konulmamıştır
Tanım	Su kaynaklarına olan ihtiyaç ve talebin giderek artması nedeniyle yeraltı ve yer üstü suları için hidrolojik, çevresel, ekonomik ve sosyal analizler yapılarak su potansiyelinin sürdürülebilir kullanımını sağlamak için havza bazlı sektörel su tahsis planları hazırlanacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2017 yılı öncesi Seyhan Havzası Sektörel Su Tahsis Planı tamamlanmıştı. Yıl içinde Konya ve Akarçay Havzaları Sektörel Su Tahsis Planı çalışmaları sürdürülmüştür. Gediz ve Küçük Menderes Sektörel Su Tahsis Planlarının Hazırlanması Projesine de başlanmıştır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECEŚİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Su Kaynakları Modelleme Strateji Belgesi ve Eylem Planı'nın gerçekleşme oranı (kümülatif)	-	10	5	10	5	30	-	-	2017 gösterge değeri konulmamıştır
Tanım	2018 yılında tamamlanacak olan "Su Kaynakları Modelleme Strateji Belgesi ve Eylem Planı" kısa, orta ve uzun vadeli hedefe yönelik uygulamalar içerecektir. Bu kapsamda gerçekleştirilecek olan Modelleme Aracı Geliştirilmesi Projesi ile 5 yıl içerisinde %50 oranında gerçekleşme hedeflenmektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	"Su Kaynakları Modelleme Bilimsel Çalışma Grubu" tarafından "Su Kaynaklarının Modellenmesi Konusunda Strateji ve Yol Haritası" raporu hazırlanmıştır. Söz konusu rapor kapsamında "Su Kaynaklarının Sürdürülebilir Yönetimi için Ülkemize Özgü Hidrolojik, Su Kalitesi ve Ekolojik Modellerin Geliştirilmesi Projesi" 09.12.2016 tarihinde başlamış olup, 09.12.2019 tarihinde tamamlanması planlanmaktadır.								
Sapmanın Nedeni	"Su Kaynaklarının Modellenmesi Konusunda Strateji ve Yol Haritası" Raporu 2014-2023 yılları arasında "model kültürünün oluşturulması, model geliştirme" hedeflerini içermektedir. Bu rapora göre 2020-2023 yılları arasında gerçekleştirilmesi öngörülen Ülkemize Uygun Model Geliştirilme hedefi, konunun öneminden dolayı öne alınmıştır.								

GAYE 4	Biyolojik çeşitliliğin etkin korunması ve sürdürülebilir yönetimini sağlamak								
S.HEDEF 4.1	Korunan alanların tanıtımını yaparak tabiat turizmini geliştirmek, koruma kullanma dengesi içinde alternatif gelir kaynaklarını oluşturmak								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.31.00 - DKMP Genel Müdürlüğü								
PERFORMANS HEDEFİ - 14-	Korunan alanlarda, tabiat turizmi uygulamalarının gerçekleştirilmesi ve tabiatın korunması konusunda farkındalığın artırılması								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECEŚİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Uygulanan tabiat turizmi eylem planı gerçekleştirme oranı (kümülatif)	30	0	10	10	10	30	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Tamamlanan eylem planlarının 2017 yılı içerisinde % 30 oranında uygulaması yapılacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	81 il düzeyinde "Tabiat Turizmi Master Planları" hazırlanmış, hazırlanan Tabiat Turizmi Master Planlarının uygulanması, hangi koruma alanlarında ne tür faaliyetlerin yapılacağına yönelik bütçelerini de öngören "Tabiat Turizmi Uygulama Eylem Planları" tamamlanmıştır. Bu kapsamda; 2017 yılı içerisinde Genel Müdürlüğümüz kontrolünde Bölge Müdürlüklerimiz tarafından Uygulama Planlarında tanımlı faaliyetler gerçekleştirilmiş ve %30 oranında ilerleme sağlanmıştır. 2019 yılı sonuna kadar eylem planlarında öngörülen faaliyetler uygulanarak ülkemizin turizm politikasının hayata geçirilmesinde katkı sağlanmış olacaktır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECEŚİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Yazılı, elektronik, görsel ve işitsel yayın sayısı - adet (kümülatif)	442	9	17	48	28	504	255	155	Hedef aşılmıştır
Tanım	Doğa koruma ve toplum bilincinin artırılmasına yönelik kitap, broşür, aylık bülten, CD, belgesel vb. materyaller hazırlanacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Genel Müdürlüğümüz görev alanları ile ilgili ve toplumsal bilinç düzeyinin artırılması maksadıyla 2017 yılı içerisinde toplamda 102 adet basılı ve görsel materyal hazırlanmıştır.								
Sapmanın Nedeni	2017 yılı hedefine ulaşılmış olmakla birlikte öngörülemeyen güncel gelişmeler ve ihtiyaçlar doğrultusunda gerekli materyallerin hazırlanması sebebiyle sapma meydana gelmiştir.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Gösterge bazında yıllık belirlenen hedefe ulaşmakla birlikte yıl içerisinde beklenmeyen gelişmelerin yaşanması ve ihtiyaçların ortaya çıkması sebebiyle önlem öngörülememektedir. Bundan sonraki program döneminde söz konusu gelişmeler dikkate alınarak hedef belirlemede daha dikkatli davranılacaktır.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Biyolojik çeşitlilik konusunda okullara verilen eğitim sayısı - adet (kümülatif)	3.620	223	548	207	347	3.645	102	2	Hedef aşılmıştır
Tanım	Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda ve ilgili kurumlarda yapılacak protokoller kapsamında tabiat eğitimleri düzenlenecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2017 yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilk ve orta dereceli 1.325 okulda gençlerimize tabiat sevgisinin aşılması ve ülkemizin sahip olduğu zengin biyoçeşitliliğin anlatılması amacıyla eğitim programları düzenlenmiştir.								
Sapmanın Nedeni	Söz konusu eğitim çalışmaları Bölge Müdürlüklerimize bağlı İl Şube Müdürlüklerine gelen talepler doğrultusunda yapılmakta olup gelen taleplerin hedeflenenenden fazla olması sebebiyle olumlu yönde sapma meydana gelmiştir.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Tabiat eğitimi faaliyetleri gelen talepler doğrultusunda (dışsal faktör) olduğu için önlem öngörülemezken beraber söz konusu gerçekleştirmeler dikkate alınarak hedef belirlemede daha dikkatli davranılacaktır								

S.HEDEF 4.2	Ülkemizin milli ve milletlerarası öneme sahip olan doğal, tarihi ve kültürel kaynak değerlere sahip alanlarını tespit ederek, korunan alan olarak ilan etmek, sürdürülebilir yönetimini sağlamak								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.31.00 - DKMP Genel Müdürlüğü								
PERFORMANS HEDEFİ - 15-	Korunan alan sayısını artırmak ve sulak alanların etkin yönetimini sağlamak								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Gerçekleştirilen etüt envanter sayısı - adet (kümülatif)	61	7	3	10	5	71	167	67	Hedef aşılmıştır
Tanım	Hassas alanların, mağaraların, sulak alanların, denizel, orman, step, dağ vb. ekosistemlerin envanteri ve peyzaj çalışmaları yapılacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Ülkemizin zengin biyoçeşitliliğinin belirlenmesi, yerel ve uluslararası öneme sahip alanların tespit edilmesi amacıyla envanter çalışmaları yapılmaktadır. Söz konusu çalışmalar koruma statüsüne uygun alanların ilanına altlık teşkil edecektir. 2017 yılı içerisinde toplamda 25 alanda envanter çalışması tamamlanmıştır.								
Sapmanın Nedeni	Söz konusu envanter çalışmaları değişken özelliğe sahip bir yapıda olması (talepler, arazi koşulları, iklim, personel yapısı) ile Bölge Müdürlüklerimizin geçmiş yıllardan başlayan ve bu yıl içerisinde tamamlanan çalışmalar sebebiyle 2017 yılı için öngörülenden fazla sayıda envanter çalışması yapılmıştır.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Talepler, arazi koşulları, iklim, personel yapısı gibi değişkenler dikkate alındığında önlem öngörülemezken beraber söz konusu gerçekleştirmeler dikkate alınarak hedef belirlemede daha dikkatli davranılacaktır								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECE
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
İlan edilen korunan alan sayısı-adet (kümülatif)	545	1	3	10	11	556	179	79	Hedef aşılmıştır
Tanım	Milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı, tabiat koruma alanı, yaban hayatı geliştirme sahası, yaban hayatı koruma sahası, sulak alan, mağara vb. koruma statüsü verilmesi çalışmaları yürütülecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Trabzon İlinde Kadıralak Tabiat Parkı , Mardin İli GAP Şelalesi Tabiat Parkı, Mersin İlnde Sarıkayalar, Eskişehir İlnde Yunus Emre, Giresun İlnde Köroğlu ve Aymaç, Artvin İlnde Tavşan Tepe, Erzincan İlnde Dumanlı, Sinop İlnde Çatak Kanyonu ve Sorkun Şelalesi, Karabük İlnde Bakla Bostan Tabiat Parkı, Bartın İlnde Güzelhisar Bazalt Sütunları Tabiat Anıtı, Afyonkarahisar İli İhsaniye ilçesi Frig Vadisi Tabiat Parkı, Artvin İli Hopa İlçesi Balıklı Güneşli Tabiat Parkı, Diyarbakır İli Eğil İlçesi Peygamberler Tabiat Parkı, Kütahya İli Domaniç ilçesi Topuk Yaylası Tabiat Parkı olmak üzere toplamda 16 adet sahanın ilan çalışması tamamlanmıştır. Ayrıca 9 adet Sulak Alan; Afyonkarahisar-Denizli İli Acıgöl, Ankara İli Tol Gölü, Erzurum İli Tortum Gölü, Hatay İli Gölbaşı Gölü, Erzincan İli Ekşisu Sazlıkları, Mersin İli Dipsiz Lagünü, Manisa İli Gölarmara Gölü, Balıkesir İli Şeytansofrası ve Karakoç Deresi ilan edilmiştir.								
Sapmanın Nedeni	Yıl içerisinde etüt envanter çalışmalarındaki artışı ve yerel ve ulusal öneme haiz alanların ilan edilmesi neticesinde hedeflenen sayıdan fazla gerçekleşme meydana gelmiştir.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Envanter çalışmalarının sonucunda tespit edilen alanların yerel ve uluslararası öneme sahip olması nedeniyle önlem öngörülememektedir.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECE
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Sulak alanlarda biyolojik çeşitlilik projesi yapılan alan sayısı - adet (kümülatif)	48	0	0	0	2	48	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Sulak alanlarda flora-fauna, hidroloji, sosyo-ekonomik yapı vb. bilgileri içerisinde yönetim planlaması aşamasında veri olarak kullanılan bilgilerin hazırlanmasına yönelik proje çalışmaları yapılacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2017 yılı içerisinde sulak alanlarda biyolojik çeşitlilik projesi kapsamında Afyonkarahisar İli Karakuyu Sazlıkları ve Bursa Kocaçay Deltasında olmak üzere iki adet proje tamamlanmıştır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECE
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Yönetim planı (revizesi dahil) yapılan sulak alan sayısı - adet (kümülatif)	52	0	0	0	30	54	107	7	Hedef aşılmıştır
Tanım	Gelecek beş yıl içerisinde sulak alanların korunması ve geliştirilmesi için ilgili kurumlarca yapılması gerekli faaliyetlere dair yönetim planları oluşturulacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Doğubeyazıt Sazlıkları (Ağrı), Aygır Gölü (Kars), Sarısu Ovası (Ağrı), Çalı Gölü (Kars), Avlan Gölü (Antalya), Hürmetçi Sazlığı (Kayseri), Gönen Deltası (Balıkesir), Bulanık Ovası Sulak Alanı (Muş), Ahlat Sazlığı (Bitlis), Ladik Gölü (Samsun), Arın Gölü (Bitlis), Çelebibağ Sazlıkları (Van), Heybeli Sazlığı (Bitlis), Bendimahı Deltası (Van), İron Sazlığı (Bitlis), Akgöl (Van), Nazik Gölü (Bitlis), Dönemeç Deltası (Van), Çorak Gölü (Burdur), Erçek Gölü (Van), Gölhisar Gölü (Burdur), Karasu Deltası (Van), Yarıslı Gölü (Burdur), Turna Gölü (Van), Yazır Gölü (Burdur), Putka Gölü (Ardahan), Güney Keban Barajı (Elazığ), Aktaş Gölü (Ardahan), Aras Karasu Taşkınları (İğdır), Çıldır Gölü (Ardahan-Kars) olmak üzere 30 adet Yönetim Planı (revize dahil) tamamlanmıştır.								
Sapmanın Nedeni	Yıl içerisinde yapılması planlanan yönetim planı sayısının tamamlanmasına müteakip, artan ödenekle ihtiyaç duyulan 2 adet sahanın yönetim planı ilave olarak tamamlanmıştır.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Ülke bazında yönetim planı yapılması gereken halihazırda sulak alan bulunmaktadır. Yönetim planı yapılmasına yönelik ihalesi yapılan alanlarda ihaleye giren firmaların rekabeti sonucu artan ödeneğin diğer sulak alanlarda kullanılması nedeniyle önlem öngörülememektedir.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECE
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Sulak alanlarda, alt yapı ve üst yapı tesislerinin yapılacağı alan sayısı-adet (kümülatif)	70	0	0	0	9	74	180	80	Hedef aşılmıştır
Tanım	Sulak alanlarda, ziyaretçi merkezi, giriş-kontrol ünitesi, kuş gözlem üniteleri, bilgilendirme ve yönlendirme tabelaları, yağmur barınakları, manzara seyir terasları vb. destek üniteleri gibi tesislerin yapılacağı alanları içermektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2017 yılında sulak alanlarımızın korunması ve rehabilitasyonuna yönelik toplamda dokuz sahada alt ve üst yapı tesisi tamamlanmıştır.								
Sapmanın Nedeni	Yıl içerisinde alt yapı tesislerine ilişkin tahsis edilen ödeneklerin ihaleleri sonucu oluşan tenkislerin diğer sahalarda kullanılması sonucu hedeflenenenden fazla sayıda gerçekleştirme meydana gelmiştir.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Sulak alanlara ilişkin alt ve üst yapı tesisleri yapımı kapsamında ihaleye giren firmaların rekabeti sonucu oluşan ödenek tenkislerin başka sulak alanlarda kullanılması nedeniyle önlem öngörülememektedir.								

S.HEDEF 4.3	Biyolojik çeşitliliğin envanterini yapmak, izlemek ve devamlılığını sağlamak								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.31.00 - DKMP Genel Müdürlüğü								
PERFORMANS HEDEFİ -16-	Biyolojik çeşitliliğin belirlenmesi ve yönetimi								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECE
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Biyolojik çeşitlilik envanteri tamamlanan il sayısı - adet (kümülatif)	54	0	0	0	21	54	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	2018 yılı sonuna kadar 81 ilde biyolojik çeşitlilik envanteri tamamlanacak ve Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Veri Tabanına girişi sağlanarak kullanıma sunulacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Ulusal Biyolojik Çeşitlilik Envanter ve İzleme Projesi kapsamında 2017 yılı içinde 21 ilin (Bolu, İstanbul, Niğde, Balıkesir, Zonguldak, Eskişehir, Bartın, Antalya, Kırıkkale, Hatay, Kırşehir, Erzincan, Amasya, Gaziantep, Aksaray, Kütahya, Karaman, Bayburt, Çankırı, Kastamonu ve Kocaeli) biyoçeşitlilik envanter çalışmaları tamamlanmıştır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECE
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Araştırma rapor sayısı - adet (kümülatif)	9	0	0	1	0	9	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Biyolojik çeşitliliğin ekonomik, hukuki ve sosyal boyutları ile ilgili araştırmaların yapılması hedeflenmektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	"Coğrafi Bilgi Sistemlerinde Alansal İstatistik Teknikleri" başlıklı araştırma raporu hazırlanmıştır.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECEŚİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Ekosistem hizmetleri değerlendirmesi yapılan korunan alan sayısı-adet (kümülatif)	1	-	-	-	-	1	-	-	2017 gösterge değeri konulmamıştır
Tanım	Korunan alanlarda doğal kaynakların ve ekosistem hizmetlerinin değerlendirilerek, biyoçeşitliliğin milli ekonomiye sürdürülebilir bir şekilde kazandırılması hedeflenmektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Ormancılık ve Su Şurası, Bakanlığımız Stratejik Plan ile Kalkınma Planı'nda yer alan işbu husus "Ulusal Ekosistem Hizmetleri Değerlendirmesi ve Biyoçeşitlilik Ekonomisi Uygulama Planı" başlığıyla projelendirilmiş, ancak Kalkınma Bakanlığınca proje kabul edilmemiştir.								

S.HEDEF 4.4	2873 sayılı Milli Parklar Kanununa tabi korunan alanlarda etkin yönetimi sağlamak								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.31.00 - DKMP Genel Müdürlüğü								
PERFORMANS HEDEFİ -17-	Korunan alanlarda planlama, proje uygulama ve izleme süreçlerini etkin olarak yürütmek								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECEŚİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Korunan alan plan sayısı - adet (kümülatif)	157	1	3	19	14	130	58	42	Hedefe ulaşamamıştır
Tanım	Milli Parklar için uzun devreli gelişme planı; tabiat parkları için gelişme planı; tabiat anıtları ve tabiatı koruma alanları için yönetim planı hazırlanacak, ihtiyaç durumunda bu planlar revize edilecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Korunan alanlar için hazırlanması planlanan 64 adet uzun devreli gelişme planı/gelişme planından 37 adedi onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Ayrıca 2 Adet Milli Park Uzun Devreli Gelişme Planı, 28 adet Tabiat Parkı Gelişme Planı, 24 adet Tabiat Anıtı (23 Anıt Ağaç Tabiat Anıtı, 1 Tabiat Anıtı) Yönetim Planı onaya sunulmak üzere hazırlanmıştır.								
Sapmanın Nedeni	Hazırlık aşamasındaki planlar kanun gereği ilgili kurum ve kuruluşların görüşlerine sunulmuş olup geri dönüşlerde gecikme olmuştur.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Bölge Müdürlüklerimiz tarafından paydaş kurumlardan alınacak görüşlerin hızlandırılması için gerekli koordinasyon sağlanacaktır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECEŚİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Korunan alanlarda hazırlanan proje sayısı - adet (kümülatif)	140	17	10	19	9	140	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Milli Parklar Kanunu kapsamında yönetilen milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanlarında hazırlanan planlara uygun projelendirme çalışmaları yapılacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	2873 sayılı Milli Parklar Kanunu kapsamında ilan edilen ve yönetilen korunan alanlarda bu yıl içerisinde 55 adet projelendirme çalışması tamamlanmıştır.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Ziyaretçilere yönelik alt ve/veya üst yapı tesisi yapılan korunan alan sayısı - adet (kümülatif)	160	0	0	0	94	174	118	18	Hedef aşılmıştır
Tanım	Milli Parklar Kanunu kapsamında yönetilen milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı ve tabiatı koruma alanlarında hazırlanan ziyaretçi merkezi, yönetim merkezi, doğa eğitim merkezi vb. destek üniteleri ve tesisler yapılacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	94 korunan alanda alt-üst yapı hizmet tesisleri ile destek üniteleri çalışmaları tamamlanmıştır.								
Sapmanın Nedeni	Korunan alanlarımıza gelen ziyaretçilerin memnuniyetini artırmaya yönelik çalışmalara öncelik verilmesi, mevzuat değişikliğiyle süreçlerin kısılması ve sahalarda yapılan faaliyetler için ihale sonucunda artan ödeneklerin diğer sahalarda ihtiyaca göre kullanılmasından dolayı hedeflenen düzeyin üzerinde gerçekleşmenin olmasına neden olmuştur.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Serbest piyasa fiyatlarındaki dinamik değişkenlikler sebebiyle proje ödeneklerinde artış veya azalış meydana gelebilmektedir. Piyasalardaki fiyat dalgalanmaları öngörülemediği için önlem alınamamaktadır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Korunan Alan Yönetim Etkinliğinin İzlenmesi (METT) rapor sayısı -adet (kümülatif)	152	17	12	3	42	176	148	48	Hedef aşılmıştır
Tanım	Korunan alanlarda yönetsel etkinliğin güçlendirilmesi amacıyla; korunan alanların yönetim etkinliğinin izlenmesi faaliyetleri (METT) uluslararası kabul gören bir etki izleme aracı vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Milli parklarda ve tabiat parklarında yönetim etkinliğinin izlenmesi çalışmaları, uluslararası kabul gören bir değerlendirme aracı olan Management Effectiveness Tracking Tool-METT formları kullanılarak yürütülmüştür.								
Sapmanın Nedeni	Korunan alanlarda mevcut durumun ve etkin yönetimde alınması gereken önlemlerin ivedilikle tespit edilebilmesi amacıyla uygulamada çalışan personel sayısının da artmasına bağlı olarak planlanandan fazla alanda çalışmalar gerçekleştirilmiştir.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	42 Milli Park ve 223 Tabiat Parkımız bulunmaktadır. Toplam 265 sahada METT 3 yılda bir izlenmektedir. Buna göre yılda ortalama 85 sahanın izlemesinin yapılması gerekmektedir. Çevrede sonradan meydana gelen gelişmeler (ek personelin katılması) sebebiyle kapasite artışı faaliyete de yansımıştır. Bir sonraki plan döneminde kapasitede meydana gelebilecek artışlar dikkate alınarak hedef belirlenecektir.								

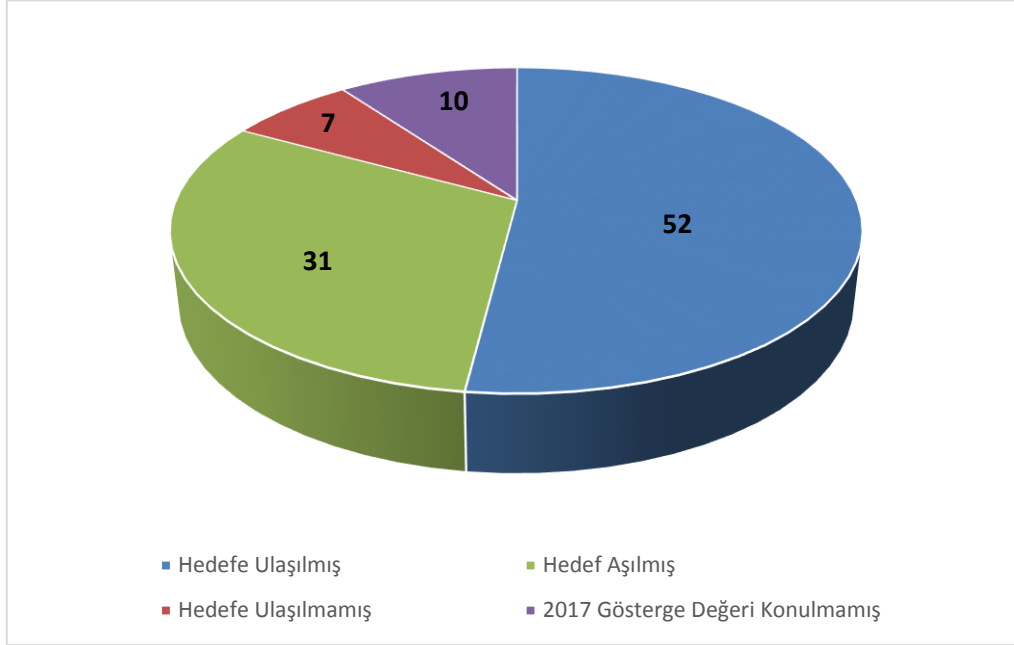
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Ziyaretçi memnuniyet oranı (kümülatif)	76	0	0	0	87	87	1.200	1.100	Hedef aşılmıştır
Tanım	Korunan alanlardaki, ziyaretçilerin memnuniyet düzeyini ölçmeye yönelik olarak 2014 yılından itibaren alana gelen ziyaretçilere uygulanan anketlere devam edilecek ve yıl sonunda tüm anket formları üzerinden yapılacak değerlendirme ile memnuniyet düzeyi ölçülecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Milli parklar, tabiat parkları ve diğer alanlarda ziyaretçilere sunulan hizmetlerin kalitesini arttırmaya yönelik Bölge Müdürlüklerimiz tarafından uygulanan anket çalışmalarının sonuçları yıl sonu itibarıyla değerlendirilmiş olup sunulan hizmetlerden vatandaşın memnuniyet düzeyi %87 olarak tespit edilmiştir.								
Sapmanın Nedeni	2017 yılında bölge müdürlüklerinden gelen anket değerlendirmeleri sonucunda korunan alanlara gelen ziyaretçilerin memnuniyet oranında %12 artış gerçekleşmiştir.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Hizmet kalitesinin artması ve ziyaretçi memnuniyetindeki artış için önlem öngörülememektedir.								

S.HEDEF 4.5	Yaban hayatı ile sokak hayvanlarının korunması, av yönetiminde etkinliğin artırılması								
YIL	2017								
BİRİM	33.01.31.00 - DKMP Genel Müdürlüğü								
PERFORMANS HEDEFİ -18-	Sürdürülebilir yaban hayatı ve av yönetimi ile sokak hayvanlarının rehabilitasyonunu sağlamak								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Yaban hayatının izleneceği alan sayısı - adet (kümülatif)	407	110	0	0	28	407	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Bakanlığımızca koruma altına alınan ve nesli tehlike altında olan türlerin popülasyon büyüklüklerinin tespiti ve devamlılığının sağlanması amacıyla envanter ve izleme çalışmaları yürütülecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu gereği her yıl planlanan yaban hayvanları envanterine ilişkin çalışmalar hedeflenen sahada gerçekleştirilmiş olup bu alanların popülasyon büyüklükleri ortaya konulmuştur. Ayrıca ilgili kuruluşlarla birlikte belirlenen nesli tehlike altındaki türler için 2017 yılı programına alınan eylem planları izleme hedefi doğrultusunda tür eylem planları izleme çalışmaları tamamlanmıştır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFİ ULAŞMA DERECESESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Üretimi yapılan nesli tehlike altındaki yaban hayvanı sayısı-adet (kümülatif)	744	0	47	126	28	815	155	55	Hedef aşılmıştır
Tanım	Bakanlığımızca koruma altına alınan ve nesli tehlike altında olan geyik, ceylan, alageyik, yaban koyunu, karaca, dağ ceylanı ve kelaynak türleri üretilecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Yaban hayvanı üretim merkezlerinde bu yıl içerisinde toplam 201 yaban hayvanı üretilmiştir.								
Sapmanın Nedeni	Hastalık, genetik yakınlık, yırtıcı hayvanlardan kaynaklı sebeplerin etkilerinin azaltılması neticesinde yaban hayvanı üretimi hedeflenenden fazla olmuştur.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Yaban hayvanı üretim çalışmalarında iklim, çevre koşulları vb. dışsal faktörler sebebiyle gerçekleşmelerde farklılık yaşanabilmektedir. Söz konusu faktörlerin öngörülememesi sebebiyle önlem alınamamaktadır.								

PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Sokak hayvanları için verilen mali destek miktarı Milyon TL (kümülatif)	34,8	0	0,2	1.8	9.5	34,8	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	5199 Sayılı Hayvanları Koruma Kanunu kapsamında Belediyeler tarafından yapılacak hayvan bakımevi yapımına ve sokak hayvanları rehabilitasyon çalışmalarına mali destek verilecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Sokak Hayvanlarının Rehabilitasyonu Projesi kapsamında; 23 adet yerel yönetime hayvan bakımevi yapımı amacıyla 7.857.600 TL ve kısırlaştırma amacıyla 2.142.400 TL mali destek sağlanmıştır. Ayrıca bakımevi bulunan yerel yönetimlere 1.000.000 TL değerinde mikroçip ve kulak küpesi alınarak dağıtılmıştır. Bakanlığımızca 500.000 TL değerinde 1.000 adet kedi evi ve köpek kulübesi alınarak dağıtılmıştır.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Orman içi sulara salımı yapılan alabalık sayısı Bin adet (kümülatif)	12.713	4.100	174	0	0	13.287	116	16	Hedef aşılmıştır
Tanım	İstasyonlarda üretilerek orman içi derelere, göllere, barajlara salımı yapılarak doğal tür olan alabalık yaşam alanları desteklenecektir.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Bakanlığımız bünyesinde faaliyet göstermekte olan üç adet üretim merkezinde 2017 yılı içerisinde toplam 4.274.000 alabalık üretilerek orman içi sulara bırakılmıştır.								
Sapmanın Nedeni	Üretim programı çerçevesinde derelerden alınan anaç balıklar sağılmakta ve alınan yumurtalar döllenmektedir. Bu çalışma çok hassas olup sağlıklı yumurta ve canlı sperm sayısına göre üretim miktarında değişiklikler olmaktadır. Alabalık yetiştiriciliği çok hassas olduğundan hayvan kayıpları da sık görülmektedir. Verilen rakamın birebir tutturulması mümkün olmadığından %15 civarında eksik veya fazla üretim doğal sayılmaktadır.								
Sapmaya Karşı Alınacak Önlemler	Gerekli tedbirler alınmakta olup hava koşulları ve hastalıklardan kaynaklanan ölümler yaşanabildiği için söz konusu üretim programdan az veya fazla üretim olmasına sebep olabilmektedir. Bu nedenle önlem öngörülememektedir.								
PERFORMANS GÖSTERGESİ VE BİRİMİ	HEDEF	GERÇEKLEŞEN				YIL SONU GERÇ.	HEDEFİN GERÇ. ORANI (%)	HEDEFİN SAPMA ORANI (%)	HEDEFE ULAŞMA DERECESİ
		1.Çeyrek	2.Çeyrek	3.Çeyrek	4.Çeyrek				
Üretimi yapılan kanatlı av hayvanı sayısı Bin adet (kümülatif)	475	45	47	0	0	475	100	-	Hedefe ulaşılmıştır
Tanım	Mevcut ve yeni kurulacak kanatlı yaban hayvanı üretme istasyonlarında üretimle (keklik, sülün) avlalara salımlar yapılacak, doğal türlere olan baskı azaltılacaktır.								
Performans Sonuçlarının Analizi	Yedi adet kanatlı hayvan üretim merkezinde 70.000 keklik ve 22.000 sülün olmak üzere toplam 92.000 kanatlı av hayvanı üretilerek tabii yaşam alanlarına bırakılmıştır.								

3- Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Performans sonuçları incelendiğinde; 68 adet performans göstergesinin %83'lük kısmında hedefe ulaşılmış veya hedef aşılmıştır. %7'lik kısımda ise hedefe ulaşılamamıştır. Ancak hedefe ulaşılamayan 3 adet performans göstergesinde %52 ile %96 arasında gerçekleştiği gözlenmektedir. Göstergelerin %10'luk kısmına 2017 yılında gösterge değeri konulmamıştır. Bakanlığımızın performans göstergeleri incelendiğinde performans hedeflerinin büyük oranda gerçekleştiği görülmektedir.

Şekil 19- Performans sonuçlarının hedefe ulaşma düzeyi (%)

2017 yılı Orman ve Su İşleri Bakanlığı Performans Programının gerçekleşmesi stratejik gayeler ve hedefler itibariyle bütçe ve harcama miktarları aşağıdaki tablolarda belirtilmiştir.

Stratejik Gayelere Göre 2017 Yılı Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bütçe ve Harcama Dağılımı

Tablo 35- Stratejik gayelere göre 2017 yılı Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bütçe ve Harcama Dağılımı

Stratejik Gayeler	Bütçe (TL)	Harcama (TL)
Stratejik Gaye 1	25.332.088	25.207.425
Stratejik Gaye 2	27.858.000	26.622.378
Stratejik Gaye 3	65.032.400	62.117.647
Stratejik Gaye 4	251.872.614	224.859.928
Toplam	370.095.102	338.807.378

Tablo 36- Stratejik Hedeflere Göre 2016 Yılı Orman ve Su İşleri Bakanlığı Bütçe ve Harcama Dağılımı

Stratejik Hedef	Toplam Kaynak İhtiyacı (Program TL)	Toplam Kaynak İhtiyacı (Gerçekleşme TL)
S.H.1.1.İnsan kaynaklarının etkin yönetimini sağlamak	2.926.000	2.903.995
S.H.1.2.Bakanlığın görev alanları ile ilgili toplumu bilgilendirmek	1.857.000	1.844.036
S.H.1.3. Bilgi sistemlerini geliştirmek ve bilgi güvenliğini sağlamak	8.933.694	8.869.430
S.H.1.4. Az gelişmiş ülkeler başta olmak üzere uluslararası kuruluşlar ve ülkelerle ikili ve bölgesel işbirliğini arttırmak	11.615.394	11.589.964
S.H.2.1. Çölleşme ve erozyonla mücadele kapasitesini arttırmak; paydaşlarla işbirliğini geliştirmek	5.138.635	5.125.760
S.H.2.2. Uluslararası kurum, kuruluş ve ülkelerle işbirliğini geliştirmek, yükümlülükleri yerine getirmek	1.819.040	1.814.328
SH.2.3. Küresel ve bölgesel düzeyde çölleşme ile mücadelede öncülük etmek	6.711.000	6.704.588
SH.2.4. Çölleşme ve erozyona maruz kalan/ kalabilecek bölgeleri tespit etmek, izlemek	7.874.815	7.811.445
SH.2.5. Çölleşme ve erozyonla mücadelede plan ve projeler hazırlamak, AR-GE çalışmaları yapmak	6.314.510	5.166.257
SH.3.1. Taşkın ve Kuraklığın Olumsuz Etkilerinin Kontrolü Maksadıyla Taşkın ve Kuraklık Yönetim Planlarını Hazırlamak, Uygulanmasını Takip Etmek	17.485.000	17.470.256
SH.3.2. Yerüstü sularının kalite sınıflarını ve yeraltı sularının kalite ve miktar durumlarını tespit etmek	24.773.800	24.666.745
SH.3.3. Ulusal Su Bilgi Sistemini kurmak ve sürekliliğini sağlamak.	3.625.000	3.621.733
SH.3.4. Suyun miktar ve kalite olarak korunması ve kullanılması için AB mevzuatı ile uyumlu bütüncül planlamalar yapmak	19.148.600	16.358.913
SH.4.1. Korunan alanların tanıtımını yaparak tabiat turizmini geliştirmek, koruma kullanma dengesi içinde alternatif gelir kaynaklarını oluşturmak	3.189.864	3.170.609
SH.4.2. Ülkemizin milli ve milletlerarası öneme sahip olan doğal, tarihi ve kültürel kaynak değerlere sahip alanlarını tespit ederek, korunan alan olarak ilan etmek, sürdürülebilir yönetimini sağlamak	16.871.828	16.443.145
SH.4.3. Biyolojik çeşitliliğin envanterini yapmak, izlemek ve devamlılığını sağlamak	6.138.120	6.136.750
SH.4.4. 2873 sayılı Milli Parklar Kanununa tabi korunan alanlarda etkin yönetimi sağlamak	192.459.902	166.460.685
SH.4.5. Yaban hayatı ile sokak hayvanlarının korunması, av yönetiminde etkinliğin artırılması	33.212.900	32.648.739
TOPLAM	370.095.102	338.807.378

4-Performans Bilgi Sisteminin Değerlendirilmesi

Kurumsal performansın ölçümü için bilginin düzenli olarak toplanması, analiz edilmesi ve raporlanması büyük önem arz etmektedir. İzleme ve değerlendirme süreci kurumsal öğrenmeyi ve buna bağlı olarak faaliyetlerin sürekli olarak iyileştirilmesini sağlar. Ayrıca, hesap verme sorumluluğunun oluşturulmasına katkıda bulunur.

Performans değerlendirmesi, kamu idarelerinin belirledikleri stratejik gaye ve hedeflere ulaşmak için izledikleri yolun, performans hedeflerine ulaşmak üzere kullanılan yöntemler ile yürütülen faaliyet ile projelerin ve bunların sonucunda elde edilen çıktı ve sonuçların değerlendirilmesidir. Performans değerlendirmesinin maksadı karar alma süreçlerini güçlendirmek, kurumsal öğrenmeyi, etkin kaynak dağılımını sağlamak ve hesap verebilirlik için zemin oluşturmaktır. Performans değerlendirmesi analitik bir değerlendirme süreci olup kamusal politikaların, kurumların veya faaliyet ve projelerin açıklanmasına yardımcı olur.

Bakanlığımızda 2017 yılı Performans Programıyla ilişkilendirilen 8 adet harcama birimi tarafından performans hedef ve göstergelerinin takibi yapılmıştır. İzlemeler, performans programının uygulama yılı içerisinde ve üçer aylık dönemler itibarıyla harcama birimlerinden periyodik olarak alınan cetvellerde yer alan verilere dayalı olarak yürütülmektedir. Bakanlığımızda; stratejik plan, performans programı, izleme ve değerlendirme süreçleri Maliye Bakanlığı e-bütçe sistemi üzerinden yürütülmektedir. Değerlendirme ise yılsonunda ulaşılan gösterge gerçekleşme değerini ve bu sonuçla ilgili analizi içermektedir.

Değerlendirme kapsamında performans göstergesinin kaynağı, sonuç analizi, hedeflenen değerden sapma varsa nedeni ve söz konusu sapma ile ilgili önümüzdeki dönemde alınacak önlemler tespit edilmektedir. İzleme ve değerlendirme kapsamında üretilen raporlar yılsonunda izleme ve değerlendirme raporu olarak üst yöneticiye sunulmakta ve ilgili yıl idare faaliyet raporuyla kamuoyuna açıklanmaktadır.

KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

IV-KURUMSAL KABİLİYET ve KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İÇ ÇEVRE	
Güçlü Yönler	Zayıf Yönler
- Orman ve su kaynaklarının yönetiminde sahip olduğu yetki - Ulusal su politikasını tespit etmede güçlü aktörlerden olması - Faaliyet alanlarında ulusal ve uluslararası odak noktası olması - Teknolojik altyapısının güçlü olması - Bakanlığın dinamik ve yeniliklere açık bir yapıya sahip olması - Farklı disiplinlerde uzman insan kaynağına sahip olması - Risk yönetim sisteminin uygulanması - Kurum çalışanlarının memnuniyeti - Güçlü teşkilat yapısı	- Verilere ulaşmada yaşanan güçlükler - Personel dağılımının veya sayısının yetersizliği - Biyokaçakçılık konusunda yaşanan problemler - Halkın şuurlandırılmasındaki eksiklikler - Sosyal imkanlardaki eksiklikler
DIŞ ÇEVRE	
Fırsatlar	Tehditler
- Bakanlığımız faaliyet alanlarında farkındalığın artması - Ar-Ge çalışmalarının artması - Tabii kaynakların ekonomik değerinin tespit etme çalışmaları - İklim değişikliğine uyum sürecinde Bakanlığımızın artan rolü - Ulusal toprak veri tabanının oluşturulacak olması - İlaç ve kozmetik sektöründe doğal ürünlere talebin artması - Su ile alakalı konuların dünya gündeminin üst sıralarında yer alması - Siyasi otoritenin orman ve su konularına destek vermesi - İletişim ve bilgi teknolojilerinde yaşanan ilerlemeler	- İklim değişikliğinin tabiat üzerindeki olumsuz tesiri - Şehirleşmenin tabii alanlar ve su kaynakları üzerindeki baskısı - Tabiata yönelik sanayi kaynaklı baskılar - Tabii afetlerin tabiat üzerindeki tesiri - Hizmet verilen arazinin topoğrafik özellikleri - Tabiatı koruma hedeflerinin sanayi, ulaştırma, enerji ve maden araştırma hedefleri ile çakışması - Su konusunda yetkili birden fazla kurum olması - Bakanlık ile diğer kurumlararası yaşanan yetki çakışması

TEKLİF VE TEDBİRLER

V-TEKLİF VE TEDBİRLER

Sürdürülebilir ormancılık ilkeleri kapsamında; toplumun ihtiyacı olan ürün ve hizmet üretiminin sağlanması, biyolojik çeşitliliğin korunması, ekoturizmin geliştirmesi, tarihi ve estetik değerlerin muhafaza edilmesi ve nesli tehlike altında olan yaban hayatının korunması anlayışı içerisinde çalışmalar yürütülmüştür.

Biyolojik çeşitliliği, yaban hayatını ve gen kaynaklarını korumak ve geliştirmek maksadıyla, korunan alanların genişletilme çalışmalarına büyük önem verilmiş ve yapılan önemli projelerle bu alanlar artırılmıştır.

Planlı çalışmalarla; doğal afetleri önlemek (çölleşme, toprak erozyonu, sel, heyelan, çığ v.b), küresel karbon dengesinin iyileştirilmesine katkıda bulunmak, odun hammaddesi ihtiyacını karşılamak ve köylünün sosyoekonomik durumunu iyileştirmek gayesiyle stratejiler belirlenmiştir. Bakanlığımız, 1992 Rio Deklarasyonunda da belirtildiği gibi, sürdürülebilir kalkınma için yenilenebilir özellikteki orman ve su kaynaklarını, ekosistem anlayışı kapsamında değerlendirmiştir.

Meteorolojik olayların izlenmesi neticesinde, isabetli tahminler ve erken uyarı sistemlerini geliştirerek, muhtemel taşkın, sel, kuraklık vb. hususlarda ilgili kuruluşlarla işbirliği içerisinde gerekli tedbirlerin alınması sağlanmıştır.

Yüzey ve yeraltı sularının etkin yönetiminin sağlanması için çalışmalar bütün yönleriyle devam etmektedir.

Dünyadaki nüfus artışı ve buna paralel olarak hızla artan su ihtiyacı nedeniyle, içmesuyu kaynaklarının korunmasında, koruma ve kullanma dengesi gözetilerek, kaynakların sürdürülebilirliği ilkesi doğrultusundaki planlamalar, Bakanlığımız çalışmalarına yansımıştır. Bu minvalde; milletimizin ve gelecek kuşaklarımızın su konusunda sorun yaşamaması için planlı çalışmalarla, ülkemizin 50 yıl sonrasının su ihtiyacı şimdiden çözülmüş olup, yüzyıllarca ülkemizin su ihtiyacını karşılamak üzere de yüzlerce tesisin temelleri atılmış ve bir o kadar da tesis açılışı yapılmıştır.

Bakanlığımızın büyük çabalarıyla, kendi yerli kaynaklarımız olan hidroelektrik santral potansiyelinin büyük bir bölümüne hızlı bir planlama yapılarak ulaşılmıştır. Planlama çalışmaları devam etmekte olup ülkemizin hidroelektrik santral potansiyelinin tamamı planlama kapsamına alınmıştır.

Bakanlığımız görev alanına giren bütün faaliyetler bu doğrultuda devam edecektir.

BAĞLI KURULUŞLAR

Orman, Su Varsa Hayat Var.

VI- BAĞLI KURULUŞLAR

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü

Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ) ülkemizde su kaynaklarının geliştirilmesi ve içmesuyu havzalarının korunması ile ilgili faaliyetlerden sorumlu kuruluştur. Tarım (sulama ve taşkın), enerji (hidroelektrik santraller), DKHS-hizmetler (içmesuyu, sanayi suyu, atıksu) ve çevre sahalarında faaliyet göstermektedir. İnşaat faaliyetlerini Yatırım Programı içinde Büyük Su İşleri veya Küçük Su İşleri kapsamında yürütmektedir.

Küçük Su İşleri kapsamında yürütülen işler; göletler (alçak barajlar), yerüstü ve yeraltı sulamaları, taşkın ve rusubat kontrolü tesisleri, dere ıslahları gibi maliyeti yüksek olmayan projelerdir. Büyük Su İşleri kapsamında yürütülmekte olan projeler ise sulama, taşkın-kontrolü, enerji, içmesuyu ve atıksu maksadı ile yapılan yüksek maliyetli projelerdir.

DSİ'nin yapmış olduğu baraj ve göletler birden fazla maksada matuf olarak yapılmaktadır. 2003-2017 yılları arasında 508 adet baraj, 327 adet de gölet olmak üzere toplam 835 adet depolama tesisi yapılmıştır.

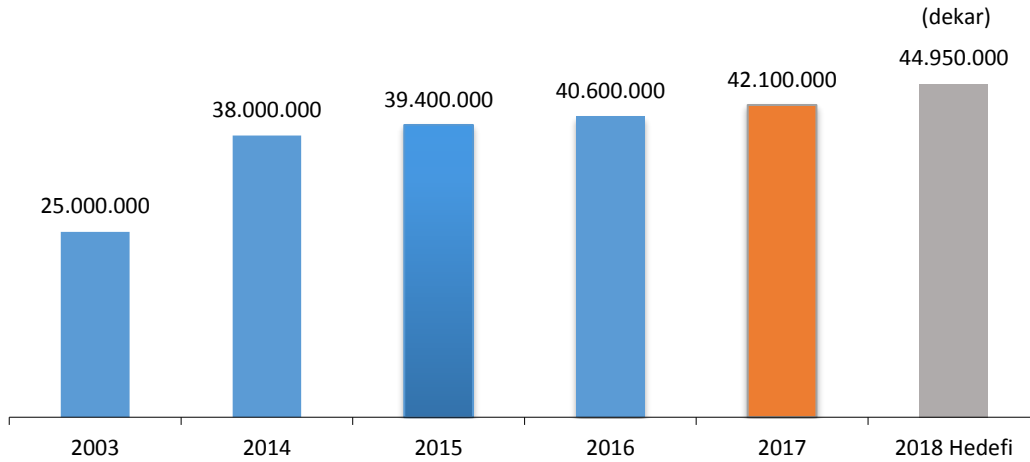
Yapılan bu projeler sayesinde yıllık su tüketimi 54 milyar m³'e ulaşmıştır.

Bu suyun;

- **40 milyar m³'ü** (%74) sulama,
- **7 milyar m³'ü** (%13) içme-kullanma suyu,
- **7 milyar m³'ü** (%13) ise sanayi suyu ihtiyaçlarının karşılanmasında kullanılmaktadır.

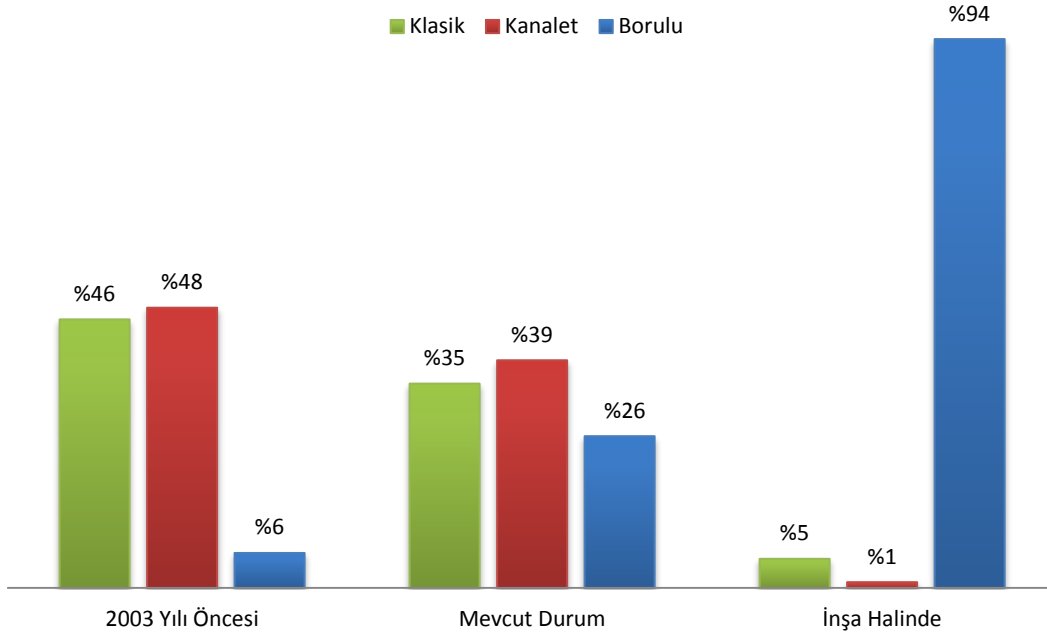
Tarım Sektörü Faaliyetleri

Ekonomik olarak sulanabilir arazilerimizin 65 milyon dekarı yani %77'si işletmeye açılmıştır. 2017 yılı sonu itibarıyla DSİ tarafından sulamaya açılan arazi 42,1 milyon dekardır.

Şekil 20- DSİ Tarafından Sulamaya Açılan Arazi

Sulama, tarımın gelişmesinde en önemli unsurlardan biridir. Ülkemiz, son yıllarda sulamaya açılan alanların artmasıyla dünyada tarım alanında 7. sıraya kadar yükselmiştir. Sulamada son yıllarda modern sulama sistemlerinin uygulanmasıyla büyük tasarruf sağlanmaktadır. Bu uygulamalar sonunda; borulu sistemle sulanan araziler %6'dan %26'ya çıkarılmıştır.

Şekil 21- Sulama Sistemlerinin Dağılımı

Sulama şebekelerinin modernizasyonunun desteklenmesi ve hızlandırılması maksadıyla açık kanal sulama sistemlerinden borulu sisteme geçilmesi için teşvikler verilmektedir. Sulama Kooperatifi, İl Özel İdaresi, DSİ arasında protokol ve ön sözleşme imzalanarak, öncelikle sulama kooperatiflerinin mesuliyetindeki alanlara teşvik verilmiştir.

Yeraltı Suyu Sulamaları Faaliyetleri

Ülkemizde 18 milyar m³'lük yeraltı suyu işletme rezervinin 15,46 milyar m³'lük kısmı yeraltı suyuna tahsis edilmiş olup bunun %65'lik kısmı tarımsal sulamada kullanılmaktadır. İşletmedeki 15.950 adet sondaj kuyusu ile toplam 6.648.680 dekar alan yeraltı suyu ile sulanmaktadır.

Havzalarda koruma-kullanma dengesinin kurularak sürdürülebilir bir su yönetiminin gerçekleşmesi hedeflenmektedir.

"Yeraltı Suları Ölçüm Sistemleri Yönetmeliği" ile ülke genelinde sanayi maksatlı tüm kuyulara havza gözetmeksizin ölçüm sistemi kurulması zorunluluğu getirilmiştir.

Bu kapsamda, Konya ve Ergene havzalarında içme kullanma ve sulama maksatlı 25.006 adet kuyudan 4.832 adet kuyuya, ülke genelinde ise 8.958 adet sanayi maksatlı kuyudan 8.079 adet kuyuya ölçüm sistemi kurulmuştur.

1071 Gölet Projesi

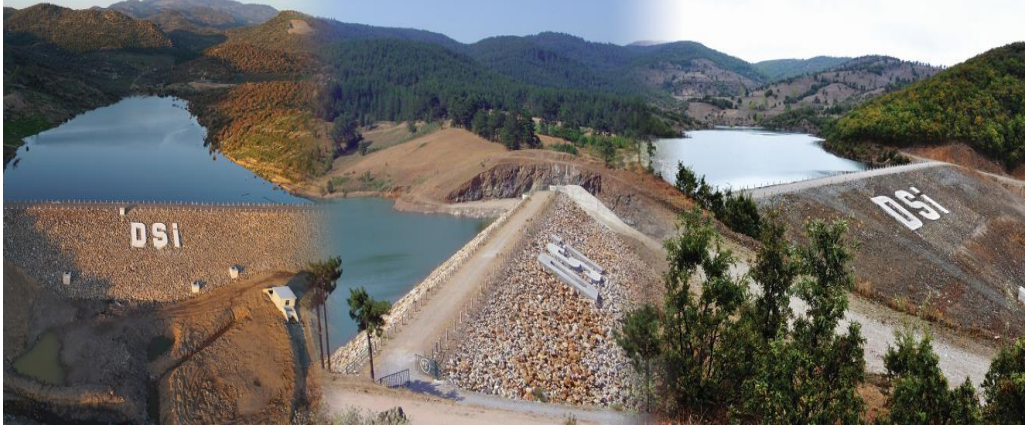
2012-2015 yılları arasında gerçekleştirilen ve ülkemizin en büyük projelerinden birisi olan GÖL-SU Projesinin (1.000 Günde 1.001 Gölet ve Sulama) ardından 01.01.2016 tarihi itibarıyla da bir başka dev proje olan 1.071 Gölet Projesi çalışmaları büyük bir süratle başlamıştır.

1.071 Gölet Projesi kapsamında 2016 yılından başlayarak 2019 yılı sonuna kadar 1.071 adet göletin tamamlanarak milletimizin hizmetine açılması hedeflenmiş olup yapılacak göletlerde depolanacak yaklaşık 1,8 milyar m³ su ile yaklaşık 3,5 milyon dekar tarım alanının sulanması ve taşkından korunması planlanmakta ve yaklaşık 150 milyon m³ içmesuyu temin edilmesi hedeflenmektedir. Proje kapsamında yapılacak olan 1071 adet tesisin yaklaşık maliyeti 2017 yılı fiyatlarıyla 18 milyar TL'dir.

Yapılacak tesislerle; yüzbinlerce vatandaşımıza iş imkanının sağlanması, kırsaldaki göçün önlenerek vatandaşın yerinde istihdamı sağlanarak tarım ve hayvancılığın gelişmesine katkı sağlanması, milyarlarca TL gelir artışı sağlanması, taşkın zararlarının ve toprak erozyonunun önlenmesi, hayvan içmesuyu temin edilmesi, yeraltı suyu potansiyelinin emniyetli rezervde

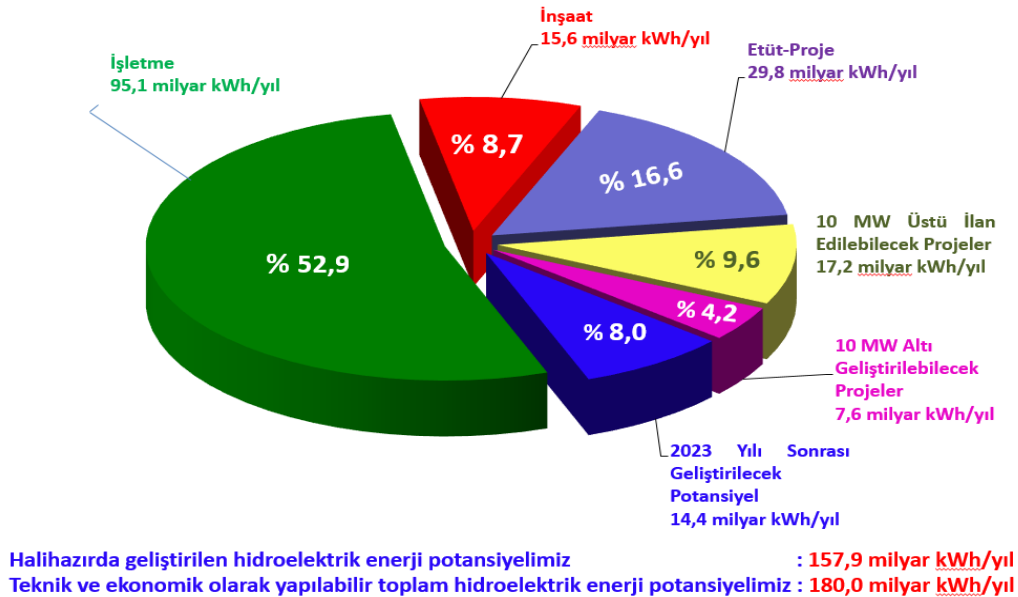
tutulması, su ürünleri üretiminin ülke çapında yaygınlaştırılması, yeraltı suyundan pompajlı sulamaların cazibeli sulamaya dönüştürülmesi neticesinde enerji tasarrufu sağlanarak üretim maliyetinin düşürülmesi, yangın söndürme gayesi ile kullanılması, mesire ve rekreasyon alanlarının oluşturulması, ağaçlandırmanın yaygınlaştırılması, ülkenin mevcut depolama kapasitesinin artırılması ile küresel iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin azaltılması hedeflenmektedir.

Enerji Sektörü Faaliyetleri

Ülkemiz, son yıllarda atağa kalkarak hidroelektrik potansiyelinin değerlendirilmesinde büyük mesafe kat etmiştir. Ülkemizin teknik olarak değerlendirilebilir hidroelektrik enerji potansiyeli 180 milyar kiloWatt.saat/yıl olup bugün için geliştirilebilir hidroelektrik enerji potansiyeli 157,9 milyar kiloWatt.saat/yıl'dır. Şekil 22'de hidroelektrik enerji potansiyelimizin gelişim durumu görülmektedir.

HİDROELEKTRİK ENERJİ POTANSİYELİMİZİN GELİŞİM DURUMU

Şekil 22- Hidroelektrik Enerji Potansiyelimizin Gelişim Durumu

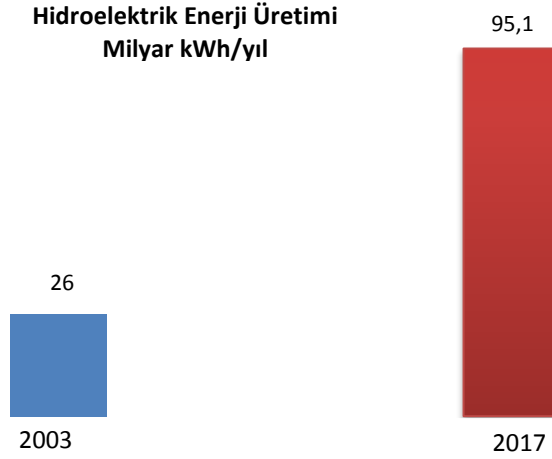
Aydın Çine Adnan Menderes Barajı

Artvin Deriner Barajı ve HES

66 adedi DSİ tarafından yapılmış olan toplam 620 adet hidroelektrik enerji santrali işletmede bulunmaktadır, bunların toplam kurulu gücü 27.311 MW'tır. Ayrıca 62 adet HES projesinin inşaatı devam etmektedir.

Hidroelektrik enerji üretiminde son yıllarda yapılan atılım ile 2003 yılında 26 milyar kiloWatt.saat olan hidroelektrik enerji üretimi kapasitemiz 95,1 milyar kiloWatt.saat'e yükselmiştir.

Şekil 23- Hidroelektrik Enerji Üretim Kapasitesinin Gelişim Durumu

2017 yılında üretilen hidroelektrik enerji sayesinde, doğalgaz ithalatından önemli ölçüde tasarruf sağlanmıştır. Böylece elektrik üretiminde dışa bağımlılığa dayalı cari açık azaltılmıştır.

26 Haziran 2003 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren Su Kullanım Hakkı Anlaşması Yönetmeliği ile hidroelektrik enerji üretimi özel sektöre açılmıştır. Böylece yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının başında gelen hidroelektrik potansiyelimizin azami ölçüde ekonomiye kazandırılması için özel sektör de devreye sokulmuştur.

Bazı Enerji Projeleri

Ülkemizde çok önemli ve büyük enerji projeleri tamamlanarak işletmeye alınmıştır. Ayrıca pek çok enerji projesi ise devam etmektedir. Bunların en önemlilerinden biri Deriner Barajı'dır.

249 metre gövde yüksekliği ile ülkemizin en yüksek barajı olan Deriner Barajı, dünyanın da 6. yüksek barajıdır. Çoruh Nehri üzerinde inşa edilen barajın kurulu gücü 670 MW, yıllık enerji üretimi ise 2 milyar 118 milyon kiloWatt.saat'tir.

Ülkemizde Deriner Barajı gibi pek çok dev enerji tesisi tamamlanarak hizmete alınmıştır. Bunlardan bazıları Tablo 37'de verilmiştir.

Tablo 37- Bazı Büyük Baraj ve HES Tesisleri

Baraj ve HES Adı	Kurulu Güç (MW)	Yıllık Enerji Üretim Kapasitesi (milyon kWh)
Muratlı Barajı ve HES	115	444
Borçka Barajı ve HES	300	1.039
Deriner Barajı ve HES	670	2.118
Kürtün Barajı ve HES	85	198
Obruk Barajı ve HES	128	400
Torul Barajı ve HES	105,6	322
Uluabat Kuvvet Tüneli ve HES	100	423
Batman Barajı ve HES	198	483
Ermenek Barajı ve HES	302	1.187
Akköprü Barajı ve HES	115	343

Çoruh nehri üzerine inşa edilmekte olan ve 26.02.2013 tarihinde temeli atılan Yusufeli Barajı ve HES, 270 metre gövde yüksekliği ile kendi sınıfında (betonarme kemer) dünyanın en yüksek üçüncü, ülkemizin ise en yüksek barajı olacaktır.

İçmesuyu Temini ve Atıksu Arıtma Faaliyetleri

İçmesuyu Faaliyetleri

Özellikle 2007 yılında yaşanan büyük kuraklıktan ve 2007 yılında 1053 sayılı Kanunun değişmesinden sonra; ilk olarak 2008 yılında “81 İl Merkezinin İçme, Kullanma ve Sanayi Suyu Temini Eylem Planı (2008-2012)”, 2010 yılında nüfusu 50.000 ve üstü yerleşimlerin eylem planı, 2013 yılında nüfusu 25.000-50.000 arasındaki ilçe merkezlerinin eylem planları hazırlanmış, tüm eylem planları 2015 yılında revize edilmiştir.

Aydın İçmesuyu Arıtma Tesisi

Ordu-Ünye İçmesuyu Arıtma Tesisi

2003-2017 yılları arasında işletmeye aldığımız 193 adet içmesuyu projesi ile 42 milyon vatandaşımıza içmesuyu temin edilmiştir. İnşaatları devam eden 55 adet proje tamamlandığında 23 milyon kişiye daha ilave içmesuyu sağlanmış olacaktır. Bu çerçevede bütün illerimize içmesuyu temin edilmiştir.

Şekil 24- İçmesuyu Temin Edilen İller Haritası

İstanbul Su Temin Projesi-Melen Sistemi

İstanbul'un uzun vadede içmesuyu ihtiyacının karşılanması için Cumhuriyet tarihinin en büyük içmesuyu projesi olan Melen Projesi başlatılmıştır.

Melen Sistemi tamamlandığında İstanbul'a 2071 yılına kadar 1 milyar 77 milyon m³ su temin edilecektir.

Melen Sisteminin I. Etapı hizmete alınarak İstanbul'un su temin sisteminin çok önemli bir köşe taşı olan Melen Projesi dâhilindeki Boğaz Geçiş Tüneli, 2011 yılında tamamlanarak dünyada ilk defa iki kıta su tüneli ile birleştirilmiştir. Asya ile Avrupa'yı İstanbul Boğazı'nın 135 m altından geçerek birleştiren Boğaz Geçiş Tüneli, günde 3 milyon m³ suyu iletebilmektedir.

İstanbul'un mevcut su kaynakları yıllık yaklaşık 1 milyar 367 milyon m³ olup 2035 yılında kademeli olarak devreye alınacak olan Büyük Melen II ve III, Osmangazi ve Sungurlu Barajları ile de yaklaşık 1 milyar 772 milyon m³ ilave su sağlanacaktır. Toplam 3 milyar 139 milyon m³ su ile 35 milyon nüfusun su ihtiyacı karşılanacaktır. Melen Barajı'nın inşaatı hızla devam etmektedir.

İzmir İçmesuyu Temin Projesi

İzmir'e içmesuyu temin etmek için, ilk planlamada 2012 yılında tamamlanması hedeflenen Gördes Barajı 2009 yılında tamamlanmıştır. Ayrıca 106,5 km isale hattı inşa edilmiştir. Böylece İzmir'e yılda 59 milyon m³ içmesuyu sağlanmış ve İzmir'in 2023 yılına kadar olan içme ve kullanma suyu ihtiyacı karşılanmıştır. 17,2 km uzunluğunda isale hattı, 1,92 km Buca Tüneli ile 1 adet su haznesinin inşaatı 2017 yılında tamamlanmıştır.

Ankara İçmesuyu Temin Projesi

Bu proje ile Ankara'nın uzun vadeli su ihtiyacının karşılanması için Gerede yakınlarındaki Ulusu Çayı'ndan alınacak yılda 226 milyon metreküp su, 4,5 metre çapında 31.592 metre uzunluğu ile ülkemizin en uzun içmesuyu tüneli olacak su iletim tüneli vasıtasıyla Çamlıdere Barajı'na cazibeli olarak aktarılacaktır.

Gerede Sistemi ile Ankara'nın 2050 yılına kadar içmesuyu ihtiyacı karşılanacaktır. Gerede tünelinin %87'si tamamlanmıştır.

Yalova İçmesuyu Temin Projesi

2013 yılının kurak bir yıl olmasından dolayı 2014 yılında kuraklığın devam etmesiyle Gökçe Barajı'nın doluluk oranı en düşük seviyesine ulaşarak yüzde 4'e kadar düştüğünden Yalova Acil İçmesuyu Eylem Planı uygulamaya konulmuştur. Gökçe Barajı Kurtköy Derivasyonu 4 ay gibi rekor sürede tamamlanarak, yılda 13 milyon m³ su, 7 bin 483 metre uzunluğundaki boru ile Gökçe Barajı'na aktarılmıştır.

Açılan 15 adet derin su kuyusu ile yılda 7,7 milyon m³ su Yalovalıların hizmetine sunulmuştur. Yapılan çalışmalarla Gökçe Barajı'nın doluluk oranı %4'ten %35'e yükselmiştir.

KKTC Su Temin Projesi

KKTC'nin uzun vadeli su ihtiyacının karşılanması amacıyla; Anamur Dragon Çayı üzerinde tesis edilen Alaköprü Barajı'ndan KKTC tarafında Girne yakınlarında inşa edilen Geçitköy Barajı'na Akdeniz'e askıda döşenen borular vasıtasıyla yılda 75 milyon m³ su götürülmüştür.

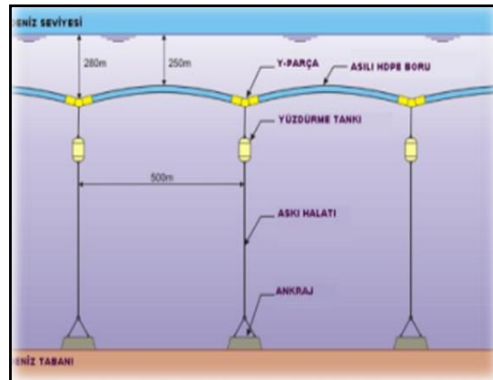

Alaköprü Barajı

İletilen bu suyun yarısı içme-kullanma suyu yarısı ise zirai sulama suyu olarak kullanılacaktır. Proje kapsamında 2 adet baraj, 80 km'si denizde olmak üzere toplam 106 km boru hattı, bir depo ve iki adet terfi merkezi bulunmaktadır.

KKTC İçmesuyu Temini Projesi kapsamında devam eden 4 adet dağıtım hattının tamamının geçici kabulü yapılmıştır. Ayrıca "KKTC İçmesuyu Temini Projesi Bağlantı Hatları İnşaatı" ile "Lapta-Akıncılar-Korkuteli-Dört Yol Bağlantı Hatları İnşaatı" işletmeye alındığında tüm adaya su verilecektir. İlave 220 km bağlantı hattı yapımı için proje çalışmaları devam etmektedir.

Şekil 25'te KKTC içmesuyu temin projesinin bileşenleri görülmektedir.

Şekil 25- KKTC Su Temin Projesi

Atıksu Faaliyetleri

Kullanılmış suların tekrar kazanılması, çevre ve sağlık açısından öncelikli görülen yerlerde gerekli tedbirlerin alınması ve içmesuyu baraj havzalarının korunması için planlama, proje, ihale ve inşaat çalışmaları yürütülmektedir.

Bu kapsamda “Ergene Havzası Koruma Eylem Planı” ile belirlenerek kısa vadede gerçekleştirilmesi planlanan nüfusu 10.000’den büyük 12 yerleşimin atıksu arıtma tesislerinin yapımı DSİ’nin sorumluluğuna verilmiştir. Böylece belediyeler tarafından yapılması gereken fakat bugüne kadar yapılmayan atıksu arıtma tesislerini DSİ hızla inşa etmeye başlamıştır.

Ergene Havzası’nda DSİ tarafından 12 adet, IPA kaynaklarıyla ise 1 adet olmak üzere toplamda 13 adet atıksu arıtma tesisinin (AAT) tamamı 2017 yılı sonu itibariyle tamamlanarak hizmete alınmıştır. Tablo 38’de Ergene Havzası’nda inşa edilen atıksu arıtma tesislerinin durumları görülmektedir.

Tablo 38- Ergene Havzası Atıksu Arıtma Tesisleri

İl Adı	Belediye Adı	Atıksu Arıtma Tesisi Durumu
Edirne	Uzunköprü	Hizmete alınmıştır.
Tekirdağ	Malkara	Hizmete alınmıştır.
Kırklareli	Lüleburgaz	Hizmete alınmıştır. (*)
Kırklareli	Vize	Hizmete alınmıştır.
Kırklareli	Merkez	Hizmete alınmıştır.
Kırklareli	Babaeski	Hizmete alınmıştır.
Kırklareli	Pınarhisar	Hizmete alınmıştır.
Tekirdağ	Çorlu	Hizmete alınmıştır.
Edirne	Keşan	Hizmete alınmıştır.
Tekirdağ	Hayrabolu	Hizmete alınmıştır.
Tekirdağ	Muratlı	Hizmete alınmıştır.
Tekirdağ	Saray	Hizmete alınmıştır.
Tekirdağ	Çerkezköy	Hizmete alınmıştır.

(*) IPA kapsamında yaptırıldı.

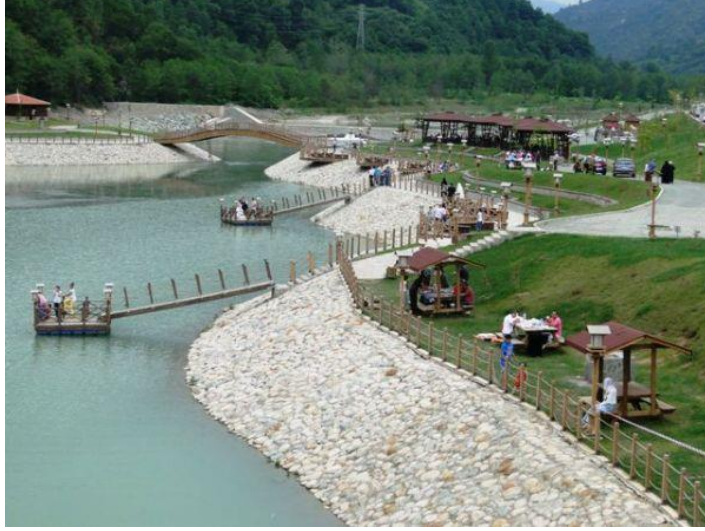
Hayrabolu Atıksu Arıtma Tesisi

Malkara Atıksu Arıtma Tesisi

Taşkın Koruma Faaliyetleri

Son 14 yılda (2003-2017 sonu) 4.471 adet taşkın koruma tesisi ile 4.519.000 dekar alan taşkınlardan korunmuştur. Derelerin ıslahı yapılırken estetik olmasına ayrıca önem verilmektedir. Bu sayede dereler vatandaşların dinlenmesi için rekreasyon projeleri ile birlikte cazibe merkezi haline getirilmektedir.

Solaklı Vadisi Projesi

2017 Yılı İtibarıyla Tesislerin Genel Durumu

Tesis sayıları GEP kapsamında Aralık 2017 itibarıyla hizmete alınan tesislerin sayısıdır.

7.200 Tesis;

- 508 Baraj,
- 513 HES,
- 327 Gölet ve Bent,
- 1.171 Sulama Tesis,
- 193 İçmesuyu Temini Tesis,
- 17 Atıksu Tesis,
- 4.471 Taşkın Koruma Tesis
- 2017 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla işletmeye aldığımız 193 adet içmesuyu tesisi ile takriben 42 milyon kişiye yılda 3,87 milyar m³ içmesuyu sağlamıştır. DSİ Genel Müdürlüğü tarafından; toplam 4.522 km içme ve kullanma suyu isale hattı döşenmiştir.
- 2017 yılı Aralık ayı sonu itibarıyla tamamladığımız 80 adet modern içmesuyu arıtma tesisi ile günde 8,3 milyon m³ AB standartlarında arıtılmış su üretilmektedir.
- Geliştirilen enerji potansiyelimiz 157,9 milyar kWh/yıl' dır.
- Bu Potansiyelimizin 95,1 milyar kWh/yıl'lık kısmı işletmede olup 2003'ten bugüne kadar 513 adet (yapılan SKHA'na göre 491 adettir) tesis işletmeye açılarak yıllık ortalama üretim potansiyeli 50,5 milyar kWh/yıl olmuştur.
- 2003-2017 yılları inşa ettiğimiz 4.471 taşkın koruma tesisi ile 4.519.000 dekar alan taşkınlardan korunmuştur.
- 2003-2017 yılları arasında DSİ tarafından 1,74 milyon dekar tarım alanı sulamaya açılmıştır.
- Toplam 85 milyon dekar sulanabilir ziraai arazimizin 2017 itibarıyla 65 milyon dekarı sulamaya açılmıştır. DSİ tarafından sulamaya açılan alan ise 42,1 milyondur.
- 2003-2017 yılları arasında DSİ tarafından enerji, sulama, içme ve kullanma suyu ve taşkın kontrolü tesisleri için toplam 124,5 milyar TL'lik yatırım yapılmış olacaktır.

Kamulaştırma, Arazi Toplulaştırma ve Yeniden Yerleşim Çalışmaları

Kamulaştırma Çalışmaları

2017 yılında kamulaştırma faaliyetleri için sene başında 1.295.819.000 TL ödenek ayrılmış olup, yılı içerisinde 169.940.202 TL şartlı bağış (Melen Barajı kamulaştırma faaliyetleri için) ve 55.250.000 TL ilave ödenek temin edilerek toplam ödenek 1.521.009.202 TL'ye ulaşmıştır. Bu ödeneğin 1.428.058.664 TL'si kamulaştırma faaliyetlerinde, 92.950.538 TL'si ise ilama bağlı borç ödemelerinde kullanılmıştır.

Ayrıca yeniden yerleşim faaliyetleri için 117.808.000 TL ve arazi toplulaştırması ve tarla içi geliştirme hizmetleri projeleri için ise 1.662.000 TL harcanmıştır.

Yeniden Yerleşim Çalışmaları

Hasankeyf ilçe merkezi için; Revize Bakanlar Kurulu Kararı gereği iskân duyurusu yapılmış olup 698 aile konut için, 137 aile ise işyeri için hak sahibi olarak belirlenmiştir.

Hasankeyf I. Etap Üstyapı İşi kapsamında; Hükümet Konağı, Belediye Hizmet Binası, Emniyet Binası, PTT, Cami, 58 adet örnek konut, 24 derslikli ilköğretim okulu, Ticaret Merkezi (11 dükkan) Arıtma Tesisi ve bu üst yapılara ilişkin altyapı ve çevre düzenlenme işleri tamamlanmıştır.

Hasankeyf II. Etap Üst Yapı İşi kapsamında; Turizm ve Otelcilik Meslek Yüksek Okulu ve Uygulama Oteli, Kültür Parkı giriş yapıları, Açık Hava Müzesi, müze, sahne ve sahne arkası, sera, park ve sera onarım binası, 24 derslikli yatılı ilköğretim bölge okulu ve 200 öğrencilik pansiyon inşaatı, Jandarma Komutanlığı hizmet binası, 25 yataklı hastane, Tarihi Kültürel Yarımada Bağlantı Köprüsü, 24 derslikli lise, kütüphane, kapalı spor salonu, İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Binası, 60 adet konut ve kültür aksındaki ticari yapılar ve bu üst yapılara ilişkin altyapı ve çevre düzenlenme işleri tamamlanmıştır.

Hasankeyf İlçesi yeniden yerleşim konut projelerinde;

- 320 adet Konut, Kaymakamlık Resmi Konutu ve Mezarlık Alanı İnşaatı işi 72.375.000 TL bedelle ihale edilerek 02.01.2017 tarihinde yer teslimi yapılmış ve işe başlanmıştır. Fiziki Gerçekleşme Oranı %65,
- 3. Etap Genel Altyapı İnşaatı işi 28.330.000 TL bedelle ihale edilerek 05.02.2017 tarihinde yer teslimi yapılmış ve işe başlanılmıştır. Fiziki Gerçekleşme Oranı %55,
- 390 Adet Konut ve Anaokulu İnşaatı işi 94.347.000 TL bedelle ihale edilerek 14.03.2017 tarihinde yer teslimi yapılmış ve işe başlanılmıştır. Fiziki Gerçekleşme Oranı %69'dur.

Köylerde Yapılan Çalışmalar

Batman ilinde 11 köyde (İncirli, Başarı, Kütüklü, Kumluca, Kesmeköprü, Urganlı, Suçeken, Irmak, Kaşüstü, Çayüstü ve Işıkveren köyleri), Siirt ilinde 3 köyde (Çeltikbaşı, Sağlarca, Demirkaya), Mardin ilinde İlisu köyünde fiziksel iskân çalışmaları Yapı İşleri Genel Müdürlüğü'nce devam etmektedir.

Ayrıca Şırnak ilinde Koçtepe köyü için kamu binaları, sosyal donatılar, altyapı ve istinat duvarı ile kaya temizleme işleri tamamlanmıştır. 126 hak sahibi aileye bedeli karşılığında arsaların tapusu devredilmiş ve hak sahiplerinin YİGM'ce konut kredisi onaylanmış olup vatandaşlarca inşaatlara başlanılmıştır. Genel itibari ile konut inşaatlarında fiziki gerçekleşme %70 mertebesinde. 2018 Nisan ayında konut inşaatlarının tamamlanması planlanmıştır.

Yeni Hasankeyf İlçesi Yeniden Yerleşim Çalışmaları

Alaköprü Barajı'ndan etkilenen yerleşim yerlerinin iskân çalışmaları kapsamında 326 hak sahibine ait konutlar ile kamu binaları ve sosyal donatılar tamamlanarak konutlar hak sahiplerine teslim edilmiştir.

Ayrıca yörede yaşayan vatandaşların gelirlerinin arttırılmasına yönelik olarak Tarımsal İskân Projesi hazırlanmış olup çalışmalar devam etmektedir.

Yusufeli ilçe merkezi yeni yerleşim yeri Genel Altyapı İşleri 20.05.2015 tarihinde ihale edilmiş olup %100'lük fiziki gerçekleşme sağlanarak geçici kabulü yapılmıştır.

2. etap genel altyapı çalışmaları kapsamında ek gelişim alanı için yeni ihale 03.07.2017 tarihinde yapılmış olup fiziki gerçekleşme %28 mertebesinde. Yusufeli ilçesi yeniden yerleşim yeri altyapı çalışmaları 2. kısım kapsamında; 1. Bölgedeki altyapı çalışmaları 12.02.2018'de, 2. Bölgedeki altyapı çalışmaları 13.04.2018'de, ek gelişme alanında ise Ağustos 2018'de tamamlanacaktır.

Yusufeli yeni yerleşim alanı üstyapı projeleri kapsamında; 8 farklı tipte konut, 25 yataklı hastane, 1 nolu ve 2 nolu büyük tip sağlık Ocağı, 16 derslikli meslek lisesi, meslek lisesine ait mobilya ve metal işleri atölyeleri, 100 kişilik pansiyon, 16 derslikli ortaokul, 16 derslikli ilköğretim okulu ve 24 derslikli liseye ait mimari uygulama projeleri tasdik edilmiş olup detay proje çalışmaları devam etmektedir.

İmar planına göre 3. bölgedeki (Tekkale); TOKİ tarafından "Artvin Yusufeli ilçesi, 3. Bölge, 334 adet Konut, 6 adet Dükkan, 1 adet 24 derslikli Lise, 1 adet Sağlık Ocağı, 1 adet İlçe Jandarma Komutanlığı İnşaatı ile Altyapı ve Çevre Düzenlemesi işi" 21.06.2017 tarihinde ihale edilmiştir.

Arazi Toplulaştırma Çalışmaları

Arazi Toplulaştırmasına İlişkin Tüzüğün 2009 yılında yürürlüğe girmesiyle birlikte DSİ Genel Müdürlüğü'nün kendi sulama sahalarında arazi toplulaştırması yapmasının yolu açılmıştır.

DSİ Genel Müdürlüğü tarafından sulama sahalarında sulama suyunun ekonomik ve denetimli kullanılması, arazide sulama oranı ve randımanının yükseltilmesi, sulama şebekelerindeki inşaat maliyetlerinin azaltılması için sulama projeleri arazi toplulaştırması ile birlikte yapılmaktadır.

Bursa-Mustafakemalpaşa-Güllüce Sulaması Arazi Toplulaştırması

DSİ Genel Müdürlüğü olarak sulama projelerimizde kanal, boru güzergâhları, tarla içi yol ve tahliyeler gibi ihtiyaç duyulan alanlar kamulaştırma yerine arazi toplulaştırması ile karşılanmaktadır. İhtiyaç duyulan bu alanların kamulaştırılması için öngörülen harcamaların %10,35'i ile arazi toplulaştırması projeleri gerçekleştirilmektedir. Ayrıca inşaat maliyetlerinde %40'lara varan oranlarda tasarruf sağlanmaktadır.

Kütahya -Altıntaş Beşkarış Sulaması

Adana ASO IV 7 YP2 Arazi Toplulaştırma Tarla
İçi Geliştirme Hizmetleri

DSİ'ce Arazi Toplulaştırması Çalışmaları Yürütülen Toplam Alan (ha)	Tamamlanan Alan (ha) (2017 yılı sonu itibari ile)	Arazi Toplulaştırması Çalışmaları Devam Eden Alan (ha)
423.592	60.780	362.812
Arazi Toplulaştırması Yürütülen Toplam Yerleşim Birimi (adet)	Arazi Toplulaştırması Tamamlanan Yerleşim Birimi (adet)	Arazi Toplulaştırması Çalışması Yapılan Proje Sayısı (adet)
683	145	46

DSİ tarafından 2009 yılında başlanan arazi toplulaştırma çalışmaları muhtevasında bugüne kadar 423.592 ha alanda arazi toplulaştırması ihalesi gerçekleştirilmiştir. 2017 yılı Aralık ayı sonu itibari ile 145 yerleşim birimini kapsayan 60.781 ha alanda çalışmalar tamamlanarak tapu tescilleri yapılmıştır. 538 yerleşim birimi ve 362.812 ha alanda arazi toplulaştırması çalışmaları devam etmektedir. 2017 yılı içerisinde arazi toplulaştırması çalışmaları sonucunda 16.780 ha alanda tapu tescilleri gerçekleştirilmiş olup hak sahiplerine yeni tapuları teslim edilmiştir.

Diğer Faaliyetler

Su Ürünleri (Balıkçılık) Çalışmaları

- 9 adet baraj gölünün limnolojik etütleri tamamlanmıştır.
- 7 adet Su Ürünleri İstasyonunda 32,6 milyon adet yavru balık üretilmiş olup üretilen balıklar 111 adet baraj gölüne atılmıştır.
- 176 adet baraj gölünün işletmeye açılmasıyla yıllık su ürünleri avcılık üretimi 14.000 tona, üretim değeri ise 44 milyon TL'ye ulaşmıştır.

Bakım-Onarım Çalışmaları

2016 yılında DSİ tarafından inşa edilerek işletmeye açılan sulama tesislerinde; sulama kanallarında 6,5 milyon m³, drenaj kanallarında 2,8 milyon m³ temizlik, 51 bin km servis yolu bakımı, 63 bin m³ beton imalatı yapılmış, 306 bin m³ stabilize serilmiş, barajlarda 34,4 bin m² cebri boru ve dolusavak kapakları boyanmış, 130 km çeşitli ebatlarda kanalet değiştirilmiştir.

DSİ tarafından inşa edilerek işletmeye açılan taşkından korunma tesislerinde ise 15 milyon m³ makine ile temizlik sedde, röpriz yapım işleri gerçekleştirilmiş, 815 bin m³ beton imalatı yapılmış, 600 km servis yolu bakımı ve 41 bin m³ stabilize serilmesi gerçekleştirilmiştir.

AR-GE ve Kalite Kontrol

DSİ projelerinin her safhadaki kalite kontrol faaliyetleri tam ve eksiksiz olarak, yurt sathına yayılmış olan DSİ Laboratuvarları eliyle yürütülmektedir. DSİ Laboratuvarları, ulusal ve uluslararası geçerliliği olan doğru, güvenilir ve tarafsız deney neticeleri üretmek maksadıyla Türk Akreditasyon Kurumu tarafından akredite edilmiş ve kamu laboratuvarları arasında bir “ilk” olarak, Teknik Araştırma ve Kalite Kontrol Dairesi Başkanlığı çatısı altında bütün bölge laboratuvarlarıyla birlikte, akredite laboratuvar olarak hizmet verir duruma getirilmiştir.

2017 yılı içerisinde laboratuvarlarımız tarafından 1.960.528 adet deney ve analiz işlemi gerçekleştirilmiş 125,2 Milyon TL’lik katkı sağlanmıştır.

Laboratuvarlarımızın 2017 yılı içerisinde 3. Akreditasyon periyodu tamamlanmış ve belge yenileme denetimleri Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Belge yenileme ve kapsam genişletme denetimleri sonucunda DSİ laboratuvarlarının akreditasyon kapsamındaki deney sayısı bir önceki yıla göre %215’lik bir artışla 1.622’ye ulaşmıştır.

Ayrıca, Araştırma Geliştirme Çalışmaları kapsamında; “Sulama Performans Değerlendirmesinde İnsansız Hava Araçlarının Kullanım Olanaklarının Araştırılması” ile “Deniz Dalgalarının Nehir Taşkınlarına Etkisi” konulu 2 adet proje programa alınmıştır.

DSİ Tarafından Yürütülen Bilişim Projeleri

Kullanımda Olan Uygulamalar

DSİ Mobil Uygulama (IPAD-IPHONE)

DSİ katmanlarının gösterimi için ios ortamında çalışan mobil uygulama olup erişim adresi mobil.dsi.gov.tr.’dir. Versiyon yenileme çalışmaları başlatılmış, uygulama flat haritadan küre harita altlığına geçirilmiştir. Katman detay bilgileri, arama özellikleri güncellenmiştir. Uygulama kullanım arayüzü değiştirilmiştir. Harici kmz dosyalarının sistemde açılması ve belirlenen noktalara not eklenmesi işlemleri sisteme eklenecektir.

Malzeme Ocakları Bilgi Sistemi-MOBİS

DSİ’ce belirlenen ve ruhsatı alınan malzeme ocaklarıyla ilgili verilerin yönetilmesi hedeflenmektedir. Sistem aktif olarak kullanılmakta, istekler doğrultusunda yazılımda gerekli düzeltmeler yapılmaktadır.

DSİ Talep Uygulaması

Bakanlık Makamı, Milletvekili ve vatandaşlardan gelen her türlü talebin takibi ve ilgisine cevap verilmesini sağlamak maksadıyla geliştirilmiştir. DSİ Talep Uygulaması üzerinden oluşturulan talepler ilgili birimlere yönlendirilebilmekte ve birimler tarafından sonuçlandırılan taleplere ait bilgi notları sisteme aktarılabilir. Sistem aktif olarak kullanılmakta, istekler doğrultusunda yazılımda gerekli düzeltmeler yapılmaktadır.

DSİ Gündem Uygulaması

Genel Müdürlük Makamı tarafından istenen bilgi notları ve talimatlar otomatik olarak ilgili birime iletilmekte ve birimler cevaplarını bu sistem üzerinden girmektedirler. Hazırlanan bilgi notları

arşivlenebilmektedir.

Yatırım Yönetim Sistemi (Şantiye Modülü)

DSİ’ce yürütülmekte olan projelere (baraj, sulama, içmesuyu vb.) ait işlerin takibinin sağlanması amacıyla DSİ Şantiye Yönetim Sistemi geliştirilmiştir. Bu sistem ile bir inşaat işine ait sözleşme bilgilerine (işe başlama tarihi, iş bitiş tarihi, harcama bilgileri, fiziksel gerçekleşme vb.) yıl bazlı erişilebilmekte, şantiye ziyaretlerine ait kontrol kayıtları (ziyaretçi bilgileri, şantiye fotoğrafları, vb.) oluşturulabilmektedir. Sistem aktif olarak kullanılmakta, istekler doğrultusunda yazılımda gerekli düzeltmeler yapılmaktadır.

Yatırım Yönetim Sistemi (İş İlerleme Modülü)

Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmekte olan projelere (baraj, sulama, içmesuyu vb.) ait işlerin hakediş raporlarının sisteme yüklenmesi, takibinin sağlanması ve hakediş dosyasında olması gereken tüm evrakların sayısal olarak arşivlenmesi ve raporlanması amacıyla geliştirilmiştir.

Yatırım Yönetim Sistemi (Sulama Modülü)

Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmekte olan sulama projelerine ait belirlenen aylık hedeflerin (sulamaya açılacak alan) gerçekleşme durumlarının takibi ve raporlanması amacıyla geliştirilmiştir.

Yatırım Yönetim Sistemi (İçmesuyu Modülü)

Genel Müdürlüğümüz tarafından yürütülmekte olan içmesuyu projelerinin (işletme, inşaat, proje ve planlama) CBS veritabanından anlık olarak izlenebildiği İl Bilgi Notları, Proje Bilgi Notları ve İşlerin Aylık Faaliyet raporlarına aynı ekran üzerinden erişim imkânı sağlanmaktadır. Tüm İllerimiz için Ötelemeli Aktif Hacim Raporları sistem üzerinden anlık olarak çekilebilmektedir. Tüm İllerimizin İçmesuyu Durum Raporları anlık olarak sistemden alınabilmektedir.

Geliştirme Aşamasında Olan Uygulamalar

Su Veri Tabanı (SVT)

Bu iş kapsamında geliştirilecek uygulamayla, idare mevcut SVT uygulamasının günümüzdeki son teknolojilere uyum sağlamasını, daha ayrıntılı ve dinamik raporlar sunabilmesini, ihtiyaç duyulan bilgi sistemlerinin analizi ve yeni modüllerin eklenmesi, eski bilgilerin yeni yapıya transferinin sağlanmasını ve DSİ Merkez ve Taşra Teşkilatı kullanıcılarına daha hızlı, kolay ve etkin hizmet sunulmasını, ayrıca kurumlararası bilgi alışverişinin sağlanması da hedeflenmektedir. Etüt Planlama ve Tahsisler, İşletme ve Bakım, Jeoteknik Hizmetler ve YAS, TAKK Daireleri sorumlu Başkanlıklardır. Program geliştirme aşamasındadır. Ulusal Su Bilgi Sistemine (USBS) bütünleştirilecektir.

Mekânsal Yatırım Takip Sistemi (MEYTAP)

DSİ merkez ve taşra teşkilatı tarafından sözleşmeye bağlanmış olan proje yapım ve inşaat yapım işlerinin coğrafi bilgi sistemleri altlığı üzerinden sözleşme ilişkilerinin takip edilmesi ve yönetilmesini sağlayacak web tabanlı bir uygulamanın geliştirilmesidir. Proje ve İnşaat, İçmesuyu ve Atıksu Daireleri sorumlu başkanlıklardır. Tasarım aşaması tamamlanmış olup program geliştirme aşamasındadır.

Sulama Tesisleri Mekânsal Bilgi Sistemi (SUTEM)

DSİ Genel Müdürlüğü tarafından işletilen veya işletme, bakım ve yönetim sorumluluğu devredilen tesislerin işletme, bakım ve yönetim faaliyetlerinin izlenmesi, değerlendirilmesi ve raporlanmasını sağlayacak WEB tabanlı bir uygulamanın geliştirilmesidir. İşletme ve Bakım Dairesi Başkanlığı, Bölge Müdürlükleri, Sulama Birlikleri ve Devralan Diğer Kuruluşlar (belediyeler) sorumlu birimlerdir. Program geliştirme aşamasındadır.

Akım Tahmin ve Havza Optimizasyon Modeli (ATHOM)

Seyhan Havzası için tekli ve ardışık su yapılarına gelecek akımın tahmin edilmesi, depolama tesislerinin su bütçelerinin hazırlanarak günlük, aylık ve yıllık bazda işletilmesini sağlayacak modelin geliştirilecek WEB tabanlı uygulamayla model girdilerinin yönetilmesi, çıktıların izlenilebilmesi ve raporlanabilmesi sağlanacaktır. İş geliştirme aşamasındadır.

DSİ Laboratuvarları İş Takip Uygulaması (DSİLAB)

DSİ TAKK Dairesi Başkanlığı merkez ve Bölge Müdürlüğü laboratuvarlarında gerçekleştirilen deney başvurularının alındığı ve bu deneylerin ilgili personel tarafından yapılarak deney sonuçlarının tutulduğu uygulamanın, USBs ve SVT'ye altlık oluşturulacak şekilde yeniden yazılması sağlanacaktır. İş analiz aşamasındadır.

2018 Yılında Geliştirmeye Başlanacak Uygulamalar

Kamulaştırma Bilgi Sistemi

Emlak ve Kamulaştırma Dairesi Başkanlığı tarafından yürütülen kamulaştırma işlemlerinin tek sistem üzerinden elektronik ve mobil olarak yapılması sağlanacaktır.

Alacak Takip Yazılımı (ALTAY)

DSİ alacaklarının tarh, tahakkuk ve tahsilat aşamalarının izlendiği bilişim sistemi oluşturulacaktır.

İhale Yazılımı (Paçallaştırma Modülü Dahil)

DSİ Genel Müdürlüğü'nün merkez ve taşra teşkilatları tarafından yapılacak ihalelerde kullanılması maksadıyla, MEYTAP ile entegre olan, mal ve hizmet alımı ile yapım işleri ihalelerinin gerçekleştirilmesinde kullanılacak ihale yazılımı ile mevzuatta yer alan ihale süreçleri ile ilgili yapılması gereken bütün işlemler ile bunların takibinin yapılması, yapılacak ihalelerin dosyalarında yer alması gereken birim fiyat tarifleri, özel teknik şartname, genel teknik şartnameler, dijital proje taramaları, analiz formatı vb. gerekli bütün dokümanların oluşturularak bir bütün halinde EKAP sistemine girebilecek şekilde hazırlanması oluşturulacak bu programla gerçekleştirilecektir.

Makine İşletme, Atölye ve Etüd Maliyet Modülleri (BYS)

Atölye Modülü Daire Başkanlıkları ve Bölge Müdürlüklerinden gelen tamir, onarım veya imalat taleplerine istinaden iş akışlarının oluşturulması, iş süreçlerinin yürütülmesi, yönetilmesi ve raporlanması işlerini gerçekleştirecektir. İşletme Modülü Genel Müdürlüğümüz bünyesindeki makinaların, ekipmanların izlemelerinin yapılabilmesine yönelik sistem üzerindeki tanımlamalarını, tüm maliyet ve iş miktarlarının hesaplanmasını, transfer işlemlerini ve araç takiplerini gerçekleştirecektir.

Orman Genel Müdürlüğü

Ülke yüzölçümünün yaklaşık %28,6'sını oluşturan ormanların; su rejimini düzenleme, toprak koruma ve çevre kirliliğini (hava, su ve toprak) önleme gibi yaşamsal işlevlerinin yanında, biyolojik çeşitliliğin korunmasındaki yeri ve rolü de son derece önemlidir. Toplum talepleri ve ülke ormanlarının yapısı dikkate alınarak, orman yönetiminin; biyolojik ve teknik özellikleri ile ekolojik, ekonomik, sosyal, kültürel ve yönetsel boyutlarının bir ekosistem bütünlüğü içerisinde ele alınması günümüz ormancılık anlayışının temel yaklaşımıdır.

Orman Genel Müdürlüğü; ormanların korunması, geliştirilmesi ve genişletilmesi, topluma çok yönlü faydalar sağlayacak şekilde işletilmesi görevlerini doğayla uyumlu sürdürülebilir orman yönetimi anlayışı çerçevesinde yürütmektedir.

Orman Varlığı ve Planlaması

1973 yılı orman envanter verilerine göre 20,2 milyon ha olan orman alanı, 22,3 milyon ha alana ulaşmıştır. 1973 yılından bu yana orman alanımız 2,1 milyon ha artmıştır. Bu miktarın %71,4'ü olan 1 milyon 500 bin ha son 14 yılda yapılan gayretli çalışmalar neticesinde gerçekleştirilmiştir. Odun serveti ise 1973 yılında 935 milyon 512 bin m³ iken 1 milyar 611 milyon m³'e yükselerek 676 milyon m³ artmıştır. Cumhuriyetimizin 100. kuruluş yılı olan 2023 yılına kadar orman alanımızı ülke yüzölçümünün %30'una çıkarmak öncelikli hedeflerimiz arasındadır.

Ekosistem Tabanlı Fonksiyonel Planlama Dönemi

Son yıllarda amenajman sisteminde önemli reformlar gerçekleştirilmiş, ormanların sadece odun üretimine dayalı olan planlama şekli değiştirilerek, ekosistem tabanlı fonksiyonel planlama modeli uygulanmaya konulmuştur. Amenajman sisteminin iyileştirilmesi, plan kalitesinin yükseltilmesi ve maliyetlerin düşürülmesi için her geçen gün ileri teknoloji imkânları kullanılmaktadır. Bilhassa uzaktan algılama teknikleri kullanılarak ormanlık alanların amenajman planları hazırlanmakta ve bütün ormanların sayısal meşcere ve fonksiyon haritaları tamamlanmaktadır.

Ağaçlandırma ve Orman Islahı

Son yıllarda ormanların iyileştirilmesi, ağaçlandırma ve erozyon kontrolü çalışmalarında büyük bir hamle gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar kapsamında açık alanlar, karayolu kenarları, okullarımız, hastane ve sağlık ocaklarımız, mezarlıklarımız büyük bir hızla ağaçlandırılmıştır.

2017 yılı yatırım programında yer alan projeler kapsamında; 493.666 ha alanda etüt- proje, 46.934 ha ağaçlandırma tesis ve 162.921 ha ağaçlandırma bakım çalışması gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, 2017 yılında özellikli alan ağaçlandırmaları kapsamında; 3.158 üniversite ve okul bahçesine 622 bin adet, 2.170 ibadethane bahçesi ve mezarlığa 432 bin adet, 233 hastane ve sağlık ocağı bahçesine 114 bin adet ve 1.153 km karayolu kenarına 1 milyon 109 bin adet fidan dikilmiştir.

Hazırlanan Endüstriyel Ağaçlandırma Çalışmaları Eylem Planı kapsamında 165 bin ha alanda endüstriyel maksatlı ağaçlandırma yapılması planlanmıştır. 2013 yılında 2.398 ha, 2014 yılında 5.350 ha, 2015 yılında 6.500 ha, 2016 yılında 5.090 ha, 2017 yılında ise 5.243 ha alanda endüstriyel ağaçlandırma çalışması yapılmıştır.

Tablo 39- Eylem Planları 2017 Yılı Uygulama Sonuçları

Endüstriyel Ağaçlandırma Eylem Planı, 2017: 5.243 ha endüstriyel ağaçlandırma yapılmıştır.
Ceviz Eylem Planı, 2017: 1.336 ha ceviz ağaçlandırması yapılmış ve yaklaşık 275.000 adet ceviz fidanı dikilmiştir.
Badem Eylem Planı, 2017: 2.424 ha alanda badem ağaçlandırması yapılarak yaklaşık 1 milyon 73 bin adet badem fidanı dikilmiştir.
Dut Eylem Planı, 2017: 195 ha alanda dut ağaçlandırması yapılmıştır.
Yabani Zeytin (Delice) Rehabilitasyonu Eylem Planı, 2017: 353.215 adet yabani zeytin (delice) ferdi aşılınmış, 17.670 adet aşılı zeytin fidanı dikilmiştir.
Yol Kenarı Ağaçlandırmaları Eylem Planı, 2017: 1.153 km yol kenarı ağaçlandırması yapılarak yaklaşık 1 milyon 109 bin adet fidan dikilmiştir.
5.000 Köye 5.000 Gelir Getirici Tür Ağaçlandırma Eylem Planı, 2017: 1.185 adet köy ormanı tesis edilmiştir.

Orman Yetiştirme ve Rehabilitasyon

2013-2017 döneminde toplam 3.187.057 ha alanda bakım çalışması gerçekleştirilmiştir. Verimsiz orman alanlarının rehabilite edilerek verimli hale getirilmesi maksadıyla hazırlanan ve uygulama süreci devam eden eylem planlarının uygulama sürecinde ise; toplam 80.830 ha alanda çalışma yapılmıştır. Ayrıca, 2013-2017 döneminde ortalama 9.117 ha/yıl yapay gençleştirme ve 22.790 ha/yıl doğal gençleştirme çalışması sonuçlandırılmış, çeşitli ağaç türlerinde başarı oranı önemli oranda artmıştır.

Ayrıca 2017 yılında 190 adedi revize olmak üzere 306 adet silvikültür planı düzenlenmiş, 30.547 ha alanda doğal gençleştirme ve 7.790 ha alanda yapay gençleştirme çalışması tamamlanmıştır.

Havza Islahı ve Toprak Muhafaza Çalışmaları

Ülkemiz; gerek topografyası gerekse iklim yapısı itibarı ile Dünya üzerinde erozyona maruz ülkeler arasında yer alırken, küresel iklim değişikliğine bağlı olumsuzluklardan da en fazla etkilenecek ülkeler arasında bulunmaktadır.

Bu olumsuz durumu değiştirmek için, Erozyonla Mücadele Eylem Planı (2013-2017) uygulama sürecinde; 2017 yılında 266.613 ha alanı olmak üzere toplam 1.289.219 ha alanda çalışma gerçekleştirilmiştir. Yukarı Havza Sel Kontrolü Eylem Planı (2013-2017) kapsamında ise, toplam 252 adet sel havzasında çalışma yapılmış, ayrıca Baraj Havzaları Yeşil Kuşak Ağaçlandırması Eylem Planı (2013-2017) kapsamında, bugüne kadar toplam 412 adet baraj ve gölet etrafında yeşil kuşak oluşturulmuştur.

2017 yılı yatırım programında yer alan projeler kapsamında; 91.049 ha alanda toprak muhafaza çalışması, 265.025 ha alanda toprak muhafaza bakım ve 15.167 ha alanda mera ıslah çalışması tamamlanmıştır.

Fidan Üretimi Çalışmaları

Fidan üretimi, 3.264 ha alanda kurulmuş olan 131 adet orman fidanlığında yapılmakta olup ihtiyaç halinde yeni fidanlık kuruluşu yapılmaktadır.

2017 yılında 322,2 milyon adet fidan üretimi ve bakımı gerçekleştirilmiş, başta karaçam, sarıçam, kızılçam, doğu kayını, mahlep, iğde, meşe, badem vb. türler olmak üzere ibrelili ve yapraklı orman ağacı türleri ve süs bitkilerinden 273 ton tohum üretimi yapılmıştır. Geniş Yapraklı ve Meyveli Türlerle Ait Tohum Bahçesi Tesisi Eylem Planı kapsamında ise 19,6 ha tohum bahçesi tesisi gerçekleştirilmiştir.

Orman fidanlıklarında üretilen tür sayısı asli ve doğal türlerle birlikte son beş yılda 400'den 688 adede çıkarılmış, özel sektör fidancılığı uzun vadeli ve düşük faizli kredi verilerek desteklenmiş ve bugüne kadar 156 adet özel orman fidanlık projesi onaylanmıştır. Fidanlıklarda boylu fidan üretim miktarları artırılmış; 2017 yılında 3.337.173 adet üretim yapılmıştır. Ayrıca uygulamaya aktarılan Geniş Yapraklı ve Meyveli Türlerle Ait Tohum Bahçesi Tesis Eylem Planı kapsamında 81,55 ha tohum bahçesi tesisi gerçekleştirilmiştir.

Özel Ağaçlandırma

Köy tüzel kişiliklerinin yapacakları özel ağaçlandırma çalışmalarına hibe kaynak sağlanmakta, diğer özel ve tüzel kişilere çok düşük (yıllık %1,8) faizle kredi verilmektedir. Özel ağaçlandırma uygulamalarında gelir getirici tür ağaçlandırmalarına önem ve öncelik verilmektedir. Bu çerçevede 2017 yılında 1.361 ha alanda özel ağaçlandırma çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Ceviz, badem, fıstıkçanı, keçiboynuzu, kestane gibi gelir getirici türlerle gerçekleştirilen özel ağaçlandırma çalışmalarında ise; köy tüzel kişiliklerinin projelerine 1.827.000 TL hibe, gerçek ve tüzel kişiliklerin projelerine ise 10.017.00 TL kredi tahsis edilmiştir.

Üretim ve Pazarlama

Ülkemizde yıllık ortalama odun tüketimi 30 milyon m³ civarındadır. Bunun takriben 20 milyon m³'ü Orman Genel Müdürlüğü, 4,8 milyon m³'ü özel sektör tarafından üretilmekte, geriye kalan 5,2 milyon m³'ü de ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Önceki yıllarda Orman Genel Müdürlüğüne yıllık ortalama 7 milyon m³ olan endüstriyel odun üretimi, sektördeki ihtiyaç artışına paralel olarak arttırılmıştır. Bu üretimin büyük bir kısmı ormanlarda yapılan bakım müdahaleleri ile gerçekleştirilmiştir.

2017 yılında; endüstriyel odun üretimi 15.521.000 m³, yakacak odun üretimi ise 4.360.000 ster olarak gerçekleşmiştir. Odun üretimi içerisindeki dikili satış payı da %21 olarak sonuçlanmıştır.

2010 yılında Bolu Aladağ Orman İşletme Şefliği'nde pilot çalışma olarak başlatılan sertifikalandırma çalışmaları 2011 yılında tamamlanmış, yaygınlaştırma sürecine geçilmiştir. 2010-2014 döneminde 29 orman işletme müdürlüğünü kapsayan 2.367.000 ha orman alanında orman yönetim sertifikası (FSC) alınmıştır.

Odun Dışı Ürün ve Hizmetler

Odun dışı ürünlerin sürdürülebilir şekilde üretilmesini sağlamak ve orman alanlarında biyolojik çeşitliliği korumak maksadıyla uygulanan eylem planları ve projelerin uygulama sürecinde; Ülke genelinde gerçekleştirilen odun dışı orman ürünlerinde yapılan envanter çalışmaları sonucunda 210 farklı türde 1.505.000 ha alanda çalışma gerçekleştirilmiştir.

Zengin bir biyolojik çeşitliliğe sahip olan ormanlarımız, orman ürünleri bakımından da önemli bir potansiyele sahiptir. Bu kapsamda önemli ve ekonomik değeri olan ürünlerde bir dizi eylem planı hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

Eylem planları kapsamında 2017 yılı sonu itibarıyla;

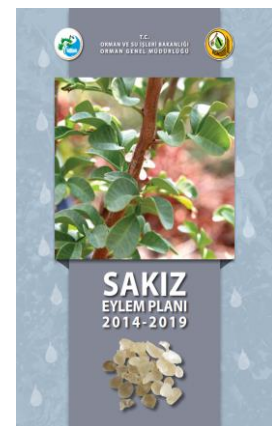
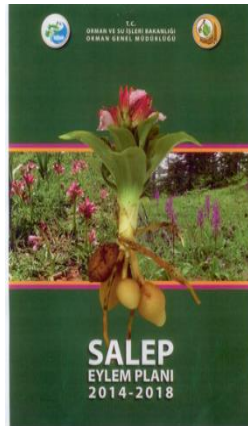
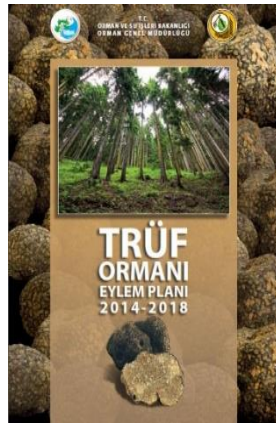
- 206,5 ha alanda trüf ormanı oluşturulmuş ve/veya geliştirilmiş, 97.400 ha alanda salep envanteri yapılarak koruma planı oluşturulmuştur.
- 30.000 ha alanda sakız envanteri yapılarak potansiyel çalışma alanları tespit edilmiş, 34 ha sakız ormanı kurulmuştur.

- 31 ha örnek Maviyemiş (Likapa) bahçesi kurulmuş, 40.000 adet Maviyemiş fidanı üretilmiştir.
- 2017 yılında 68 adet olmak üzere toplamda 396 adet bal ormanı kuruluşu gerçekleştirilmiştir.
- 41.425 ha alanda 31.4573.964 adet yabancı meyveli tür ormanlık alana dikilmiştir.

2017 yılında toplam 586.540 ton odun dışı orman ürünü üretimi gerçekleştirilerek 7.723.623 TL gelir elde edilmiştir.

Kırsal nüfusun gelir kaynaklarının çeşitlendirilmesi, orman köylülerinin yerinde kalkındırılması ve ülke ekonomisine katkı sağlanması, yol kenarı ağaçlandırma çalışmalarının disipline edilerek belirli bir program dâhilinde yürütülmesi amacıyla hazırlanan ve uygulama süreci devam eden eylem planlarının uygulama sürecinde 38.799 ha alanda çalışma yapılmış, 3.454 adet badem, ceviz, kestane, dut, fıstıkçami, alıç, ahlat, kuşburnu, defne, keçiboynuzu vb. türlerle gelir getirici köy ormanı tesis edilmiştir. Ayrıca 901.351 adet yabancı zeytin (delice) aşılanmış ve 72.553 adet aşıllı zeytin fidanı dikilmiş, 7.223 km yol kenarı ağaçlandırılmıştır.

Tıbbi ve İttri Bitkiler Merkezi: Ülkemizde yayılış gösteren her türlü tıbbi ve ittri bitkiden, ilaç, gıda, kozmetik gibi farklı sektörlerde hammadde olarak faydalanılması amacıyla Afyonkarahisar'da Tıbbi ve İttri Bitkiler Merkezi kurulmuştur.

Tıbbi ve İttri Bitkiler Merkezi

Şehir Ormanları ve Mesire Yerleri

Ormanların sağlık, spor, estetik, kültürel ve sosyal fonksiyonlarını halkın hizmetine sunmak gayesiyle 2017 yılında 3 adet olmak üzere toplamda 142 adet şehir ormanının kuruluşu gerçekleştirilmiş, 2017 yılında 53 adet mesire yeri olmak üzere toplamda 1.317 mesire yeri düzenlenmiştir.

Niğde Şehir Ormanı

Orman Köylülerinin Desteklenmesi

2017 yılında; 120.000.000 TL borç verme ve 30.000.000 TL sermaye transferi (hibe) olmak üzere toplam 150.000.000 TL ödeneğin; 149.753.172 TL'si kullanılmış; farklı proje türlerinden 61 adet ferdi tip proje ve 7 adet kooperatif projesi onaylanmıştır. Sosyal ve ekonomik maksatlı ferdi uygulamalarda, 10.303 aileye kredi desteği sağlanmış, mikro kredi uygulamaları kapsamında 15 kişi desteklenmiştir.

Orman köylülerinin desteklenmesi konusunda, ferdi kredi uygulamalarının yararlanıcı aile sayısı 2013 yılına göre %51,1 oranında azalarak 10.303 adede gerilemiş, orman köylülerine tahsis edilen ekonomik maksatlı kredilerle son beş yılda ortalama 21.750 adam/ay istihdam sağlanmıştır.

Tablo 40- 2017 yılında Orman Köylülerine Yapılan Ekonomik Nitelikli Destekler

Faaliyetin Adı	Desteklenen Aile Sayısı
Dam örtülüğü	886
Isıtma pişirme	1.160
Güneş enerjisi ile su ısıtma sistemi	1.936
Fenni arıcılık	340
Hayvancılık ve yem yardımı	5.722
El ve ev sanatları	15
Tesis edindirme ve çevirme	137
Ev içi elektrik tesisat	107
TOPLAM	10.303

Orman Kadastro

Ülkemiz ormanlarının orman kadastrou tamamlanmış; 19.500.000 ha alanın tescili sağlanmıştır. Kadastrou tamamlanmasına rağmen tescili yapılamamış olan orman alanlarının tescilinin sağlanması yönündeki çalışmalara hız verilmiştir.

Bakanlığımızın bu konudaki nihai hedefi bütün ormanlarımızın tapuya tescil edilmesidir.

Kangren haline gelmiş olan 2B meselesinde; sahaların kullanıcıları tespit edilerek tescil edilmiş ve sahiplerine verilmeye başlanarak problem çözülmüştür.

Orman Yolları

Her türlü ormancılık faaliyetinin gerçekleştirilebilmesi için planlanan orman yolu miktarı 302.000 km olarak revize edilmiş, bunun 191.500 km'si yapılmıştır. Orman içinden geçen 66.092 km köy yolu ve karayolu ile birlikte ormancılık hizmetlerinde faydalanılabilecek toplam yol uzunluğu 257.592 km'ye ulaşmıştır.

Ormanların Korunması

Orman Zararlılarıyla Mücadele

Orman suçlarıyla mücadele çalışması, ülke genelinde kurulan 1.557 adet toplu koruma ve 21 adet hassas alan koruma ekibinde görevli orman muhafaza memurları tarafından yürütülmüş; 10.126 adet suç zaptı düzenlenmiştir.

2017 yılında gerçekleşen suç sayısı bir önceki yıla göre yaklaşık %4 oranında azalmıştır.

Ormanlarımızı en fazla tahrip eden faktörlerden biri de böcek ve hastalıklardır. Ülkemizde 2017 yılında 235.018 ha alanda zararlı böceklerle mücadele çalışması yapılmıştır.

Orman zararlılarıyla mücadelede; 2013 yılında %94,8 olan biyolojik, mekanik ve biyoteknik mücadele oranı %99,4'e ulaşmış olup ormanların sağlık ve hayatıyeti konusunda ulusal, uzun dönemli, büyük ölçekli ve yoğun izlemelere dayalı kaliteli bilimsel veriyi elde etmek maksadıyla başlatılan "Orman Ekosistemlerinin İzlenmesi Programı" uygulama sürecinde; değerlendirilen gözlem alanı sayısı 598, değerlendirilen ağaç sayısı ise 13.792 adet olarak sonuçlanmıştır.

Orman Yangınları ile Mücadele

Orman yangınlarıyla etkin bir şekilde mücadele etmek maksadıyla Orman Yangınları ile Mücadele Eylem Planı hazırlanmış; yangın öncesi hazırlık sürecinde, aşağıda özetlenen faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

- Kişisel koruyucu donanım malzemelerinden; 7.248 çift yanmaya dayanıklı bot ve 5.018 takım yanmaya dayanıklı elbise açık ihale usulü temin edilerek ilgili birimlere dağıtılmıştır.
- 50 adet arazöz, 30 adet ilk müdahale aracı, 200 adet araç telsizi, 280 adet el telsizi ve muhtelif makine teçhizatın alımı gerçekleştirilmiş; 16 adet otomatik yangın gözetleme sistemi kurulmuş, 30 adet yangın gözetleme kulesine mobil güneş enerji sistemi kurulmuştur.
- 39 adet ilk müdahale ekip binası, 16 adet yangın kulesi (yeni) ve 22 adet toplu koruma ekip bina (yeni) inşaatı gerçekleştirilmiş, toplu koruma ekip binaları (muhtelif) ile ilk müdahale ekip binaları (muhtelif) ve yangın gözetleme kulelerinin (muhtelif) büyük onarımı yapılmıştır. Ayrıca 1.164 km yangın önleme tesisi inşa edilmiş, 46 adet yangın havuz ve gölet yapılmıştır.
- 2017-2021 yıllarına kapsayan 5 yıl süreli 12 adet ve 2017-2023 yıllarını kapsayan 7 yıl süreli 12 adet helikopter kiralanmış, ayrıca 2016-2018 yıllarını kapsayan 3 yıl süreli kiralan 5 adet amfibik uçak ve 1 genel maksat uçağı yangınla mücadele çalışmalarında kullanılmıştır.
- Yangın riskinin yüksek olduğu bölgelerde bulunan ormana yakın ve/veya bitişik turistik tesis personeli, orman yangınları ve alınması gereken önlemler konusunda bilgilendirilmiş, askeri birlikler ile yerel itfaiye teşkilatlarına, söndürme teknikleri, yangın esnasında gerekli koordinasyonun sağlanması ve can güvenliği konularında eğitim verilmiştir.

- Orman yangınlarıyla mücadelede yörede bulunan Gönüllü Sivil Toplum Kuruluşlarının katılım ve desteklerini sağlamak maksadıyla toplantılar düzenlenmiş, yerel izcilik teşkilatlarıyla işbirliğine devam edilmiştir.
- 1.087 teknik personele “Yangın Uzmanlığı Eğitimi”, 1.556 orman muhafaza memuruna “Orman Yangınlarıyla Mücadele Eğitimi”, 838 arazöz operatörüne “İleri Sürüş Teknikleri Eğitimi” ve 11.343 yangın işçisine “İşbaşı Eğitimi” verilmiştir.

2017 yılında, orman yangınlarıyla mücadelede fiziki tedbirler alınarak 2.411 adet orman yangınına müdahale edilmiştir. Yangınlarda 11.993 ha orman alanı zarar görmüştür.

Orman yangınları ile ilgili kayıtlar 1937 yılından beri düzenli olarak tutulmaktadır. 2013-2017 döneminde yılda ortalama 2.730 adet orman yangınına müdahale edilmiş ve toplam 7.786 ha/yıl orman alanı zarar görmüştür. Yangına birinci derecede hassas bölgelerde ise ilk müdahale süresi ortalama 15 dakika olarak sonuçlanmıştır.

YARDOP Projesi

2010 yılında başlatılan “Yanan Alanların Rehabilitasyonu ve Yangına Dayanıklı Ormanlar Tesisi Projesi (YARDOP)” kapsamında ise, 2017 yılında 15.922 ha programa karşılık 16.058 ha alanda çalışma gerçekleştirilmiştir. Ayrıca uzun dönem yangın istatistikleri ile iklim değişikliğine bağlı ortalama sıcaklık anomalileri kullanılarak “Aylık Yangın Risk Tahmin Haritaları” oluşturulmuş ve kullanıma sunulmuştur.

Ormancılık Araştırma Faaliyetleri

2013-2017 yılları arasında ağaç ıslahı, plantasyon ormancılığı, doğal ormanların korunması ve geliştirilmesi, odun dışı orman ürünleri, erozyonla mücadele, mera ıslahı, biyolojik çeşitlilik, sosyal ormancılık vs. konularında 142 adet proje neticelendirilmiş ve sonuçları uygulama birimlerinin hizmetine sunulmuştur.

2017 yılında, 38 adedi yeni başlayan olmak üzere 220 adet araştırma projesi yürütülmüş; 40 adet proje sonuçlandırılmıştır.

Bilgi Sistemleri Faaliyetleri

“ORBİS 2017-2019 Fizibilite Raporu” Kalkınma Bakanlığı’na gönderilmiş ve 2017 yılı yatırım programına alınmıştır.

Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Meteoroloji Genel Müdürlüğü kanunla verilmiş görev ve yetkiler çerçevesinde; bütün sektörlerin ihtiyaçları dikkate alınarak kurulan farklı özelliklerdeki gözlem sistemleri ile ülke genelinde meteorolojik gözlemler yapmaktadır. Kısa, orta ve uzun vadeli (saatlik, günlük, haftalık, aylık, mevsimlik) hava tahminleri hazırlanarak yayımlanmakta, önemli hava olayları öncesinde meteorolojik uyarı mesajları hazırlanarak kamuoyuna duyurulmaktadır.

Bunun yanında küresel ve bölgesel iklim değişikliğini izleyerek, ülkemize yönelik iklim değişikliği senaryoları geliştirme çalışmaları yürütmektedir.

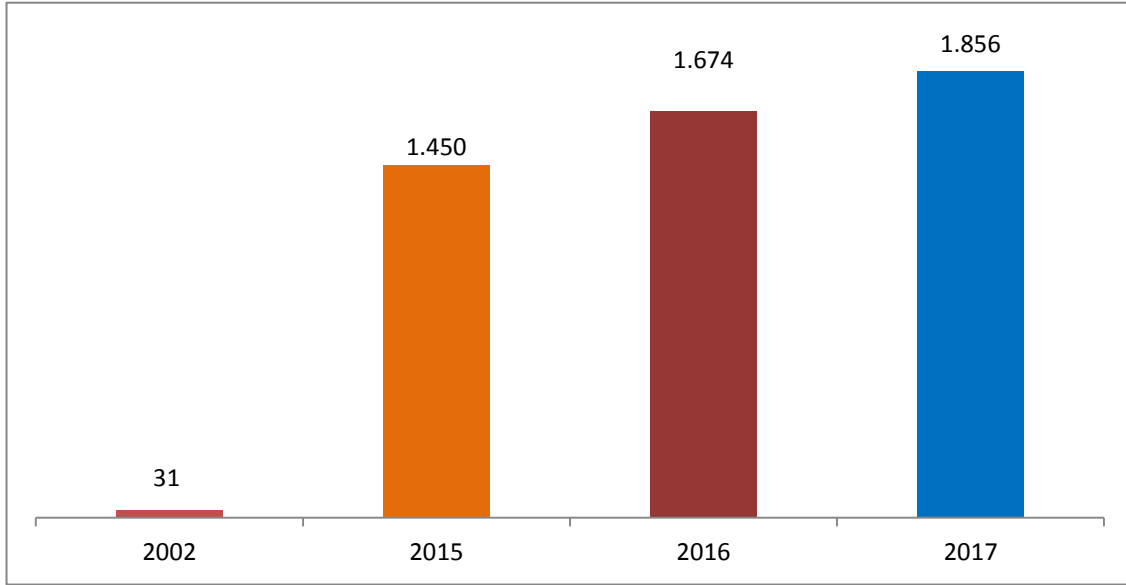
Meteoroloji Gözlem Sistemleri

Meteorolojik faaliyetlerin temelini gözlem ve ölçüm faaliyetleri oluşturmaktadır. Ulaştırma, tarım, enerji, milli savunma, çevre, turizm, sağlık, şehircilik, adalet, spor ve afet yönetimi olmak üzere pek çok sektör meteorolojik ürün ve hizmet talebinde bulunmaktadır.

Meteorolojik tahminlerin tutarlılığını ve diğer meteorolojik ürün ve hizmetlerin kalitesini artıracak ve tüm ülkeyi temsil edebilecek şekilde, ileri teknoloji ürünü olan farklı gözlem sistemlerinden oluşan gözlem ağı kurulması için 2017 yılında da planlı ve kapsamlı bir çalışma yürütülmüştür.

2002 yılında toplam 31 olan Meteoroloji Gözlem Sistemi sayısı, bugün itibarıyla 1856 adet olmuştur. Hava tahminlerinde isabet oranı %90'ın üzerine çıkarılmıştır.

2018 yılında 7 adet D-OMGİ, 1 adet H-OMGİ ve 1 adet Alçak Seviye Rüzgar Kırılımı Sistemi-LLWAS (ASRÜKÜS) kurulması planlanmaktadır. 2018 yılı içerisinde ihalesi yapılacak OMGİ projesi, aynı yıl içerisinde kurulmaya başlanarak 2019 yılı içerisinde tamamlanacaktır. Ayrıca 2019 yılında da 5 adet D-OMGİ kurulması planlanmakta olup 2019 yılı sonunda gözlem ağındaki sistemlerin sayısı 2.044'ye ulaşacaktır.

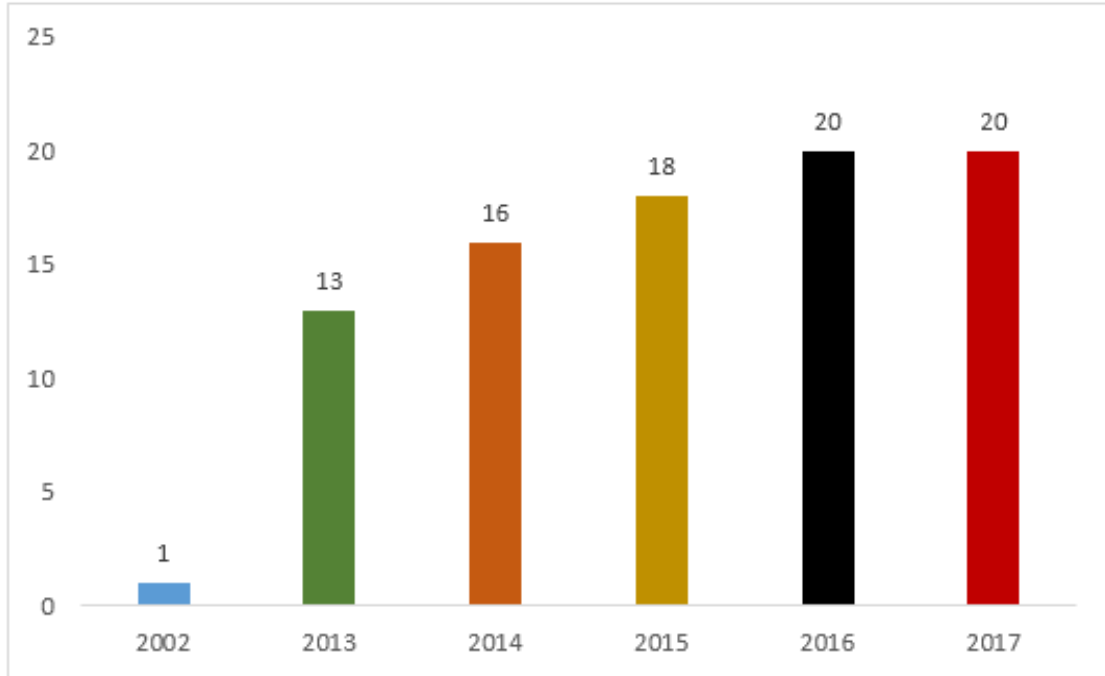
Şekil 26- 2002-2017 Yılları Arası Gözlem Sistemleri Ağı Durumu

Şekil 27- 2017 Yılsonu Meteoroloji Gözlem Sistemleri Durumu

Meteoroloji Radarları

MGM, Ankara, İstanbul, Zonguldak, Balıkesir, İzmir, Muğla, Antalya, Hatay, Samsun, Trabzon, Bursa, Afyonkarahisar, Karaman, Erzurum, Gaziantep, Sivas ve Şanlıurfa’da kurulmuş olan 17 adet C-Band Doppler Meteoroloji Radarı, 2 adet Deniz Radarı (HF) ve 1 adet X-Band Seyyar Radardan oluşan bir radar ağına sahiptir.

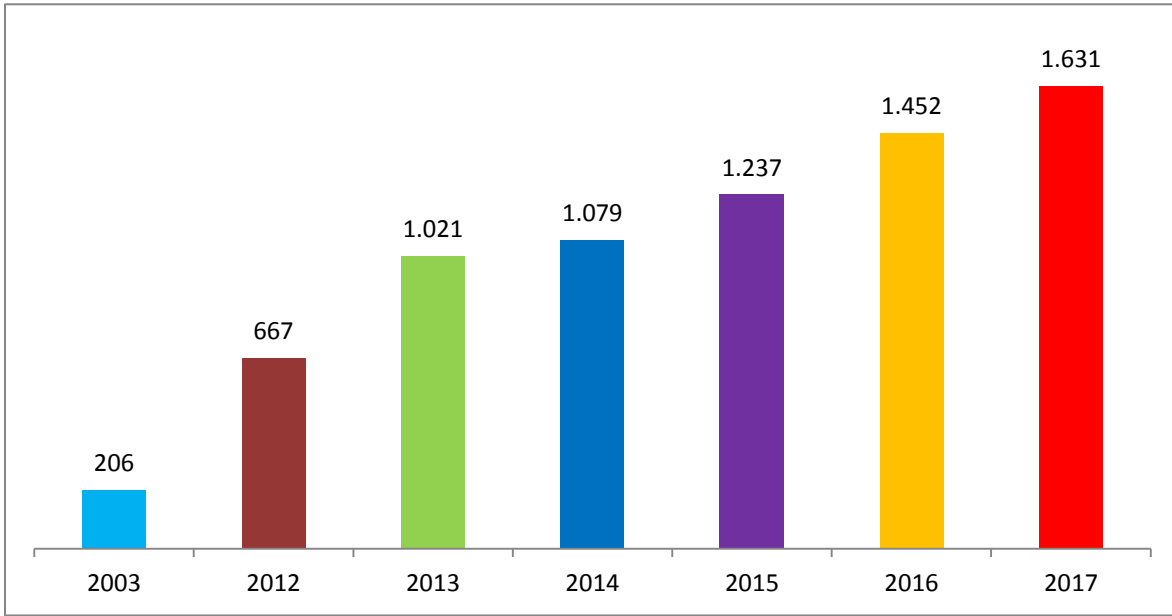

Şekil 28- 2002-2017 Yılları Arası Radar Sayıları

Otomatik Meteoroloji Gözlem Sistemleri

Gelişen teknolojiye paralel olarak gözlem ağıımızın modernize edilmesi ve yerleşim yerlerinin yanı sıra yerleşim alanları dışındaki özellikle yüksek kotlardaki sahalardan gözlem verisi elde edilmesi için tamamen otomasyona geçilmesi hedefini gerçekleştirmek maksadıyla 2017 sonu itibariyle OMGİ sayısı 1.631 adet ulaşmıştır.

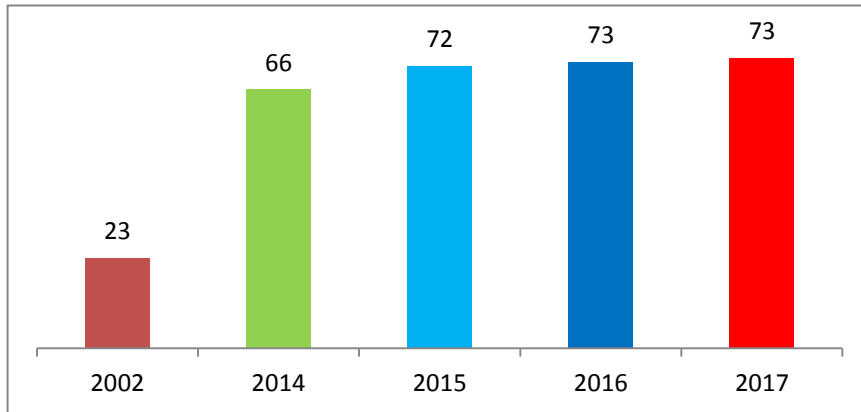
Yapılan ihtiyaç analizleri ile etüt ve planlama çalışmaları doğrultusunda, 2018 yılında 7 adet D-OMGİ, 1 adet H-OMGİ ve 1 adet Alçak Seviye Rüzgar Kırılımı Sistemi-LLWAS (ASRÜKÜS) kurulması planlanmaktadır. 2018 yılı içerisinde ihalesi yapılacak olan OMGİ projesi, aynı yıl içerisinde kurulmaya başlanarak 2019 yılı içerisinde tamamlanacaktır.

Şekil 29- Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu Sayısı

Havaalanı Meteoroloji Gözlem Sistemleri

Genel Müdürlüğümüz Havaalanlarındaki meteoroloji gözlem sistemlerinin modernizasyonu programı çerçevesinde 2001 yılından bu yana toplam 73 havaalanına, havaalanları için özel olarak tasarlanmış Havaalanı Otomatik Meteoroloji Gözlem İstasyonu (H-OMGİ) kurmuş ve işletmeye almıştır.

Şekil 30- Havaalanı OMGİ Sayıları

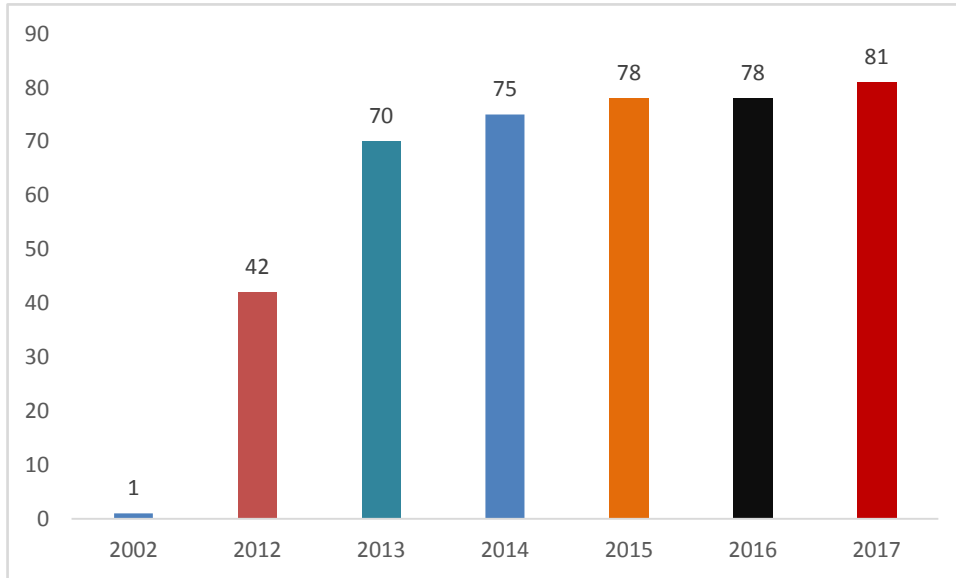
2018 yılında 1 adet Havaalanı OMGİ kurulması planlanmaktadır. Bu sayede H-OMGİ sayımız 74'e ulaşacaktır.

Şekil 31- Mevcut Havaalanı OMGİ Yerleri

Deniz Meteoroloji Gözlem Sistemleri

2017 yılsonu itibarıyla 76 adet D-OMGİ ve 5 adet meteorolojik maksatlı gözlem şamandırası ile deniz meteorolojisi gözlem ağındaki sistem sayısı 81'e ulaşmıştır.

Şekil 32- Deniz OMGİ Sayıları

Deniz Radarları

Deniz radarlarının temel maksadı, meteorolojik çalışmalar ve tahminler için son derece önemli olan denizlerimizdeki dalga ve akıntıyla ilgili bilgilerin geniş bir alanda, uzaktan algılama yöntemiyle ölçülmesidir. Bu sebeple, 2 adet Deniz Radarı, İstanbul Boğazının Karadeniz çıkışına 2013 yılında kurulmuştur. 2015 Ekim ayı itibariyle HF Deniz Radarı ürünleri kurumun web sayfasında tüm kullanıcıların hizmetine sunulmuştur. Bu sistemlerden, her yarım saatte bir akıntı hızı ve yönü, dalga yüksekliği ve yönü, rüzgâr hızı ve yönü bilgileri elde edilmektedir.

Yüksek Atmosfer Gözlem Sistemi

Yüksek atmosfer gözlemlerinden (ravinsonde) elde edilen meteorolojik bilgiler hava tahminlerinin hazırlanmasında ve araştırma çalışmalarında kullanılmaktadır. Alınan bilgilerin de kullanıldığı sayısal tahmin modellerinden elde edilen ürünlerle, herhangi bir bölgede meydana gelebilecek, fırtına, hortum, yüksek seviyelere ait buzlanma ve türbülans gibi çok ani gelişebilecek meteorolojik olayların tahmini yapılmaktadır.

Ankara, İstanbul, İzmir, Isparta, Adana, Samsun, Diyarbakır, Erzurum ve Kayseri’de kurulmuş olan 9 adet Küresel Konumlama Sistemi (GPS) Tabanlı Radyosonde Yer Alıcı Sistemlerinden oluşan bir yüksek atmosfer gözlem ağı bulunmaktadır. Ayrıca Ankara’da 1 adet Seyyar Yüksek Atmosfer Gözlem İstasyonu hizmet vermektedir.

Şekil 33- 2017 Yılı Meteorolojik Gözlem Sistemleri

Uydu Gözlemleri

MGM, kurucu üyelerinden olduğu EUMETSAT'a ait Meteosat (8,9,10,11), Metop (A, B), Jason (2, 3) ile Sentinel-3 uyduları olmak üzere toplam 9 adet yer-sabit yörüngeli ve kutupsal yörüngeli meteorolojik ve oşinografik uydudan anlık veri temin etmektedir. Bu uydulardan alınan veriler kullanılarak; bulut sınıflandırması, bulut tepe yüksekliği, toplam su buharı miktarı ve tabakalara göre dağılımı, sis, kar örtüsü, toprak ve deniz yüzey sıcaklığı gibi bazı özel ürünlerin yanı sıra bitki indeksi, ozon miktarı ve orman yangınları ile ilgili gelişmiş ürünler de elde edilmektedir. Bunların dışında, dünyadaki diğer meteorolojik uydu işleten ülkelere (Japonya, Kore, Çin, Rusya, ABD) ait birçok uydudan da belirli sıklıkta veri ve görüntü alınabilmektedir.

EUMETSAT'ın yeni nesil uydu programlarından Meteosat Üçüncü Nesil (MTG) ve EPS-İkinci Nesil (EPS-SG) uydu programları önceki yıllarda başlamış olup, planlanan program çerçevesinde uzay ve yer segmentlerine ait bileşenlerin üretimi devam etmektedir.

Tahminler ve Meteorolojik Uyarılar

Hava Tahminleri

Bütün il ve ilçe merkezlerimiz için saatlik, günlük, 5 günlük, haftalık, aylık ve mevsimlik olarak hazırlanan tahminler internet, e-posta, mobil telefon uygulamaları, Meteorolojinin Sesi Radyosu vb. iletişim araçları vasıtasıyla vatandaşlarımıza ulaştırılmaktadır.

Uzun yıllar yağış tahmin tutarlılık ortalaması % 84,9 iken, 2016 ve 2017 yılı tutarlılığı %92,3'tür. Uzun yıllar sıcaklık tahmin tutarlılık ortalaması % 82,4 iken, 2016 yılında %86,7, 2017 yılı tutarlılığı ise %85,4 olarak gerçekleşmiştir.

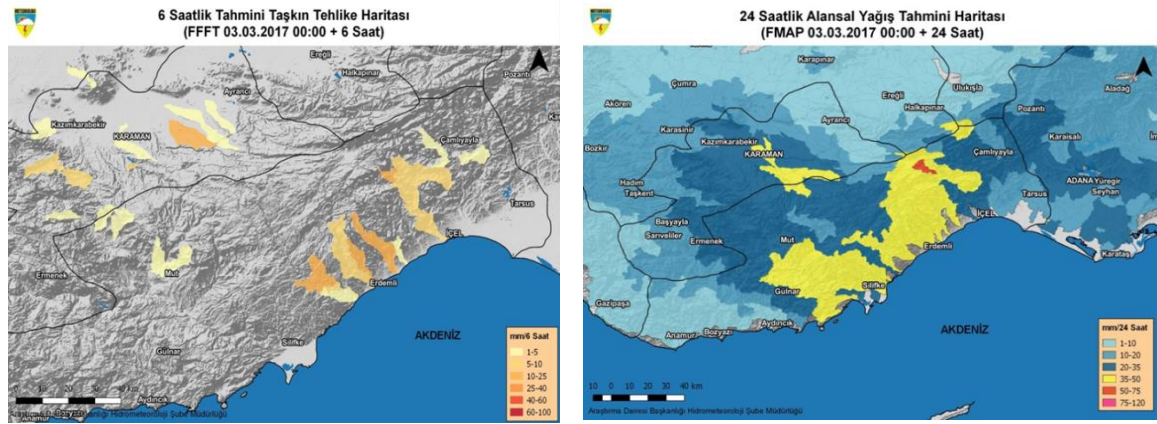
Farklı sektörlerin ihtiyaçları dikkate alınarak özel tahmin ürünleri geliştirilmekte ve bu ürünler internet, uydu ve mobil uygulamalar gibi çeşitli yöntemlerle sektörlere ulaştırılmaktadır.

Meteorolojik Uyarıların Hazırlanması ve Sunumu

Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından kuvvetli meteorolojik olayların yol açacağı olumsuzlukların (can ve ekonomik kayıpları, ulaşım, turizm, sağlık, inşaat, çevre, eğitim vb. sektörel faaliyetleri ile radyo kuruluşlarının yayın ve bağlantılarına katılım ile vb.) marifetiyle iletilmektedir. günlük yaşamdaki olumsuzluklar) en aza indirilmesi, ilgili ve yetkili kurumlar tarafından gerekli önlemlerin zamanında alınabilmesi maksadıyla, kuvvetli meteorolojik olaylar öncesinde hazırlanan meteorolojik uyarılar; AFAD birimlerine, medya kuruluşlarına, yerel ve idari birimlere, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına ve vatandaşlara mevcut iletişim araçları (SMS, telefon, faks, e-posta, MGM İnternet Sitesi, Meteorolojinin Sesi Radyosu, ulusal televizyon ve radyo kuruluşlarının yayın ve bağlantılarına katılım ile vb.) marifetiyle iletilmektedir.

Taşkın Tahmini

Ani Taşkın Uyarı Modeli Kullanılarak alt havza ölçeğinde 6 saat öncesinden Taşkın'a maruz kalacak havzalar belirlenerek sel ve taşkın uyarıları yapılmaktadır.

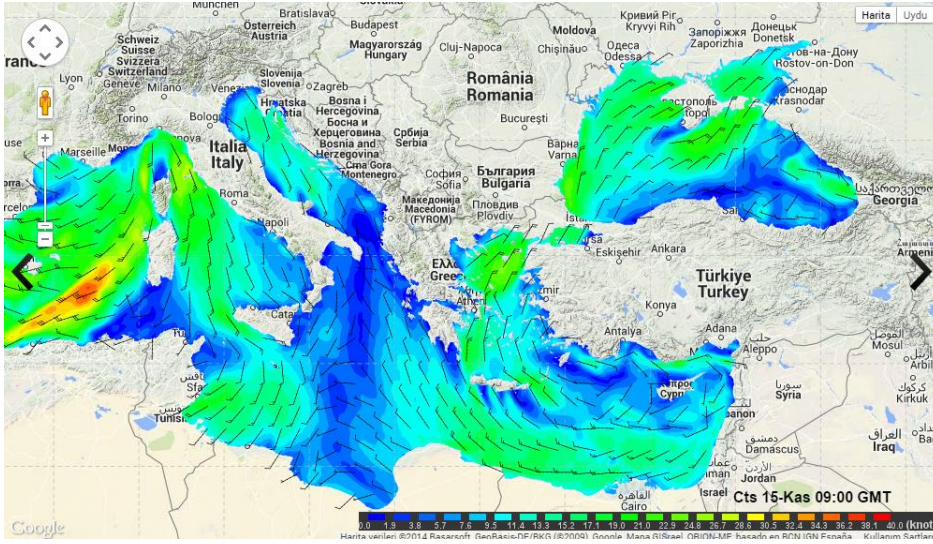

Şekil 34- Taşkın Tahmini Haritaları

Ani taşkın Uyarı Modeli Kullanılarak alt havza ölçeğinde 6 saat öncesinden taşkına maruz kalacak havzaların belirlenmesi ilgililere gerekli uyarıların iletilmesi sağlanmaktadır.

Deniz Yolu Tahmin Sistemi

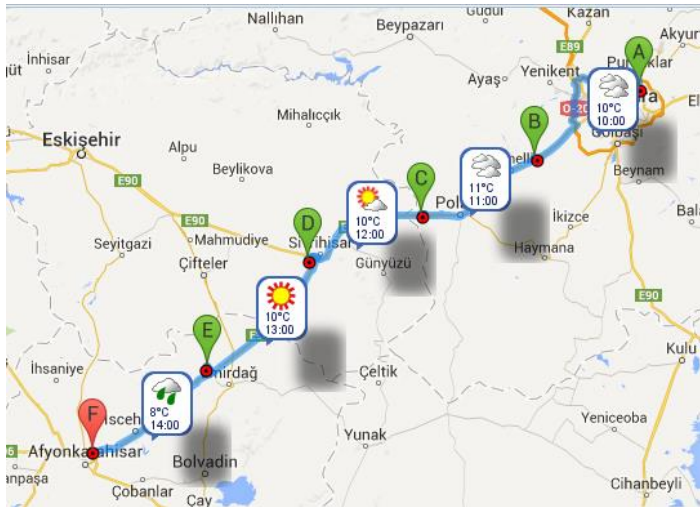
Meteoroloji Genel Müdürlüğü tarafından geliştirilen bu sistem, METU-3 dalga modeli ve WRF hava tahmin modelinin bir arada kullanıldığı interaktif bir uygulamadır. Kullanıcılar Karadeniz, Akdeniz, Ege, Marmara ve Hazar denizinde istedikleri seyahat güzergâhını seçerek bu seyahat süresince beklenen hava ve deniz koşullarına kolayca ulaşabilirler. Ayrıca istenilen herhangi bir noktanın 5 gün boyunca beklenen hava ve deniz tahminlerine de ulaşmak mümkündür. Sistemde kullanım kolaylığı dikkate alınarak tüm denizlerde 200’den fazla yerli ve yabancı marina/limanın da 5 günlük hava ve deniz tahminlerine bu sistemde ulaşmak mümkündür.

Şekil 35- Deniz Yolu Tahmin Sistemi

Karayolu Tahmin Sistemi

Yolculukların planlanmasına yardımcı olmak ve güvenli seyahate katkıda bulunmak için Meteoroloji Genel Müdürlüğü bünyesinde geliştirilmiş olan ve internet üzerinden erişilebilir bilgi sunum hizmetidir. Karayolları Tahmin Sistemi, iller arası hava durumunu ALADIN modelleme sistemini temel alarak 72 saate kadar varan tahminlerle kullanıcılara ulaştırmaktadır. Karayolları ağıımızın önemli ana hatlarının tamamını kapsayan Karayolu Hava Tahmin Sistemi ile gidilecek güzergâha ait noktasal olarak meteorolojik tahmin bilgilerine internet üzerinden ulaşılabilir.

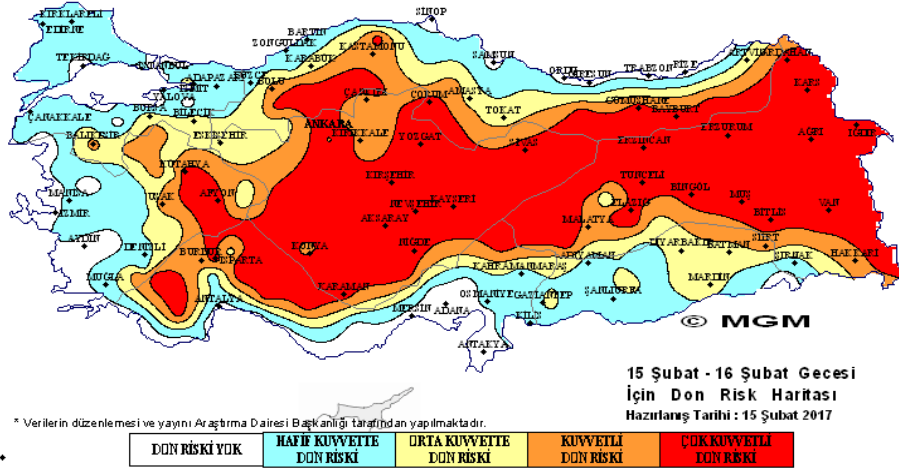

Şekil 36- Karayolu Tahmin Sistemi

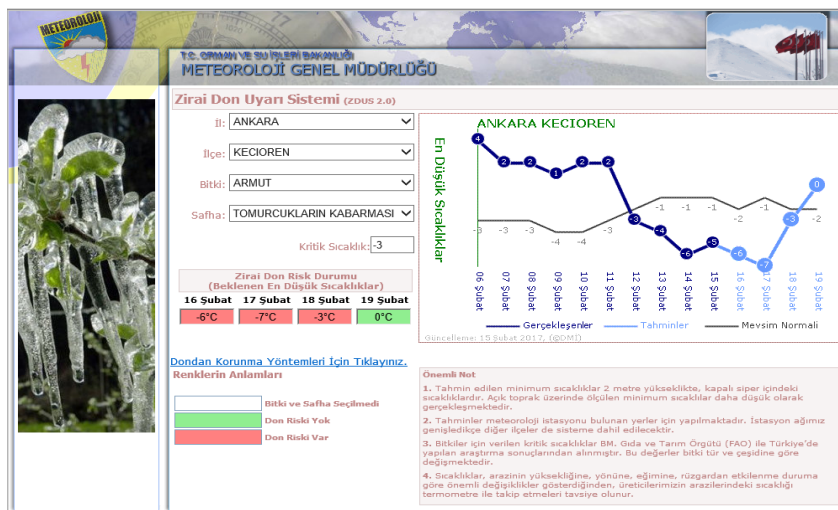
Zirai Don Uyarı Sistemi (ZDUS) ve Don Risk Tahmin Haritaları

İnternet sitemizde her gün en son veriler kullanılarak zirai don riski tahmini haritaları ve ZDUS kullanıcıların hizmetine sunuluyor. Zirai don riski tahmini haritaları haftanın her günü, meteorolojik tahminlerden yararlanılarak, önümüzdeki 4 günü kapsayacak şekilde hafif, orta kuvvette, kuvvetli ve çok kuvvetli don riski olan yerler harita üzerinde farklı renklerde gösterilerek internet sitemizde yayınlanmaktadır.

Şekil 37- Zirai Don Risk Tahmin Haritası

Diğer bir çalışmamız olan Zirai Don Uyarı Sistemi (ZDUS) ise, günlük değerler kullanılarak program aracılığı ile kullanıcılara bulundukları il/ilçe bazında bilgi veriliyor. Programda bulunduğunuz il, ilçe seçildikten sonra yetiştirilen bitki ve o tarihte hangi safhada olduğu seçildiğinde, program otomatik olarak BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ile Türkiye'de yapılan araştırma sonuçlarından alınan kritik sıcaklık, istenilen yöre ve bitki için ileriki 4 günde don riski ve beklenen minimum sıcaklıkları gösteriyor. Bu sayede, tarımda büyük zararlara neden olan don olaylarının önceden belirlenmesi için yılın kritik mevsimlerinde ve özellikle dona karşı duyarlı türlerin yetiştirildiği belirli bölgeler için don tahminlerini alan üreticiler, gerekli önlemleri zamanında alabiliyor.

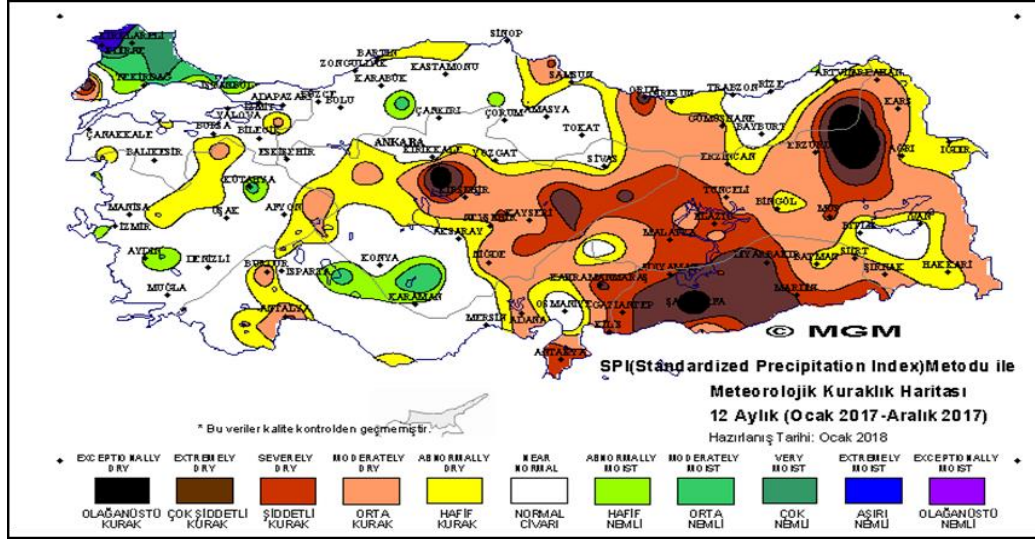

Şekil 38- Zirai Don Uyarı Sistemi

Kuraklık Analizleri

Genel Müdürlüğümüzde Standardize Yağış İndeksi (SPI) ve Normalin Yüzdesi İndeksi (PNI) Metodu ile kuraklık analizi yapılmakta, kurak ve nemli periyodların şiddeti belirlenmekte ve Kuraklık İzleme Sistemi (KIS) yöntemi ile ay ve yıl bazında meteorolojik kuraklık olaylarını uzun dönemde ve farklı periyotlarda analiz etme ve izlemek mümkün olmaktadır.

Şekil 39- Standardize Yağış İndisi (SPI) yöntemi ile 2017 yılı kuraklık durumu

Türkiye Güneş Radyasyon Dağılımı

Meteoroloji Genel Müdürlüğü bünyesinde geliştirilen “Güneş Radyasyon Modeli” ile Türkiye’nin Güneş Radyasyon Dağılım haritaları elde edilmiştir. Çalışmada uydu tabanlı yarı dinamik bir model ile veri üretimi gerçekleştirilmektedir. Türkiye’nin 3.610 grid noktası için günlük olarak üretilen model çıktıları ile 2004-2017 yılları için 20 km çözünürlükte veri arşivi oluşturulmuştur.

Türkiye için güneş ısınım şiddetinin alansal ortalaması, 1635 kWh/m²/yıl olarak hesaplanmıştır. Hesaplanan Güneş Radyasyon verilerinin doğrulukları, 54 yer gözlem istasyonundan elde edilen ölçümler kullanılarak test edilmiştir. Yapılan istatistiksel değerlendirme sonucunda, model çıktılarının ortalama %98 oranında güvenilir olduğu tespit edilmiştir.

Türkiye Güneş Radyasyon Dağılım Haritaları; Genel Müdürlüğümüz internet sitesinin Analizler bölümünde; Türkiye geneli, coğrafi bölgeler, mevsimler ve iller bazında Global Güneş Radyasyon Dağılımları şeklinde yayınlanmaktadır.

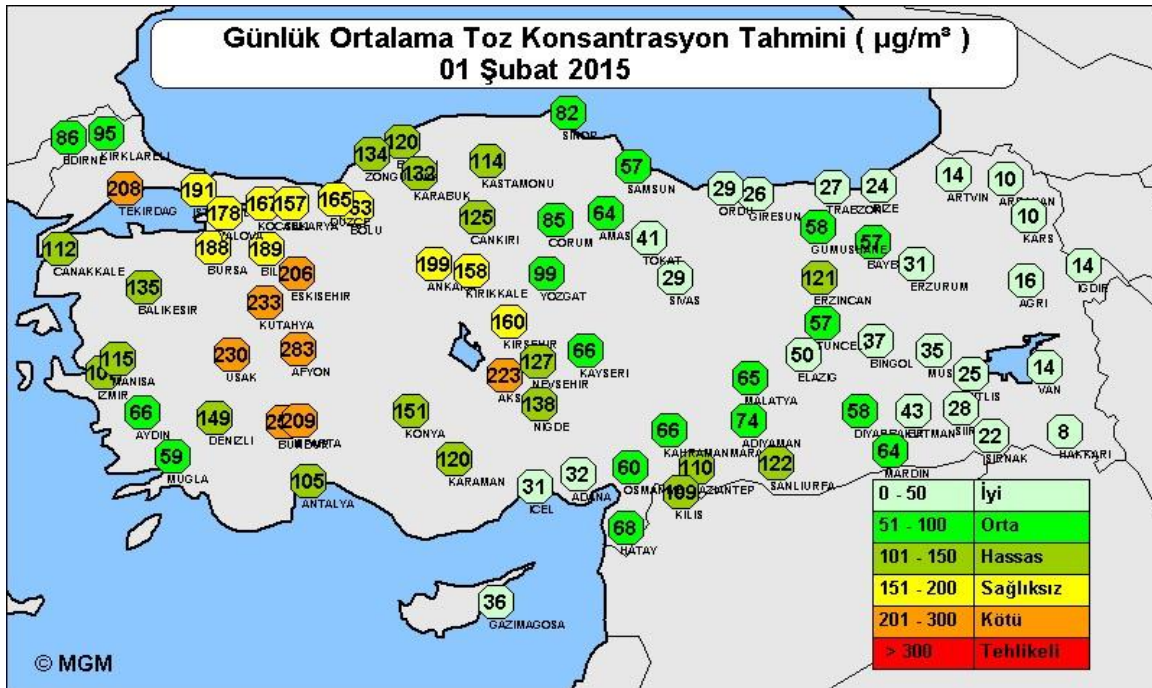

Şekil 40- Türkiye Güneşlenme Atlası

Toz Taşınımı Tahmini

Barcelona Süper Bilgisayar Merkezi tarafından geliştirilen “Kum ve Toz Fırtınası Tahmin Modeli (BSC-DREAM8b)”, AB Teknik Destek ve Bilgi Değişim Programı (TAIEX) kapsamında Genel Müdürlüğümüz bilgisayarlarında 2010 yılı Temmuz ayından bu yana operasyonel olarak çalıştırılmaktadır. Bu model ile 72 saatlik tahminler operasyonel olarak üretilmekte ve internet ortamında günlük olarak yayınlanmaktadır. Ayrıca, “Toz Taşınımı Uyarı Sistemi” ile iller bazında noktasal tahminler üretilerek 2012 yılından itibaren internet üzerinden kullanıcılara sunulmaktadır.

2010 yılında Türkiye, İran, Irak, Suriye ve Katar arasında imzalanan “Çevre ve Meteoroloji Alanında İşbirliği Eylem Planı” gereğince, Genel Müdürlüğümüz bünyesinde “Kum ve Toz Fırtınaları Sanal Tahmin Merkezi” oluşturmuştur. 2012 yılında hayata geçirilen Sanal Tahmin Merkezi vasıtasıyla, Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkeleri için 72 saatlik toz taşınımı tahminleri operasyonel olarak üretilmektedir.

Şekil 41- İllerimiz için Toz Taşınımı Tahmini

İklim, İklim İzleme ve İklim Değişikliği Çalışmaları

İklim Değişikliği Çalışmaları

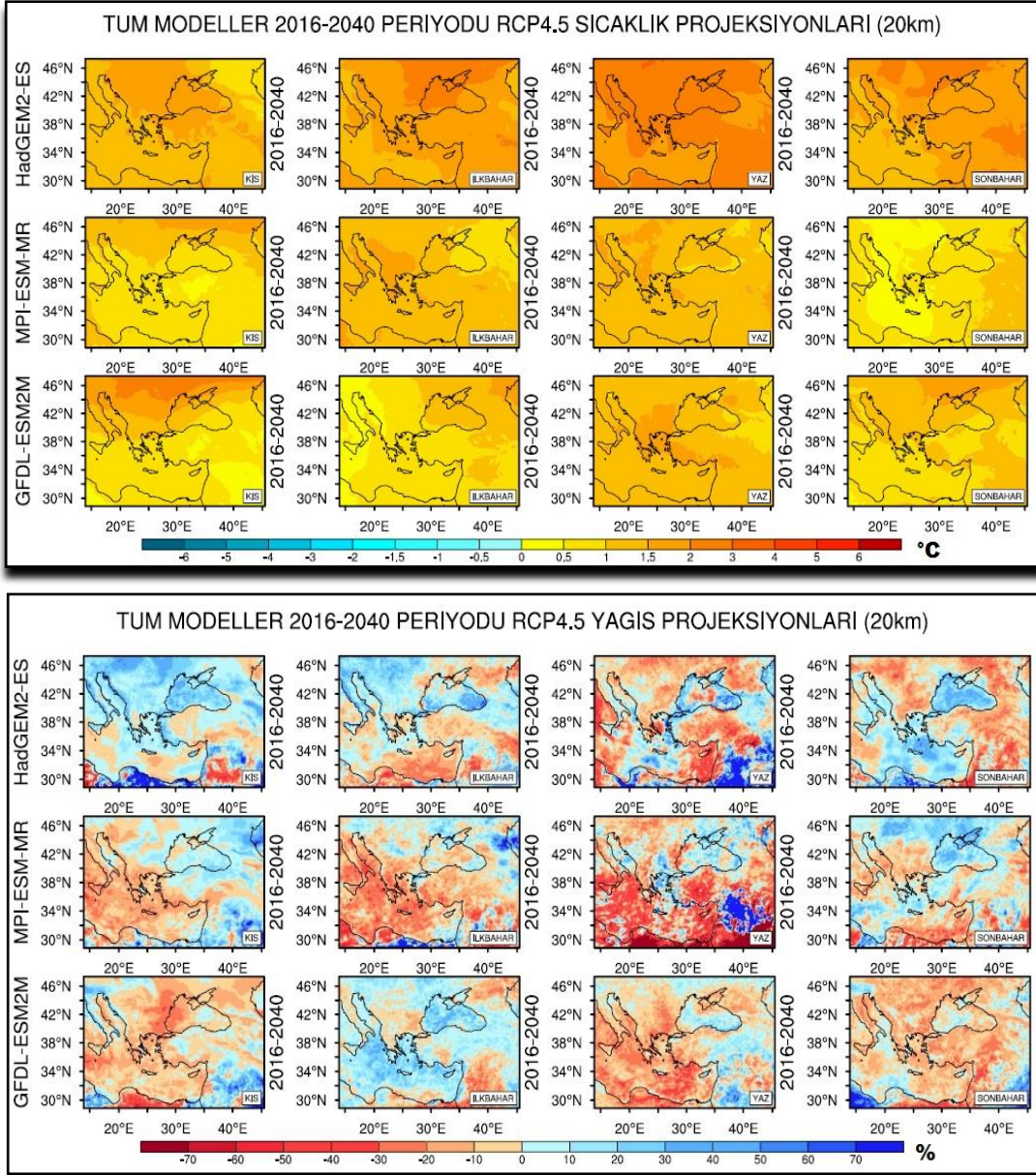
Meteoroloji Genel Müdürlüğü, iklim ve iklim değişikliğinin izlenmesi konusunda araştırma faaliyetlerini yürütmekte ve elde ettiği verileri ilgili sektörlerle paylaşmaktadır. Dünya Meteoroloji Teşkilatı'nın Doğu Akdeniz Bölgesel İklim Merkezi (www.emcc.mgm.gov.tr) olarak faaliyet gösteren Türkiye, üye ülkelerle işbirliği yaparak iklim izleme ve iklim değişikliği konularında bölgesel ve uluslararası düzeyde çalışmalarını sürdürmektedir.

Bölgesel İklim Modeli Çalışmaları

Geliştirilen yeni nesil konsantrasyon senaryolarından RCP4.5 ve RCP8.5 senaryoları ile küresel iklim modellerinden HadGEM2-ES ve MPI-ESM-MR ile, GFDL-ESM2M küresel modelleri tercih edilerek RegCM Bölgesel İklim Modeli ile ülkemiz ve çevresi için 20 km çözünürlüklü bölgesel iklim projeksiyonları elde edilmiştir.

Sonuçlar etki, uyum ve önlem çalışmalarında kullanılmak üzere Kamu, Kurum ve Kuruluşları, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları ve Belediyeler gibi çeşitli sektörlerle paylaşılmaktadır.

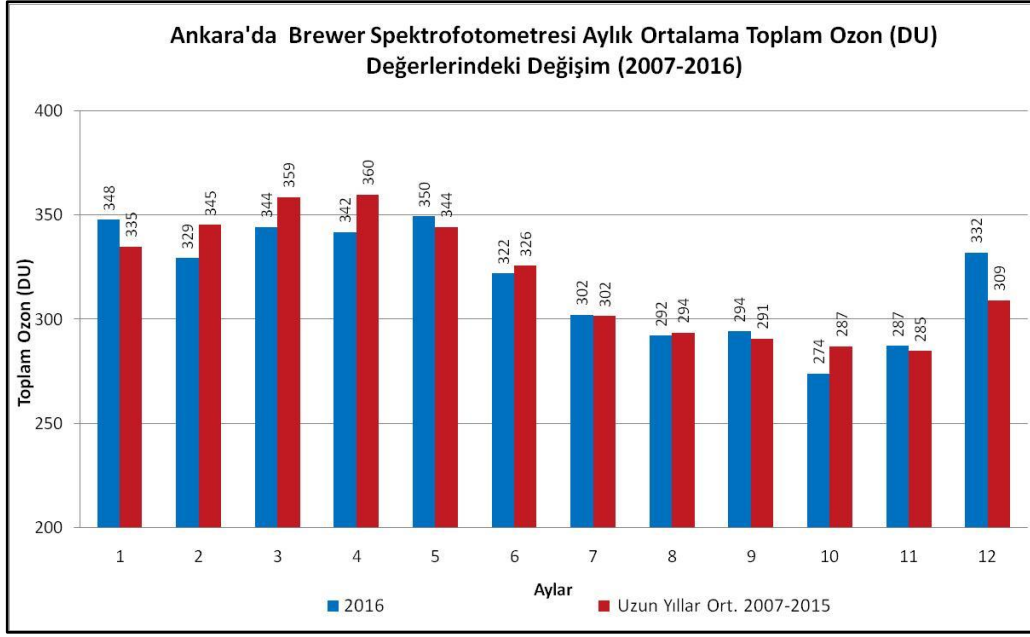
Şekil 42- 2016-2040 Dönemi için RCP.4.5 Sıcaklık ve Yağış Projeksiyonları

Ozon ve UV Çalışmaları

Meteoroloji Genel Müdürlüğü 1994 yılından beri Ozon ve UV konusunda ölçümler ve çalışmalar yapmakta olup, elde ettiği verileri ilgili sektörlerin hizmetine sunulmaktadır.

Ankara'da 1994 yılından beri Ozon Ölçümleri yapılırken, 206 OMGİ kapsamındaki 4 istasyonda UVA ve UVB ve 150 OMGİ kapsamındaki 10 istasyonda UVB ölçümleri yapılmaktadır. Meteoroloji Genel Müdürlüğüne ozon ölçümleri, 2006 beri Ankara'da Brewer Spektrofotometresiyle yapılmaktadır.

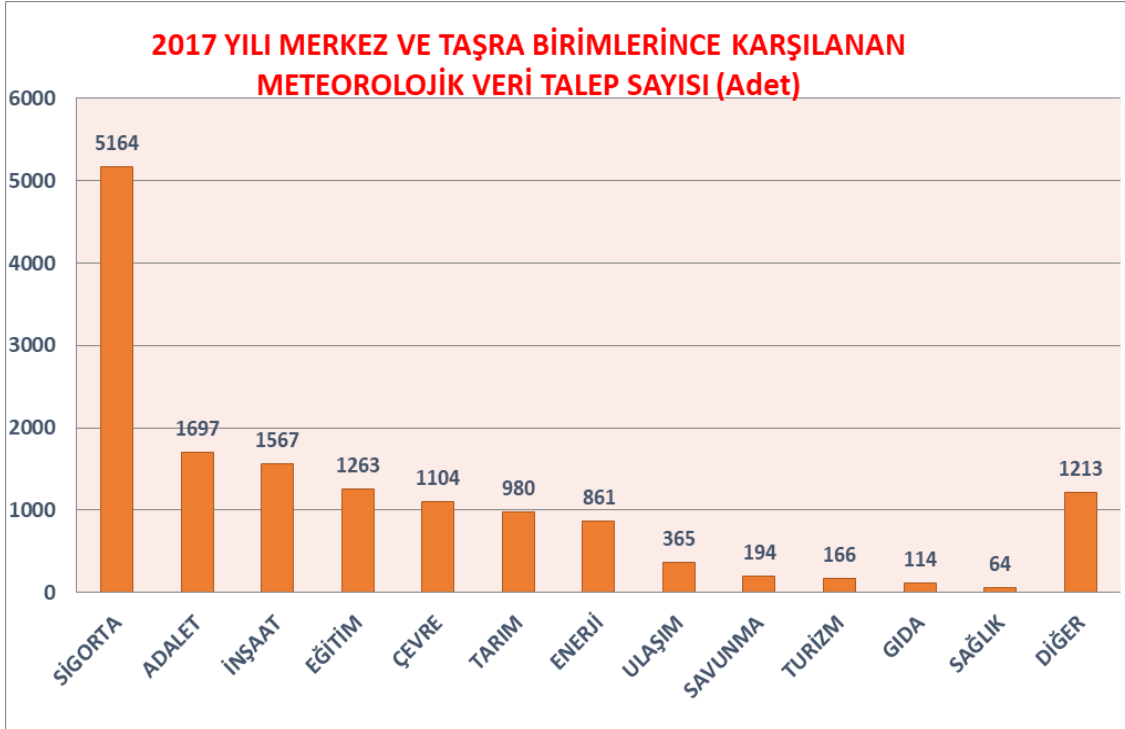
Alman Meteoroloji Teşkilatı (DWD), Global Model (GME) kullanılarak hazırlanan Ultraviyole İndeks tahminleri Genel Müdürlüğümüz tarafından 3-günlük periyod için test maksatlı olarak yayımlanmaktadır.

Şekil 43- Ankara'da Aylık Ortalama Toplam Ozon Değerlerindeki Değişim (2007-2016)

Geçmişe Yönelik Meteorolojik Bilgi Taleplerinin Karşılanması

2017 yılında Kamu ve özel sektörün 14.752 adet meteorolojik bilgi talebi karşılanmıştır. Bu talepler genel olarak sigorta, adalet, inşaat, eğitim, çevre, tarım, enerji, ulaşım, savunma, turizm, gıda, sağlık ve diğerleri şeklinde sıralanmıştır.

Şekil 44- 2017 Yılı Merkez ve Taşra Birimlerince Karşılanan Meteorolojik Veri Talepleri

Bu bilgilerin büyük oranda Meteorolojik Veri-Bilgi Sunum ve Satış Sistemi (MEVBİS) vasıtası ile karşılanmakta, kullanıcılar da üye olarak doğrudan kendi veri ve bilgilerini taleplerini doğrudan sistem üzerinden karşılayabilmektedir.

Türkiye Su Enstitüsü

Bakanlığımıza bağlı kamu ve tüzel kişiliğine haiz, özel bütçeli bir kurum olarak 658 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulmuş olan Türkiye Su Enstitüsü (SUEN); ulusal su politikaları geliştiren, karar vericilere danışmanlık yapan, kurum ve kuruluşlar arasında eşgüdüm sağlayan, bilimsel araştırma ve stratejik fikir geliştirmeye yönelik ulusal bir düşünce kuruluşudur. SUEN, sürdürülebilir su yönetimi, su politikalarının geliştirilmesi, sürdürülebilir enerji ile yerel ve küresel su sorunlarının çözümü için kapasite geliştirme gibi konularda ulusal ve uluslararası kurumlarla yakın işbirliği içinde çalışmaktadır.

Projeler

Fırat Dicle Havzasında Yüksek Çözünürlüklü Hidrometeorolojik, Hidrolojik ve Su Kalitesi Modellemesi ve Hidroekonomik Analiz Projesi

2015 yılı Temmuz ayında başlayan ve 2017 yılı Aralık ayı sonunda tamamlanan projede, ülkemizin en önemli su kaynaklarından biri olan ve aynı zamanda sınırı aşan su havzası vasfına haiz Fırat-Dicle Havzası'ndaki su potansiyeli, iklim değişikliği etkileri de dikkate alınarak, 2 farklı model ve 2 farklı senaryo kapsamında (RCP 4.5 ve RCP 8.5), yüksek çözünürlüklü (20 km x 20 km) hidrometeorolojik (iklim) yardımıyla 2015-2100 dönemi için açık kaynak kodlu ve idari ve teknik olarak gelecekteki ihtiyaçları karşılayabilecek şekilde dinamik bir hidrolojik model kurularak doğrulanmış ve su kalitesi modeli kullanıma sunulmuştur. Bunun yanı sıra ülkemiz sınırları içinde kalan alanla birlikte Irak, Suriye ve İran hidrojeolojik özellikleri birlikte değerlendirilmiş ve hidrojeolojik yapının su kalitesine etkisi de dikkate alınmıştır. Ayrıca su kalitesini izlemek amacıyla Fırat- Dicle nehirleri ana kolları ile bazı yan kollar üzerinde 16 noktadan 18 ay boyunca numune alınarak su kalitesi analizleri yapılmıştır. Havzadaki su kaynaklarının sektörel kullanımlarına ilişkin tarım, enerji ve hizmet sektörleri özelinde hidroekonomik analiz çalışması gerçekleştirilerek, tüm havzada suyun optimal kullanımının sağlanabilmesi için gerekli tedbirler ve senaryolar ortaya konmuş ve tüm bu çalışmalara dair raporlar üretilmiştir.

Proje kapsamında Türkiye'nin önde gelen üniversiteleri ile işbirliği gerçekleştirilmiş, hidrometeorolojik, hidrolojik ve su kalitesi modellemesi konularında Bakanlığımız uzmanlarına yönelik eğitim faaliyetleri düzenlenerek Bakanlığımızın modelleme konusunda kapasite gelişimine katkı sağlanmıştır.

Su ve Kanalizasyon İdareleri Mukayeseli Değerlendirme Veritabanı ve Analizi Projesi

Mukayeseli Değerlendirme (Benchmarking), bir sektördeki en iyi uygulamaları kurumun kendi süreçleri ve performans göstergeleri ile mukayese etme süreci olarak tanımlanmaktadır. 2016 Yılı Yatırım Programında yer alan proje ile yeni kurulan idareler dâhil olmak üzere Su ve Kanalizasyon İdareleri (SUKİ)'nin kurumsal, teknik (işletme), mali ve diğer performans göstergelerinin mukayesesi ve tahlili gerçekleştirilmiştir. 2016 yılı Mayıs ayında başlayan proje, 2017 yılı Haziran ayında tamamlanmıştır. Proje kapsamında, verilerin bütünlük bir sistem halinde veri tabanı ortamında yönetilir hale getirilmesi planlanmış ve çok kullanıcı web tabanlı bir uygulama yazılımı geliştirilmiştir. SUKİ'ler temel veri ve değişkenleri, hazırlanan web tabanlı yazılım ile merkezi bir veri tabanına girmiştir. Web tabanlı yazılım, SUKİ'ler tarafından girilen kurumsal verilere bağlı olarak belirlenen performans göstergelerinin otomatik olarak hesaplanması ve görüntülenmesi imkânını da sağlamaktadır. Proje neticesinde, SUKİ'lerden, temel veriler ve değişkenler elektronik ortamda temin edilmiş, bu veriler kullanılarak performans göstergeleri ve indeksleri hesaplanarak analiz edilmiş ve "Büyükşehir Su ve Kanalizasyon İdareleri ile Mukayeseli Değerlendirme (Benchmarking) Çalışması" adlı kitap yayımlanmıştır.

Water JPI Projeleri (WatEur, WaterWorks 2014, WaterWorks 2015)

Avrupa çapında 20 ülkeden araştırma ve fon kuruluşunun üyesi olduğu Water JPI'nin (Su Alanında Ortak Program Girişimi), Avrupa Komisyonu'nun da desteği ile yürüttüğü WatEur projesi ile Avrupa genelinde su alanında AR-GE çalışmalarında öncelik verilmesinde fayda görülen 5 stratejik

tema tespit edilmiştir. Water JPI girişiminin temel hedefleri arasında Avrupa çapında yürütülen ortak AR-GE çalışmalarının artırılması ve kıtanın su araştırmalarında küresel düzeydeki öncü konumunun sürdürülmesi yer almaktadır. WatEUr Projesi ile SUEN, Avrupa’da yaşanan öncelikli su sorunlarının tespit edilmesi ve ortak bir AR-GE stratejisinin belirlenmesi çalışmalarına katkıda bulunmuştur. Proje süresince Avrupa’da su alanında öncü olan araştırma ve fon kuruluşları ile olan iletişim kuvvetlendirilmiştir. 2016 yılının Haziran ayında tamamlanmış olan WatEUr projesinin devamı olarak, Water JPI girişimine üye kurumların ortağı olduğu WaterWorks 2014 projesi ile suyun geri kazanımı, WaterWorks 2015 projesi ile de tarım faaliyetlerinden kaynaklanan su kirliliğinin takibi ve önlenmesi konularında uluslararası akademik uyum ve etkileşim çalışmalarına devam edilmektedir. Bu kapsamda, “atıksu arıtımı ve geri kazanımı, desalinasyon, taşkın ve kuraklıklara yönelik teknolojik çözümler geliştirmek” ve “sürdürülebilir tarım için su kaynaklarının daha etkin kullanımı ve su/toprak kirliliğinin azaltılması” konularında 2 adet ERA-NET proje çağrısı gerçekleştirilmiştir.

AGRINUPES Projesi

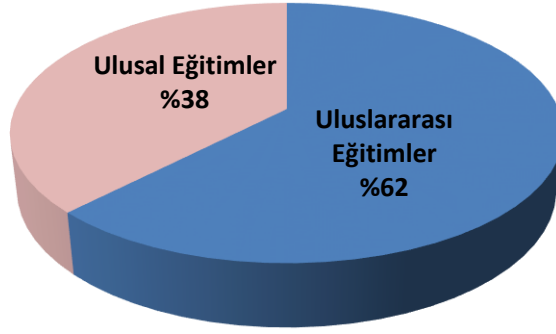
WaterWorks 2015 ERA-NET Cofund Çağrısı kapsamında fonlanan “AGRINUPES: Tarımsal Faaliyetler Sonucu Su Kaynaklarına Karışan Pestisit Kalıntılarının Yerinde Takibine Yönelik ‘Immunoflow’ Benzeri Testlerin Geliştirilmesi, Uygulaması ve Yönetim Modeli Araştırması” başlıklı proje ile tarımda kullanılan besin elementlerinin optimum kullanımına ve yer üstü su kaynaklarında pestisit tayinine yönelik biyosensörlerin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Projenin Türkiye ortaklarından SUEN, Türkiye’de Konya kapalı havzasında yürütülecek saha çalışmasının koordinasyonu; su kalitesi takibi ve halkın katılımı ile ilgili ulusal ve AB mevzuatının GZFT (SWOT) analizi çalışması; çalışma çıktılarının yorumlanması; nihai kullanıcılara ulaştırılması ve yönetim mekanizmalarına entegre edilmesi konularında görev alacaktır. Proje konsorsiyumu, 5 ülkeden (Portekiz, İsveç, Hollanda, İspanya ve Türkiye) 8 farklı kurumun katkılarıyla oluşturulmuştur.

2017 yılının Nisan ayında başlayan projenin süresi 3 yıldır.

Eğitim Programları

SUEN kurulduğundan bu yana 3 farklı kıtadan, 30 ülkeden gelen 458 su ve atıksu uzmanına, muhtelif konularda eğitim ve kapasite geliştirme programları düzenlemiştir. Bunlar arasında, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) desteğiyle Bakanlığımızın yüksek önem verdiği coğrafyalardan olan Afrika’ya verilen eğitim programları da yer almaktadır. Bu kapsamda, su sektöründe planlama, havza yönetimi, içmesuyu ve atıksu arıtma tesislerinin tasarımı ve işletilmesi, yeraltı sularının idaresi, içmesuyu ve atıksu şebekelerinin yönetimi gibi çeşitli konularda eğitimler başarıyla verilmiştir. Şimdiye kadar Afganistan, Azerbaycan, Bangladeş, Botsvana, Brezilya, Cibuti, Çad, Etiyopya, Fas, Filistin, Fransa, Gambiya, Gana, Güney Sudan, Irak, Kenya, Malavi, Mısır, Nijerya, Pakistan, Ruanda, Senegal, Somali, Sudan, Suudi Arabistan, Tanzanya, Tunus, Uganda, Ürdün ve Vietnam’a eğitim programları düzenlenmiştir. Yurtdışından gelen katılımcıların yanı sıra, İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ), Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü (DSİ), büyükşehir belediyelerine bağlı su ve kanalizasyon idareleri, Ergene Havzası ve Dicle Havzası’nda bulunan belediyelerin çalışanlarına da atıksu arıtma tesisi dizaynı ve işletilmesi, atıksu deşarj standartları ve standartları, içmesuyu arıtma tesislerinin dizaynı, su ve kanalizasyon idarelerinde master planlama konularında eğitimler verilmiştir. Eğitim programları kapsamında katılımcılar İSKİ’ye bağlı arıtma tesislerini yerinde inceleme imkânı da bulmaktadır. SUEN önümüzdeki dönemde farklı kıtalardan gelen heyetlere verdiği su ve atıksu sahasındaki eğitim programlarını devam ettirmeyi hedeflemektedir.

Şekil 45- Bugüne kadar SUEN Tarafından Düzenlenen Ulusal ve Uluslararası Eğitim Programlarının Dağılımı

Türkiye Su Enstitüsü'nün Öne Çıkan Uluslararası Faaliyetleri

- UNESCO-IHE Su Eğitimi Enstitüsü Yönetim Kurulu Üyeliği
- OECD Su Yönetişimi Girişimi Üyeliği
- İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Su Vizyonu ve Su Konseyi Çalışmalarının Koordinasyonu
- Fırat ve Dicle İşbirliği Programı (CPET) Çalışmaları
- 4. İstanbul Uluslararası Su Forumu
- Sınıraşan Sular Alanında Kurumlararası Koordinasyon
- D-8 Ülkeleri Su Platformu Koordinasyonu
- Dünya Su Konseyi (WWC) Guvernörlüğü
- Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) Küresel Atıksu Girişimi (GW2I) Başkanlığı
- Uluslararası Su Kaynakları Birliği (IWRA) Yönetim Kurulu Üyeliği
- UNESCO-IHE Su Eğitimi Enstitüsü Yönetim Kurulu Üyeliği
- OECD Su Yönetişimi Girişimi Üyeliği
- UN-Habitat GWOPA Bölgesel İşbirliği
- Dünya Su Değerlendirme Programı (WWAP) Yönlendirme Kurulu Üyeliği

MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında üst yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

İdaremizin 2017 yılı Faaliyet Raporunun “III/A-Mali Bilgiler” bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim.

Ankara

28/02/2018

Seddar ATEŞ
Başkan V.
İmzalanmıştır

İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasallık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

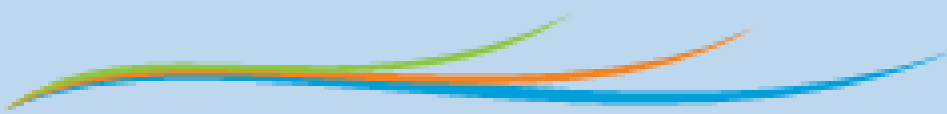
Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dâhilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren her hangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim.

Ankara

28/02/2018

Akif ÖZKALDI
Müsteşar
imzalanmıştır

Orman, Su Varsa Hayat Var

Beysepe Mah. Alparslan Türkeş Cad. No: 71 06560 Yenimahalle/Ankara

Tel: 0312 207 50 00 - www.ormansu.gov.tr